

POT K POENOTENJU V POSAVJU

Šele na prvi stopnici

Kmetijstvo mora imeti lastne nosilce razvoja

Delegacija posavskih občin bo v kratkem obiskala gospodarsko zbornico Slovenije in republiški sekretariat za kmetijstvo ter jima predstavila načrte za razvoj kmetijstva na tem območju. Tak je bil dogovor vodilnih komunistov iz kmetijskih organizacij, predsednikov občinskih skupščin in sekretarjev ZK na zadnjem medobčinskem posvetu v Krškem.

Podatki, ki jih je inž. Marinič z Inštituta za regionalno ekonomiko v Ljubljani nanizal udeležencem posveta iz študije o dolgoročnem razvoju Posavja, bodo delovni skupini direktorjev krškega in sevniškega kombinata, brežiške Agrarie, Kmetijske zadruge Bizeljsko in obrata Slovenija vina v Brežicah glavna opora pri iskanju poti naprej.

V Posavju bo do konca 1985. treba zaposliti 6.000 aktivnih ljudi iz zasebnega kmetijstva. To pomeni, da bo vzporedno z razvojem kmetijstva treba iskati nova delovna mesta za ljudi s podeželja, kar seveda zahteva širšo družbeno podporo. Kmetijska panoga bi lahko razvijala predvsem sadjarstvo, vinogradništvo in živinorejo. Toda kako? Samo združevanje kmetijskih organizacij še ničesar ne zagotavlja, so menili

njihovi predstavniki. Za napredek je nujna pomoč od zunaj, do nje pa bi se morali dokopati s skupnimi načrti za enoten razvoj panoge.

J. T.

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

Hinko Smrekar: Ribničan Urban

Včasih so Ribničanje odhajali v svet tako kot zgornji „suhorobar“, ki ga je narisal Hinko Smrekar, danes pa so podjetja iz ribniške občine znana že čez državne meje. Kako živi in diha Ribnica danes, preberite v posebni prilogi, ki jo izdajamo ob letošnjem občinskem prazniku s čestitkami in željami za nadaljnje uspehe.

V Brežicah »ZA«

Nedeljsko glasovanje za podaljšanje samoprispevka v brežiški občini je opravilo zaupanje v solidarnost. Zmagala je dobra volja, želja po novem zdravstvenem domu, po lepših šolah in varstvenih ustanovah. Od 17.309 volilnih upravičencev jih je glasovalo 16.557. Za podaljšanje samoprispevka se jih je izreklo 12.524 ali 72,4 odst. Proti jih je glasovalo 3668, neveljavnih glasovnic pa so našli 365. Da je šlo drugič laže kot prvič, dokazuje primerjava z glasovanjem pred petimi leti, ko je le 52,6 odst. volivcev glasovalo „ZA“.

POJASNILO

Na zahtevo Branka Rupnika, odvetnika Ivana Baškoviča iz Krške vasi, dopolnjujemo informacijo pod naslovom „Koliko je poveril“, objavljeno v prejšnji številki lista. Uvodoma smo sicer zapisali, da je Baškovič v priporu zaradi utemeljenega suma prisvajanja družbenega premoženja, v drugem odstavku informacije pa tega nismo vnovič poudarili, to pa zdaj od nas zahteva advokat, Torej: Ivan Baškovič je osumljen, da je za svoj račun prodajal pesek in gramoz, last cestnega podjetja, ni mu pa to še dokazano niti še ni vložena obtožnica.

Gosta med ogledom kleti Slovenija vina v brežiškem gradu. Levo spredaj Andrej Marinc, desno Franc Šetinc. Razkazali so jima tudi polnilnico in skladišča v grajskih kaščah, nato pa klet in vinograde na Bizeljskem. Na poti proti Brežicam sta se gosta ustavila še v globoškem rudniku, kjer so ju seznanili z načrti tega kolektiva. (Foto: J. Teppey)

BREŽICE: Z MARINCEM IN ŠETINCEM O VINOGRADNIŠTVU

Naslednjih deset let - prednost obnovi

Nujne so dolgoročne naložbe za pospešeno obnovo posavskega vinogradništva

Predsednik slovenskega izvršnega sveta Andrej Marinc in sekretar sekretariata CK ZKS Franc Šetinc sta 15. marca obiskala brežiško občino. Na Čatezu so ju sprejeli predstavniki občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij ter zastopniki Slovenija vina, ki ima na tem območju dva svoja obrata. Dopoldanski del obiska je bil namenjen razgovoru o vinogradništvu.

S poslovanjem Slovenija vina, z dosedanjim razvojem in načrti za prihodnost je gosta seznanil direktor Janez Smole, o gospodarjenju bre-

žiškega obrata in obrata Kmetijske zadruge Bizeljsko pa sta spregovorila Edo Verstovšek in Ferdo Sepetavc. Slovenija vino ima obrate po vsej

Jugoslaviji. Ti vključujejo tudi proizvodnjo brezalkoholnih pijač, ki se je razmahnila zlasti zadnja leta. Poglavitna usmeritev ostaja še vedno vinogradništvo, zato se nameravajo v naslednjih desetih letih posvetiti obnovi.

Program obnove ima pripravljen tudi brežiški obrat. Večina vinogradov je starih nad 70 let, zato je pridelek majhen. Ljudje se izseljujejo, s pospešeno obnovo pa bi jih lahko precej pridržali doma. Na leto bi morali obnoviti vsaj 150 ha. Za obnovo bi podjetje potrebovalo blizu 30 milijonov din, približno 50 milijonov pa za predelovalno klet, ki jo nameravajo zgraditi v Brežicah.

Predstavniki Slovenija vina je zanimalo, če so za naložbe na nerazvitem območju na voljo kake ugodnosti ali dodatni viri, nakar je tov. Marinc odgovoril, da je treba iskati poti v okviru samoupravnih dogovorov. Program obnove se mora vključiti v

srednjeročni program kmetijskega razvoja v Sloveniji. Tov. Marinc je še poudaril, da morajo v okvirih podjetja prevladati čisti interesi proizvajalcev in trgovine, ker bodo potem tudi medsebojni odnosi in računi čisti.

JOŽICA TEPPEY

ŠE EN VIŠJI ODDELEK BO DOBIL NOVO MESTO

Višja šola za organizacijo dela iz Kranja bo prihodnje leto odprla svoj oddelek v Novem mestu. To je na sobotnem zborovanju mladih samoupravljalcev iz slovenskih tekstilnih podjetij sporočil inž. Branko Peternej, član pedagoškega sveta. Letos ima šola 142 rednih in 947 izrednih slušateljev, mnogi so z našega območja. Z novim šolskim letom bo šola uvedla drugo stopnjo študija in tako postala ena izmed novih fakultet.

SKRB ZA POČUTJE DELAVCEV Lisca: za 2 milijardi naložb

Septembra novi prostori v Krmelju — Zagorje: 400 delavcev — Milijon dinarjev za Senovo

Gre za naložbe, za katere so denar sami prigospodarili! V Zagorju so že zgrajeni temelji, v Krmelju je vse pripravljeno za temelje 707 površinskih metrov veliko halo. Ne bodo manjkale razne pritlikline, od umivalnic s tuši, servirnih kuhinj z jedilnicami do odbojarskih igrišč v okolici. Delavke bodo najbolj vesele sodobnih klimatskih naprav, ki jih bodo dobili tudi senovski obrat. Ne bo nevshečnega prepaha zaradi prezračevanja in vročine v poletnih mesecih.

I. Z.

V Krmelju se bo število delavcev podvojilo, po investiciji bo zaposloval 160 delavcev, v Zagorju jih bo 400, na Senovem, kjer bodo zgradili skladišče in drugo, bodo zaposlili 30 novih delavcev. V Sevnici bodo nabavili nekaj nove opreme, sicer ne bodo tu nič gradili, kruh pa bo našlo še 60 delavcev.

Oprema in zgradbe v Zagorju bodo veljale 6 milijonov, v Krmelju 3,6 milijona, na Senovem 1 milijon. Stroje in drugo opremo je treba večinoma uvoziti.

V tem tednu se bodo sestali tudi delegati obratov pri razpravljanju o dveh inačicah samoupravne organizacije podjetja po ustavnih dopolnilih: bodisi o organizaciji združenega dela za vse podjetje ali petih temeljnih organizacijah.

A. ŽELEZNIK

Nad zahodno in srednjo Evropo ter Sredozemljem se razprostira pretežno območje visokega zračnega pritiska. Ob severovzhodnih vetrovih doteka nad naše kraje toplejši zrak, zato bo do konca tedna suho in nekoliko toplejše vreme.

MLADI SAMOUPRAVLJALCI UGOTAVLJAJO:

Nič ne pride samo na krožnik

Z nastopom Krkinega mešanega pevskega zbora pod taktirko Radovana Gobca se je začel 17. marca v Novem mestu zbor mladih samoupravljalcev slovenske tekstilne industrije. Delovno srečanje nad 200 delegatov iz več kot 50 delovnih organizacij je v imenu prireditelja, mladine iz Novoteksa, odprl Bojan Florjančič, medtem ko je razpravo vodil Marjan Somrak.

Referat o izvajanju ustavnih dopolnil in deležu mladine pri tem je

prebrala Milojka Novak. O pripravah na TOZD, sodelovanju mladih v samoupravnih organih, problematiki nočnega dela žensk in mladine ter organiziranosti mladine v Novoteksu je govoril spremni referat, ki ga je imela Marinka Kralj.

SEVNICA: USTANOVILI KLUB ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

Na pobudo socialnih delavcev priobčinski skupščini so v Sevnici ustanovili prvi klub zdravljenih alkoholikov v Posavju. Zaenkrat dela v njem okrog 15 zdravljenih alkoholikov iz sevniške in krške občine. Klub vodi dr. Cveto Gradišar, upravnik Doma počitka Impoljca.

ALBRECHT DUERER V DOLENJSKI GALERIJ

Danes bo ob 18. uri v Dolenjski galeriji odprta razstava reprodukcij, slik in risb znamenitega nemškega slikarja in grafika Albrechta Duererja. Odprl jo bo generalni konzul DDR v Zagrebu Horst Schadow.

Mladi samoupravljalci slovenske tekstilne industrije so na sobotnem zboru v Novem mestu opozorili na številna nerešena vprašanja v tej panogi: nočno delo, slabša kvalifikacijska struktura, razmeroma nizki osebni dohodki itd. Delež mladih v samoupravljanju se mora povečati. (Foto: S. Mikulan)

Velik del jugoslovanske akumulacije je še vedno zunaj vpliva neposrednih proizvajalcev

Pa začnimo naše tedensko potepanje z novico o slovitim, sedaj pa že napol upokojenem ameriškem pevcu in igralcu Frank Sinatra: iz hvaležnosti je svoji materi poklonil lepo hišo s šestnajstimi sobami, razen tega pa primaknil še 800.000 dolarjev (!) gotovine, da si bo lahko nakupila lepih oblek... nekateri starši imajo očitno srečo s svojimi sinovi, ali ne? ...

Tačas pa se, če ostanemo še za trenutek v Združenih državah Amerike, še vedno nadaljujemo pogajanja med Indijanci in predstavniki oblasti v Ranjenem kolenu. Sem pa tja izstrelita obe strani kak strel druga proti drugi, sicer pa je vse mirno. Menda čakajo zvezni serifi na trenutek, ko bo Indijancem, ki so obkoljeni, zmanjkalo hrane, da bi jih potem spravili v zapor... konec upora...

Medtem pa so se v Franciji vrtili na delo kontrolorji poletov na letališčih, ki so stivali skoraj mesec dni in zahtevali boljše delovne pogoje ter višje plače. Namesto njih so delali vojaški nadzorniki poletov, ki pa se, kot je znano, niso najbolje obnesli, saj sta se medtem ko so bili oni „gospodari neba“, zaleteli dve španski potniški letali, pri čemer je izgubilo življenje več kot 60 oseb... zopet varnejše nebo...

Med ne vselej najbolj resnimi zgodbicami iz vsega sveta, ki jih objavljamo v tej rubriki, kane tu pa tam tudi kakšna, ki ne prenese nasmeha. Ena izmed njih: v švedskem mestecu Oerebru (osrednja Švedska) sta dva „naturalizirana“ Šveda zabodla jugoslovanskega delavca iz Bosanske Gradiške. Pripadnika ustaške skrajne organizacije Ivan Rebrina in Stjepan sta z noži iz doslej še nepojasnjenih razlogov štirikrat zabodla delavca Kemala Bjekića, ki se v bolnišnici bori za življenje. Policija je napadalec aretirala... ni miru na severu – kljub obljubam švedske policije...

Čeprav smo v zadnjem času že nekajkrat slišali opozorilo, je prav, da je jugoslovansko partijsko predsedstvo te dni znova poudarilo, da ima tudi obremenjevanje osebnih dohodkov svoje meje. Pravezprav, da je tudi ob vsej pripravljenosti delovnih ljudi, da po svoje prispevajo k stabilizaciji, meja, do kje lahko gremo.

Kroparska pobuda med našimi delovnimi kolektivi ni naletela na gluha ušesa. Povsod jo dojemajo po svoje, glede na lastne možnosti in razmere. Snujejo programe varčevanja, odločajo se za dodatne delovne napore, za racionalizacijo proizvodnje in podobne prijeme. Menda razen v prvih poveljnih letih trdih naporov za obnovo porušene domovine jugoslovanski delavski razred še nikdar ni tako strnjeno izkazal pripravljenosti za odrekavanje in napore, samo da bi speljali začrtane smernice gospodarske stabilizacije. Gre za spoznanje, da le

ob sočasnih uspehih v gospodarskem razvoju lahko dejansko zaživijo vse pravice delavcev, ki jih prinašajo ustavni amandmaji. In za spoznanje, da je kljub vsem prizadevanjem za ureditev pravičnejših socialnih odnosov v naši družbi še zdaleč nismo tako daleč, da bi lahko zanikali dejstvo, da je inflacija najnepravičnejši in najkrutejši davek, ki najmočnejše prizadene ljudi z najnižimi dohodki.

Povsem napačno pa je to pripravljenost delavcev dojemati tako, da jim lahko z vsemi mogočimi dodatnimi davki in dajatvami obremenjujemo neposredno osebne dohodke. Ta pot je pač najbolj komodna za tiste, ki denar zbirajo in ob enem najbolj lahkomišeln. Zato ker lahko zoži povpraševanje na trgu in s tem zavre naš gospodarski razvoj. Od svetovne gospodarske krize, ki je pred dobrimi štirimi desetletji razdejala kapitalistične iluzije o samodejni sposobnosti kapitalističnega tržnega gospodarstva, ki da lahko zagotovijo samo po

Bivši pilot kambojskih letalskih sil, kapetan So Patra, je konec minulega tedna izvedel v Phnom Penhu nenavadno drzno akcijo: na bližnjem letališču je ukradel letalo, potem pa je z njim odvrzel dve bombi na predsedniško palačo. Palača je precej poškodovana, pri napadu pa je izgubilo življenje okoli 30 ljudi – večinoma vojakov iz predsedniške straže. V trenutku napada v palači ni bilo predsednika Lon Nola. Oblasti so takoj aretirale vse sorodnike kraljevske družine, kajti napadalec je bil Sihanukov zet. Po napadu je z letalom pristal na neki plantaži, ki jo nadzorujejo Sihanuku zveste sile in pobežnil k njim. Na sliki: Prizor po bombardiranju predsedniške palače v Phnom Penhu. – (Telefoto: UPI)

TELEGRAMI

BUDIMPEŠTA – Udeleženci donavske komisije razpravljajo v Budimpešti o hidrotehničnih, hidrometeoroloških in drugih pomembnih vprašanjih, ki zadevajo modernizacijo plovbe po Donavi.

BEJRUT – Bejrutski dnevnik Al Hajat piše, da pripravljajo Izraelci novo veliko vojaško operacijo proti Libanonu. Zato so libanonske enote v pripravljenosti.

sebi uravnotežen razvoj, ni več kapitalistične vlade, ki ne bi upoštevala Keynesovih nauk, četudi terjajo prerazdelitev narodnega dohodka od premoženjskih na šibkejšje družbene sloje. Ne da bi skušali vsiljevati primerjavo med kapitalističnimi gospodarskimi sistemi in našimi razmerami se moramo zavedati, da bo zamrla proizvodna dinamika, če bomo pretirano zarezali v potrošnjo.

To lahko zavre naša stabilizacijska prizadevanja, na drugi strani pa obstoja ta nevarnost, če ne bomo dejansko speljali sprejetih družbenih stališč o deležu gospodarstva v narodnem dohodku. Danes, ko družbenopolitične skupnosti, nešteti skladi zunaj gospodarstva in banke razpolagajo še vedno z okrog 45 % jugoslovanske akumulacije, ko imajo zasebniki v rokah njen četrtinski delež, gospodarstvo pa le 30 %-ni delež, smo še daleč od ustavno proklamiranih pravic delavcev glede odločanja o ustvarjenem dohodku. Nujno in brezkompromisno jih moramo uresničiti.

TONE KRAŠOVEC

tedenski zunanjepolitični pregled

Obisk predsednika zveznega izvršnega sveta Djemala Bijedića v Avstraliji, delna pomiritev na mednarodnem denarnem trgu in razgovori italijanskega ter jugoslovanskega zunanjega ministra v Dubrovniku so teme, ki ta teden še posebej zaslužijo našo pozornost.

BIJEDIĆEVA POT: prihod posebnega letala v Canberro, s katerim potuje po deželah Azije in Avstraliji predsednik zveznega izvršnega sveta Djemal Bijedić, pomeni hkrati prvi obisk na tako visoki ravni v zgodovini avstralsko-jugoslovanskih odnosov.

Razgovori, ki jih bo imel predsednik jugoslovanske zvezne vlade s svojim gostiteljem, avstralskim premierom Goughom Whitlamom, prihajajo v času, ko nova avstralska vlada izvaja nadaljnje in po naši oceni zelo pomembne novosti v svoji zunanji politiki.

Te spremembe označuje predvsem zelo samostojna politika. V skoraj vsej svoji zgodovini je bila namreč Avstralija pod izrazitim vplivom dveh držav. Najprej Velike Britanije in kasneje, po drugi svetovni vojni, Združenih držav Amerike. Avstralija je sicer še vedno članica britanske skupnosti narodov, toda vezi z Londonom so vse ohlapnejše, nasprotno pa se krepi (predvsem gospodarski) vpliv Washingtona.

V zadnjih nekaj mesecih pa je Avstralija, kjer so laburisti prišli na oblast po 23 letih, izpričala za mnoge presenetljiv preobrat, ki se kaže v vrsti za to celino doslej nenavadnih ukrepov na zunanjepolitičnem področju. Tako je Canberra priznala LR Kitajsko, poklicala domov svoje čete, ki so se v Južnem Vietnamu borile na strani Američanov in izrazila pripravljenost, da naveže diplomatske stike z Demokratično republiko Vietnam. To so samo nekatere izmed postavk nove zunanjepolitične usmeritve Avstralije.

V tako spremenjenih pogojih skuša Avstralija navezati in utrditi boljše odnose s številnimi državami, med njimi tudi Jugoslavijo, ki je to pobudo z zadovoljstvom sprejela.

Bijedić se v Canberri pogovarja o splošnem mednarodnem položaju (pri čemer bo skušal med drugim svojemu gostitelju čim bolj podrobno prikazati tudi osnove politike nevrščnosti) ter o medsebojnih odnosih. Te odnose bremenijo nekatera neresena vprašanja (med njimi tudi delovanje ustaških in drugih skrajnežev v Avstraliji), ki pa jih je mogoče z dobro voljo vsekakor urediti.

Videti je, da že nekatere dosedanje poteze nove vlade, ki je med drugim napovedala ostrejšje

ukrepe zoper delovanje ustaških teroristov v Avstraliji, pričajo o tej dobri volji uradne Canberre in želji, da odstrani tisto, kar moti jugoslovansko-avstralske odnose.

Seveda pa bodo pogovori zajemali tudi ekonomske odnose med dvema državama – o čemer bomo lahko poročali nekaj več prihodnjih.

POMIRITEV: položaj na mednarodnem denarnem trgu se je nekoliko pomiril. Svetovne borze so spet odprte in poročajo, da se je vrednost dolarja

**Bijedić
v Canberri**

celo nekoliko okrepila. Zahodnonemška marka je po drsečem tečaju znova revalvirala za približno tri odstotke, tečaji drugih valut skupnega evropskega tržišča pa tudi drsijo. Korenine krize s tem seveda niso odrezane, sklepi, sprejeti na sestanku finančnih ministrov najbogatejših držav minuli teden pomenijo le nekočasno, prehodno rešitev.

OBISK MEDICJA: italijanski zunanji minister Medici se je v Dubrovniku pogovarjal s podpredsednikom Zveznega izvršnega sveta in sekretarjem za zunanje zadeve Milošem Minićem. Čeprav v tem trenutku še nimamo besedila skupnega sporočila, pa je mogoče sklepati, da so bili pogovori, ki sodijo sicer v okvir redne in že tradicionalne izmenjave mnenj, koristni.

Zadevali so predvsem dvostranske odnose in v sklopu teh tudi vprašanje meje. Po izjavah iz krogov, ki so blizu obeh delegacij, je mogoče sklepati, da sta obe strani zadovoljni z razgovori in da so le-ti prispevali svoj polni delež k še boljšim odnosom med dvema sosednjima državama.

TELEGRAMI

CIUDAD MEXICO – Zahteva Velike Britanije, da bi se priključila organizaciji ameriških držav kot stalni opazovalec, je naletela na odpor pri nekaterih državah. Argentina, Gvatemala in Venezuela temu odločno nasprotujejo s pojasnilom, da Britanija v Južni Ameriki še vedno izvaja kolonialno politiko.

TEHERAN – Iranski premier Hoveitda je uradno sporočil, da bo Iran prevzel vse naftne instalacije od zahodnih naftnih družb, ki poslujejo na ozemlju njegove države.

(Iz zadnjega PAVLIHE)

— Tovariši, edini način, da v tem trenutku poslujemo rentabilno, bi bil proizvodnja lukenj v pasovih.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Sredi minulega tedna je zasedal republiški centralni komite ZK. Na seji so ugotovili, da se je aktivnost ZK po pismu predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ zelo povečala, in da smo očitno spoznali, da je nujna akcijska in idejna enotnost komunistov. O tem je govoril sekretar sekretariata CK ZKS Franc Setinc, potrdilo se je v poročilu o dejavnosti ZK v obdobju po pismu, isto je poudaril tudi predsednik CK ZKS Franc Popit, ki je govoril o pripravah na sedmi kongres ZK Slovenije.

Značilno za sedanjo akcijo komunistov je, da so bolj jasno idejno usmerjeni, da znajo svoje akcije boljše organizirati, zaradi česar so seveda tudi bolj učinkovite. Komunisti so se resno zavzeli za gospodarsko in politično stabilizacijo ter v sklopu tega tudi za čim hitrejšo uresničevanje ustavnih dopolnil. Zato seveda narašča zaupanje delavskega razreda v ZK.

Če želimo temeljito spremeniti družbeno-ekonomsko razmerja, v katerih bodo lahko delavci resnično odločali o dohodku in usodi svoje delovne organizacije, potem je temeljna naloga delovnih organizacij ustanavljanje TOZD. Pri tem bodo morali biti pobudniki in usmerjevalci prav komunisti.

Posebno vlogo v preobrazbi ZK bomo morali priznati idejnemu usposabljanju komunistov. Organizacija ne more popolno izpeljati svojih akcij brez revolucionarne teorije, brez poznavanja marksistične teorije. Idejno-politično izobraževanje pa mora biti sistematično.

Franc Popit je spregovoril o določenih nalogah, za katere pričakujejo delovni ljudje, da jih bodo določili na sedmem kongresu ZKS. ZK bo morala ustvariti takšne objektivne razmere, v katerih se bo lahko naš delavni razred otesel svojega nekdanjega mezdnege položaja ter prevzel vso skrb za enostavno, razširjeno in družbeno reprodukcijo.

Istega dne (v sredo), ko je zasedal CK ZKS, se je sestal tudi republiški izvršni svet,

ki je razpravljal o osnutku zakona o osebnem delu z zasebnimi delovnimi sredstvi in ga tudi sprejel. Pri tem je upošteval vsa tista dopolnila in spremembe, ki so jih med obširno razpravo predlagali nekateri člani izvršnega sveta.

Zakonski osnutek določa, da lahko vsi občani s svojim delom in sredstvi samostojno opravljajo obrtno, gostinsko, avtoprevoziško, brogarsko in projektantsko dejav-

veda so zakonski okvirni takšni, da se bo delo z zasebnimi sredstvi lahko razvijalo le v mejah načel naše samoupravne družbe.

Da bi samostojni obrtniki lahko čim bolj razvijali svojo dejavnost v splošno družbeno korist in tudi krepili gmotno podlago zanjo, lahko združujejo svoje delo in sredstva v pogodbeno organizacijo združenega dela (POZD). Razmerja v takšni organizaciji bodo obrtniki urejali s posebno pogodbo.

Istega dne – kaže, da se je dejavnost družbenopolitičnih teles osredotočila prav na minulo sredo – je zvezni izvršni svet določil cenik za meso. Tako se je končalo ugibanje o maloprodajnih cenah svežega mesa. Zvezni izvršni svet je namreč določil odkupne cene za meso, nato pa tudi postopek, kako je treba na podlagi teh cen izračunavati maloprodajne cene.

Odkupne cene so torej takšne: pitana telata z najmanj 150 kg zive teže – 14,86 din, za pitano mlado govedo – 13 din, za mesnate svinje – 10,75 din, za govedo 10 din, za mastne svinje – 9,75 din za kilogram.

Maloprodajne cene pa se izračunavajo tako, da se bo odkupna cena povečala za določen koeficient. ZIS je tudi predpisal najvišji koeficient, kar se pravi, da torej ni nujno, da bi bile cene mesa na drobno in vseh občinah enake, saj bodo posamezna območja lahko dodajala tudi nižje koeficiente. Ti koeficienti pa so: za govedino 2,35, za svinino 2,3, za teletino 2, za junetino 2,1. Kot že povedano, so to zgornje meje. Določeni so tudi še posebni koeficienti za posamezne vrste mesa, na primer za vrat, stegno, pleče, rebra in podobno.

Po takšnem izračunu bo na primer stal kilogram svinjskega stegna brez kosti 34,24 dinarjev. To je zgornja meja, po presoji posamezne občine bo lahko tudi cenejši.

Podrobnejša merila za določanje maloprodajnih cen mesa bodo določile republike in pokrajini, vendar le do zgornje meje, ki jo je določil ZIS.

**Cene mesa
v zveznem
okviru**

nost, prav tako tudi intelektualne storitve gospodarskega pomena in prodajo na drobno.

Pomembno je, da zakonski osnutek že upošteva načela druge stopnje ustavnih sprememb. Z zakonom, ki se bo kmalu prikazal tudi pred poslanci republiške skupščine, naj bi končno preprečil razne špekulacije zasebnih delodajalcev ter prilščanje sadov tujega dela.

Hkrati osnutek sproča pobude občanov, predvsem v terciarni dejavnosti, katere razvoj je družbeno-ekonomsko pomemben. Se-

Ko so pred črnomaljsko samopostrežno trgovino prodajali sadike sadnega drevja, se je trlo kupcev, kajti sadike se letos težko dobe. Preko zadruge dobijo sadike v glavnem tisti, ki so jih naročili že prej, naključni kupci pa so odvisni od lastne iznajdljivosti. (Foto: R. Bačer)

Semiška tovarna kondenzatorjev je z domačega območja zaposlila že vso odvečno delovno silo, zdaj z avtobusi dovažajo delavce od drugod. ISKRA je vsa leta veliko vlagala v razvoj, zdaj pa ima v načrtu gradnjo obrata v Črnomlju. (Foto: R. Bačer)

Plesalca modernega baleta Janez Mejač in Vida Valfi sta zelo navdušila kočevsko občinstvo na predzadnjem šahovskem muzikalu, ki je bil minuli petek. Dvorana je bila nabito polna. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je tokrat prevzelo SGP Zidar Kočevje. Več na zadnji strani. (F. Brus)

Makedonski prodajalec zelenjave v Sevnici nima sreče: že pred mesecem dni je imel celo para-
dižnik, ima res lepo solato, grozdje in še marsikaj. Ko si je nasproti samopostrežnice uredil pult, so ga pregnali nazaj na Glavni trg. Kdaj bo dobil lo-
kacijo za kiosk? (Foto: Železnik)

ČE „STRICI“ NIMAJO
Poglavni vir nelikvidnosti je slabo gospodarjenje in „umetna“ rast velikih podjetij. Samo 89 gospodarskih organizacij, to je vsega 5 odstotkov plačilno nesposobnih, dolguje 51 odstotkov vseh neizpoljenih obveznosti. Računajo, da bi sanacija tih 89 organizacij odpravila kakih 90 odstotkov vse nelikvidnosti. Sodi-
dijo, da je temu kriva pretirana rast teh organizacij, ki se ni ozi-
rala na to, da obratna sredstva zanjo niso bila zagotovljena. Gre za tiste velike organizacije zdru-
ženega dela, katerih razvoj je do-
sežen ob podpori družbeno-političnih skupnosti. Ta podpora pa v materialnem pogledu ni bila zadostna... (Gospodarski vestnik)

Ostra ofenziva ZK bo morala še trajati

Po pismu smo na območju med-občinskega sveta ZK Novo mesto s sekretarji občinskih komitejev dolgo razpravljali o poenotenju akcije, da bi bila čimbolj učinkovita. Oblikovali smo program, ki vsebuje predvsem štiri glavna področja: uresničitev ustavnih sprememb, stabilizacijo, stanovanjsko politiko in uresničitev sklepov 3. konference ZKJ. Zdaj preverjamo, kako politična akcija poteka.
V 40 večjih delovnih organizacijah smo pregledali, kako uresničujo ustavna dopolnila in sprejeti

smo, da do sredine februarja ni bilo v dveh tretjinah delovnih organizacij z delavci javne razprave, organizirane s strani samoupravnih ali političnih organizacij. Informiranost delavcev je slaba. Le v eni petini delovnih organizacij je OO ZK pobudnik ustreznih zadolžitvev, kar pomeni, da sta le v teh politična moč in delovanje na taki ravni, da bo to politično delo zanesljivo pravočasno opravljeno. Vendar je treba dodati, da po velikosti ta petina podjetij predstavlja polovico vseh zaposle-
nih.
Samoupravni sporazumi o medsebojnih odnosih o TOZD so v začetni pripravi. Zaradi slabe kadrovske zasedbe je le ena sedmina delovnih organizacij, ki so sposobne same opraviti to delo. Vse druge iščejo strokovno pomoč pri zunanjih sodelavcih. Do konca leta predvideva polovica delovnih organizacij sprejem samoupravnih sporazumov, druga polovica, ki zaposluje tretjino vseh delavcev, pa naj bi to nalogo opravila šele v letu 1974.
(Iz razprave Ludvika Goloba, sekretarja MS ZK Novo mesto, na zadnji strani CK ZKS).

no živinorejsko tržno proizvodnjo usposobiti 75 kmetij.
Kmetijski sklad pri občinski skupščini namreč z nekaj stariimi milijoni denarja na leto svoje vloge ne more odigrati. Sedaj računamo na solidarnost delovnih organizacij. Le-te bi se naj odločile za posojila kmetijskemu skladu pri občinski skupščini za dobo 3 let po ustreznih obrestni meri. Višina teh posojil naj bi se za posamezno delovno organizacijo gibala med 100 in 300 tisočakov.
Bo pri samoupravnih organih delovnih organizacij dovolj volje za solidarnost s kmetom? Poudarjajo: tokrat ne gre za dotacije, temveč za posojila. In še: večina delovne sile za sevniško industrijo je izšla ravno iz kmečkih vrst. Predvidena posojila bi lahko dala kmetijskemu skladu nov polet, od katerega bi imeli koristi vsi. Na posvetu direktorjev, predsednikov delavskih svetov in osnovnih sindikalnih organizacij 14. marca, ni bilo odklonilnih stališč, čeprav marsikdo ni skrival bojazni, odkod vzeti denar v zaostrenih pogojih gospodarjenja. Prvi razveseljiv odmev pa je že tu: gradbeno podjetje BETON iz Zagorja, ki ima v Sevnici le nekaj gradbišč, je že obljubilo 100 tisočakov.
A. Z.

meritve kasneje pokazale, da bo postavljena na Gorjancih, „pokrivala“ večje ozemlje, tudi predel Novega mesta in Dolenskih Toplic.

Sejmišča
NOVO MESTO: v ponedeljek so cene pujskom spet poskočile. Na-
prodaj jih je bilo 336, razen tega pa še 54 starejših prašičev. Lastnika je menjalo 249 živali. Do tri mesece stari pujski so stali 400 do 480 din, starejši pa od 490 do 770 din. Mnogo kupcev je bilo iz drugih občin, sorazmerno malo pa iz novomeške.
BREŽICE: rejci so pripeljali v prodajo 561 prašičev, starih do 3 mesece, in 31 starejših. Mlajših prašičkov so prodali 513. Cena je bila od 21 do 22 din za kilogram žive teže. Prodanih je bilo tudi 21 starejših prašičev po 14 do 15 dinarjev za kilogram žive teže.

Ludvik Golob: v razpravi je namenoma kritično poudaril slabosti.

akcijski program. Ugotovili smo, da so sklepe o tem sprejeli, da je v dveh tretjinah delovnih organizacij gradivo za dokazovanje TOZD že narejeno.
Politične priprave za uresničitev ustavnih dopolnil so slabe. Ugotovili

no živinorejsko tržno proizvodnjo usposobiti 75 kmetij.
Kmetijski sklad pri občinski skupščini namreč z nekaj stariimi milijoni denarja na leto svoje vloge ne more odigrati. Sedaj računamo na solidarnost delovnih organizacij. Le-te bi se naj odločile za posojila kmetijskemu skladu pri občinski skupščini za dobo 3 let po ustreznih obrestni meri. Višina teh posojil naj bi se za posamezno delovno organizacijo gibala med 100 in 300 tisočakov.
Bo pri samoupravnih organih delovnih organizacij dovolj volje za solidarnost s kmetom? Poudarjajo: tokrat ne gre za dotacije, temveč za posojila. In še: večina delovne sile za sevniško industrijo je izšla ravno iz kmečkih vrst. Predvidena posojila bi lahko dala kmetijskemu skladu nov polet, od katerega bi imeli koristi vsi. Na posvetu direktorjev, predsednikov delavskih svetov in osnovnih sindikalnih organizacij 14. marca, ni bilo odklonilnih stališč, čeprav marsikdo ni skrival bojazni, odkod vzeti denar v zaostrenih pogojih gospodarjenja. Prvi razveseljiv odmev pa je že tu: gradbeno podjetje BETON iz Zagorja, ki ima v Sevnici le nekaj gradbišč, je že obljubilo 100 tisočakov.
A. Z.

Brez posojila je težko modernizirati hlev.

Kmetijski nasveti Pred saditvijo krompirja

Kmet, ki ima zaradi narave svojega dela veliko opraviti s spletom spreminjajočih se okoliščin, mnogokrat zelo muhastih, se uči vse življenje. Lanska pičila krompirjeva letina na primer ga je spet podučila, s tem ko je nagnala cene navzgor, da je pridelovanje krompirja lahko še kako dobičkonosno — če ima pridelek takrat, ko ga drugi nimajo.
Ker bodo zdaj vsi hoteli imeti pridelek, lahko pričakujemo, da bo precej več hektarjev kot prejšnja leta prekrila krompirjeva cima in da bo cena vsaj delno padla, kar je tako in tako tiho upanje kupcev in jedcev krompirja. Spet bo prišla do izraza ekonomika, večji uspeh s pridelovanjem bo imel tisti poljedelec, ki bo znal pridelati kilogram krompirja z najmanjšimi stroški.

Ze dalj časa naši kmetijski in gospodarski strokovnjaki opozarjajo, da je povečanje pridelka na enoto površine in ob tem zmanjšanje stroškov edina pot do konkurenčne sposobnosti. Zdaj je namreč tako, da na svetovnem tržišču naš pridelovalec ni sposoben tekmovati s tekmeci iz kmetijsko bolj naprednih dežel.
Za Dolensko, ki ima od lanske jeseni na Mimi tovarno za predelavo krompirja in ki v prvem letu obratovanja žal ni preskrbela dovolj domače surovine zanjo, je pridelovanje krompirja še pomembnejše. Bolj kot kdaj doslej velja slediti navodilom pospeševalne službe, ki vedno znova ponavlja, da je treba saditi čistostortno in zdravo seme, obilo in pravilno gnojiti ter varovati nasade pred boleznimi in škodljivci. Nad vse koristno je nakaljevanje semena, ker sme prej v zemljo (že pri 5 stopinj C) in ker prej uide napadu plesni.

Naj samo ponovimo v skopih besedah: v naših razmerah sadimo predvsem vesno kot zgodnjo sorto, ker ji tudi po ugotovitvah poskusov na Ponikvah pri Trebnjem pripada prvo mesto. Zelo dobre rezultate sta dali tudi sorti igor in dobrin, ki ju najbolj priporočajo za industrijsko predelavo. Za gnojenje priporočajo 300 centov gnoja in 1000 do 1.200 kg mešanega gnojila NPK 7 - 14 - 21 (Kutina) ali gnojila s podobnim razmerjem dušika, kalija in fosforja.

Inž. M. LEGAN

»Podajte roko«

Pred dnevi je poslala sevniška občinska skupščina 9 večjim gospodarskim organizacijam na območju občine prošnjo za posojila, s katerimi želijo podpreti srednjeročni program razvoja zasebnega kmetijstva. V naslednjih 5 letih želijo za sodob-

Konec TV teme

„Sivega območja“ ob Kolpi, ki zajema precejšen del Bele krajine in se nadaljuje v Suho krajino, bo kmalu konec. Tudi prebivalci na tem ozemlju bodo namreč lahko gledali televizijski program ljubljanske televizije.
Kot je za TT povedal inž. Peter Mori, direktor televizijske tehnične službe, so z načrti že zelo daleč. Na Gorjancih bodo zgradili avtomatsko oddajno postajo Gospodično, ki bo omogočila naštetima predeloma dober televizijski sprejem. Opravljene so že vse analize in meritve, imajo že celo dovoljenje za frekvenco. Zal trenutno še ne kaže, da bo Gospodična že začela delati prihodnje leto, upajo pa, da bo brž ko bo mogoče.

Gospodična je pravzaprav tista avtomatska postaja, ki je bila najprej zamišljena na Mirni gori, vendar so

Mladost neponovljiva Moških manj

Po dokončno obdelanih podatkih iz popisa prebivalstva (Zavod SRS za statistiko) je imela novomeška občina ob popisu leta 1971 50.068 prebivalcev, od tega 24.258 moških. Največ prebivalcev je starih od 5 do 9 let, najmanj pa nad 75 let. Več kot polovico moških je ugotovljeno le pri starostni skupini od 30 do 34 let ter pri starosti 10 do 14 let.
Občina Trebnje ima 17.100 prebivalcev, od tega samo 8.257 moških. Zanimivo je, da je v starosti od 25 do 29 let ugotovljeno le 859 prebivalcev, od tega manj kot polovico moških.
V Metliki je popis ugotovil 7.140 prebivalcev, pri tem pa samo 3.315 moških. V črnomaljski občini je bilo ugotovljeno 17.138 prebivalcev, moških od tega precej manj — le 8.369. Največ prebivalcev je v starosti med 15 in 19 let (starostne skupine obsegajo po 5 let).

V Kočevju je bilo ob popisu 17.068 prebivalcev, od tega 8.477 moških, kar je spet manj kot žensk. Največ ljudi je med 15. in 19. letom.
Torej bo res, kar so ocenjevali na oko: moški so v manjšini!
R. K.

vredno je zapisati...

Za celovito oceno gibanja gospodarstva v februarju sicer manjkajo kazalci, ki ocenjujejo likvidnost in stabilnost gospodarskih panog, vendar je po obsegu proizvodnje in prometa mogoče trditi, da se dosedanji poslovni tokovi niso spremenili.
Industrijska proizvodnja na primer je kljub manjšemu številu delovnih dni (24) povečala obseg proizvodnje za 2,6 odstotka v primerjavi z januarjem in za 6,4 odstotka v primerjavi s istim mesecem lani. Gradbena dejavnost prehaja, kljub temu da še ne zaposluje sezonskih delavcev, k intenzivnejšemu delu in je imela v februarju že za 20 odstotkov več opravljenih delovnih ur.

Notranja trgovina, ki se v januarju ni mogla meriti z decembrsko, je v februarju povečala prodajo na debelo za 9 odstotkov, na drobno pa za 3 odstotke. Kljub temu pa ni mogoče oceniti, da je stanje zadovoljivo, saj je

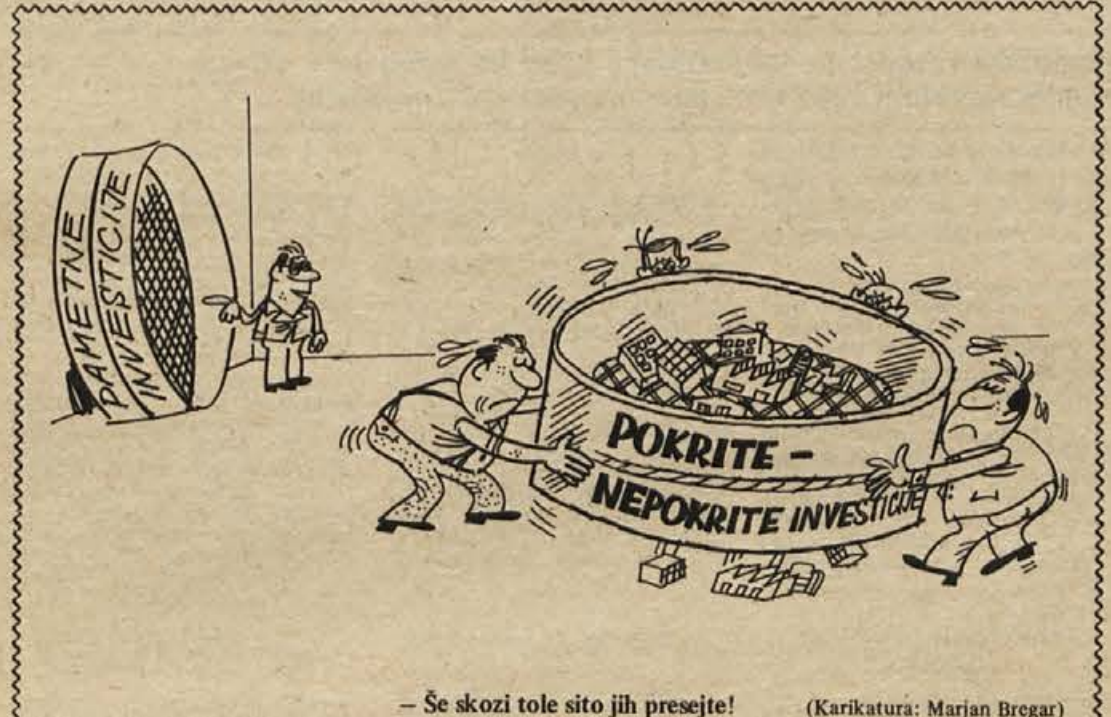
Dober februar

bila prodaja na drobno za 2 odstotka manjša kot v lanskem februarju.

Zunanja trgovina se, po letošnjih prvih dveh mesecih sodeč, razvija takole. Dvomesečna bilanca, ki še ni dokončna, kaže, da se je izvoz povečal za 11 odstotkov, uvoz pa za 44 odstotkov. Februarja se je izvoz povečal za 1 odstotek v primerjavi z januarjem, uvoz pa je bil za 24 odstotkov manjši.

O turizmu še ni podatkov, vendar sodijo, da v gostinstvu ne zaostajamo za lanskimi dosežki v tem letnem času. Gostinski promet kaže približno rasti za 30 odstotkov oziroma za 62 odstotkov, če ga primerjamo po tekočih cenah.

Zal so cene v februarju znova narasle: cene industrijskih izdelkov za 0,2 odst., v trgovini na debelo za 1,1 odst., na drobno za 1,0 odst. ter v gostinstvu za 0,2 odst. Cene življenjskih potrebščin so se povečale za 1,4 odst., kar je pol manj kot v vsej Jugoslaviji.
R. K.

— Še skozi tole sito jih presejte! (Karikatura: Marjan Bregar)

NA KRATKO

NOVO MESTO — V torek je novomeški zavod za izobraževanje in produktivnost dela spet priredil posvetovanje za vodilne ljudi. Tokrat je povabil Ivana Lapajeta, pomočnika direktorja republiškega zavoda za plan, da je govoril o uresničevanju razvojnega načrta Slovenije.

RIBNICA — Pojutrnjem ob 9. uri bo v šoli v Dolenji vasi svečana seja občinske skupščine, posvečena občinskemu prazniku, hkrati pa bo AMD priredilo rally v Jelenov Zleb.

BREZICE — Novo predsedstvo občinske konference ZM je imelo včeraj prvo sejo. Obravnavalo je predlog kandidatnih list za predsednika in sekretarja ter predsedstvo republiške konference ZMS.

KOČEVJE — Bodoče kočevsko kopaljšče bo stalo med otroškimi vrtcem in Mlakarjevo hišo, je v torek sklenila tehnična komisija za gradnjo javnega kopaljšča.

NOVO MESTO — V torek dopoldne je bila seja sekretariata koordinacijskega odbora za boj proti alkoholizmu. Seji je prisostvovala tudi Mara Rupena-Osolnikova.

CRNOMELJ: Danes, 22. marca, zaseda občinska konferenca Zveze komunistov in razpravlja o uresničevanju ustavnih dopolnil.

Prvi kamen položil tovariš Tito

V Kumrovcu bodo zgradili spominski dom obrcev narodnoosvobodilne vojne in mladine Jugoslavije — Tudi v Novem mestu pričeli zbiralno akcijo — Pionirji skrbijo, da »pionirski dom ne bo izostal

Prvo pobudo za zgraditev spominskega doma borcev narodnoosvobodilne vojne in mladine Jugoslavije v Kumrovcu sta dali združeni borci v Kumrovcu in Posavju. Po večletnem sodelovanju v obliki raznih manifestacij, bratstva šol in medsebojnih obiskov otrok borcev je akcija prerasla iz lokalne v skupno jugoslovansko akcijo Zveze združenih borcev narodnoosvobodilnega boja in zveze mladine.

To akcijo so takoj podprli tudi v Novem mestu. Ustanovili so odbor za gradnjo spominskega doma. Njegova naloga pa je, da akcijo čim bolj razširi. Odbor sestavljajo predstavniki Zveze borcev, komiteja, SZDL, sindikalnega sveta, SLO, ZMS in Zveze prijateljev mladine. Z akcijo, nabiranjem denarja so pričeli uspešno pionirji, ki skrbijo, da »pionirski dinar« vsak dan raste. Nabirajo odpadni material, in kot kaže, bodo pionirji svojo dolžnost dobro opravili.

Akcija je stekla tudi po vseh družbeno-političnih organizacijah, predstavniki odbora za izgradnjo doma v Kumrovcu pa so v klubu dolenjskih odbornikov in poslancev Dolenjske že razpravljali o akciji, obenem pa so seznanili tudi vse predstavnik delovnih organizacij, da bi iz sredstev skupne porabe določili del denarja za dom.

Ta spominski dom so že začeli graditi. Ob slovesnem polaganju temeljnega kamna — položil ga je tovariš Tito 21. aprila 1972 — so poudarili, da bo spominski dom na izviren način prikazal lik in življenjsko delo tovariša Tita in najvažnejša

poglavja iz naše revolucije. V spominskem domu se bo srečevala naša mladina na raznih seminarjih, simpozijih, koncertih in recitalih in se zbliževala ob skupnem spoznavanju zgodovine jugoslovanskega delavskega gibanja in socialistične revolucije.

PODPORA ANTONU PEZDIRCU

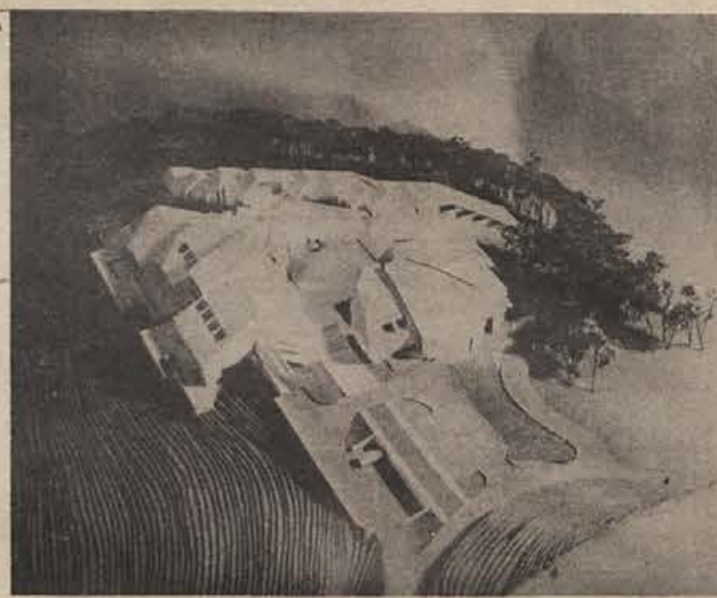
Kandidacijska konferenca za republiško volilno enoto št. 21, ki obsega črnomeljsko, metliško, novomeško in trebanjsko občino, je v torek popoldne potrdila kandidato Antona Pezdirca za novega poslance v gospodarskem zboru republiške skupščine. Poslansko mesto je bilo izpraznjeno po odpoklicu nekdanjega direktorja tovarne »Beti« Petra Vujčiča. Tov. Pezdirc je zaposlen kot tehnolog v metliškem obratu »Novoteksa«. Podporo je dobil tudi na predkandidacijskih zborih, ki jih je bilo 88 in katerih se je udeležilo 2.186 predstavnikov družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov. Nadomestne volitve bodo 19. aprila.

na športnih in kulturnih tekmovanjih, na izletih in podobno.

Izvedba zamisli je odvisna od vsestranske družbene podpore in le s to pomočjo bodo dom zgradili. Predvidevajo, da bodo zbrale republike in pokrajine približno 100.000.000 dinarjev, od tega SR Slovenija 15 milijonov dinarjev.

MIŠO KOVAČ V NOVEM MESTU

V torek, 27. marca, bo ob 20. uri v Domu kulture gostoval popularni pevec zabavne glasbe Mišo Kovač. Ze stari znanec Novomeščanov bo z Djurdico Miličević in Ninom Vujičićem zastoj zabaval Novomeščane. Cisti dobiček je namenjen za gradnjo spominskega doma borcev narodnoosvobodilne vojne in mladine Jugoslavije v Kumrovcu.

Maketa doma v Kumrovcu

Komunisti v Ribnici že o mladini

Jože Dernovšek spet sekretar medobčinskega sveta ZK — Bogo Abrahamsberg predlagan za podpredsednika sveta občin ljubljanske regije

Jože Dernovšek je bil 15. marca ponovno izvoljen za sekretarja (nepoklicnega) medobčinskega sveta ZK Ljubljana, Ivan Godec pa za njegovega namestnika. Na tej seji so izvolili še: za predsednika kadrovske komisije Boga Bratina, za predsednika organizacijske komisije Franca Godeša, za predsednika ideološke komisije Toneta Pačnika (ki bo hkrati nastavljen tudi pri svetu kot strokovni sodelavec), za predsednika informativno-propagandne komisije Janeza Korošca in za predsednika ekonomske komisije Milivoja Samarja.

Člani sveta so bili obveščeni, da se vsi komiteji in drugi organi v občinah strinjajo, naj bi bil predsednik sveta občin ljubljanske regije inž. Slavko Korbar (Ljubljana-Više), podpredsednik pa Bogo Abrahamsberg (predsednik občinske skupščine Ribnica). Dogovorili so se tudi o nadaljnjih nalogah in o delu v zvezi

z ustanavljanjem sveta občin in o sodelovanju organizacij SZDL v ljubljanski regiji.

Nadalje so razpravljali o uresničevanju nalog tretje konference ZKJ o mladini. Za vsako izmed 17 nalog so določili nosilca naloge, sodelujoče pri uresničevanju naloge in rok za izvedbo. Ugotovili so tudi, da so precej nalog v posameznih občinah že uresničili ali jih uresničujejo, občinska konferenca ZK Ribnica pa je imela že posebno sejo o tem skupaj s predsedstvom ZM.

Dogovorili so se še o volitvi delegatov za 4. konferenco ZKJ, o svojem nadaljnjem delu, kadrovanju v politične šole in drugem.

J. P.

SREČANJE TABORIŠČNIKOV

Vse nekdanje interniranke in interniranke taborišča Buchenwald — Dora, njihove sivoce in sivoce premlinili in v taboriščih ubitih vabimo na proslavo 28. obletnice osvoboditve taborišča, združeno s tovariškim srečanjem, ki bo letos 21. in 22. aprila v Splitu. Podrobnejši spored proslave bo še objavljen.

K tej proslavi vabimo tudi nekdanje taboriščnike in taboriščnice drugih taborišč ter njihove sivoce, kakor tudi vse borce in borke ter sodelavce narodnoosvobodilnega gibanja.

Iz Ljubljane bodo organizirani avtobusi, poskrbljeno pa bo tudi za prenočišča in prehrano. Stroški s prevozom iz Ljubljane, prenočiščem in penzionom znašajo 235 dinarjev.

Prijave pošljite do 1. aprila Komisiji za interniranje pri RO ZZZB NOV Slovenije v Ljubljani, Beethovnova ul. št. 10.

MILAN RAVBAR — petdesetletnik

Pretekli ponedeljek se je srečal z Abrahamom tovariš Ravbar Milan, politični sekretar komiteja občinske konference ZKS Krško. Vesel in nasmejan je sprejemal čestitke svojih prijateljev in sodelavcev, vmes pa opravljal vsakodnevno uradno dolžnost. Tako je praznovanje minilo v delu in snovanju novih načrtov in akcij kot podoba njegovega življenja.

v mnogih garnizijah, vedno na odgovornih političnih dolžnostih. Kmalu po demobilizaciji je leta 1959 v Krškem prevzel dolžnost sekretarja občinskega komiteja ZKS. Le s prekinitvijo 4 let, ko je bil profesionalni poslanec slovenske skupščine, je na tej dolžnosti še danes.

Knjiga njegovega življenja so strani, polne konkretnih akcij. Vedno se zaveda odgovornosti za svoje delo in zakonitosti revolucionarnega delovanja v interesu delovnih ljudi. Odlikuje ga sposobnost realne in objektivne presoje razmer in problemov, s katerimi se sooča na svojem odgovornem družbenem položaju. Preprost in vedno dostopen si zna pridobivati sodelavce in oblikovati akcije.

Tovariš Ravbar praznuje letos tudi pomemben jubilej — 30 let članstva v ZKJ in skoraj enako dobo na odgovornem in vodilnem političnem položaju. Te naloge prav gotovo niso bile majhne in lahke, morda tudi v njihovem uresničevanju črpa ustvarjalno energijo za sedanje, enako pomembne in odgovorne naloge. Kako bi bolje sklenili ta skromen sestavek o jubilarntu, kot z iskrenimi željami, da ostane zdrav in čil, vever in nasmejan, z enakim ustvarjalnim elanom in tovarštvom še dolga leta.

Prijatelji in sodelavci

Rojen 12. marca 1923. v Jurki vasi pri Novem mestu v številni družini je že zgodaj spoznal resnico, da življenje ni praznik. V trdem kmečkem življenju si je v skromnosti, delavnosti in poštenju oblikoval osebnost. Vzgojen v naprednem duhu je že v prvih dneh okupacije sodeloval in se kmalu zatem aktivno vključil v narodnoosvobodilno vojsko. Po osvoboditvi je v aktivni službi v JLA deloval

PRVA AKCIJA 31. MARCA

V ponedeljek dopoldne je bil v Novem mestu posvet 11 predsednikov mladinskih konferenc širše Dolenjske. Dogovorili so se, da bodo na naslednji seji ustanovili medobčinski svet ZMS dolenjske regije, ki bo usklajeval skupne akcije. Prva taka akcija bo že 31. marca, ko bodo priredili seminar za mentorje mladinskih aktivov na osnovnih šolah. Na sestanku so govorili še o možnih kandidatih za odgovorne funkcije v ZMS in ZMJ ter se odločili, da bodo dokončne odločitve o tem prepustili občinskim konferencam. Po sestanku so si ogledali tovarno zdravil „Krk“.

ZDRUŽENA KOLEKTIVA

V ponedeljek, 19. marca, se je na glasovanju odločilo za združitev krškega Specializiranega podjetja za industrijsko opremo in kostanjevkega Kleparstva 138 članov obeh kolektivov ali 73 odstotkov zaposlenih. Prednosti, ki jih prinaša združitev, so očitne, zato je uspeh referenduma pomemben prispevek k splošnemu prizadevanju za odpravljanje razdrobljenosti našega gospodarstva. Z. ŠEBEK

NOV OSNUTEK ZAKONA, KI BO MNOGE ZANIMAL

Kakšne novosti za osebno delo občanov

Pravna in ekonomska varnost za osebno delo, ki se bo razvijalo v skladu z začrtanim razvojem naše samoupravne socialistične družbe

Republiški izvršni svet je te dni obravnaval osnutek zakona o osebnem delu z zasebnimi delovnimi sredstvi, o katerem bo imela končno besedo še republiška skupščina. Ker gre za novosti, ki mnoge zanimajo, objavljamo delno skrajšano poročilo, ki smo ga sprejeli o seji iz pisarne za informacije.

Osnutek zakona, ki je precej drugačen od prvotnega (o nekaterih njegovih nesporekljivih določilih smo pisali v zadnji lanski številki), upošteva, da narekujejo družbenoekonomske razlogi nadaljnji razvoj obrti in drugih terciarnih dejavnosti in da je treba spodbuditi občane. Osebnemu delu je po tem osnutku zagotovljena ekonomska in pravna varnost, izenačuje pa se tudi položaj delavcev, zaposlenih pri tem delu z delavci v združenem delu.

Osebnostno delo se bo lahko razvijalo skladno z začrtanim razvojem naše družbe, katere temelj je združeno samoupravno delo z družbenimi sredstvi. V osnutku zakona je zato poudarjeno preraščanje osebnega dela v samoupravno organizirano delo.

KAKO BO Z DELITVIJO DOHODKA?

Samostojni obrtniki in delavci pogodbene organizacije združenega de-

SPodbUDA ZA OBRTNIKE

Jamstvo lastnine, odplačevanje vložene vrednosti, udeležba pri dohodku na podlagi vložnih sredstev,

OBRT KOT POSTRANSKI POKLIC

Občinska skupščina lahko določi, da opravljajo obrt kot postranski

la bodo imeli pravico do dela dohodka, ki jim pripada v skladu s splošnimi načeli o njegovi delitvi. Osebnostni dohodki bodo ugotavljali po načelih in merilih samoupravne sporazuma, ki so ga sklenile organizacije združenega dela ustrezne dejavnosti, za samostojne obrtnike pa bodo v ustanovnih pogodbah lahko določili še posebna merila, ki bodo upoštevala njihov posebni prispevek v poslovnem uspehu. Za tem, ko je v osnutku navedeno, kako se ugotavlja dohodek, je rečeno, da v primeru, ko delež vrednosti samostojnega obrtnika iz kakršnihkoli razlogov pade pod 10 odstotkov vrednosti skupnega poslovnega sklada, izgubi pogodbeno organizacija svoj dotodanji status in postane organizacija združenega dela.

pravica do vodenja organizacije, pravica dedovanja ustanoviteljskih pravic, možnost, da si izjemno pridrži v trajni lastni poslovne prostore in druge nepremičnine, to so nekatere izmed bistvenih določil, ki bodo, kot menijo predlagatelji zakona, spodbudile samostojne obrtnike, da bodo ustanovljali pogodbene organizacije združenega dela.

Samostojni obrtniki in drugi delovni ljudje lahko združujejo svoje delo in sredstva v obrtne proizvodne in storitvene zadruge ter v obrtno navabno-prodajne zadruge. Proizvodno ali storitveno zadruge lahko ustanovi najmanj 10 obrtnikov, navabno-prodajno zadruge pa 30 samostojnih obrtnikov.

počlic tudi upokojeanci, vojni in delovni invalidi, gospodinjice in drugi, ki niso v delovnem razmerju, če imajo za to strokovno izobrazbo oziroma usposobljenost. Osebe, ki so v delovnem razmerju, smejo opravljati obrt kot postranski poklic le, če s tem soglašajo delovna organizacija, pri kateri so zaposleni. Občinskim skupščinam je prepuščeno, da bodo odločile, katere obrtne dejavnosti lahko občani opravljajo kot postranski poklic.

KOLIKO DRUGIH DELAVCEV

Zanimiva so tudi določila o zaposlovanju drugih delavcev. Samostojen obrtnik lahko izjemoma, če to opravičuje narava družbene potrebe, uporablja dopolnilno delo drugih delavcev. Z njimi sklene delovno pogodbo, ki mora biti v skladu s kolektivno pogodbo, ki jo sklenejo ustrezna sindikalna organizacija in delegati samostojnih obrtnikov. Delavcem, zaposlenim pri obrtniku, pripada udeležba pri doseženem dohodku, ustreza količini opravljenega dela — po merilih delovne pogodbe.

Občinskim skupščinam je tudi prepuščeno, da bodo določile natančnejše pogoje za opravljanje gostinske dejavnosti. Pri tem je posebno opredeljeno oddajanje sob ter preskrba s hrano in pijačo v okviru gospodinjstva in kmečkega gospodarstva.

ku, ustreza količini opravljenega dela — po merilih delovne pogodbe.

Osnutek zakona določa tudi največje število delavcev glede na naravo in način dela, različno za obrt, za gostinstvo, za prevoz tovora, za brodarstvo, za projektiranje in druge intelektualne storitve gospodarskega dela in za prodajalne na drobno. Najvišje dovoljeno število je pet delavcev, občanom pa je dano pooblastilo, da lahko v posebnih primerih dovolijo tudi izjeme v gostinstvu na osnovi pogodbe o delu.

Glede dopolnilnega dela osnutek zakona določa tudi, da pristojni občinski organi naložijo samostojnemu obrtniku, ki pretega z zakonom določeno zgornjo mejo dohodka, da v določenem roku ustanovi pogodbeno organizacijo združenega dela. Če pa samostojni obrtnik ne želi ustanoviti take organizacije, lahko še naprej zaposluje dovoljeno število delavcev le, če presežni del dobička, ki mu ostane po odbitku osebnega davka, naloži v družbene sklade po posebni pogodbi. V nasprotnem primeru občina razveljavi dovoljenje za uporabo dopolnilnega dela drugih delavcev.

V zakonu so posebej izzete tiste dejavnosti, ki jih zaradi varstva ljudi in premoženja ni mogoče prepustiti samostojnim obrtnikom. Pomembno je tudi, da morajo samostojni obrtniki uskladiti poslovanje z določili zakona v roku enega leta.

OB KONCU PRIDEM POTE

Bilo je v začetku decembra 1942.

Mrzel veter je zavijal okrog vogalov in na okna je rosil močan dež, ko sta potrkala na vrata dva partizana, kurirja glavnega štaba, ki sta imela postojanko v vasi, v hiši ob robu gozda pod Kočevskim Rogom. Premražena, lačna in utrujena sta prišla iz Bele krajine in morala s pošto takoj naprej proti Ljubljani. Preoblekla sta se in preobula, medtem pa jima je mama pripravila večerjo.

Ko smo se ob toplem štedilniku pogovarjali, sta mi ob tem mnogo zaupala. Prvi izobražen, veterinar, velik, suh, z očali, star okrog 30 let, se je pogovarjal o ženi in triletnem sinčku. Drugi, močan, lep fant svetlih, kodrastih las, modrih oči pa je govoril samo o mami. Oba sta bila doma nekje od Maribora.

Ko sta se malo pogrela in okrepčala, sta morala naprej na pot v mrzlo deževno noč. Mama jima je prinesla še jabolka za na pot. Mene sta prosila, naj jima operem perilo, da se čez teden dni vrneta. Težko sta se poslovila. Da sta mi segla v roko, česar nista naredila nikoli prej, se mi je zdelo čudno.

Odšla sta in se nikdar več vrnila. Ilova gora ju je pokopala, potem ko sta padla Italijanom v zasedo.

Prvi mi je rekel, ko je odhajal: „Duša zlata, kdaj ti bom povrnil, ko toliko skrbiš za naju?“ Drugi me je držal za roko in rekel: „Rad te imam. Ko bo konec vojne, bom prišel pote.“

Ne smem tajiti, da mi je bil všeč, vendar sem se premagala, da ga nisem vzljubila, kajti bila je vojna. Priznam pa, da mi je bil drag kot brat.

Ko ju čez teden dni ni bilo nazaj, smo slutili, da se je moralo nekaj zgoditi. Ko so prišli fantje iz njune čete po perilo, so nam zatrjevali, da sta šla v prekomando, vendar jim nismo verjeli. Ko so čez dober mesec povedali, da sta padla, nam je bilo vsem zelo težko.

Gotovo ni nikdar izvedela žena, kje počiva njen mož, in sinko ni videl očkovega groba, da bi mu prižgal svečko v spomin. Bog ve, kako se je strlo materi srce, ko je zvedela, da se njen sin ne bo nikdar več vrnil v njen objem.

Tudi meni je bilo težko in še dolgo let sem se ju pogosto spominjala.

Ko se mi je 1957 rodil tretji sin, je bil svetlih las, medtem ko sta prva dva črna. In danes, ko ima fant 15 let, je na las podoben njemu, ki mi je nekoč rekel: „Rad te imam.“ Ko strizem sinove svetle kodraste lase, se mi zdi vedno bolj podoben njemu. Ko me pogleda s svojimi plavimi očki, so prav taki, kot so bili njegovi. Njegove roke so krepke in močne in veliko mi že pomagajo. Ne bom naštevala dejanj, ki mi dokazujejo, da me ima rad.

MAGDA

Otočec: bo potrebna žrtev?

NI NUJNO

Pod gornjim naslovom je bil 15. 2. 1973. v DL objavljen članek, ki obravnava Dom Partizana na Otočcu. Za pravilno razumevanje zadeve pa je nujno vedeti še nekatere stvari, brez katerih si marsikdo lahko ustvari napačno podobo.

Od vsega pisanja je sprejemljiva samo ugotovitev, da je poslopje v slabem stanju. Delno je bilo obnovljeno v letu 1965, vendar ne po zahtevah društva Partizan, ampak zaradi okoliščin ob proslavi 100-letnice šole. Po tem letu ni bilo na poslopju narejeno nič, kar bi bilo večjega pomena za vzdrževanje. Predvsem sta slaba strop in streha. Pri obnavljanju leta 1965 je bila streha prekrita, vendarar niso ostrejšje. Stropa takrat niso popravljali, čeprav je bilo že takrat ugotovljeno, da je dotrajan. Zato nekaterih orodij za telesno vzgojo (npr. krogov) niso več montirali. Kljub prekrivanju pred 8. leti je danes tudi streha zanič, ker opeka ni bila zamenjana. Nekateri povezniki v ostrejšjo so popolnoma pregniti. Če bi les dimenzije 30 cm x 30 cm ležal tri leta na prostem, bi bil v boljšem stanju, kot pa so nekateri kosi v ostrejšjo doma. Ali drugače povedano: streha je propadala že vsaj 20 let, torej že v času, ko je z domom gospodarilo društvo Partizan, ne pa samo zadnja tri leta, ko je bil dom prav zaradi slabega gospodarjenja v slabem stanju oprtan na grbo šoli.

Vaške organizacije, ki jih pisec članka kliče k sodbi, so vse te primere „gospodarjenja“ obravnavale in prav zato je prihajalo do sporov med šolo in tistimi, ki nikakor niso mogli razumeti, da je povsod potreben red in da tudi čiščenje in minimalno vzdrževanje precej stane.

Taka nasprotja so se potem večkrat v javnosti odražala v prozorni skrbi za poslopje, za katero pa se je v resnici skrivala želja po vrnitvi starih časov, ko so imeli ključje v posesti otroci, ki so komaj končali šolo, niso pa imeli niti toliko denarja, da bi plačali porabljeni električni tok, da ob tem niti ne omenjam nekaterih dolgov, ki jih takratni gospodarji še do danes niso plačali.

In še odgovor na vprašanje, ali bo žrtev potrebna. Ne bo potrebna, ker tudi v šoli in v krajevni skupnosti mislimo na varnost otrok. Škoda je le, da se tega ni že prej zavedalo društvo Partizan, ki je še danes lastnik mnogih takih domov po Sloveniji in zanje ne skrbi, lastništva pa se krčevito oklepa. In še večja škoda je, da se je gornje vprašanje pojavilo šele sedaj, ko bi se moralo glede na stanje doma in glede na potrebe v kraju pojaviti že takrat, ko je za dom skrbelo še društvo Partizan, ki pa na Otočcu že dolgo ni več.

FRANC PAVKOVIČ

Da je kmečko delo lažje, se je traba tudi znajti. Pri Luzarjevih na Selih pri Ratežu (na sliki) so vinogradniško kolje špičili kar s cirkularko. (Foto: Z. Šeruga)

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Anica Sinko iz Rajca — dva dečka; Štefanija Kerma iz Strmca — dečka; Danica Jankovič iz Brežic — Gorana; Ivka Runtas iz Samobora — dečka; Nada Škrbec iz Brd. Križa — Dražena; Fanika Novosel iz Samobora — dečka; Štefanija Vranekovič iz Samobora — Jasmino; Ana Kržan iz Malega vrha — Jožeta; Anica Brnič iz Samobora — Tomislava; Dragica Umek iz Raven — deklko; Anika Razum iz Konščice — deklko; Slavica Balog iz Podvrha — deklko; Dragica Ban iz Rud — deklko; Evica Runtas iz Farkaševca — deklko; Djurdja Pentek iz Orešja — deklko; Jožefa Zupanc iz Sedma — deklko; Gordana Trajkovič iz Brežic — Sanjo; Ema Staroveški iz Sevnice — dečka; Marija Vidic iz Podrede — Renato; Danica Sinkovič iz Radakova — Tomislava; Slavica Bunetič iz Ludučca — dečka; Neža Krošelj iz Curnovca — deklko — Cestitamo!

UMRLI SO

Pretekli teden so umrli v brežiški bolnišnici: Angela Kostrevec iz Podgorja, stara 44 let; Katarina Pavšič, gospodinja iz Vel. Malenc, stara 65 let.

Z MIRO SE ZAHVALJUJEVA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ubogi Miri, zavrženi od očeta in matere, hoteli vsaj malo olajšati grenko življenje, ji pisali, jo tolažili, nekateri pa razen tega poslali tudi darila, obleko in obutev ter kak dinar za šolske potrebe. Delavci novomeške tovarne zdravil „Krka“ so dali kar 500 dinarjev, da smo kupili drva. Lep dar, objavili pa so še omaro, mizo in dva stola. Se slikali so naju.

MARIJA KAPLAN,
Podbočje 56

Pionirji obiskali bolne žene

Pohvalna akcija šolarjev iz Vasi-Fare

Na sam dan žena so tri skupine pionirjev osnovne šole Vas-Fara obiskale znane aktivistke NOB.

Prva skupina se je ustavila pri Mariji Štefančič-Mrzeljevi na Potoku in ji zaželela v bodočem življenju mnogo sreče, zdravja in zadovoljstva.

Tovarišica Marija je bila zelo vesela pozornosti pionirjev in jim je obljubila, da jim bo spregovorila o spominih na NOB ob prihodu Kurirčkove torbice maja letos.

Druga skupina je obiskala mamo padlega junaka Karla Briškega-Zmaja v Banja Loki, nato pa se partizansko mamo Piršičevo v Novih selih. Prisrčne želje ob dnevu žena, stisk rok, solze hvaležnosti v očeh dragih mamic — so bili prizori, ki jih prisotni ne bodo tako kmalu pozabili.

Tretja skupina se je odpravila v majhno vas Jakšiči nad Potokom. Skoraj prazna je že. Nekateri starejši prebivalci so pomrli, nekateri so se odselili k tromom v Kočevju in v Ljubljano, najmlajši prebivalec te vasi pa je 7. marca postal oče. Prave mladine v Jakšičih torej že dolgo ni več. Nekateri srednjih let pa so le ostali zvesti Prave mladine v Jakšičih torej že dolgo ni več. Nekateri srednjih let pa so le ostali zvesti svojemu rojstnemu kraju. Taki sta tudi mama Ana Jakšič in njena hčerka Anica, poročena Paternes. Tovarišica Anica je bila med vojno skojevka in hrabra ter prizadevna aktivistka NOB. Po vojni se je udeleževala mladinskih akcij ob izgradnji in obnovi naše porušene domovine. Dolegela pa jo je nesreča: pred leti je hudo zbolela in že pet let je priklenjena na posteljo. Naši pionirji so jo že večkrat obiskali. Zelo rada jih ima, prijazno se z njimi pogovarja. Prese-

Težka je bila pot obeh. Aleš se je rodil 17. 7. 1896. Z doma je moral oditi že kot 12-letni fantič, z devetnajstimi leti pa je moral najprej na rusko, nato pa še na italijansko fronto na Doberdob. 1917 je bil ranjen in od takrat je ostal 50-odstotni invalid. Tudi Pepca je težko živela v tistih vojnih dneh, poročila pa sta se 5. 2. 1923. V zakonu so se jima rodili štiri otroci. Nato je Aleš do 1952 delal kot rudar v Trbovljah, od takrat dalje pa živi z družico na svoji zemlji, kjer še sedaj rada pomaga pri delu.

Njun praznik je bil tudi praznik našega društva upokojencev, zato jima vsi kličemo: „Zdravja in sreče še mnogo let!“

M. K. Sentrupert

neča nas s svojo vedrostjo in z upanjem na ozdravljenje, kajti to ji pomaga prenašati težave bolezni. Zazleli smo ji, da bi medicina odkrila čim prej taka zdravila, ki bi pomagala njej in vsem tistim, ki trpijo za boleznimi, ki jim še niso odkrili povzročitelja in jih še ne znajo zdraviti. Objavili smo ji, da jo bomo kmalu spet obiskali in ji prinesli sonca v samotni in žalosten dom.

M. VOLF
VAS-FARA

Pol stoletja zvest goram

V vrstah starejših novomeških planincev je nastala nova vrzel: pred kratkim so se poslovili od Lada Šetince, ki je umrl v 73. letu. Planinec je bil nad 50 let in prehodil v tem času Julijce, Karavanke, Kamniške planine, zasavsko hribovje in seveda Gorjanec. Ves prosti čas je posvetil planinam, planinskemu društvu in dramski amaterski dejavnosti. Med drugo svetovno vojno je bil aktivist OF. V njegovi krojaški delavnici so tedaj šivali obleke za partizane. Leta 1943 je bil odposlanec na kočevskem zboru. Po vojni je dobil več priznanj in odlikovanj: zlato planinsko značko, ob 600-letnici Novega mesta priznanje za plodno in dolgoletno delo pri DPD Dušan Jereb in medaljo.

Delo, ki ga je opravil kot planinec, je neizbrisno in bo v dolni-

Leto raznih tekmovanj

Med njimi bo tudi republiško prvenstvo v traktorskem oranju, ki bo tokrat 24. in 26. avgusta v Dragatušu pri Črnomlju

Prvi lepi spomladanski dnevi privabijo vsako leto iz delavniških prostorov posameznih klubov, šolskih krožkov in društev Ljudske tehnike delovne tekmovalce, ki pripravljajo raznovrstne tehnične izdelke za bližnja tekmovanja.

Med prvimi se bodo letos v Sloveniji pomerili letalski modelarji 6. maja v Ajdovščini na tekmovanju za „Primorski pokal“ modelov A-1 in jadralnega modela A-2. Sledilo bo republiško prvenstvo gumenjakov in penjačev 13. maja v Lescah na Gorenjskem. Modelarji motornih čolnov se bodo pomerili v tekmovalnih razredih MC-1 in MC-2 na republiškem prvenstvu 17. junija letos v Ljubljani na kopalnišču na Ježici. Isti datum je določen za tekmovalce modelarjev jadric, ki bodo zajadrali z modeli razreda „G“ in „K“ na jezeru v Velenju. Tekmovalci-letalski modelarji z radijsko vodenimi modeli RC X, III in V se bodo pomerili na medklubskem tekmovanju Kranja, Kamnika, Maribora, Zagreba in Celja 16. in 17. junija v Ljubljani.

Republiško prvenstvo pionirjev-letalskih modelarjev v razredu A-1 in A-2 bo 30. junija v Celju. Na jezeru Sobec (pri Lescah) bodo 30. junija letos tekmovali vrhunski modelarji na republiškem prvenstvu radijsko vodenih brodarskih modelov v razredih F-1 in F-3.

Republiškim prvenstvom Slovenije sledijo nadaljnja tekmovanja vseh vrst tehničnih dejavnosti. V dneh od 24. do 26. avgusta letos bodo zoralo slovenski traktoristi na republiškem prvenstvu traktoristov v Dragatušu pri Črnomlju. Na republiškem prvenstvu dirkalnih brodarskih modelov razredov A in B se bodo pomerili slovenski modelarji 26. avgusta na jezeru v Velenju, 8. in 9. septembra bo potekalo republiško prvenstvo z vezanimi letalskimi modeli v Kidričevem.

Zvezno prvenstvo traktoristov bo letos v Murski Soboti 22. in 23. septembra. Tekmovanje letalskih jadralnih modelarjev v razredu A-2 za „Stajerski pokal“ bo 7. oktobra v Mariboru, medtem ko se bodo letalski modelarji z radijsko vodenimi modeli razredov RC I za Bled CUP

MOJA MAMICA

Bilo je spomladi. Mamica je bila bolna. Zelo hudo mi je bilo zanjo. Nekega jutra sem odšla v gozd, da ji nabere zvončke. Našla sem jih na veliki jasi ob potoku. Nabrala sem jih, da sem jih komaj držala v roki. Ko sem z njimi prišla domov, je mamica brala knjigo. Nekaj časa sem jo gledala, nato pa sem rekla: „Na šopek.“ Mamica se je nasmehnila, me objela in poljubila. Imam jo rada in bi zanjo dala vse, kar imam.

SABINA LIPAR
3. c
GRM, Novo mesto

ANTON MEŽNARŠIČ

Po dolgi bolezni je te dni umrl v Clevelandu 79-letni Anton Mežnaršič, rojen v Gornjem Gradišču pri Dolenjskih Toplicah. V Ameriko je šel leta 1910. Bil je 25 let zaposlen kot strojnik, zadnjih 10 let pred upokojitvijo pa je bil oskrbnik Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue. Bil je član SNPJ in Kluba slovenskih upokojencev. Leta 1953 je bil zelo prizadaven pri zbiranju denarne pomoči za kirurško in drugo opremo bolnišnice v Novem mestu.

pomerili 27. do 30. septembra v Lescah na Gorenjskem.

BOŠTJAN NOVŠAK

Je tako prav?

Zakaj je šofer sevnikega rešilca karal voznika, ki sta nudila po moč? Ne kaže obvestiti svojcev?

12. marca se je 75-letni F. D. iz Sevnice odpravil na Konjsko po vrbovino za pletenje. Ko se je vračal proti domu, je pri nadvozu v Šmarju onemogel in padel po cesti. Mimoideči so obvestili sevnikiško rešilno postajo, medtem pa sta J. S. in V. D. starčka naložila v osebni avto in ga odpeljala v sevnikiško zdravstveni dom. Voznika sta med potjo srečala rešilca. Ko sta voznika pri zdravstvenem domu starčka prelagala s šoferjem rešilca v rešilni avtomobil, je voznik rešilnega avtomobila J. Starčič pokaral voznika osebnega avtomobila, češ da se ni tako mudilo.

Starčka je rešilni avto nato odpeljal v Celje, svojcev pa ni obvestil nihče. Bili smo v velikih skrbeh, še pozno v noč smo preiskovali kraj, kjer je ponavadi nabiral vrbovino, a ga nismo našli. Tudi na postaji milice nam niso vedeli pomagati. sprašujem se, ali ni dolžnost rešilne postaje, da o takem primeru obvesti svojce, da ne bi bili v tako hudih skrbeh? Se pripomba o tem, ali se je mudilo ali ne: F. D. je obletela kap po levi strani! Zakaj torej jezne besede voznikoma osebnega avtomobila, ki sta pomagala starčku na cesti?

I. I.
SEVNICA
Planinska 14

PRISPEVEK ŽENA ZA ONKOLOŠKI INŠTITUT

8. marca so praznovali tudi žene iz Podpreške, Lazca in Drage v kočevski občini. Prisostvovala so kulturnemu programu učencev osnovne šole v Podpreški, nato pa se zabavi. Prostovoljno vstopnino 450 din so namenile skladu za gradnjo Onkološkega inštituta.

J. K.

ČE V GREŠ AFRIKO, NEIŠČI TAM EVROPE

Trelčevo Marico, nekdanjo aktivistko v Bosni, funkcionarko prvih povojnih let v Krškem in Ribnici, knjigovodkinjo v Novem mestu, je življenska pot iz mirnih in ustaljenih navad dolenjskega človeka zanesla v daljni svet. Na črnem kontinentu ima za seboj sedem let življenja. Pozna Gvinejo, še bolje Alžir. Dom na Mestnih njivah v Novem mestu pa se spreminja v pravcati muzejček značilnosti Afrike

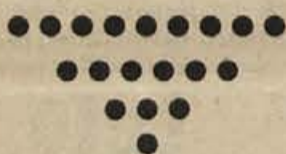
Če hočem opisati Trelčevo Marico, moram kot njeno izrazito značilnost navesti: duša ji leži na dlani. Ima še izrazit dar za sklepanje znanstev in prijateljstva, je sila dobronamerna, največja svetinja pa so ji mož in otroka z vnuki vred.

„Vsa leta v Afriki sem sklepala prijateljstva z domačini. Kdor v tuji deželi išče Evropo in domačih navad, je bolje, da ostane doma. Nikoli ne bo spoznal duha neke dežele. Tak lahko več let živi na tujem, toda od tam bo šel kot tujec. Bil

je le turist, ne pa poznavalec življenja in navad ljudstva. Afrike in njenega bistva ne moreš spoznati v evropskih hotelih med evropsko družbo. Midva z možem sva ves prisluženi denar izdala za potovanja po črnem kontinentu pa za spominke in izdelke pristne domače obrti.“ Takole mi je tovarišica Marica za uvod razkrila svoje afriške izkušnje, ko sem občudovala množico nenavadnih vaz, toteme, svečnike, krožnike, prelepe saharke rože in preproge v njenem novomeškem stanovanju. Alma na stotine diapozitivov in več zvezkov zapisov ter dnevnik iz življenja v Afriki.

Sicer pa pogledimo šest življenjskih postaj Marice Trelc, ene naših žena, pristnih Dolenjk, kako se je znašla v krajih in med ljudmi razvijajočih se dežel Afrike.

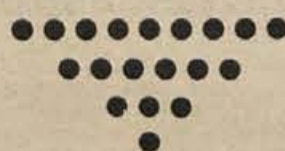
Prva postaja: Bosna

Iz znane Drnovškove družine na Raki se je Marica še mlada poročila z gozdarskim strokovnjakom. Dobil je službo v Bosni. Bilo je tik pred vojno. Ustaši so ji moža ubili, ona pa je ostala sama z dva meseca staro hčerko. Skrivali sta se po bosanskih vaseh, Maričina razgledanost in pripravljenost po-

magati pa v teh krajih še danes nista pozabljeni. Še dobiva kartice s pozdravi in zahvalami! Učila je tamkajšnje otroke brati, bila je medicinska sestra, se ukvarjala z ročnimi deli. Takoj po koncu vojne je šla domov.

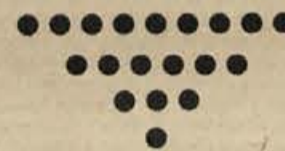
Druga postaja: funkcije

Prva povojna leta, čas aktivizma in obnove, so Marico zagrabila z vso njeno življenjsko silo. V Krškem je bila predsednica okrajnega odbora AFŽ, referentka za prosveto in kulturo, potem je šla v Ljubljano v politično šolo, se medtem drugič poročila in nato v Ribnici opravljala kar 16 funkcij. Zraven tega je še režirala, igrala in pisala skeče.

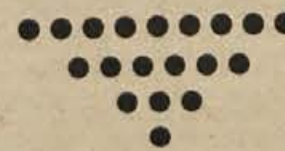
V ta viharji čas je nenadoma kanila grenka kaplja: naravnost s kongresa AFŽ v Ljubljani so jo odpeljali v bolnišnico. Trikrat operacija, šest mesecev trdega ležanja in pet let nesposobna za vsako delo. To so bile posledice.

Tretja postaja: bolezen

V letih, ko je bila živahna, šegava in bistra Marica iz središča javnega življenja pahnjena tako rekoč med štiri stene domačega stanovanja, se je v njej še bolj razrasla navezanost na dom in družino. Izredna volja zmagati težave pa je premagala tudi bolezen v njej. Ko je spet lahko gibala in hodila, se je v Novem mestu zaposlila kot knjigovodkinja. Pa je prišlo leto 1965...

Četrta postaja: Gvineja

V okviru mednarodne tehnične pomoči je njen mož Edo Trelc dobil mesto instruktora v gvinejskem glavnem mestu Conacry. Tam je bil skoro dve leti novi dom družine Trelc, kajti s seboj sta vzela tudi mlajšega otroka – sina Radivoja.

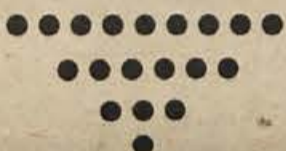
„Ves prosti čas smo potovali, spoznavali življenje domačega prebivalstva. Od črncev v slamnatih kočah, ki se hranijo pretežno z bananami, do delavcev v mestih in domačo inteligenco. Gvineja je dežela lepih voda, izrednih rastlin. S prehrano nikoli nisem imela težav kot mnoge Jugoslovanke, ki so na tamkajšnjih trgih iskale krompir,

Ko se pogodiš za kamelo, te nam malo znana žival ponese v puščavo. Varno in mirno potuješ na njenem hrbtu, če znaš, sicer pa je takle pohod samo za turiste. Kdor hoče Saharo spoznati, mora za avtom, malo pa peš čez njene široke griče in doline.

ohrovt ali kislo zelje. Jaz sem kupovala zelenjavo, kakršno pozna Gvineja. Marsikatera jed iz afriškega jedilnika se mi je priljubila. V Gvineji sem bila tudi tajnica Jugoslovanskega kluba. Malo je bilo Jugoslovancev, vsi pa smo bili kot ena družina. Za vsak državni praznik, prav tako za 8. marec, smo prirejali proslave.“

Peta postaja: Alžir

„Kdor pravi, da je Sahara pusta, je gotovo ni videl drugače kot na sliki ali pa je kot turist na hrbtu kamele spoznal le nekaj metrov puščavskega peska. Zame je Sahara raj, čudež! Narava se vsak hip spreminja: bolj greš v notranjost, bolj je lepo,“ pravi Trelčeva.

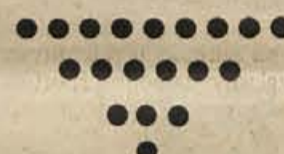
V Alžiru je 5 let minilo med ljudmi, katerih prijaznost bo za vselej z zlatimi črkami zapisana v Maričinem srcu.

„Vso Alžirijo sva prepotovala po dolgem in počez. Jugoslovancev je bilo v tej državi precej, imeli pa smo bolj malo pristnih stikov in prijateljskih vezi. Drugače kot v Gvineji. Prav v Alžiru pa se mi je izpolnila ena največjih želja: srečala sem Tita. Bila sem na sprejemu, ko je prišel na obisk, in pri fotografiranju sem se postavila čisto zraven njega. Na sliki pa sem čudna v obraz, kajti jokala sem od sreče...“

Med leti bivanja v Alžiru se je Marica vpisala tudi v šolo. Učila se je francoščine, in čeprav je bila najstarejša v razredu, ni delala sramote. Zdaj gladko bere in govori ta jezik.

„Alžir je dežela velikih protislovij že v turističnem pogledu: nudijo jahanje s kamelo po puščavi in smučanje v zimskošportnem centru. Opaža se bolj med konservativnimi in naprednimi silami dežele, velika ovira hitrejšemu napredku pa je vera. Belci, ki tam stalno živijo, domačine še vedno smatrajo za slabšo raso, povem pa, da so Alžirci iskreni, bistri in zelo dobronamerni ljudje. Med njimi sem dobila krog iskrenih in pravih prijateljev.“

Šesta postaja: Švica?

Trelčevima, čeprav nista več mlada, se še ne da za stalno domov, vendar brez domovine tudi ne moreta združiti. Vsaj dvakrat na leto priletita z avionom, obiščeta vse znanee in sorodnike, preživita nekaj srečnih tednov z otrokom in vnuki, potem spet kovčke pod roke in pot pod noge.

Zdajšnja, časna postaja Marice Trelc in njenega moža je Nemčija. „Tu mi ni všeč in zdi se mi, da nimam kaj povedati iz te dežele. Hlastanje za standardom, hrup, hrup, denar! Upam, da bo v Švici bolje. Čakamo na podpis pogodbe med našimi in švicarskimi podjetji, potem greva v deželo gora in alpskega turizma. Pravo nasprotje Afriki bo!“

Kdaj domov za stalno? Najbrž se dolgo ne bova več potepala po svetu, saj sva v letih. Še nekaj kratkih let, potem bom v Novem mestu urejala spominke in zapise ter živela v mislih na daljne dežele.“

RIA BAČER

Tovarišica Marica doma, med afriškimi spominki in v kabiljski noši, ki jo je tudi prinesla v domovino. Je kot lepa, dolga večerna obleka, tkana s srebrom...

Iz zapiskov Marice Trelc: 8. marec v Afriki

Leta 1966 v Gvineji. Bila sem v skrbeh, da bom v tej daljni deželi ob svoj praznik, pa smo Jugoslovani priredili v klubu pri ambasadi prav pristrčno in prijeto proslavo. Može so nas presenetili z dobro večerjo in cvetjem, me pa smo jim predstavile pester program, ki smo ga skrivaj sestavile pri ambasadorjevi soprogi Karičevi. Dolgo v noč so na vrtu po opojnimi dišečimi drevesi donele partizanske in narodne pesmi. Priznam, da se je kakšna solza utrnula vmes, ker smo bili tako daleč od svojih in domovine. Naslednji dan smo v imenu Kluba Jugoslovancev obiskale begunce – otroke iz Portugalske Gvineje. Pripovedovali so o ubitih starših in svojcih, kazali hude brazgotine od nožev...

Leta 1968 – 1972 v Alžiru. Kar več letnic sem skupaj napisala, ker se je tudi praznovanje 8. marca razvijalo iz leta v leto. Klub Jugoslovancev so v tej državi že pred našim prihodom razpustili, vsa prizadevanja, da bi vseeno skupaj slavili ženski praznik, pa so padla v vodo zaradi financ. Interne proslave so bile le za žene ambasadnih uslužbencev in njih prijateljice, ostale Jugoslovanke smo praznovala po svoje. Jaz sem se pridružila Arabkam. Prvo leto je bilo splošno praznovanje bolj skromno, drugo že bolj vidno tudi v javnosti, potem so vedno bolj poudarjali dan žena.

Zadnje leto bivanja v Alžiriji smo praznovali prav slovesno. Vse zaposlene žene so imele prost dan, v eni velikih dvoran pa je bila osrednja proslava in razstava domačih izdelkov. Me, z arabskimi prijateljicami: Fadilo, Fatiho, Ajšo in Zinebo, smo priredile praznik doma. Bilo je nepozabno!

Na enem popoldanskih raziskovalnih pohodov po gvinejski pokrajini

Marica Trelc za lanski 8. marec s svojimi alžirskimi prijateljicami

„Nisem si mislila, da se mi bo največja želja, srečati Tita, izpolnila ravno v Alžiru in tako daleč stran od domovine,“ pravi Marica

Dve uri športa in zabave v kočevju

V Šeškovem domu v Kočevju so se na športno-zabavni prireditvi predstavili gledalcem: Henčkov ansambel, najboljša slovenska športnica Nataša Urbančič, hokejist Darko Beravs, najboljši kočevski športniki ter predstavniki petih najboljših dolenjskih ekip

Kočevje se letos ne more potožiti, da nima dovolj športnih prireditev. Razen tekmovalj se kar vrste tudi športno – zabavne prireditve: za običajnimi petkovimi šahovskimi muzikali je v soboto v Šeškovem domu uredništvo Dolenjskega lista pripravilo s športnim uredništvom Dela in domačimi športnimi organizacijami tradicionalen športno-zabavni večer, na katerem so izročili nagrade najboljšim dolenjskim ekipam v lanskem letu.

V dvorani, ki je bila skoraj polna, so bili med gosti tudi predsednik občinske skupščine Kočevje Miro Hegler, sekretar občinske konference ZK Ribnica Danilo Mohar in sekretar občinske konference SZDL Kočevje Nace Karničnik.

Henčkov ansambel, ki je tako uspešno nastopal tudi med ameriški Slovenci, ni imel težav: hitro je vzpostavil stike z gledalci in z domačimi vižami poskrbel za vedro razpoloženje. Štirikrat se je pojavil na odru – njegovi fantje so zaigrali in zapeli sedem melodij – in vsakokrat je požel aplavz.

Gledalci so bili navdušeni tudi nad domačimi pionirji – telovadci, ki so prejšnjo soboto osvojili drugo mesto na področnem gimnastičnem tekmovanju v Ljubljani. Domačinom so se pokazali najprej na bradlji, pozneje pa so nastopili še z akrobatskimi skoki. Prav tako so navdušile telovadke iz Novega mesta. Vrsta, ki že nekaj let nastopa na zaključnih prireditvah ob razglasitvi najboljših športnikov, je tokrat najprej nastopila na gredi. Ker je bila gred dva centimetra preozka in se je majala, je bilo nekaj padcev, zato pa so mlada dekleta navdušila v parterju. Gledalci so lahko videli zanesljivo državno reprezentantko Majo Dokl, še posebej pa jih je navdušila njena mlajša sestra Jasna.

Kajpak pa so bili vsi še najbolj radovedni, kaj bodo povedali najboljši kočevski, dolenjski in slovenski športniki.

Urbančičeva in Beravs

Nataša Urbančič je bila na lanskem muenchenski olimpiadi peta v metu kopja, s svojimi uspehi v lanskem športni sezoni

Najmlajša telovadka – Jasna Dokl (na gredi) je požela največ aplavza...

pa si je zaslužila prvo mesto v ocenjevanju slovenskih športnih novinarjev za najboljše dosežke med ženskami. V soboto zvečer je bila gostja na zaključni prireditvi v Kočevju; novinar Dela Henrik Uebeleis jo je povprašal o začetkih njene športne kariere, Nataša pa je pripovedovala o svojih treningih in nastopih, seveda pa tudi o zadovoljstvu, ki ji ga je prinesel izvrstni met

kopja na velikem muenchenskem atletskem stadionu. Pred mikrofone je stopil tudi večkratni državni reprezentant v hokeju na ledu, Jeseničan Darko Beravs, ki igra zdaj za ljubljansko Olimpijo. Potem, ko je obudil spomin na nastope v olimpijskem Sapporu in v Bukarešti, je pripovedoval še o pripravah za letošnje svetovno prvenstvo skupine B, ki bo v Gradcu. Čeprav ni bil preveč voljan odgovoriti na vprašanje, kako se bo Jugoslavija tam uvrstila, sta se z Uebeleisom na koncu vendar „dogovorila“ za tretje mesto – za reprezentanca ZDA in NDR. Dvorana pa se je razpolovila, ko je Beravs odgovarjal na vroče vprašanje o našem hokeju, kdo je boljši: Jesenice ali Olimpija? Tudi Darko se ni mogel odločiti, podobno, kot ni bila enotna publika v dvorani.

Nastop domačih

Na oder so prišli tudi domačini: najboljši smučarji, predstavniki šahistov in košarkarjev. Še prej pa je veteran kočevskega športa Andrej Arko, sicer Ribničan, primerjal šport nekoč in danes. Najbolj je zadel žebelj na glavo, ko je dejal:

PRESENEČENJE

Dolenjski list je za vse gledalce v dvorani kočevskega Šeškovega doma, ki se niso naročili na Dolenjski list, pripravil dodatno presenečenje. Vsi, ki so to hoteli, so se lahko naročili na pokrajinski tednik, časopis z največjo naklado med vsemi pokrajinskimi časopisi v Jugoslaviji. Taka odločitev jim je prinesla nagrado: do konca junija letos bodo časopis dobivali brezplačno!

Še drugo presenečenje za gledalce pa je bilo povezano z zrebanjem: pet gledalcev je tako dobilo možnost, da so odgovarjali na kvizu, kjer je bilo potrebno pokazati nekaj poznavanja športa. Kočevska NAMA je za vseh pet pripravila nagrade: kotalke, košarkarsko žogo, badminton loparja in okrasni posodi za cvetlice.

„Ko bomo bolj izkušeni, se bomo lahko borili tudi za prvo mesto v slovenski rokometni ligi!“ sta povedala ribniška predstavnika Radič in Andolšek. Na fotografiji: Radič, Andolšek, Pučkova, Splichal in Pučko.

„Pred tremi desetletji smo imeli pri nas državnega prvaka v vajah na orodju. Danes državnega prvaka nimamo, imamo pa vsaj 30 telovadcev, ki naredijo tako vajo!“

Bolje ni mogel podkrepiti napredka na športnem področju v Kočevju. Duša kočevskega šaha Ive Stanič je izjavil, da se po uvedbi šaha kot učnega predmeta v osnovni šoli lahko nadejajo novih uspehov, podobnih ali morda še večjih presenečenj, kakršnega je pripravil Rudi Osterman na državnem šahovskem prvenstvu pred dnevi.

Smučarji so pripovedovali o nastopih na tekmovanjih v patrolnem teku in biatlonu, disciplinah, ki sta med ljubitelji športa še vse premalo znani. Inž. Tone Prelesnik je govoril o delu v društvu, Maks Konečnik pa o pripravah na tekmovanja. Sin se je spretno izognil vprašanju, kdaj bo boljši od očeta: „Oče pravi, da bo nastopal toliko časa, dokler ga ne bom premagal. Naj torej še nekaj časa nastopa...“ Košarkarji so hudi optimisti, saj pravijo, da ni več daleč čas, ko bodo v slovenski ligi. Še več, skromnost zanje ni prevelika čednost, ko so v mikrofonski izjavili: „Dokazali bomo, da smo res boljši od Novoteksa!“

Ko smo že pri nastopu kočevskih športnikov, naj zapišemo še to: kočevska NAMA je prispevala nagrade za nagradno tekmovanje gledalcev v dvorani, hkrati pa sporoča, da je njena blagovnica v Kočevju vedno dobro založena!

Najboljši Dolenjci

Glavni urednik Dolenjskega lista Tone Gošnik je sredi prireditve predstavnikom novomeškega košarkarskega kluba Novoteks, sevniskega rokometnega kluba in ženske brežiške rokometne ekipe izročil pokale za najboljše uvrstitve v letošnji anketi Dolenjskega lista za najboljšo športno ekipo Dolenjske

v letu 1972. Bralci so, kot se najbrž še spominjate, izbrali tako:

dobro vadili in upajo, da ne bodo med nesrečneži, ki bodo morali v republiška tekmovanja.

Kako ste izbrali?

1. „NOVOTEKS“, NOVO MESTO, košarka – moški 923 točk
2. PARTIZAN SEVNICA, rokomet – moški 452 točk
3. PARTIZAN BREŽICE, rokomet – ženske 256 točk
4. PARTIZAN NOVO MESTO, odbojka – ženske 151 točk
5. PARTIZAN RIBNICA, rokomet – moški 150 točk
6. PARTIZAN NOVO MESTO, gimnastika – ženske 148 točk
7. ŠK KOČEVJE, šah 143 točk
8. „CELULOZAR“, KRŠKO, plavanje 131 točk
9. „TRIMO“, TREBNJE, odbojka – moški 118 točk
10. AK NOVO MESTO, NOVO MESTO, atletika 110 točk

Predstavniki teh petih ekip so potem gledalcem v dvorani povedali, kako so se ekipe pripravile na spomladanska prvenstva. Kaj smo izvedeli?

Kamor pride Henček – tam je zagotovljena dobra volja!

Košarkarji Novoteksa sodijo, da je ugoden čas za napredek. Skrbi jih le pomanjkanje visokih centrov, vendar pa pričakujejo, da se bodo letos uvrstili med prvo peterico v slovenski ligi.

Sevnici, ki jim ne cveto rože v drugi zvezni rokometni ligi, pričakujejo trd boj za obstanek. „Vsaka tekma bo pomembna!“ trdi kapetan ekipe Koprivnik, vendar so optimisti. Pozimi so

Brežičanke, ki prav tako igrajo v drugi zvezni rokometni ligi, nimajo skrbi. S sedmega mesta v jeseni lahko zdaj zlezejo še za kako stopničko višje, ker imajo ugoden razpored. Smolo imajo le, ker je pol ekipe na študiju v Ljubljani in zato težko vadijo skupaj.

Novomeške odbojkarice so trdno odločene, da bodo šle v drugo zvezno ligo. Njihov trener Franc Pučko meni: „Pozimi smo se vestno pripravljali in mislim, da nam ne more uiti eno od prvih treh mest!“

Ribničani so vedno v zlati sredini slovenske rokometne lige. „Za uvrstitev v drugo zvezno ligo nam manjka izkušenj,“ sta prepričana tako trener Radič kot igralec Andolšek – in tako sta tudi povedala v mikrofonski izjavi.

Najboljše ekipe, ki ste jih izbrali za lansko tekmovalno sezono, so tako prišle do zaslužnih priznanj.

Nova športna sezona se je že začela. Le kdo bo najboljši letos? Na to vprašanje bomo lahko odgovorili šele ob koncu tekmovalne sezone...

Tekst: Jože Splichal, fotografije: France Brus in Sandi Mikulan

Trenerski ansambel prejema pokal. Trener novomeških košarkarjev Andrej Petrič je že dobil pokal za prvo mesto v anketi Dolenjskega lista, glavni urednik Tone Gošnik pa čestita trenerju sevniskega rokometarja Jožetu Šilcu.

Občinstvo v dvorani Šeškovega doma v Kočevju je lepo sprejelo športno-zabavni prireditev Dolenjskega lista. Dve uri športa in zabave sta za marsikoga prehitro minili.

Kako je bilo na olimpiadi v Muenchnu? Kako bo v Gradcu? Na to sta odgovarjala Darko Beravs in Nataša Urbančič novinarju Dela Henrik Uebeleisu (na fotografiji z mikrofonom v roki).

podčrtano

Komisija za pospeševanje kulturnih dejavnosti v manj razvitih območjih, ki deluje pri republiški skupnosti, ima polne roke dela. Prejšnji teden so dobili člani na mizo dvoje analiz, ki obravnavata možnosti za kulturo v nerazvitih občinah. Med te štejejo na našem območju: Črnomelj, Trebnje, Sevnica, Brežice, Metlika Ribnica. Glede tega se gradi, ki so ga pripravili na sekretariatu za prosveto in kulturo in pri Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije. Kot je znano, imajo nerazviti ugodnosti in republiško podporo. O pomoči republiške kulturne skupnosti tem občinam v letu 1973 so med drugim sklepali na seji omenjene komisije. Med drugim predlagajo, naj bi letos, ko praznujemo puntarsko obletnico, pripravili nekaj potujočih razstav, ki bi obiskale posamezne kraje, kjer likovnega življenja skoroda ne poznajo. Taka razstava bi bila predvsem na temo kmečkih puntov, poleg tega pa sta mariborska in ljubljanska Na-

Nerazviti

rodna galerija v ta namen ponudila nerazvitim na ogled razstavi (skrajšani) „Od baroka do impresionizma“ in „Od romantike do impresionizma“.

Več pripomb je na seji te komisije letelo na račun najrazličnejših izdelovalcev analiz v kulturi, saj se menda „na Slovenskem s tem že vsakdo ukvarja, komur pride na misel“.

J. JUST

MARKSISTIČNO BRANJE

Marksistična literatura, tudi taka, ki jo lahko vzame v roke začetnik, študent ali razmišljajoči človek brez večje predizobrazbe, prihaja na naš trg sila počasi. Prvo leto teče, kar si je založba MLADINSKA KNJIGA naložila na rame še eno skrb — izdajanje prav take literature. Začela je tiskati zbirko TOKOVI, v kateri smo pred kratkim dobili na slovenskem knjižnem trgu delo Karla Korsch: Materialistično pojmovanje zgodovine (Spoprijem s Karlom Kautskym). Dr. Božidar Debenjak je v opombah nove knjige med drugim zapisal:

„Potrebno nam je torej vračanje k ideji revolucionarnega preloma, da bi ponovno vzpostavili možnost imenovati 'nedoločno ogromne' cilje delavskega upora proti obstoječemu svetu“. — Na delo lahko na tem skróčenem prostoru samo opozorimo, zbirko TOKOVI pri MK pa priporočamo v branje in nakup.

Mali kulturni barometer

LEPA BERA — Novomeški zavod za kulturno dejavnost je priredil lani 12 gledaliških in 23 glasbenih prireditev, 26 prireditev v okviru Dolenjskega poletja 72, sodeloval pa je tudi pri 22 proslavah.

Če in če...

V najnovejšem gradivu republiškega sekretariata za prosveto in kulturo predlagajo: „Zagotovo bi dosegli hitrejši napredek v razporeditvi kulturnih dobrin, če bi v izrazito nerazvitih predelih gostili mrežo televizijskih in radijskih sprejemnikov oziroma naročnikov, če bi z učinkovito pomočjo zvečali število knjig v ljudskih knjižnicah in našli za delo v knjižnicah strokovno osebje in, ne nazadnje, če bi lahko tudi pozimi sprejeli predstave potujočega kinematografa, domačih amaterskih skupin in morebitnih gostovanih poklicnih glasbenih in gledaliških ansamblov ter likovnih in drugih razstav. Kajpak so za vse to potrebne dvorane.“ Napotek je upoštevanja vreden, ne pove pa, kdo in s kakšnimi sredstvi naj to omogoči.

Boris Kobe: TRŠKA GORA, tempera, 1969

KAJ BO POKAZALA ANKETA LJUDSKE KNJIŽNICE V KOČEVJU?

Vsem bralcem bi radi ustregli

Knjižnica želi od bralcev mnenja in predloge za približanje takih knjig, ki so jim najljubše — Anketa naj bi tudi povedala, kakšna prijateljica je knjiga človeku — Vse pomanjkljivosti bo knjižnica odpravila

Po velikem porastu izposoje knjig v Ljudski knjižnici v Kočevju v zadnjem desetletju lahko sklepamo, da se je knjiga spet uveljavila in našla trden položaj v življenju ljudi. Kritična leta zaradi pojava televizije, av-

tomobilizma itd. so minila. Večina ljudi je spoznala, da je knjiga najbolj priročno sredstvo za iskanje informacij ob vsakem času. V knjigah lahko najdemo podatke, ki nas zanimajo ali pa nam vedrijo duha, če smo tega

potrebni.

Branje je zadeva posameznika. Nekateri izkoristijo vsak trenutek za strokovno izobraževanje, drugim so ljubše knjige, ki jih popeljejo v povsem drug, nezahteven svet. Naša želja je omogočiti vsem bralcem dostop do takih knjig, ki si jih želijo. Tiste želje, ki jih poznamo, je laže uresničiti, kot one, ki jih samo predvidevamo. Zato smo se odločili za anketo, da bi spoznali želje in potrebe.

Od 15. marca pa predvidoma do konca marca bo vsak tretji obiskovalec knjižnice dobil vprašalnik. Od odgovorov, ki jih bodo dali bralci, bo v marsičem odvisno nadaljnje delo knjižnice. Želimo si še, da bi bralci odkrito opozorili na stvari, ki jim v naši knjižnici niso všeč. Verjetno bomo lahko marsikakšno pomanjkljivost odpravili.

E. ŠTRUMBELJ

Bralci radi segajo po novih in zanimivih knjigah. Prost pristop in pameten nasvet pri izbiri branja naredita knjigo za še boljše človekovo prijateljico. Nasveti so potrebni zlasti mladim. (Foto: I. Zoran)

V ŠENTJERNEJU:

Po tradiciji

Šentjernejski mladinci pripravili: »Poročil se bom s svojo ženo«

Kulturno-umetniško društvo bratov Pirkovič iz Šentjerneja je bilo včasih znano kot društvo, ki je poživilo marsikateri zimski večer. Enkrat so njegovi člani pripravili veselo komedijo, drugič spet pretresljivo dramo in tako so poskrbeli, da tudi na vasi ljudje niso ostajali brez kulturnih prireditev.

Zadnja leta je bilo v Šentjerneju malo domačih prireditev. Kazalo je, da tiste „stare garde“ ni več lahko zbrati, mladi pa niso kazali preveč zanimanja in veselja za tako delo. Pa ni tako. V soboto, 10. marca, so mladi Šentjernejci dokazali, da tradicije amaterske dejavnosti ne bodo še pokopali. Mladinci so namreč pripravili veselo Marinčevo komedijo v režiji Slavice Mencin „Poročil se bom s svojo ženo“. Čeprav so nekateri igralci s to igro prvič stopili na oder, so svoje vloge dobro odigrali in polna dvorana se jim je od srca nasmejala. Lep sprejem pri gledalcih naj bo mladim igralcem za spodbudo, da bodo s takim delom nadaljevali in se jim bo pridružilo še več mladih.

N. G.

SKUPNI INTERESI

Na pobudo temeljne kulturne skupnosti (TKS) Kočevje bo tudi TKS Ribnica dala štipendijo Stanetu Klunu, da bi se šolal na akademiji za film, glasbo in televizijo ter prispeval k izboljšanju kulturnega življenja v obeh občinah.

N. A.

Iz kočkov - zgodovina

Janez Dular: »Arheološko bogastvo naše deželice ne bo več romalo v tuje muzeje«

25-letni Janez Dular je prvi belokranjski arheolog, ki je po študiju prišel delat v svoj domači kraj. Nastavil so ga v Belokranjskem muzeju v Metliki, kjer dela tudi njegov oče prof. Jože Dular, sicer znani slovenski pesnik in pisatelj. Mladi arheolog se je specializiral za področje prazgodovine. Takole pravi o svoji deželici:

„Bela krajina je zelo zanimiva. Od Dolenjske jo ločijo Gorjanci. Gorjanci so bili večkrat zid in ostra ločnica kot povezava s sosednjo pokrajino. Arheolog najde tu vse kaj drugega. Sicer moram reči, da je Bela krajina še vse premalo odkrita. Literatura o njej je silno skopna in še tista, kar je, je poljudno pisana. V glavnem temelji na izkopavanjih, ki so bila opravljena pred letom 1900.“

Znani sta zlasti dve najdišči evropskega slovesa: v Podzemlju in na Vinici. Tamo so izkopavali do prve svetovne vojne, v glavnem na prelomu stoletij. Neprecenljivo bogastvo so navrgla tudi izkopavanja na črnomaljskih tleh. Žal je prenekatera pomembna najdba romala čez mejo in je danes ponos dunajskega in še katerega svetovnega muzeja.

Arheologija in muzejstvo sta na belokranjskih tleh še vse premalo razvita. Delo na teh področjih terja načrtnost in mladi arheolog je poln zamisli, kako bi to uresničil. „Najprej bom naredil detaljno topografijo Bele krajine in nanjo nanesel vse kraje in območja, ki kakorkoli 'dišijo' po arheologiji. Pri tem je naša deželica v velikem zaostanku. Druga slovenska območja take karte že imajo in so v raziskavah, razumljivo, pred nami.“

Janez Dular se je nekajkrat tudi že zapisal v bibliografijo arheološke in znanstvene publicistike, lani pa je javno nastopil tudi na jesenskem arheološkem kolokviju prazgodovinarjev v Novem mestu. Letos je prejel Prešernovo nagrado, ki jih vsako leto podeljujejo na ljubljanski univerzi. „Dobil sem jo za delo Tipološki in kronološki razvoj orožja in orožja v mlajši kameni dobi v Jugoslaviji. Zakaj sem se lotil tega? Ugotovil sem, da se s tem še ni nihče sistematično ukvarjal. V načrtu imam to razpravo pripraviti za tisk, ker mislim, da arheologija še vedno ni dovolj popularizirana.“

Kar zadeva publicistiko,

hvali Janez Dular novomeškega arheologa Toneta Kneza, ki ne zamudi nobene priložnosti, da ne bi arheološke najdbe ali odkritja poljudno opisal za širši krog bralcev.

Mladi arheolog se spominja, da ga je v to stroko potegnulo naključje. Na blejskem otoku je že kot gimnazijec kopal pri dr. Vinku Stribarju, nato še nekajkrat pri drugih arheologih, nakar ga je navdušenje privedlo na fakulteto, kjer se je strokovnega posla, ali kakor sam pravi, „iz majhnih kočkov sestavljati zgodovino“ še sam naučil.

I. ZORAN

PESNIK PREDSTAVLJA PESNIKA:

Krakar: Goethe pri Slovencih

Knjigo — doktorsko disertacijo Lojzeta Krakarja — je izdala DZS

Najbolj poznana in tudi priznana nemška literarna osebnost na Slovenskem je gotovo Johann Wolfgang Goethe. Ta velik mož razuma in čustve, estet svetovne razsežnosti, je vplival in pustil neizbrisne sledi v slovenskem kulturnem prostoru. Že skoraj dvesto let je prisotna njegova umetniška in literarno kritična beseda v slovenski umetnosti miselnosti in tvornosti, zato je pač slovenska literarna zgodovina že precej časa pogrešala izčrpno razpravo o odmevih in pomenu Goethejeve misli na slovenskih tleh.

Takega dela pa se je lotil Lojze Krakar, doma iz Semiča v Beli krajini, pesnik in profesor slavistike, in tako je pred nami njegova doktorska disertacija Goethe pri Slovencih (DZS, Ljubljana 1972), v kateri je prikazana prisotnost Goethejevega

imena in dela v slovenskem kulturnem prostoru od konca 18. stoletja do danes. V tem časovnem razponu je zanimanje za Goetheja pri nas seveda bolj ali manj nihalo, dejstvo pa je, da je bilo vseskozi prisotno. Tako so ga brali in se navduševali nad

Kiparsko — slikarsko razstavo del sevniških likovnikov Stoparja, Veneta in Zgonca v Likovni galeriji na sevniškem gradu so večeraj, ko je minilo štirinajst dni od otvoritve, zaprli. Kljub oddaljenosti je bila galerija v tem času precej obiskana. Na sliki je motiv z razstave. (Foto: A. Ž.)

njim že naši razsvetljenci iz Zoisovega kroga, prvi ohranjeni slovenski prevod iz Goetheja je Werther Janeza N. Primca iz leta 1811, nič manj pa niso poznali Goetheja naši romantiki Čop, Prešeren, Vraz, Levičnik ali Koseski. Goetheja kot enega najpomembnejših — predstavnikov svetovne književnosti so z vso resnostjo obravnavali v slovenskih gimnazijah že v 19. stoletju, vrstili pa so se tudi prevodi njegovih del, od začetkov realizma pri nas, ko je bil Goethejev vpliv še kako velik (Valjavec, Levstik, Jenko, Jurčič, Toman), pa preko moderne (Kette, Murn) in med vojnama vse do današnjih dni (Vidmar, Albrecht, Žužek itd.).

Čeprav znanstveno je Krakarjevo delo pisano v lepem in razumljivem jeziku, ima pa eno pomanjkljivost: manjka mu pregledno urejena bibliografija.

D. RUSTJA

NI NAS MED RAZVITIMI

Po podatkih in merilih republiškega sekretariata za prosveto in kulturo na našem območju ni občin z razvitim kulturnim življenjem. Med središča s svojerstnim kulturnim utripom štejejo Novo mesto, Kostanjevico pa med kraje, kjer je kulturna dejavnost bujna zunaj občinskega središča. Krška občina šteje med tiste v Sloveniji, ki imajo najmanj knjig v knjižnicah, novomeška pa je med onimi, ki so znatno pod republiškim povprečjem v razvoju kinematografske mreže.

Zlato odličje za Anito Gajič

Republiško gimnastično prvenstvo za učence in dijake, ki je bilo v soboto v Ljubljani, je ponovno potrdilo, da imamo na Dolenjskem izredno nadjaner gimnastični naraščaj.

Nedvomno je največji uspeh dosegljena znana novomeška telovadka Anita Gajič, učenka II. letnika šole za zdravstvene delavce, ki je osvojila med mladinkami prvo mesto. Nadarjeni Gajičevi bo gotovo ta zmaga pomagala, da bo dobila več samozavesti, vztrajnosti in volje. Drugi naši tekmovalci med posamezniki se niso posebno vidno uvrstili, velja pa še omeniti 9. mesto Maje Klemenčeve iz ekipe osnovne šole Grm, ki je ponovila lanske doseganje in spet osvojila odlično tretje mesto med ekipami. Z uvrstitvijo pionirjev iz Kočevja, ki so bili šesti, in njihovih vrstnikov iz

Krškega, ki so pristali na devetem mestu, smo tudi zadovoljni. Malce skromno uvrstitev so si priborile gimnazijke iz Brežic (6. mesto), saj smo pričakovali več, in pionirke iz Črnomlja, ki z dvanajstim mestom ravno tako ne morejo biti preveč zadovoljne.

Rezultati - pionirke ekipno: 1.

OS „Jože Moškrič“ (Lj.) 181,6; 3. OS Grm (N.m.) 171,7; 12. OS „Miran Jarc“ Cr. itd. Posameznice: 1. Fartek (OS J. Moškrič) 37,9; 9. Klemenč (OS Grm) 35,7 itd. Pionirji - ekipno: 1. C. Golar (S. Loka) 181,3; 6. OS Kočevje 175,6; 9. OS „Jurij Dalmatin“ Krško itd. Srednješolke - ekipno: 1. ESS (Celje) 175,7; 6. gimnazija Brežice 169,4 itd. Srednješolke - posamezno: 1. Gajič (SZD N. mesto) 36,6; 2. Zeleznikar (Moste) 36,5; 3. Slabšak (ESS Celje).

RIBNICA - Prejšnji teden je bila redna letna konferenca občinske zveze za telesno kulturo v Ribnici. Izvolili so nov izvršni in nadzorni odbor. Na konferenci je zastopnik ZTKS tovariš Naprudnik podelil posebno priznanja štirim organizacijam in 23 najzaslužnejšim športnikom in funkcionarjem. O konferenci bomo še poročali.

(F. L.)

MOKRONOG: Prejšnji teden se je končalo člansko prvenstvo SK Mokronog, na katerem je najboljšo igro pokazal Franc Kramer. Osvojil je ravno toliko točk kot Nada Peterle, na tretje mesto pa se je uvrstil Hočevar. Končni vrstni red: 1. Kramer 9,5; 2. Nada Peterle 9,5; 3. Hočevar 9,4; 4. F. Zupančič 8,5; 5. Darka Zajc 7,5; 6. Dvornik 6,5; 7. Borštnar 5 in drugi. Zelo dobro je igrala tudi Zajčeva, ki bi lahko osvojila celo prvo mesto, pa je v dveh posvema dobljenih igrah z najboljšima močno pogrešila.

(J. HOČEVAR)

NAJBOLJŠI ROSTOHAR

Pred kratkim se je končalo kegljaško prvenstvo Brežic, na katerem je sodelovalo 32 tekmovalcev. Med temi je bilo kar polovica takih, ki pred tem prvenstvom niso bili člani kegljaškega kluba. Vrstni red prvih petih najboljših kegljačev Brežic: 1. Rostohar 1688, 2. Iskra 1602, 3. Kuzmin 1585, 4. Vodopivec 1578, 5. Zavor 1553. Najboljši s tega tekmovalstva bodo sestavljali ekipo Brežic, ki tekmuje v Dolenjski kegljaški ligi.

M. JARANOVIC

ZLATA PUŠČICA ŽE TRETJIČ HROVATU

Kljub hladnemu vremenu se je udeležilo občinskega strelskega tekmovalstva za zlato puščico 11. marca kar 57 tekmovalcev. Tako velike udeležbe doslej še ni bilo. Občinski prvak je postal že tretjič Hrovat Mirko st. iz Mokronoga, drugi je bil mladinec Franc Lavrinšek, tretja pa Marija Hercog iz Trebnjega.

KOČEVJE - NOVOTEKS 81:80

V prijateljski košarkarski tekmi so igralci Kočevja premagali oslabiljeno ekipo Novoteksa 81:80 (34:32), kar pa ne zmanjšuje njihovega uspeha. Škoda je le, da je v telovadnici v Kočevju izredno drslo (le zakaj je bil parket sveže namazan?), tako da so bili Novomeščani skoraj več na tleh kot na nogah.

Kočevje: R. Papež 22, Štemberger 14, Gergar 20, Dejak 6, Vovk 12, Smola 6, Dekleva 1. Novoteks: Splichal 22, Seničar 4, Šobar 4, Ivančič 25, Šepetavc 4, Papič 5, Piletič 9, Pirč 6.

BREŽICE - CELULOZAR 4:2

V prvem kolu tekem za jugoslovanski nogometni pokal so nogometarji Brežic gostovali v Krškem in z dobro igro zanesljivo odpravili nasprotnike s 4:2. Zadetke za gostujočo enajsterico sta dosegla razpoloženi Mirkac 3 in Kolešenik 1.

RIBNICA - ELAN 1:3

Na prvo tekmo za jugoslovanski nogometni pokal na območju Slovenije so novomeški igralci Elana odpotovali k enajsterici Ribnice. Pokazali so hiter in lep nogomet, tako da so zaslužno zmagali s 3:1. Za ekipo gostov so bili uspešni Bučar, Macele in razpoloženi Gajič, mrežo gostov pa je potresel Djokič.

Na sliki je kočevski par Cimerman-Stropnik, ki igrata v slovenski bridge ligi. Tišina in zbranost sta značilni za to igro, kjer igralca Kočevja zaenkrat nista imela večjega uspeha. (Foto: J. P.)

Dolenjski rokometarji - uspešno

V B skupini Črnomaljske prve, v moški C skupini Ribničani »presenetili«, v moški B skupini Krško tretje in Novo mesto četrto - Presenetljivi razpleti na turnirju za pokal Radia Brežice

Pred kratkim se je končalo v dvorani Tivoli letošnje zimsko prvenstvo v rokometu za ženske in moške ekipe. Prvenstvo je uspešno, posebej kar zadeva množičnost, saj je letos nastopilo kar 59 ekip.

V skupini B, kjer so igrale tudi Črnomaljske, se za prvakinje skupine ni vedelo do konca turnirja. Na koncu je Črnomaljskam le uspelo zmagati, in kot kaže, bo Črnomelj kot že pred leti ponovno postal znan rokometni center. Nekateri rezultati: Črnomelj - Ribnica 8:5 (5:3), Ribnica - Škofljica 10:8 (6:2), Olimpija B - Črnomelj 1:14 (0:6), Usnjarij: Ribnica 11:7 (6:4) in Škofljica - Črnomelj 5:11 (1:5).

Vrstni red: 1. Črnomelj 9, 2. Usnjarij 8, 3. Olimpija B 6, 4. Kamnik 5, 5. Ribnica 2, 6. Škofljica brez točke.

V moški skupini C so Ribničani poskrbeli za temeljit preobrat v vrhu lestvice. Vodstvo tekem je Ribničanom, za katere je igral Zuk, ki je igral že prej za Ribnico A, razveljavilo dve tekmi, kar je Ribničane veljalo odlično uvrstitve. Nekateri rezultati: Sentvid - Ribnica B 10:0, Itas (Kočevje) - Mokrec B 12:8 (9:4), Ribnica B - Olimpija 0:10, Donit - Itas 12:7 (8:3), Olimpija - Itas 10:17 (4:17), Sentvid - Itas 8:10 (5:5), Itas - Ribnica 11:13 (5:7). Vrstni red: 1. Sentvid 8, 2. ITAS (Kočevje) 6, 3. Donit 6, 4. Ribnica B 6 in drugi.

V moški skupini B sta igrali dve ekipi z Dolenjskega, Krško in Novo mesto, in med štirinajstimi ekipami zasedli dobri mesti. Nekateri rezultati: Slovan B - Krško 11:8 (5:5), Novo mesto - Trim 10:13 (2:7).

Tenis brez favoritov

Na drugem medklubskem turnirju nastopilo samo devet igralcev - Stipančič in Hauptman dobra

V nedeljo dopoldan so novomeški igralci namiznega tenisa odigrali v telovadnici osnovne šole „Katja Rupena“ turnir, ki sta se ga udeležila tudi dva Metličana. Med devetimi igralci je najboljšo igro pokazal Dušan Pezelj in v odsotnosti nekaterih starejših igralcev zasedel prvo mesto.

Turnir je še enkrat dokazal, da so novomeški igralci namiznega tenisa neresni. Tokrat niso igrali Somrak (opravičeno, ker je imel prvenstvo odbojkarstvo tekmo), Žabkar, Berger in Kapš. Kljub temu je turnir uspešen, saj smo na njem videli igralce, ki bi z resnim delom lahko postala še dobra igralca. Na drugo mesto se je uvrstil veteran Uhl, ki je doživel dva nepotrebna poraza, v zadnji partiji pa je po lepi igri premagal še kasnejšega zmagovalca Pezelja. Tretje mesto je zavzel Kovačič, četrto pa Stipančič iz Metlike.

Vrstni red: 1. D. Pezelj 14 točk (14:2), 2. Uhl 12 (12:4), 3. Kovačič 12 (12:6), 4. Stipančič (Metlika) 12

V odsotnosti Somraka, Žabkarja, Bergerja in Kapša je na drugem „medklubskem“ turnirju zmagal D. Pezelj.

Krško - Novo mesto 16:10 (8:4). Vrstni red: 1. Slovan B, 2. Trim, 3. Krško, 4. Novo mesto, 5. Alpines in drugi.

SEVNICA - KRŠKO 33:12

V tekmi za pokal Radia Brežice so rokometarji katastrofalno premagali ekipo Krškega. Krščani so igrali ves čas nervozno, veliko preglavic pa jim je delala tudi mokra žoga.

NOVA KEGLJAŠKA LIGA

V tromesečnem ekipnem tekmovalstvu v borbenih igrah je v Krškem nastopilo 10 ekip, ki so se pomerile vsaka z vsako. Najboljši so bili kegljači Celuloze; osvojili so prvo mesto, ker so imeli boljši količnik. Na drugo mesto se je uvrstil Obrtnik s 16 točkami, na tretje mesto Pionir s 14 točkami, 4. občinska skupišina, 5. SOP itd. Prve tri ekipe so dobile prehodne pokale v trajno last, darilo kegljaških klubov Celulozarja in Krškega. Med posamezniki so bili najboljši Rovani od Pionirja z 815 točkami, 2. Ferlin (SOP) 812, 3. Markovič (Obrtnik) 812.

M. JARANOVIC

Tesna zmaga Kočevja

V pripravah na prvenstvo šahovskih reprezentanc slovenskih mest v Velenju so kočevski in novomeški šahisti v Kočevju odigrali hitropo-

KRŠKO - SEVNICA 16:14

V povratni tekmi so se rokometarji Krškega predstavili v čisto drugačni luči. Igrali so povezano, zbrano, prav tako pa tudi Sevničani, tako da je bila igra lepa, navdušila pa je predvsem številne gledalce. Za krško so bili uspešni: Ganc 7, R. Iskra 3, Kovačič 3, Dobnik 2 in Andrijaš 1. I. S.

RIBNICA - SEVNICA 18:25

Pri rokometnem klubu Partizana iz Ribnice je v nedeljo gostovala ekipa Sevnice, ki igra v drugi zvezni rokometni ligi. Zmagali so gostje s 25:18 (10:9), številni gledalci pa so se tekme razveselili, saj naznanja, da se bodo kmalu pričeli spomladanski boji za točke. Na tej tekmi so pobirali tudi prostovoljne prispevke za spominski dom borcev narodnoosvobodilne vojne in mladine Jugoslavije, ki ga bodo zgradili v Kumrovcu.

F. LEVSTEC

tezni dvoboj po ševeniškem sistemu. Dvoboj je bil dvokrožen in na desetih deskah. Ekipa Kočevja (Osterman, Cimer, Ivič, Mestek, Janez, Podkoritnik, Karničnik, Čuk, Jarc in Kirasič) je bila boljša in je premagala ekipo Novega mesta, za katero so nastopili: Milič, Škerlj, Sitar, Istenič, Vene, Petkovič, Picelj, Pucelj, Komelj, Stokanovič in Božovič. Končni rezultat je bilo 102:98.

MILIČ IN PETKOVIČ

Pretekli teden je SK Novo mesto izvedel tudi dva hitropotezna turnirja. Na prvem je zmagal Milič, pred Puceljem in Stokanovičem, na drugem pa Petkovič, pred Božovičem in Stokanovičem. J. UDIR

Za Dolenjce tokrat šest točk

V republiški ženski in moški ligi so ekipe iz Trebnjega in Novega mesta dobro zaigrale in prepričljivo zmagale

V osmem kolu slovenskega prvenstva odbojkaric so Novomeščanke gostovale v Celju in zanesljivo osvojile nov par točk. Moška ekipa Novega mesta je doma v pol ure odpravila pomlajene goste iz Celja, Trebnjani pa so v desetem kolu zabeležili še eno dragoceno zmago v Kropi.

Po teh srečanjih so vse naše ekipe na lestvici napredovale, zlasti ekipa Trebnjega, ki se je v točkah izenačila z ekipo Novega mesta, tako da sta sedaj na šestem in sedmem mestu.

GABERJE - NOVO MESTO 1:3

Novomeščanke so v ligi zabeležile že peto zmago in so sedaj same na drugem mestu. V Celju so zaigrale poprečno, kljub temu pa domače igralke niso imele možnosti, da bi dosegle zmago. Še najbolj zanimiv je bil drugi set, ki so ga dobile domače igralke na razliko. Rezultat: 3:1 (-5).

JEŽICA - NOVOTEKS 55:70

Ježičani, ki igrajo v slovenski B ligi, so se Novomeščanom sicer dobro upirali, vendar v ponedeljek zvečer pod košem gostov niso mogli najti dovolj prostora za met. Novomeščani so dobro igrali v obrambi, le v napadu so bili premalo učinkoviti. Porazno pa so metali osebne, saj so jih od 24 zadeli komaj 11. Novoteks: Splichal 10, Seničar 2, Z. Kovačič 2, Počrvina 5, S. Kovačič 22, Ivančič 11, Papič 3, Šobar 3.

NOVO MESTO - GABERJE 3:0

Z zmago nad mladinsko vrsto iz Celja so Novomeščani dosegli po desetih srečanjih četrto zmago. Srečanje z vrsto Gaberje je za igralce Novega mesta predstavljalo lažji trening, saj so goste popolnoma nadigrali, v zadnjem nizu pa niso mladinci dosegli niti ene točke. Oslabljena ekipa Celja je prišla v Novo mesto zaradi klubskega suspenza prvega moštva. Rezultat: 3:0 (7,8,0). Za ekipo Novega mesta so nastopili: Babnik I., Babnik II., Weiss, Cotič, Graberski, Goleš, Somrak in Koprivnik.

PLAMEN - TRIMO (TREBNJE) 1:3

Drugo zaporedno zmago je v nedeljo v Kropi osvojila odbojkarica vrsta iz Trebnjega in si tako povečala možnosti za obstoj v družini najboljših. Boj ni bil lahak, saj si je Plamen nadvse prizadeval, da bi se odložil za jesenski poraz. Razburljiv je bil zlasti četrti niz, ko so doma-

Z avtom čakava

Ko sem vstopil v njegovo garažo, se mi je zdelo, da sem prišel v sodobno avtomehanično delavnico. Vsi ključki, ključki in druge priprave, s katerimi je segal Lojze Pavlič, znani novomeški avtomobilist v treh svojih avtomobilih, so bili lepo zloženi. Vse je bilo na „svojem“ mestu, kar se mi je zdelo za take delavnice skoraj nemogoče. Ko sem si dobera ogledal „avtomobilске skrivnosti“, sva z Lojzom pričela razgovor o njegovi poti med avtomobiliste.

„Avtomobilski krst sem doživel prav na Gorjancih 1970. Že takrat sem imel tudi prvo smolo. Po odlični prvi vožnji mi je odpovedal menjalnik in dosegel sem samo 7. mesto. Nato se je začela prava pot avtomobilista amaterja. Vozil sem v Zagrebu

na gorskih tekmah, na Pohorju, vedno pa sem sodeloval na Gorjancih. Tudi v reljelu sem se poskušil, opustil pa sem ga samo zato, ker se na teh dirkah uničuje avtomobil. Gorske in krožne dirke so veliko cenejše, pa tudi zanimivejše.“

„Koliko kilometrov si že prevozil?“

„Na samih tekmah ne prevozim veliko, vsega skupaj pa sem prevozil okoli 500 tisoč kilometrov.“

„Na katerih dirkah boš letos sedeloval? Naštel nekaj uspehov.“

„Upam, da bom v letošnji sezoni prvič vozil kompletno državno gorsko prvenstvo, in ker se za tekme dobro pripravljam, verjetno ne bom vozil slabo. O uspehih ne morem govoriti, ker nisem sodeloval na vseh tekmah. Težava je v tem, ker si moram vse tekme sam plačevati. Letos sem si kupil neuporaben avto, vanj vložil skoraj vse svoje prispevke in sedaj z avtomobilom „čakava“ na tekme. Koliko ur sem prebil ob avtomobilu? Vem

samo eno - ogromno. Če ne bi imel veselja, ne bi bil nikoli avtomobilist.“

„Iz koliko voženj se sestavlja letošnje prvenstvo?“

„Gorsko državno prvenstvo sestavlja šest dirk: Zagreb (Slieme), dve tekmi, Sarajevo (Trebovci), Lovčen, Pohorje in Gorjanci.“

J. P.

Veliko želja

Moška rokometna ekipa Brežic, ki tekmuje že več let v republiški ligi in ki bo letos slavila 20-letnico obstoja, se je v jesenskem delu uvrstila na deseto mesto. Popolnil sem 19-letnega Marjana Goriška, naj mi odgovori na nekaj vprašanj. Povedal mi je: „Verjetno smo tokrat zasedli eno najslabših mest, odkar igramo v republiški ligi. Vzrok za to je prav gotovo v menjavi generacij, zapustil pa nas je tudi trener in igralce Darko Šetinc. Tako smo se mladi „kalili“ in verjetno bo letos šlo bolje; upamo, da ne bomo izpadli iz lige.“

„Imaš še kakšne druge načrte iz želje?“

„Predvsem si želim, da bi uspešno zaključil četrti letnik gimnazije in seveda kasneje tudi maturo. V imenu vseh brežiških športnikov izjavljam, da bi bil že zadnji čas, da zgradijo športno dvorano, kjer bi se zbirali pionirji, mladinci, člani in rektoriji.“

Ko je govoril o željah, sem videl, da bi mi rad še nekaj zaupal. In ni me presenetilo, ko je dejal, da bi rad postal republiški rokometni reprezentant. Ze letos se je izkazal z odličnimi igrami, lani pa je bil na listi strelcev na petem mestu. Verjamem, da se bo Marjan potrudil, in upam, da ga bomo v dresu slovenske ekipe prav kmalu videli.

M. JARANOVIC

ČRNOMELJ - METLIKA 5:4

V prijateljskem srečanju v namiznem tenisu so igralci Črnomlja presenetljivo odpravili vrsto Metlike, ki uspešno igra v šesti republiški ligi in bo prihodnje sezono nastopila v višji, peti republiški ligi. Najuspešnejši igralec v tem srečanju je bil Metličan Stipkovič, ki je zanesljivo odpravil vse tri Črnomaljske. Kot kaže, je tudi v Črnomlju vse več privržencev namiznega tenisa in čez kakšno leto bodo fantje že lahko nastopili v šesti ligi, saj zmaga proti oslabiljenim Metličanom še ne pomeni, da so že zreli za ligaška tekmovalna.

Na osnovni šoli „Katja Rupena“ v Novem mestu je med sekcijami, ki so najbolj obiskane, prav gotovo strelska. Na zadnjem tekmovalstvu, ki je veljalo kot predpriprava za občinsko strelsko prvenstvo, je streljalo kar 37 pionirk in pionirjev. Mlade strelce na osnovni šoli z uspehom vodi trener Janez Šepič, ki pravi, da so njegovi varovanci iz dneva v dan boljši. (Jozica Luzar)

— Fantje, spet sem nekaj izumil, zaradi cesar bi lahko uknili nekaj delovnih mest. Kaj mi daste, če s predlogom ne grem do deša?

„Ne bodi tako krut! Ureži se že vendar, da bo mali lahko pokazal, kaj ima v omarici za prvo pomoč!“

Dolenjski list pred 20 leti

Avtomobilska cesta

CEDALJE POGOSTEJŠI so v zadnjem času glasovi v našem tisku in javnosti o potrebi nadaljevanja avto ceste Beograd-Zagreb z avto cesto Zagreb-Ljubljana. Kaj pričakujemo Dolenjci od nove magistrale? Predvsem bo za gradnja sama prinesla zaslužek tisočim ljudem, ki so zdaj le delno zaposleni in životarjajo na krpah svoje zemlje. Gradnja avto ceste bi povzročila dolensko gospodarstvo življenje, odprla kraje in hitreje poti tujcemu prometu ter na vseh področjih pomagala odstranjevanju dosedaj nezavestno naše pokrajine.

V ČRNOMALSKEM okraju je bilo v zadnjih tednih precej občnih zborov kmetskih združenj. Udeležba je bila povsod velika. Zelo aktivne so bile minulo zimo pri vseh združenjih žene, saj so organizirale 25 različnih strokovnih tečajev, katere je obiskovalo skupno 549 žena in deklet. Na splošno kažejo žene veliko več zanimanja za izobrazbo ter voljo za gospodarski in kulturni napredek vasi kot moški. Pravi zaradi tega se nam zdi še bolj socialistično odzivanje žena iz upravnih in nadzornih odborov splošnih kmetskih združenj.

EKIPNI PRVAK Dolenjske v namiznem tenisu za leto 1953 pri članih je ekipa Kočevja. Drugo in tretje mesto sta zavela TVD „Partizan“ Novo mesto I in II. Pri članih je prva ekipa iz Trebnjega, pri mladincih je zmagala ekipa iz Kočevja. Naslov prvaka pri članih je osvojil Levstik iz Kočevja, drugi je Medic, Partizan Novo mesto.

PRVIČ V ZGODOVINI je Kostelsko sadno drevje letos deležno potrebne nege, to je zaščite proti škodljivcem in boleznim. Kmetijska zadruga v Fari je kupila dve prevozni sadni škropilnici, ki sta na razpolago sadjarjem za škropljenje sadnega drevja. Zadruga plača tudi škropivo za svoje člane, občinski odbor pa je izdal odlok o obveznem škropljenju sadnega drevja, zlasti mladih nasadov. Sadjarstvo je važna gospodarska panoga naše doline in mi je zato potrebno posvečati vso pažnjo.

(iz DOLENJSKEGA LISTA 20. marca 1953)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

20 jako pripravnih panjev

(V K a n d i j i) ima Anton Turk (Jurca) 20 jako pripravnih panjev na prodaj. Napravljeno so tako, da se odpirajo zgoraj, satovi se lahko prestavljajo, ne da bi se čebele umorile, ali zalega poškodovala.

(N e m c i) bi po vsacem načinu radi imeli, da se njih jezik okliče za državni jezik. Na Koroskem se vže vedejo tako, kakor da bi bilo to vže zakonito sklenjeno; oblastva pa nočejo sprejemati slovenskih vlog občinskih odborov. Priprani pa smo, da se bode tudi za naše trpeče Koroske brate našla pravica!

(P a n a m s k a) afera še vedno ne počiva. Zasluskuje se nove priče in spravljajo na dan novih dokazov, kako podkupljivi so na Francoskem najvisji krogi. Nekov Andrije v za 108 podkupljenih oseb. Skrajno gotovo bode nastal vsled teh stvari kakov političen prevrat: Francozi so vročekrvni!

(N o s t e r e a), 4. tm. popoldne se je v Mirni peči pri gradnji železnice ponesrečili 34 letni

Zgodilo se je...

BOJAZEN PRED ZEPARJI — Ko so se turisti z ladje Delphi izkrcali v Catanu in se odpravili na ogled mestnih znamenitosti, se jim je pridružilo več mestnih patrolj policajev. Razlog: zeparji, tatovi, prekupčevalci in beraci prehadu nadlegujejo turiste. Tujci so tako dobili spremstvo...

ZMOTILI SO SE — Tatovi v Osaški so polomili nočno blagajno in pustili sporočilo, naj stranke uporabljajo nadomestno blagajno na drugi strani. Hkrati so napisali opozorilo, naj vzamejo tudi potrdila. 68 je bilo ubogljivih, 69, je posumil, ker je videl poveljeno dno lesene skatle. Bančni stražar je lopovom pred nosom odnesel 770.000 dinarjev. Lepa zamisel brez dobrega konca (za tatove).

ZITNA KRALJICA — 18-letna dekle, ki je v Washingtonu dobila zveneči naslov „kraljica zita“ — je alergična na pšenico. Zato je tudi tako odložila pšenični snop, priznane za lepoto. Na denar, ki ga je dobila z imenovanjem za kraljico, kajpak ni alergična...

DOBRA OCENA — Predavatelj v pilotski šoli so Gingerja Lacyja ocenili za zelo dobrega gojenca. Dodati je treba le še to: Lacy je eden izmed najbolj znanih britanskih pilotov iz druge svetovne vojne, v kateri je prišel, ker je prostovoljno svoje pilotsko dovoljenje. Učitelji že vedo!

SPRETO SODISČICE — Bertinski advokat je dobil pismo s sodišča, v katerem so napisali: „Vašemu klijentu smo poslali pripisano pismo, vendar smo dobili pošilko zavrnjeno, češ da je preminil. Posloje, pošljite nam njegov novi naslov...“ Zgodba je resnična, dobro pa bi bilo, ko bi tistega, ki je to napisal, vprašali za naslov — njegove priistevnosti.

KAKO SO DELALI — Zavod za proučevanje javnega mnenja v New Yorku je 3.000 zakonikim mož vprašal, kaj so delali pred poroko. Več kot polovica vprašanih je odgovorila: „Takrat sem počel, kar sem hotel.“ Sami so si krivi!

PRITOŽBA — Mesarski pomočnik je hotel zavrniti poziv na orožne vaje, vendar ga je angleška vojska zavrnila, rekoč: „Če kot mesarski pomočnik nimate očitkov, vstavite jih, ne boste imeli nič, če boste delali kot bolniški zdravnik...“ Njegov svetovni nazor je tako šel po zlu...

Z A ZENSKO — Rimski modri frizer je pokazal pričesko, nad katero so bile ženske navdušene. Vprašale so ga, kaj je dobil navdih za tako oblikovane lasne. Preprosto je odgovoril: „Spomnil sem se, ko sem videl ležali svojega psa bernardina: zadušil se je. Tudi preveč mesa ni dobro...“

L E T N A M R A Z U — Znanstveniki ameriške NASE sodijo, da je atmosfera Marsa iz ogljikovega dioksida s prમેજો vodnih hlajev in kisika in da je na rdečem planetu prav zdaj ledena doba. To domnevo naj bi čez tri leta preverili sonde.

KAKO SO PRISLI NA SVET? — V Londonu so arheološki odkritji in ugotovitve, da jim starši še vedno pripovedujejo zgodbe o škropilnicah. Mnogi mislijo, da so pršli iz parkiranih avtomobilov, da jih spečejo v krušni peči ali kaj podobnega. Ko je 9-letni deček zvedel resnico, je bil zadovoljen, a je iz strahu pristavil: „Tega ne bom povedal doma.“ Lahko bi bil tepen...

24. Pol priliznika kamenja je warsohod. Drdral je cik-cak po roko pobiral primerke z desne in je pri laboratoriju, na sami ploščici ležala naša primerka... In tu, kot da je živ, je kabriolet usmeril svoj radar

24. Pol priliznika kamenja je warsohod. Drdral je cik-cak po roko pobiral primerke z desne in je pri laboratoriju, na sami ploščici ležala naša primerka... In tu, kot da je živ, je kabriolet usmeril svoj radar

Veste tudi vi za stare predmete?

NAŠA AKCIJA: **Starine, starine**

Zanimanje med bralci

Dosti dela bomo imeli, da bomo obiskali vse, ki so nam doslej že sporočili, kakšne starine imajo. Na pisma še čakamo, potem pa bomo začeli z obiski. Vsi, ki ste nam pisali, boste pršli na vrsto!

Doslej smo dobili obvestila o medaljah in petrolejkah, o stopencah in kovancih, o likalnikih in škrljnih, o kolovratih in trlicah, o urah in posteljah, o žitnih kašah in možnarjih, o stikalnicah za most, o svečnikih in še o marsičem. Oglasili so se: Maks Vodeb, Anton Modic, Franc Luzar, Matija Krković, Mirko Tibljaš, Ludvik Stih, Franc Pavlič, Zora Popović, Ivan Butala in Franc Radej. (To so pisma, ki so prišla do 15. marca).

Čez nekaj tednov bomo začeli obiskovati naše prve sodelavce. O tem, kaj so povedali o svojih starinah: kako so jih dobili, kaj jim pomenijo, kaj so starine doživle in kaj oni z njimi, bomo naše bralce v naslednjih tednih seznanjali na sredini Dolenjskega lista.

Vsem, ki še oklevate: obvestite nas!

Bralcem pa sporočilo: prvi zapisi o starinah bodo objavljene v naslednjih tednih.

Kranjci Kotiček

24. Pol priliznika kamenja je warsohod. Drdral je cik-cak po roko pobiral primerke z desne in je pri laboratoriju, na sami ploščici ležala naša primerka... In tu, kot da je živ, je kabriolet usmeril svoj radar

KEMIJSKO OROŽJE:

Sladkorna ukročena?

Preparat HB-419 za zdaj še ni popoln... V italijanski Panoramii poročajo, da ne gre pričakovati senzacionalnega preobrata od zdravila, katerega delovanje je nekaj časa preučuje Francoz Auguste Loubatieres. Ta je že na kongresu v Monacu 1969. leta najavil, da preizkusa preparat HB-419. To je bilo novo upanje za ljudi s sladkorno boleznijo (diabetes).

Francoski znanstvenik skuša pramorati beta celice pankreasa (prebavne žleze v trebuhu, ki izloča tudi insulin), da bi enostavno prisilile insulinško tkivo k regeneraciji in da bi ga usposobile za ustvarjanje lastnih zalog.

Znano je: če celice pankreasa ne izločajo insulina, se začne sladkor v organizmu prekomerno širiti po krvotoku. Včasih so ljudje zaradi tega umirali, zdaj pa insulin, ki ga vbrizgavajo bolnikom z injekcijami, nadomešča pomanjkanje insulina v organizmu.

Insulin ni doslej še nikogar pozdravil, vendar pa bolniki z njegovo pomočjo lahko tako rekoč normalno živijo. Res pa je, da morajo sladkorni bolniki vsak dan dobiti injekcije. Loubatieres je odkril, da sulfamidni pozitivno delo zaspinski celice pankreasa, da izločajo insulin. Uspelo mu je ločiti del molekule, kar je bilo odločilno. Tako je bilo odkrito prvo kemijsko orožje proti sladkorni bolezni. Popolnosti za zdaj še ni...

Copatarji

Shod na koti 48 — v gostilni

„V slogi je moč — po zboru pa na pomoč“ je gesto copatarjev iz Loke pri Zidanem mostu. Prepričani so, da ne more biti bolj legalnega shoda, kot je njihov: na salamiadi sevnških mučenikov so razglasili, da je njihov shod na koti 48; kdor ve, kje je to, bo že našel. Da „sovravniki“ — žene ne bi imeli kaj proti, če se shoda udeležijo njihov moč, so splošnovanim gošpem poslali „ponižno prošnjo, da dajo vsaj na mučenikov dan boljše polovice priliko, da si opomore od bremena vsega leta, posebno pa tistih, ki so jih jim nalagali za 8. in 9. marec!“ Kako zaseda tak zbor?

Volijo funkcionarje, „eno-glazno“, kot se spodobi. Se zdalec ni bojznati, da ne bi kdo volil pri zavesti, saj je funkcionarjev malo, pri nekaj kozarčih pa se res ne more nikomur zavretili. Mar je sploh „lumpanje“, če lahko pijes in ješ za borih 10 dinarjev članarine pri vseh obveznostih organizacije? Je katera od organizacij imela že kaj koristi od slabih članov? Copatarji jo imajo! V Loki je naglo sodišče sodilo trem, ki so prekršili copatarski red: eden je namreč šel na proslavo 8. marca, drugima dvema pa ga ni uspelo ubraniti pred ženskami. Kazen: liter! Vrhunec zhora? Razen poročil vidi nedvomno težave članov. Dislociran Ločan, zaposlen in Ljubljani, je uvedel dolga samoupravljanje, TOZD in vse drugo, poučil o vseh pravicah, sedaj pa je najbolj nastradal od vseh. Je to nacionalistična organizacija? „Veste, zakaj imajo v Sevnici na cesti pri kurilnici ogledalo?“ so me vprašali kot Kranjca: „Da le-ta vidi, ali ima nahrbtnik za seboj!“ Takšno razpoloženje zatiranih mož na njihov dan!

A. Ž.

List za vsakogar »Dolenjski list«

Praznike so izpridili

Predpust je minil in z njim dolga vrsta norčij in neumnosti, ki smo jih počeli celo leto. Zdaj eni lovijo sapo, ki jim je pošla, drugi nabirajo novce, ki so jih zapravili, tretji pa ugižajo, kakšne norčije bi še skužali, in se ne menijo za petek ali sverek ne za pusti ali post. Vsak dan jim je pravišen. Vidite, taki so.

O pustu se nisem našemil, ker me vsak pozna. Zavaljoto tega sem rajši hodil po vaseh in gledal našemljene otroke, ki so hodili od hiše do hiše. Prošili so le za novce, a za krofje, jajca in drugo se niso menili. „Prav gotovo v mestu lepše praznujejo,“ sem si dejal in jo mahnil v Ljubljano.

Komaj sem se dobro razgledal, sem za vokalno ulico slišal ženske glas: „Na pomoč! Pomagajte mi, ljudje božji!“

Nične se ni zmenil. Brž sem stopil tja in razpodil maskare, ki so nekaj onega-vile okrog ženske, da so jo

24. Pol priliznika kamenja je warsohod. Drdral je cik-cak po roko pobiral primerke z desne in je pri laboratoriju, na sami ploščici ležala naša primerka... In tu, kot da je živ, je kabriolet usmeril svoj radar

24. Pol priliznika kamenja je warsohod. Drdral je cik-cak po roko pobiral primerke z desne in je pri laboratoriju, na sami ploščici ležala naša primerka... In tu, kot da je živ, je kabriolet usmeril svoj radar

Z naših vrstov

ČIGAVA CERKEV? Ko so na zadnji seji občinske skupščine v Črnomlju pretresali letošnji program javnih del in v predlogu zasledili tudi postavko 150.000 din za obnovo strehe na cerkvi sv. Duha, je nekaj odgovorov menilo, da bi s tem se lahko počakali.

„Čigava pa sploh je ta cerkev?“ je nato hotel vedeti odbornik Adolf Planinc, ki je rekel: „Naj se lastnik malo bolj pobriga, da streha ne bo povsem propadla.“

„Cerkev je od svetega Duha, za drugega lastnika se ne ve,“ je odgovoril Jože Kolenc...

OB ROKO — Avtostopar pri Metzju v Franciji je vneto iztegoval palec... tako dolgo, dokler ni mimo pridrel avto in mu odtrgal roko z zapetju. Roko so našli 100 metrov naprej na cesti, avtomobilista pa sploh ne...

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

SKOK NA MARS

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

D L	SVETA GORA	KOČAR	PREB V SOSČE- NI	T O N A	I S T O (LAT.)	PRIRODA	EXEMPLI CAUSA	KING COLE	TRTA
	ZDRZNEZ								
	PRINCIP TADIZMA MOSTAR			DAVKAR PREVOZ					
							TRST ZOLAJEV ROMAN		
								Z I D. KRALJ	R I M. VILUH ODNVISA
ROMUNIA	R I B A								
	S E L								
SVETINOV ROMAN				ODTENEK					
VONJ		POLL GLASSE- NIK							
REKA NA PELOPO- NEZU		GR.ZGO- ODVINAR TITAN						KRADLJ- VEC	STAR MOZAK
									MLEČNI IZDELK
D L	ANTIČNA ODNAVA								
D L	GORSKI VRH							STANOVA- LNA TRATI	

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

PETER CHEYNEY:

DAMA V STISKI

(Iz pripovedovanja bivšega inspektorja Scotlanda Yarda V. J.) Pravi, da se vsak gojufj enkrat le ujame. Mislim, da izjema potrjuje pravilo. Etienne Duchanel, to je samo eno od njegovih imen, je bil tak izjema. Med mojim tridesetletnim službovanjem sem prebral deset let pri iskanju dokazov proti Etienneu. To so delate tudi francoška, nemška, italijanska in švicarska policija.

Nikoli pa nima ni uspelo, da bi mu stopili na prste. Bil je lopov pravega razreda, dovršen umetnik v svojem poklicu. Navadno je opravi en velik posel na leto — vedno uspešno in brez sledov, ki bi kazali nanj.

Nekoga dne je opravi enega svojih največjih poslov — tatvino rubina „Sidka“. Francoska policija je vedela, da so njegovi prsti vmešani v to. Tudi nam je bilo znano, nismo pa mogli dokazati.

Pravo resnico sem izvedel šele pred tremi leti. Povedal mi jo je Etienne sam, sedeč na vrtnem stolu v svojem cvetličnem vrtu blizu Monaca.

Etienne Duchanel je počival v Parizu po uspešno opravljenem poslu v Berlinu.

Imel je navado, da se je vsak večer pred odhodom v gledališče ali na koncert sprehodil. Šel je vedno po isti poti čez Operti trg, zavil desno in se vrnil v svoj apartma.

Tistega redko prijetnega večera je Etienne čutil nekaj posebnega v zraku. Imel je neko čudovito sposobnost sluhja. Kot navadno je šel po ulici Gavourelle, ko so se na drugi strani ceste odprla vrata ene največjih hiš v tej imenitni četrti. Na vratih je bila postava privlačne ženske, ki je grenko jokala. Ne poznate Etiennea, sicer ne bi bili presenečeni, ko vam pravim, da je takoj stopil k objoanki dami.

Medtem je ona za sabo zaprla vrata in odšla, oziroma bolje rečeno se je odmajala, nekaj korakov naprej po ulici.

„Gospa,“ se je rekel Etienne, — kaže, da ste v težavah. Ponujam svoje skromne usluge. Vam lahko pomagam? Jaz sem polkovnik Chacher.

Bila je vsa iz sebe. Etienne ji je pomagal, da je prišla do stopnic pod nadstreškom najbližje hiše.

— Sedite in se skušajte pomiriti. Zločin je, če se tako mlada in lepa ženska joka. Povojte mi vsi.

Ona je skušala zadušiti stokanje.

— Zelo ste ljubeznivi, gospod, — je zamrmrala jecljaje. Toda nimam vam kaj povedati. Imenujem se Heloise Sidka — to vam bo povedalo vse.

Etienne je zažvižgal;

Heloise Sidka Pariz je res poznal to ime. Casniki so bili prepričani člankov o njenem možu, ki je propadel zaradi mamili in pijače. Koraki, ki jih je storila žena proti njemu, so bili dobro znani francoski visoki družbi.

Kazalo je, da se je malec zavedela.

— Nocoj sem se odločila zapustiti to hišo za vedno, — je zaspetala. — Nimam denarja, imam pa dragocen diadem Sidka, ki mi ga je oče poklonil za poroko. Toda mož ve, kaj nameravam. Pred nekaj minutami je pograbil diadem iz mojih rok, ter ga zaklenil v blagajno. Obupana sem. Obupana in osramočena. Ne vem, kaj mi storim.

Etienne je bil ganjen. Blizina te lepe obokane ženske ga je močno ganila. Dovoli si je, da je v namesto moralne podpore dal roko okoli ramena. Po kraješem razmišljanju je dejal:

— Čujte, nisem vam povedal resnice, jaz se Etienne Duchanel, najbolj uspešni vlomilce na svetu, če lahko tako rečem.

Dvignila je glavo in ga presenečeno pogledala:

— Duchanel! — je ponovila. — Slišala sem to ime.

— Poslušajte me. Menim, da imate ključ od hiše, ki ste jo pravkar zapustili. — Potrdila je. — Mislim, da bo vaš mož čez pol ure tako pijan, da ga ne bo nihče mogel. Imam prav?

Z zanimanjem je spet pokimala.

— Da, gospa, — je nadaljeval Etienne. — Ostalo je lahko. Peljali me boste k blagajni. Zagotovljam vam, da človeška roka še ni napravila blagajne, ki bi se lahko uprta Etienneu Duchanelu. Čez eno uro bo diadem Sidka v vaših rokah.

Za hip je pomišljala, nato pa je pogledala. Mesečina se je iskrila v njenih krasnih kostanjavih lasih.

— Gospod Duchanel, krasi ste. Vili ste mi novo upanje. Ne morem se vam dovolj zahvaliti. Kaj naj rečem? Kaj napravim, da bi vam pokazala svojo hvaležnost?

— To je pač lahko, — je odgovoril Etienne. — Morda bi večerjali za mano? Moram samo se telefonirati in počakati nekaj minut na instrumente, ki jih potrebujem za odpiranje blagajne. Ko bova večerjala, bo vaš prisotnost dovolj velika nagrada!

Dve uri pozneje je Etienne Duchanel korakal za gospo Sidka po širokih stopnicah hiše. V družbi tako privlačne osebe si je Etienne dovolil malec sanjarjenja. Pet minut pozneje sta bila na cju. Duchanel je osvetil blagajno. Po dvajsetih minutah so bila vrata jeklene blagajne odprta. Pri svetlobi svetle sta v notranjosti blagajne lahko videla, kako se v rubini prevajajo v žamet. In ko se je Etienne upravljal, da pogabi rubine, se je nenadoma prižgala močna luč in oster glas je činilno presekal tišino.

Pri vratih je stal možič s velikim avtomatskim revolverjem v roki. Zenska je pridrušeno kriknila:

— Moj mož!

— Oprostite, draga moja, tvoj mož sem! — se je nasmehnil prišlec. — Misliš si, da boš prišla do rubinov, kajne? Misliš si, da se lahko priplaziš s katerikoli potuhnjencem in ukradeš svoje dragoceno kamenje, kajne? — Njegov glas je bil spremljen v ostro šepetanje. — Ven, vidva! — je zasikal. — Ven, dokler vaju še nisem ustrelil!

— Karkšna gneča? — je vprašal Etienneu.

— Beživa, v imenu božjem! — je zaspetala.

— Šta sta po stopnicah. Za njima se je slišal Sidkov sarkastični smeh. Etienne je besno skripal z zobmi.

Ko sta šla po ulici in molčala, se je Etienne ustavil in nagovoril Heloise:

— Gospa, to še ni konec najinega posla. Etienne Duchanel ne dovoljuje, da bi z njim postopali kot s pijancom, oditi morate v hotel Pri tisoč cvetovih in si najeti sobo. Tam ostanite za noč. Jutri vam bom prinesel rubine Sidka. Jaz, Duchanel, vam to obljubljam.

— Toda, Etienne, — je zaspetala, — kako boste to napravili?

— Tudi jaz imam doma revolver! Odpejal vas bom do hotela, nato pa bom telefonično svojemu sobarju, naj mi prinese moj avtomatik. Vrnil se bom in obratunal z gospodom Sidko. Ne odvracajte me od tega, to je moja obljuba. Prosim vas, dajte mi ključ od hišnih vrat.

Dvajset minut pozneje je Etienne v restavraciji čakal svojega sobarja Lapapeta. Sobar mu je dal majhno skatlo z revolverjem.

— Oprostite, ker sem zamudil, — je dejal Laparet. — Po poti je bila velika gneča.

— Karkšna gneča? — je vprašal Etienneu.

Laparet je skomignil z rameni.

— Kaj niste slišali? Ukradli so rubine Sidka.

— Kaj? — Etienne je skočil od mize. Njegovo osuplost je prekinil vratar.

— Oprostite, nujno vas kličejo na telefon. Neka dama želi govoriti z vami.

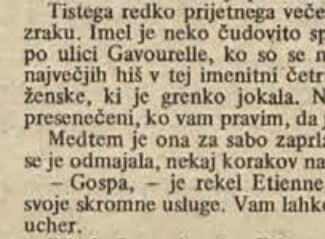
Mehak in prijeten glas, glas gospo Sidka, je prišel do njega.

Drugi Etienne, to pot ste nasledil, kajne? Veste, moj prijatelj je že dolgo časa razmišljal o rubinih Sidka. Bilo nama je dobro znano, da hodite mimo hiše vsak dan okoli devetih. Čeprav sva imela ključe glavnih vrat, sva vedela, da ne bova znala odpreti blagajne. Samo en človek jo je mogel odpreti: Etienne Duchanel! Tako sva se našlonila na vas. Kaj ne mislite, da sem bila dolga kot gospa Sidka? Ubogaj staro nevedno! Kaj ne veste, da je ona o v Berlinu že tri tedne? Moj prijatelj je po dobro odigrani vlogi ogroženega moča zapustil hišo — z rubini seveda. Medtem je pravi Sidka spul v nadstropju višje. Kaj ni bila moja kostonjeva lasulja krasna! Mimo tega vendarle menim, da ste bili ljubki. Midva sedaj zapuščava Pariz, toda morda se bova nekega dne še srečala. Na svideenje.

Etienne je obšel stiskalo in se počasi vrnil k svoji mizi. Laparet ga je presenečeno gledal. Nikoli ga ni videl tako zmenelega.

Nenadoma je Etienneov obraz obšel nasmehek. To je bil znak spoštovanja velikega umetnika do drugih umetnikov. Spomnil se je njenih slov, njene lepote in privlačnosti:

— No, dobro, prevarali so me! — je rekel in naročil dvojni viski.

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Manfren Wolf: ob rekord in ob mesto v reprezentanci

Dežurni poročajo

KDO SE BO MASTIL? Jožefi Gorjup iz Herinje vasi so neznanici iz kokošnjaka ukradli 6 kur in jo tako oškodovali za najmanj 260 din.

VLOM V LOGARNICO - Med 9. in 13. marcem je nekdo vlomil v logarnico na Radohi med tem, ko so bili nosači drv, delavci Gozdnega obrata Novo mesto, na Padežu. Na Radohi so pustili oblačila, in ko so prišli nazaj, je 16-letni Ivo Lovrinovič ugotovil, da mu je nekdo ukradel iz suknjice 220 dinarjev. Kaže, da je nekdo izkoristil odsotnost delavcev in vlomil v poslojce.

KRAJA V HOTELU - 18. marca popoldne je nekdo izmaknil 1.000 din Dragici Badovincev iz Novega mesta, ko je bila na delu v hotelu Kandija. Denar je imela v garderobni sobi v hotelu v ročni torbici, soba pa ni bila zaklenjena.

AVTOMOBILE KRADEJO - V noči na 8. marec je bil ukraden osební avto, last Dušana Jarca iz Novega mesta. Avto so nekaj dni zatem našli pri Senju ob jadranski magistrali. V noči na 18. marec pa je izginil avto tudi Jožetu Smolčiču iz Novega mesta. Avto je bil parkiran pred bloki ob Trdinovi cesti. Isto noč je izpred stanovanja Jindre Husaka v Cvelbarjevi ulici v Novem mestu izginil osební avto Zavstava 750. Ze zjutraj pa so ta avto našli na železniški postaji v Logatcu.

TAT NA BRODU - 12. marca zvečer je tat obiskal Jožico Levačič z Broda pri Novem mestu. Iz stanovanja ji je ukradel torbico s 470 dinarji.

PREVRNIL SE JE - 14. marca ob 8.35 se je na cesti proti Polomu v kočevski občini zgodila prometna nesreča z večjo materialno škodo. Jože Glad, zaposlen pri „Agroservisu“ ZKGP, je vozil tovorni avto in se srečal s fiatom 850, ki ga je vozil Anton Blatnik iz Poloma. Med srečanjem na ozki cesti se je osební avto prevrnil pod cesto. Škoda je precejšnja, a še ni ocenjena.

Polni tovornjaki, mokra cesta in prehitavanje v ovinku: posledica 50 tisočakov škode! Tako je bilo v sredo, 14. marca, v Logu pri Boštanju, ko se je D. Štrbac iz Drvarja pri prehitavanju vprege zaletel v tovornjak A. Ivanuša iz Stare vasi. (Foto: Roman Marušič)

Če v blagajni ni reda, rado manjka

Zaradi nevestnega blagajniškega poslovanja v krškem hotelu SREMIČ je bila kaznovana Leopoldina Kravos

Pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu, ki mu je predsedoval Janez Pirnat, sta se morali 14. marca zagovarjati Jelka Prah, poslovodkinja gostišča „Pod Gorjanci“ iz Kostanjevice, in Leopoldina Kravos, blagajničarka hotela Sremič iz Krškega.

Prahovo je obtožba bremenila, da si je od novembra 1969 do konca

Čez 2 uri so jih že dobili

17. marca okrog 20.30 je izginila zastava 750, last Jožeta Mandlija iz Trstenika. Miličniki iz Mokronoga so takoj začeli iskati tatu in okrog 22. ure vozilo z zmikavti res zasledili.

Mandljev avto je vozil po cesti med Veliko Loko in Mirno. V Gorenji vasi je voznik zapeljal s ceste na njivo in pobegnil, štiri potnike pa so miličniki zalotili še v vozilu. Ugotovili so, da jih je odpeljal z ukradenim avtom na izlet 20-letni Dušan Hegler iz Brezovice pri Mirni.

novembra 1970 prilastila 16.160 din, ker je iz blagajne podjetja SREMIČ, kamor sodi to gostišče, dobila za 29.000 din blokov za abonentsko prehrano, ni pa mogla tega zneska s potrdili obračunati. Manjkalo je križice za 16.160 din.

Leopoldina Kravos, blagajničarka podjetja, pa je bila obtožena nevestnega ravnanja. Iz blagajne je oddajala bloke Prahovi direktno ali preko posrednikov, ni pa vodila evidence o številu blokov in ni zahtevala obračuna zanj.

Na glavni obravnavi se je izkazalo, da je podjetje SREMIČ zares oškodovalo za 16.160 din. Prahova je v resnici prejela bloke v vrednosti 29.000 din, dokazano pa je, da bloke za gostišče „Pod Gorjanci“ prejemale več ljudi, prav tako jih je več v Krško prinašalo izkupiček, niso pa zmeraj dobili potrdila o oddanem denarju. Sodišče se ni moglo prepričati, da bi si Prahova res prilastila denar, najmanj pa v očitnem ji znešku. Zato jo je senat oprostil obtožbe.

Nasprotno pa je bilo ugotovljeno, da je bila za organizacijo poslovanja z bloki za abonente odgovorna bla-

gajničarka Kravosova, ki je svoje delo nevestno opravljala in tako omogočila nastanek primanjkljaja. Sodišče je zaradi tega Kravosovi prisodilo 4 mesece zopora - nepogojno. Sodba še ni pravnomočna.

Žrtev nepravilnega prehitavanja

16. marca okrog 20. ure zvečer je pri Korenitiški cesti spet zahtevala smrtno žrtev. Tedaj je Franc Blažič iz Mačkoveca pri Novem mestu vozil tovornjak s prikolico proti Zagrebu, dohitel pa ga je z drugim tovornjakom Jože Miketič iz Zuničev. Čeprav je tu neprekinjena bela črta na cesti, je Zunič začel prehitovati. Ko sta bila dva tovornjaka vstric na cesti, je z nasprotni strani pripeljal z osebnim avtom Ljubljancin Bogdan Marinček. Silovito je treščil v prednji del Miketičevega tovornjaka, pri čemelnem trčenju pa se je komaj 25-letni voznik osebnega avtomobila Bogdan Marinček tako poškodoval, da je bil takoj mrtev. Njegovo sopotnico Anušo Fuerst iz Ljubljane pa so hudo poškodovano odpeljali v novomeško bolnišnico.

Bilanca tega nepravilnega prehitavanja je: eden mrtev, eden težko poškodovan in za 100.000 din škode!

HUDO TRČENJE

15. marca ob 16.15 sta na Bregu pri Kočevju trčila avta, ki sta ju vozila Milan Trpin iz Slovenske vasi 5 in Ciril Jasenc mlajši iz Kočevja. Trpin je peljal po glavni cesti, na zelo preglednem križišču pa je zapeljal pred njegov osební avto z neprednostne ceste Jasenc s kombijem. Zaradi močnega trčenja se je osební avto prevrnil na streho. Škode je okoli 10.000 din, poškodovan pa ni bil nihče.

Sto preteprov

V preteklem letu je občinsko tožilstvo v Novem mestu obravnavalo 108 primerov telesnih poškodb, prizadejanih s koli, palicami, z najrazličnejšim kmečkim orodjem pa z vejniki, noži in celo steklenicami.

Običajno se stepejo v gostilnah, v družinskem krogu ali na mejnih parcelah. Po navadi takih obračunov tudi ne načenjajo povsem trezni, temveč dokaj vinjeni ljudje. Zanimivo je, da takoj po pretepu miličniki večkrat izvedejo dogodka, kot jo kasneje navajajo udeleženci ravsa bodisi pred sodiščem ali v preskavi. Tisti pa, ki sami vlagajo ovadbe, imajo s seboj že zdravniško potrdilo, da so dobili na tem in tem delu telesa tako dolgo in globoko rano. Vse je izmerjeno in zapisano!

Zgodi pa se, da pretepena ženska po vloženi ovadbi umakne predlog za kazenski pregon. Medtem se doma pomirijo, buške izginejo, modrice tudi, tako poškodovanka celo pred sodiščem zagovarja moža.

Pri vsem tem pa gre vendarle za ugodno vest: lani je bilo na tožilstvu 27 takih zadev manj v obravnavi kot leto dni poprej.

R. B.

nič takega ni bilo v avtu. Bil je namreč last nekega zapornika, ki je prestajal kazen, svoj avto pa je pustil na parkirišču.

25. oktobra lani, samo dva dni pred tem, ko bi moral sleči vojaško suknjo, pa se je v vloga drugič lotil, in spet mu je spodletelo. V samopostrežni trgovini MARKET na Cesti herojev je zvečer razbil skladiščno okno, da bi prišel v trgovino, toda dve dekleti in bližnjih hiš sta ga opazili. Ko je videl, da je zaloten, se je jadrno zavlekel pod žakljevino zraven stavbe in tam obležal. Ker je bilo v lokal že večkrat vlomljeno, so bili stanovalci v bližini opozorjeni, naj takoj pokličejo miličnike, če bi zaslišali kaj sumljivega. Tudi omenjeni dekleti sta to vedeli, zato sta po telefonu javili postaji milice, da je nekaj zažvenketalo. Miličniki so bili tako rekoč v trenutku na kraju dogodka in Pavlina dobili še ležečega pod žakljevino. Sprva se je naredil optega do smrti, kmalu pa priznal in tudi obžaloval dejanje.

Sodba, ki jo je izrekel senat novomeškega okrožnega sodišča pod predsedstvom Janeza Pirnata, še ni pravnomočna.

LASTNIK RADIA SE JE OGLASIL

Poročali smo, da so miličniki februarja našli pod stopnicami novega bloka v Kočevju radijski aparat, ki ga je tja prinesel neznaní vlomilec, ki je tisto noč vlomil v več kleti. Ker se ni nihče oglašil, da je radio njegov, so ga miličniki nato predali oddelku za občo upravo občinske skupščine.

Iz tega oddelka so nam 12. marca sporočili, da so radijski aparat vrnilo Greti Staudohar iz novega bloka v Kidričevi ulici, ki je hkrati povedala, da je neznaní storilec vlomil v njihovo klet - tatvino so domači odkrili pred mesecem dni, 11. februarja - in odnesel radio, ženske zimske plašč, razne obleke sorodnice, ki dela v Nemčiji, in še nekatere druge predmete. Tako se je zdaj, čez mesec dni, izkazalo, da je neznaní vlomilec le ukradel precej stvari, ne pa le prinesel radio.

J. P.

Po letih nihče ne vpraša

Med mladino, ki zahaja v novomeške lokale, ni pritožb: »Kar naročimo, to nam prinesejo«

Med popoldnevom in trinajsto uro „Ekspres“ pri avtobusni postaji zaživi. Konča se pouk in vanj radi zahajajo dijaki in dijakinje. Stojijo pri zastekljeni steni in opazujejo ljudi. Kateri profesor pa bi ob tem času zavil v polno točilnico? Nobeden nima časa, starši pa so takrat v službah. Če bi nastopila nevarnost, bi jo podjetni šolarji pravočasno pobrisali med udobne kavarniške fotelje. V tem lokalu tisti četrteke dijaki niso imeli pred seboj kozarcev z alkoholom. Samo kavico in cigarete.

Naslednje zbirišče mladoletnih šolarjev je v „bunkerju“ ali v baru črnih dvojčic, le nekaj metrov od kavarne Metropol. Kot trdijo, v ta lokal še ni stopila profesorjeva noga. Nova restavracija „Pri vodnjaku“ je le vmesna postaja. Resda je tu najbolj prijetno, udobno, obenem pa tudi najbolj nevarno. Zaradi posedanja v tem gostišču lahko mimogrede prileti ukor. Bolj pogosto kot fantje zahajajo sem dekleta, a ne ostajajo dolgo. Kavarna na Glavnem trgu je za gimnazijce še najbolj nevarno ob-

možje. To so izkusili na lastni koži. Kot po drugih lokalih pa mladoletniki tudi tu nimajo težav pri naročanju alkoholnih pijač. Mladina včasih zavije še v Kandijo, a je navadno razočarana, ker zaradi pogostih preteprov ne more mirno zaužiti naročenega obroka.

Kje še točijo alkoholne pijače mladoletnikom? Nekaj fantov se je pohvalilo, da so se že prav lepo zabavali pri Peru in pri Colariču. Po izjavah mladih ljudi prav nikjer nimajo težav in povsod jim postrežejo, kar naročijo. Ko sem vprašal, zakaj pravzaprav pijejo, sem dobil take odgovore: „Če sem sam, naročim sok, v družbi pa pijem to, kar kolegi.“ „Skoro zmeraj naročimo alkohol, kadar so zraven dekleta.“ „Ne pijem redno, ker pa so se sokovi podražili, naročim rajši pivo.“ „Pijem kar tako, zaradi lepšega, in pa zato, ker imam denar.“ Po vsem tem pa mi kar naprej v glavi brni misel: Kaj je z odlikom, ki prepoveduje točenje alkoholnih pijač mladoletnikom in v njenim osebam? Mar ni več veljaven? Z. J.

KRONIKA NESREČ

MIRNA: MOTOR JE ZANESLO - Franc Steklas z Rakovnika se je 14. marca popoldne pripeljal z neregistriranim motorjem na Mirno. Na ovinku je motor zaneslo, da je zdrknil s ceste, trčil najprej v cestni smernik, nato pa še v drog električne napeljave. Šteklast se je v nesreči hudo poškodoval in je moral v bolnišnico, škode pa je za 500 din. Motorist je vozil brez voznškega dovoljenja.

TREBNJE: BLEJČAN ZAPRL POT DOMAČINU - Janez Ropret z Blejske Dobrave je 16. marca popoldne pripeljal s priklička avtoceste proti Trebnjemu, zapeljal pa je v križišče tako, da je zaprl po osebnemu avtomobilu, ki ga je po prednostni cesti pripeljal Alojz Zupančič iz Trebnjega. Vozili sta trčili, škode pa je za 3.000 din.

METLIKA: ZARADI OKVARE V DREVO - 16. marca okrog popoldneva je Stanko Pezdirc iz Gribelj z avtom vozil po Cankarjevi cesti v Metliki, ko je nenadoma nastala okvara na vzvodu za plin. Avto je zaneslo s ceste v drevo. Škode je za 5.000 din.

ZABJA VAS: PREPOZNO NAKAZAL SMER - Gabrijel Bogdanovič s Hrasta se je 16. marca popoldne peljal z avtom po Zagrebški cesti in zavil proti Zabji vasi. Ker je prepozno nakazal spremembo smeri, ga je Senterjerčan Mirko Cekuta s svojim avtom začel prehitovati, pri tem pa sta se vozili oplazili. Škode je za 4.000 din.

JEDINŠČICA: AVTO V ŠKARPO - 17. marca popoldne je Franc Grahek iz Vojne vasi vozil avtomobil iz Novega mesta proti Gorjancem. V Jedinščici, kjer je oster ovinek, je z avtom vred zletel s ceste in trčil v škarmo. Pri trčenju je bil voznik poškodovan, prav tako njegova sopotnica Jože Nemanič in Stane Jeršin, oba iz Črnomlja. Na vozilu je za 15.000 din škode.

KANDIJA: V OGRAJO BOLNIŠNICE - Novomeščan Rudi Redek se je 17. marca zvečer z avtom pripeljal po Smihelski cesti in zavil proti Smihelu. Na ovinku je avto zaneslo v cestni robnik, od tam pa še v železno ograjo bolnišnice. Škode je za 2.000 din.

KLOŠTER: NEVARNI OVINEK - 18. marca ponoči je Črnomajčan Ivan Gebič z avtom peljal iz Semiča proti Gradcu, ko mu je v ostrem ovinku v Kloštru po sredi ceste pripeljal naproti drug avto in oplazil Gebičovo vozilo. Po trčenju je neznanec odpeljal, Gebič pa ima za 2.000 din škode.

DOBRAVA: ZAPELJAL V KRIŽIŠČE - Milan Pevec z Dol. Rake se je 18. marca popoldne z mope-

dom peljal iz Skočjana proti Senterjerju, pri Dobravi pa zapeljal v križišče s prednostno cesto, ne da bi se prepričal, če je pot prosta. Trčil je v osební avto, ki ga je vozil Anton Gobbo iz Zagreba. Mopedist in njegova sopotnica so padli na tla in se poškodovali. Albin Pevec je moral v bolnišnico. Škode je za 1.000 din.

ZUZEMBERK: NEPREVIDNI PESEC - Ljubljancin Jože Horvat je 18. marca zvečer vozil z avtom skozi Žuzemberk, ko mu je pri gostilni Zupančič nenadoma stekel čez cesto pešec Ciril Lube iz Orlake. Avtomobilist je sicer zavril, kljub temu pa je pešca zadel, da je padel na pokrov prtljajnika, razbil vetrobransko steklo in obležal na tleh. Z zlomljeno ključnico so Lubeta odpeljali v novomeško bolnišnico, na avtomobilu pa je za 4.000 din škode.

DRNOVO: SMRTNA NESREČA

13. marca zvečer je Martin Kambič iz Metlike peljal tovorni avtomobil proti Zagrebu. Pri podvozu Drnovo - Cerklje je stal na desni strani ceste pravilno označen tovorni avtomobil s prikolico. Kambič je hotel prehitovati, v tem trenutku je pripeljal iz zagrebške smeri inž. Janez Šenk iz Ljubljane, ki je med srečanjem s tovornjakom zavozil preko sredine in zadel v zadnje kolo tovornjaka. Avtomobil se je obrnil na levi bok in drsel še okoli 120 metrov naprej. Tedaj je zadel v stoječi avtomobil, ki ga je za tovornim avtomobilom vozil Marjan Kukec iz Ljubljane proti Zagrebu in ustavil na svojem voznem pasu, ko je videl, da bo nesreča. Po trčenju osebnih avtomobilov je Šenkov avtomobil odbilo s ceste na njivo, voznik je padel na cesto. Hudo poškodovanega so odpeljali v novomeško bolnišnico, vendar je naslednji dan umrl. Škode pri nesreči je bilo za okrog 123.000 dinarjev.

MOTORIST V ZID

13. marca ponoči je voznik mopeđa s pomožnim motorjem Jože Ferlan iz Velikega Kamna peljal od Senovega proti Krškemu. V Brestanici je zapeljal v dva metra visok zid ob cesti in padel ter se pri tem hudo poškodoval. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico, škode pa je za okrog 1.000 dinarjev.

Vlomilec ležal pod žakljevino

22-letni Dušan Pavlin iz Pirana je lani dvakrat poskušal vlomiti v Novem mestu - »Nespretnega« začetnika so na kraju samem prijeli

Na 9 mesecev zopora, pogojno za dobo treh let, je okrožno sodišče v Novem mestu obsodilo Dušana Pavlina, ki je lani zadnje tedne, ko je služil vojaški rok v dolenski metropoli, skušal priti do denarja na nepošten način. Ker je bil prvič pred sodiščem in je odkrito priznal, so mu s pogojno kaznijo dali možnost nadaljevati pošteno življenje.

Fant Novega mesta ni dobro poznal, zato se je prvega vloga lotil tam, kamor izkušeni vlomilec nikdar ne bi stopil. Prav pred stavbo sodišča, UJV in zaporov je v noči od 3. na 4. julij 1972 nasilno vdrl v parkirani mercedes. Misli je, da bo v njem gotovo kaj vrednega, toda prav

Protest

„Kaj pa vi?“ „Priložil bi se rad!“ „Zoper kaj oziroma zoper koga?“ „Zoper vse... Zoper vas, zoper onega drugega sodnika, zoper sodišče nasploh...“ „Ne razumem vas.“ „Me boste že razumeli...“ „Kdo pa sploh ste?“ „Ogroženi občan... Občan, ki ima po ustavi pravico do sodnega varstva...“ „Bodite vendar jasni in povejte točno in jasno, zoper kaj se vendar pritožujete. Zoper sodbo, zoper sklep, zoper nepravilnost v postopku?“ „Pritožujem se pa basta! Da boste vedeli, s kom imate opravka, vam povem, da bom zadevo gnal do konca, magari do Beograda, da veste!“ „Tak povejte že, prosim!“ „Pritožujem se kot prizadeti v zadevi Špehavz kontra Berdajs... Jaz sem Berdajs...“ „No in?“ „Morali bi sveda vedeti, da me je Špehavz ovadil, da sem mu grozil, da ga bom zmečkal in pojedel predelane v klobasse...“ „Zdaj se spominjam. Slišal sem nekaj o tem, da... In kaj vam ni prav?“ „Špehavz je umaknil svoj predlog in postopek zoper mene je ustavljen.“ „Saj to je vendar v redu. Niste več v postopku. Niste krivi...“ „Figo! Zahtevam, da se postopek nadaljuje. Zdaj kaže, da mi je Špehavz milostno odpustil in odstopil od pregona. Jaz pa hočem, ne - jaz zahtevam, da postopek teče naprej, da se razpiše glavna obravnava in da se potem na njej ugotovi, kako je do vsega prišlo!“ „To ni mogoče. Vi ste bili obdolženi po njegovem predlogu. In zdaj, ko je predlog umaknjen, postopka ne moremo nadaljevati. Kjer ni tožnika, ni sodnika: To velja že od nekdaj.“ „Figo pa taka pravica in predpisi! Če vi ne boste nadaljevali postopka tukaj, ga bom sprožil drugje in drugačnega. Boste videli!“ In glasno zmerjaje je odvihral skozi vrata, nezadovoljen z našo stvarnostjo.

JAKA PRAVIČNIK

Pet jih obravnavajo

Jakob Berič: »Ko bodo zadeve pravno močne, jih bomo objavili v Dolenjskem listu«

„Komisija za ugotavljanje izvora premoženja se je redno sestajala in je imela od ustanovitve pred koncem minulega leta do zdaj štiri seje. Na prvih smo obravnavali zlasti postopek delovanja, saj je bilo do nedavnega v zvezi s tem precej nejasnega,“ je začel predsednik Jakob Berič odgovor na vprašanje, ki ga je prejšnji teden

„Delo komisije je torej jasneje in točneje opredeljeno. Ali bo vse to tudi zmogla?“

„Začetek je težji tudi zato, ker člani niso profesionalci, ampak samo družbeno-politični delavci, ki opravljajo to dolžnost poleg dela v svoji delovni organizaciji. Kajpak ne bo možno pričakovati prevelikih uspehov, če bo delala samo komisija, drugi (družbene skupnosti, profesionalni državni organi in službe, pristojni za odkrivanje kaznivih dejanj) pa gledali prekrižanih rok. Komisija bo v svoji dveletni mandatni dobi vsekako uresničila naloge, ki jih je dobila od občinske skupščine.“

„Kaj že obravnavate?“ „Trenutno obdelujemo petero zadev, v katerih moramo ugotoviti razliko med prijavljenimi dohodki in premoženjem. Za primer naj navedem, da obravnavamo nekoga, ki je v zadnjih šestih letih prijavil trikrat manjši dohodek, kot je vredno njegovo imetje, ustvarjeno v tem času. V skladu z zakonom bodo podatki o razlikah oziroma utajah (s primki in imeni kršiteljev) objavljeni v javnih glasilih. Naša komisija bo takoj po pravomočnosti zadev le-te objavila v Dolenjskem listu.“

zastavil v četrtkovem intervjuju predsednik novomeške krajevne skupnosti Stane Smid.

„Nejasnosti je novi zakon o odmeri davkov občanov odpravil. Rad bi navedel nekaj novosti, da bo bolj jasno, za kaj gre. Zakon med drugim zahteva, da je potrebno uvesti postopek zoper osebo, ki ima premoženje ali razpolaga s sredstvi, oziroma troši sredstva, ki so znatno večja od dohodkov, ostalih po plačilu davkov.“

„Koliko mora biti čez „mero“, da se šteje za znatno?“

„Komisija mora pri ugotavljanju upoštevati občutnejšo razliko med prijavljeno vsoto in deležem, ki ostane. Koliko je to, ta hip ne bi mogel reči.“

„In druge novosti?“

„Komisija je po zakonu dolžna opozarjati pristojne organe na pojave, kjer so znaki, da je bilo premoženje pridobljeno z utajo davkov, kaznivimi dejanji in drugimi kršitvami predpisov. Se zlasti bo morala samoupravne in druge organe opozarjati na pojave, ko gre za ustvarjeno premoženje in pridobljeni dohodek, ki ne izvira iz dela in je v nasprotju s socialističnimi moralnimi načeli.“

Ob tem bi rad pripomnil še tole: velika večina občanov svoje družbene obveznosti izpolnjuje v redu in v rokih. Primere, ko bi šlo za nespoštovanje družbenih norm, bomo temeljito pretrgli. Zavedamo se, da bo tu in tam težko ugotoviti dejanski izvor premoženja, najtežje takrat, ko bo treba na dan s podatki o premoženju, ustvarjenem v preteklosti. Učinek komisije pa bo gotovo viden v prijavljanju davčnih osnov v naslednjih letih. Torej bo bistven preventivni vpliv komisije.“

Svoje vprašanje je tovariš Berič zastavil urbanistom: „Zanima me, kdaj in kako bodo urejene cestne vpadnice v Novem mestu?“

I. ZORAN

Kdaj bo prihajal kruh v prodajalne po 1. aprilu, ko bodo peki ukinitli nočno delo? O tem bodo govorili danes na sestanku kolektiva v novomeški pekarni v Ločni. Prirediteljica zborovanja, osnovna organizacija sindikata, je povabila na sestanek tudi predstavnike Obs in družbeno-političnih organizacij. (Foto: Sandi Mikulan)

OBČINSKI KOMITE ZK O TRIPARTITNI POGODBI:

Vsega ni mogoče opravičiti

Ali je direktor Dominvesta res »moral podpisati pogodbo o investiranju v Stari grad?« — Praksa mimo predpisov obsojena — Tvorce pogodb med Krko, Dominvestom in občinsko skupščino čaka javna kritika

O tem, kako so poslovne odnose med Dominvestom, Krko in občinsko skupščino ocenili komunisti iz obeh delovnih organizacij in aktiv odbornikov, so na seji občinskega komiteja Zveze komunistov v Novem mestu prejšnji teden veliko govorili. Mnenja, ugotovitve, sklepe in stališča komiteja objavljamo v povzetku.

Komite je razpravo gradil na dejstvih, ki so razvidna iz dokumentov in iz zapisnikov osnovnih organizacij ZK Dominvesta in Krke ter aktivna odbornikov. Iz tega je razvidno, da so pogodbeni stranke sklenile graditi

SKLAD SE POLNI

V februarju je devet krajevnih skupnosti v sklad za gradnjo šol v novomeški občini vplačalo 214.439,25 din. Največ — 151.887 din je vplačala novomeška krajevna skupnost: Šentjernej 17.789,85, Prečna 1.084,95, Brusnice 3.960,90, Žuzemberk 11.316, Stopiče 4.439,30, Orehovica 1.386,85, Straža 19.580 in Bučna vas 2.994,40 din.

KOMU PRIZNANJA OF?

Do konca februarja so poslane krajevne organizacije SZDL v Novo mesto 14 predlogov za občinska priznanja Osobodilne fronte. Čeprav je rok, ki ga je določila občinska konferenca SZDL, že potekel, so vrata za nove utemeljene predloge še vedno odprta. Komu bodo 27. aprila podelili visoko priznanje, bo določila žirija pri občinski konferenci SZDL.

investu in občinski skupščini prakso v zvezi z omenjenimi aranžmaji kritično ocenili, hkrati pa opozorili, da je bilo v Sloveniji takrat več primerov takšnega financiranja. Prav tako so vzeli na znanje, da so v Dominvestu in „Krki“ s takim načinom investiranja prenehali že pred družbenopolitično intervencijo in da je po kritiki tudi občinska skupščina sklepala o prenosu Starega gradu na tovarno zdravil. Ne nazadnje je upoštevanja vredno tudi to, da so odborniki komunisti zavrnili prakso, da o stvareh, ki so v njihovi pristojnosti, poprej niso v celoti obveščeni.

Komite je ob vsem tem podčrtal, da za odnose, ki so nastali s podpisom pogodbe, ne morejo biti odgovorni le organi upravljanja, ampak tudi vodstva „Krke“, Dominvesta in občinske skupščine, še posebej pa oba direktorja in tedanji predsednik občinske skupščine.

Razpravo o teh zadevah je komite strnil z ugotovitvijo, da bo javna politična kritika organom upravljanja in vodilnim, ki so k omenjeni pogodbi kakorkoli pripomogli, tisto, kar je treba reči v zvezi z nekdanjimi pogodbenimi odnosi med „Krko“, Dominvestom in občinsko skupščino. Kritiko naj bi izrekli na občinski konferenci Zveze komunistov.

Komite je menil, da je imela taka pogodba naslednje materialne, človeške in politične posledice: „Krka“ je pridobila objekte za poslovne prostore, Stari grad so obvarovali pred nadaljnjim razpadanjem, zoper direktorja in računovodjo Dominvesta je bila uvedena sodna preiskava, kršeni so bili predpisi, kar za vsakdanje družbenoekonomske in politične odnose ni sprejemljivo.

Na komiteju so ob tem upoštevali, da so komunisti v „Krki“, Dominvestu in občinski skupščini, ki so zavestno kršili pravni red, in slednjič za nesprijemljivo metodo pri reševanju družbenih zadev.

Suhokrajinski drobiž

GASILSKA DRUŠTVA DVOR, REBER IN SMIHEL PRI ŽUZEMBERKU so pred nedavnim imela redne občne zборе. Udeležba je bila velika, poročila o delu v preteklem letu so bila skrbno pripravljena, razprave izčrpne in živahne. Iz poročil in razprav je bilo razvidno, da društva pridno delajo. V programih za letošnje akcije so se med drugim zavzeli za usposabljanje članov od pionirskih desetih do odraslih. Še člani so se dogovorili tudi za častniški tečaj in strojni tečaj. Na Dvoru so se odločili, da bodo usposobili tudi žensko desetino, povsod pa so predvideli pomoč pri usposabljanju enot civilne zaščite.

PREDPRIPRAVE NA POMLADANSKO SETEV so v teku. Kmetovalci so se dobro založili z umetnimi gnojili, zanimajo pa se tudi za semenski krompir in semensko koruzo. Prek zime so precej zagnojili travišča in deteljiska. Kolitev v vinogradih je v glavnem končana; tudi trte so že obrezali, skoraj nič pa niso opravili v sadovnjakih, ki jih že nekaj let ne čistijo in tudi ne škropijo.

Novomeška kronika

57 KRVODAJALCEV — Prejšnji teden je darovalo kri na novomeški transfuzijski postaji 57 krvodajalcev. Med njimi je bilo veliko gospodinj iz okolice Novega mesta, med delavci pa jih je spet prišlo največ iz TT Novoteksa.

VOLILNA KONFERENCA — V soboto, 24. marca, bo v domu JLA volilna konferenca novega vodstva novomeške mladine. Volili bodo predsednika ZMS in predsedstvo.

GORJANCI IN VARČEVANJE — Občani iz Smihela se pritožujejo, ker na Glavnem trgu ni voznega reda za v njihov konec. Zato ne vedo, ob katerih urah vozijo lokalni avtobusi v Smihel. Nekateri pravijo, da „Gorjanci“ skrbijo za njihovo rekreacijo, obenem pa jih v času stabilizacije silijo k nenamenskemu varčevanju. Ker je zadnje čase mrzlo, do Smihela pa veliko gostlin. ...

101 NAJBOLJŠA IED — Knjiga Rolanda Goeoecka — „Sto in enkrat dober tek“, je šla zelo dobro v prodajo predvsem okoli 8. marca, na zalogi pa jih imajo samo še nekaj. Odlikuje se po receptih najboljših jedi sveta, krasijo pa jo barvne fotografije, ki jih je toliko kot receptov. Knjiga stane 130 dinarjev.

TRZNICA — Petkov sneg ni prečel branjavkam, da ne bi ponujale svojih pridelkov. Tudi pod kostanje je bilo živahno, svoje izdelke pa so ponujali predvsem „suhorobarji“. Cene: liter fižola od 10 do 12 dinarjev, liter čebulčka 8 do 12 dinarjev, jajčka dinar do 1,20 din, domači med 25 din liter, kisló zelje 4 din

MINI ANKETA

Novomeška podjetja so naklonjena dijakom in študentom, ki zaprosijo za štipendije. Kateri študiji imajo pri dodeljevanju štipendij prednost? To se da razbrati in naslednjih odgovorov:

INDUSTRIJA OBUTVE: „Na novomeškem ekonomskem administrativnem centru imamo

Štipendisti

dve štipendistki. Podobno je s štipendistko na srednji čevljarški šoli v Kranju. V razredu je najboljša in povedati moramo, da bi za to šolo podelili še nekaj štipendij. Imamo še tri izredne študente. Ti dobivajo šolnino, dijakinje pa štipendijo, ki se giblje med 500 in 750 dinarji.“

ELA: „Dve dijakinji štipendiramo na srednji ekonomski šoli, enemu, ki študira izredno, pa dajemo šolnino. Temu gre študij bolj počasi, saj mu redni delovni čas jemlje precej časa, obe deklici pa lahko pohvalimo.“

NOVOTEKS: „Redno se s pomočjo naše tovarne šola 41 dijakov in študentov, in sicer na tehnični tekstilni srednji šoli v Kranju 13, na elektrotehniški šoli 1, tehniški šoli za strojno stroko 1, upravno-administrativni šoli 8, ekonomski srednji šoli 8, na ekonomski fakulteti 5, filozofski fakulteti 2, višji konfekcijski šoli 1, na VEKS 1, na oddelku za tekstilno tehnologijo 1. Srednješolec dobi 700 dinarjev štipendije, če pa se šola doma, 500 dinarjev. Višješolci in visokošolci dobivajo 900 dinarjev, če so doma, pa 700 dinarjev. Podpiramo tudi zredni študij, saj omogočamo šolanje kar 125 našim delavcem.“

IMV: „Na strojni fakulteti štipendiramo 10 študentov, na fakulteti za tehnologijo in naravoslovje 2, na višji tehnični strojni šoli 1, na mariborski komercialni 1, na rednih srednjih šolah pa še 69 dijakov. Šolanje omogočimo tudi tistim delavcem, ki že delajo, takih pa je kar 30. Za srednješolce se štipendije gibljejo med 270 in 330 dinarjev, za visokošolce pa med 350 in 650 dinarji. V obdelavi imamo pravilnik, ki naj bi srednješolcem priznal od 350 do 440 dinarjev, razen tega pa vsak srednješolec lahko dobi gibljivi del, ki znaša 150 do 250 dinarjev. Za študente bi se spremenila spodnja meja, ki naj bi znašala najmanj 450 dinarjev, gorinja pa na 650 dinarjev, gibljivi del pa je od 100 do 300 dinarjev.“

J. PEZELJ

POLITIČNA ŠOLA BO V DOLENJSKIH TOPLICAH

Dolenjsko-spodnjeposavski oddelek srednje politične šole CK ZKS bodo odprli v Dolenjskih Toplicah. Novomeški komite ZK predlaga, naj bi oddelek vodil prof. Vinko Cirsni, ravnatelj osnovne šole v Dolenjskih Toplicah.

Malo za ustavna dopolnila

V delovnih organizacijah novomeške občine so premalo naredili, da bi ustavna dopolnila spravili v življenje — Danes seja o dopolnilih

Danes popoldne se bodo na skupni seji zbrali člani predsedstva občinskega sindikalnega sveta, člani komiteja občinske konference ZKS in člani komisije za samoupravljanje pri občinskem sindikalnem svetu. Spregovorili bodo o uresničevanju ustavnih dopolnil v delovnih organizacijah novomeške občine.

Kratka analiza, ki so jo pripravili za to sejo, nazorno kaže: v zadnjih petih mesecih so v delovnih organizacijah premalo naredili, da bi spravili določbe ustavnih dopolnil v življenje. Do odlašanja in čakanja je prišlo brzkone zato, ker smo vse preveč navajeni uresničevati zakonske in ustavne predpise, nismo pa se dovolj zavzeli, da bi oblikovali lastne interne pravne predpise. Še posebno počasi urejajo v delovnih organizacijah novomeške občine vprašanja organizacije in ekonomskih razmerij, kar zavira ustanavljanje temeljnih organizacij združene-

Prvo črpalko med Novim mestom in Kostanjevico na desnem bregu Krke bo dobil Šentjernej. Za Petrol bo črpalko zgradil Pionir. Gradbena dela gredo h koncu, predvideno je, da bi črpalko odprli aprila. Tega se bo razveselilo vsaj 200 avtomobilistov in okoli 130 traktoristov s Šentjernejskega polja, ki bodo poslej gorivo dobivali doma. (Foto: I. Zoran)

KMALU PRAZNIK V BIRČNI VASI

31. marca bodo v krajevni skupnosti Birčna vas slavili krajevni praznik. Osrednja proslava bo v Stranski vasi. Sodelovali bodo mladinski aktiv v Birčne in Stranske vasi ter Lakovnic in moški pevski zbor Ruperč vrt.

»Pomiloščenik« lastniki avtov

Odborniki so menili, da za večino lastnikov avtomobilov avto ni luksuz, ampak potreba, medtem ko je barvni televizor razkošje

Občinska skupščina Ribnica je že sprejela odlok o delni nadomestitvi stanarin in drugi družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu. Nadomestitev stanarine znaša lahko največ 60 odstotkov. Odlok natančno določa, kdo vse je do nje upravičen, vendar se bomo malo dali zadržali le pri razlagi tistih določb, o katerih je bilo na seji največ razprav.

Do delne nadomestitve so upravičeni tisti, ki imajo na enega člana gospodinjstva do 28 kvadratnih metrov stanovanjske površine, na dva člana do 42 kv. m, na 3 člana do 57 kv. m, na 4 člana do 66 kv. m, za

KONČNO STANOVANJA

Društvo upokojencev v Ribnici je imenovalo komisijo za pripravo in izpeljavo gradnje stanovanjskega bloka, ki jo vodi Jože Drčar. S predstavniki občinske skupščine Ribnica so se sporazumeli, da bi gradili pri gozdarskem domu. Ze sedaj pa bodo tudi proučili, če bi gradili dva stanovanjska bloka z desetimi stanovanji skupaj z denarjem sklada za financiranje gradnje stanovanj za borce NOV. Ta odločitev upokojencev je dobrodošla, saj jim doslej ni uspelo zgraditi niti enega stanovanja.

IMELI BODO SVOJO TOZD

Obrat ŽIČNICA v Ribnici ima vse možnosti za ustanovitev temeljne organizacije združenega dela, kar bo tudi postala. Ta TOZD ne bo pravna oseba, kar pa tudi ni nujno, ker bo imel kolektiv z ustanovitvijo TOZD vse pravice odločanja, ki jih dopuščajo ustavna dopolnila. S 1. januarjem letos se je podjetje ŽIČNICA Ljubljana združilo s podjetjem SLOVENIJALE. S tem so dane nove možnosti za razvoj tudi za ribniški obrat ŽIČNICE. V obratu so zaposleni razmeroma mladi, zato razmišljajo o ustanovitvi mladinske organizacije, ki bi vzgajala mlade ljudi za bodoče samoupravljalce.

J. PRIMC

Kasno je, če zob že boli

Če zobje nimajo dela, propadajo

Lado Poljanec, dentist iz Sodražice, nam je na naša vprašanja o zobozdravstvu v Sodražici in o tem, kako bi morali občani ukrepati, da bi imeli čim bolj zdrave zobe, odgovoril:

„Slaba oziroma neprimerna prehrana je vzrok, da imajo ljudje slabo zobovje. Ze prehrana dojenčkov in majhnih otrok ni v redu. Mamic jim vse prerade ponujajo le zdrob in podobno hrano, ki ni treba gristi. Zobje nimajo dela in propadajo. Včasih imajo že 3 leta stari otroci pokvarjene zobe.“

Odrasli prepogosto pridejo v ambulanto šele, ko jih zob že boli. Vsa

vsakega nadaljnega člana pa še po 10 kv.m več. Za nefunkcionalna stara stanovanja se ti normativi še zmanjšajo. Nekateri so predlagali, naj bi na vsakega nadaljnega člana (nad 4) gospodinjstva dodali še 15 kv.m (namesto 10), vendar predlog ni bil osvojen, kot tudi ne predlog, da bi bilo treba upoštevati starost in spol otrok itd. Razen tega so do nadomestitve stanarine upravičeni tisti, katerih stanovanje je ocenjeno izpod 100 točk, in izpolnjujejo posebne pogoje glede na letne dohodke in število družinskih članov.

Delna nadomestitev stanarine pa ne pripada, če nosilec stanovanjske pravice oddaja stanovanje v podnajem, če uporablja kak član družine stanovanje v poslovne namene ali če je lastnik vseljivega stanovanja ali če je lastnik počitniške hiše.

V osnutku je bil podan še predlog, naj bi ne dobil nadomestila tudi lastnik avtomobila (razen če je lastnik invalid). V razpravi so se izoblikovali predlogi, naj bi to veljalo le za lastnike avtov nad 1300 ali 1000 ccm ali pa naj bi veljalo le za luksuzne avtomobile itd. Končno so določili o avtih za letos popolnoma spustili, ko je bilo odbornikom povedano, da bodo morali lastniki avtov plačati letos še poseben stabilizacijski davek. Do tega sklepa so prišli tudi zato, ker so menili, da je lahko nekdo lastnik avta, vrednega samo nekaj tisočakov, pa bi bil prikrajan, drugi pa bi imel barvni televizor, ki je vreden precej več, pa bi bil to ugodnosti deležen. To pa ne bi bilo prav.

V Željnah pri Kočevju so 10. marca zelo lepo proslavili dan žena. Zatrtili so, da so ga tokrat zadnjič slavili v osnovni šoli, kjer je zelo majhna dvorana, in da ga bodo že prihodnje leto v novem gasilskem domu, ki ga bodo predvidoma odprli že letos poleti. (Foto: D. Mohar)

GORAN OŽBOLT

V soboto, 17. marca, smo spremlili na zadnje pot na kočevsko pokopališče komaj 18-letnega Gorana Ožbolta iz Kočevja.

Mladi Goran je umrl 15. marca, prav na dan, ko bi moral nastopiti svojo prvo službo, in sicer za posledicami prometne nesreče, ki se je zgodila 12. marca komaj 20 m vstran od knežjega stola na Gospo-svetem polju na Koroškem.

Goran se je v Borovljah na Koroškem učil puškarske obrti pri znanem slovenskem puškarniku Ludviku Borovniku. Bil je marljiv učenec puškarske šole, kot je bil prizadaven že prej v kočevski šoli, mladinski organizaciji, radioklubu in drugod.

Na pokopališču so se od njega poslovili kar štirje govorniki, med njimi predsednik občinske konference ZM Kočevje Ivan Oberstar in predstavnik borovljske puškarske šole ter podjetja, kjer se je učil. Mnoge oči so se orosile, ko so ga poglagali k večnemu počitku.

Užaloščeni družini – oče Tone Ožbolt je dopisnik našega lista – izrekamo iskreno sožalje.

Goran Ožbolt

Spet resno o kopališču

Inž. Miha Briški je 13. marca postal predsednik tehnične komisije za gradnjo kopališča pri krajevni skupnosti Kočevje.

Minuli torek je bil sklican razširjen sestanek komisije, na kateri so se odločali o lokaciji novega kopališča, vendar do oddaje tega članka v tisk dokončnega rezultata sestanka še nismo zvedeli. Komisija je razpravljala o predlogih, naj bi bilo kopališče za občinsko stavbo, na Trati ali v športnem parku pri vrtcu. Največ pristašev je menilo, naj bi bi-

Solski in predšolski otroci so 10. marca v Klinji vasi pri Kočevju pripravili lep program za dan žena (Foto: D. Mohar)

Kako sodelovati v bodoče?

Začele so se razprave o kmetijstvu

Na razširjeni seji sekcije za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL Kočevje, ki je bila 14. marca, so razpravljali o sodelovanju med kmeti in obratom kooperacije pri ZKGP, o pripravah za javno razpravo o izhodiščih zakona o kmetijskih zemljiščih in združevanju, o osnutku zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in nekaterih drugih zadevah.

Dogovorili so se, da bodo sklicali že v naslednjih dneh sestanke s kmeti po območjih, na katerih se bodo pogovorili o vsem, kar zanima kmete. Na njih bodo obvezno sodelovali še predstavniki lovišč, občinske skupščine, kmetijstva in gozdarstva.

Ze na tem sestanku pa se je pokazalo, da se kmetje zanimajo predvsem za nadaljnji razvoj podeželja, za odkup kmetijskih, pa tudi nekmetijskih proizvodov, za cene (ki so včasih zelo različne), za financiranje razvoja kmetijstva, za promet z lesom in seveda tudi za vprašanja o divjadi, saj si zdaj ponekod kmetje

zaradi divjadi ne upajo sejati niti za svoje potrebe, kaj šele za prodajo na trgu.

Iz Vasi - Fare

DAN ŽENA – Žene s Kostelskega so se 9. marca zbrale v lepo okrašeni dvorani osnovne šole v Fari. Otroci so jim pripravili prisrčen spored. Najprej je spregovorila mlada učiteljica Vanda Bratož. Nato je nastopil harmonikar Tone, za njim pa recitatorski zbor. V imenu organizacije ZB Vas-Fara je žene pozdravil prvoborec naše doline Matija Letig in podaril učencem zbirko knjig. Učenka Anica se je zahvalila njemu in Mariji Stefančič-Mrzelj, ki je tudi poklonila šoli nekaj izvodov dragocenih knjig iz svoje knjižnice. Nastopil je še otroški pevski zbor pod vodstvom Fanike Ožbolt, za ključek pa je dramski krožek prikazal igrico Kristine Brenkove „Carobna palica“. Po končani proslavi je krajevna skupnost Vas-Fara pripravila ženam prijetno tovariško srečanje. Preko 70 tovarišč se je združilo v petju lepih partizanskih pesmi, ki so odmevale po šoli še v pozno popoldne.

ČESTITKE PO RADIU – Naši pionirji so reko radia Delnice ob dnevu žena čestitali vsem ženam Kolpske doline, najiskrenejše pa seveda svojim mamicam. M. V.

BUKOVEC PREDSEDNIK

Pred kratkim so mladinci in mladinke v delovni organizaciji SLOVENIJALE Ljubljana-obrat LIK Kočevje izvolili novo vodstvo mladinskega aktiva. Za predsednika je bil izvoljen Borut Bukovec, za sekretarja pa Ivan Oberstar. Na sestanku so mladi razpravljali o programu dela aktiva, o izobraževanju mladih in o sodelovanju z drugimi mladinskimi aktivni v občini. V. O.

REKLI SO:

FRANCE GRIVEC, PREDSEDNIK SKUPŠČINE TEMELJNE KULTURNE SKUPNOSTI: Ribniška občina spada med kulturno nerazvite, čeprav je to pokrajina, katere govor je osnova knjižnemu jeziku, pokrajina, ki je dala Gallusa, dr. Prijatelja, dr. Debeljaka, Škrabca, v širšem obsegu Trubarja, Levstika, Stritarja, Jurčiča, dajala prvo učenost Prešerna, pokrajina, ki ji nekateri pravijo – „slovenska Atika“...

IVAN PETRIČ, sekretar OO ZK Sodražica: Ustanovili smo mladinski aktiv za Sodražico in še v obratu DONIT. Tudi v obratu KRIM je precej mladine in bi prav tako lahko ustanovili aktiv.

ŽIVELE NAŠE MAMICE!

Tako je bilo napisano na šolski tabli velikopoljanske šole. Samo 9 učencev in eno učenko premore naša šola, pa je na proslavi ob dnevu žena nastopilo skupaj kar 11 učencev in učenk. Ah ta nova matematika! Mala učilnica je bila polna mamic in žena naše vasi. Marsikatero oko se je orosilo in tudi jaz sem bil ganjen ob tej prisrčni počastitvi. Naši šolarji imajo dve mamic: eno, „ta pravo“ doma, in drugo, skupno „solsko mamic“, tovariško učiteljico. Ta ima vse rada in vsi imajo radi njo; za vse se boji, vsem pomaga in z vsemi se veseli dobrih učnih uspehov. V imenu vseh mamic in vseh prisotnih na lepi proslavi in v svojem imenu se tovarišici Kristi Kmet lepo zahvaljujem za prijetno in nepozabno popoldne. V. P.

PREDLOG: NIČ VEČ NEMŠKA VAS

Franc Popelar iz Ljubljane, borec NOB, je predlagal predsedstvu občinske skupščine Ribnica, naj posreduje za preimenovanje Nemške vasi pri Ribnici v Slovensko ali Ribniško vas. Seveda odločitev ne bo preprosta. Vaščani sami se bodo morali odločiti, če so pripravljeno začeti razpravo o preimenovanju vasi ali pa so zadovoljni s sedanjim imenom. N. A.

Lado Poljanec: „Ljudje, tudi otroci, bi morali jesti več trde hrane, predvsem sadja, pa bi imeli bolj zdrave zobe.“ Na sliki: dentist Lado Poljanec in instrumentarka Marija Lavrič pri delu. (Foto: J. Primc)

POTOŠKE IVERI

KOŠARKA IN ROKOMET – Med mladino je veliko zanimanja za košarko in roket. Zato so ju v telovadnici osnovne šole uvedli popoldne kot svobodni aktivnosti. Rokomet vodi Ivana Tanko, košarko pa Nada Arko. Delo je kar naporno, ker žele priti vsi na vrsto za igranje. PTICJE KRMILNICE so postavili šolarji kar pred domačimi hišami in jih oskrbujejo s hrano. Najprej so jih nameravali postaviti pred šolo, vendar jih niso.

DAN ŽENA so proslavili posamezni kolektivi zelo različno. Kolektiv zdravstvene postaje je to opravil „Pri birtku“. Bil je lepo, pravi- jo.

NOVI SMUČARJI – 40 šolarjev se je učilo smučanja v šoli v naravi, ki jo je vodil Prvin Lavrič. Na koncu je bilo tekmovanje za vse udeležence.

AVTOMATIČNI ZVONEC – Nove električne ure, ki same zvonojo za odmor in za začetek pouka, so pred kratkim obesili v novi šoli. Osrednja ura v pisarni ima poseben mehanizem, ki sproži zvonec. Prej je zvonil dežurni šolar.

UMRLI SO – V februarju sta umrla Franc Sega, upokojenec iz Segove vasi 31, star 76 let, in Jože Bartolj, delavec iz Travnika 82, star 21 let. V marcu je umrla Antonija Sega, upokojenka iz Retij 13, stara 87 let.

POSEBNO OBVESTILO

Občini KOČEVJE in RIBNICA posvečata lani in zlasti letos obveščanju vso pozornost. Vsak teden sta namenjeni dogodkom in življenju v obeh občinah po dve celi strani gradiva v našem domačem tedniku, ki pa ga dobijo v roke žal le naročniki našega lista.

Da bi povečali število občanov, ki so sproti seznanjeni z vsem, kar morajo vedeti kot samoupravljavci in prebivalci obeh občin, vabimo med naše naročnike vse tiste, ki domačega glasila SZDL še ne dobivajo na svoj naslov. Vsak, ki si bo naročil DOLENJSKI LIST z naročilnico, ki je tiskana na 27. strani današnje številke, bo prejemal naš tednik

do 30. junija 1973

BREZPLAČNO

Izpolnite, prosimo, tiskano naročilnico in nam jo čimprej pošljite!
DOBRO OBVEŠČANJE – POGOJ ZA SAMOUPRAVLJANJE!
UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

Bo Črnomelj ostal brez vode?

Za kuho, za umivanje in industrijo primanjkuje vode — Razvoj je veliko hitrejši, kot so računali načrtovalci porabe pred 8 leti

Vrsti nadlog, ki tarejo prebivalstvo manj razvite črnomaljske občine, se vedno bolj pridružuje pomanjkanje pitne vode. Čeprav ima v občini Črnomelj samo 40 odst. prebivalstva vodovod, tudi ti ljudje ostajajo ob suhih pipah. Celo sredi Črnomlja so taki pojavi vse pogostejši, zlasti v višje ležečih mestnih predelih.

Gre za to, da je razvoj prehitel načrtovalce vodovodne porabe, ki so pred osmimi leti računali, da bo na osebo dovolj 88 litrov vode na dan in 55 litrov na glavo živine. Samo Črnomelj z industrijo in mestnim prebivalcem pa potrebuje

že zdaj 32 litrov vode v sekundi ali 300 litrov vode na dan na prebivalca.

Na prešibko vodovodno omrežje so lani priključili še vodovod za Gradac in Desinee, pozidana so bila nova naselja v mestu, kot Rdeči hrib, Čardak, Sadež in Loka, vse to seveda močno povečuje potrošnjo vode. Zelo pa gradnji vodovodov pa so še v mnogih predelih občine, razen tega vsa industrija povečuje zmogljivosti.

Da bi omilili vodovodno stisko, so zgradili na Griču novo vodno celico s 500 m³, ki bo spomladi letos predana uporabi, delali pa bosta tudi dve črpalnici. Zaloge je v tem, da bodo črpalni agregati kmalu izrabljeni, razen tega ne bo mogoče dobavljati vode v primeru okvar, kajti črpalnice obratujejo brez rezerve. Začasna rešitev za boljše oskrbo z vodo v mestu je po predlogu ljubljanskih strokovnjakov v tem, da bi se do vrsta do konca marca. Predvidena so še v Kotu, Črmošnjicah, na Strekljčevcu, v Adlešičih in Gribljah.

Zdravniki, ki prihajajo v oddelčne kraje pred neznanu občinstvo, so običajno presenečeni. Tudi če komu slaba cesta skvra razpoloženo, se vrača zadovoljen. Za predavatelja ni večje utehe kot govoriti pred številnim občinstvom.

in manj nujne potrebe ter želje zadevajo na nepremostljivo oviro: denar!

RIA BACER

Polne dvorane

Za dobra zdravstvena predavanja na podeželju ni nič manj zanimanja kot pred leti, medtem ko v večjih mestih že dalj časa organizatorji predavanj ostajajo osramočeni ob praznih sedežih.

Dveh predavanj na Sinjem vrhu, predavanja v Butoraju, v Tribučah, na Talčjem vrhu, na Vinici, pa tudi v Črnomlju samem se je udeležilo toliko ljudi, da je povsod zmanjkalo sedežev.

Pokazalo se je, da se tudi na podeželju zelo zanimajo za bolezni srca in ožilja, ki veljajo sicer še za mestno značilnost. Dr. Ana Njuri, ki je o tem govorila v Tribučah, in primarij Franc Huebscher, predavatelj črnomaljskemu občinstvu, sta naletela na izredno zanimanje za svojo temo. Tudi na Talčjem vrhu, kjer so se odločili za predavanje o alkoholizmu — v gosteh je bil dr. Anton Kvasič — je bilo polno. Prav tako na Vinici, kjer je o prehrani in sladkorni bolezni govorila dr. Erna Primožič.

V letošnji zimski izobraževalni sezoni ima Rdeči križ v načrtu 22 zdravstvenih predavanj, ki se bodo zvrstila do konca marca. Predvidena so še v Kotu, Črmošnjicah, na Strekljčevcu, v Adlešičih in Gribljah.

Zdravniki, ki prihajajo v oddelčne kraje pred neznanu občinstvo, so običajno presenečeni. Tudi če komu slaba cesta skvra razpoloženo, se vrača zadovoljen. Za predavatelja ni večje utehe kot govoriti pred številnim občinstvom.

Kaplja v morje

O slabih cestah in velikih jamah na njih spregovori kateri od odbornikov na vsaki občinski seji v Črnomlju. Ko je v skupščinski dvorani za začetku marca spet tekla beseda o cestnih težavah, je razpravljalec odgovoril tovarišu Jeleniču, direktorju Obrtnega komunalnega podjetja, ki ima na skrbi občinske ceste:

„Vse ceste so potrebne temeljitih popravil in ne krpanja, kajti cestar z lopato ne opravi nič. Naše ceste so bile grajene pred leti, ko je šel po njih vsaka dva dni en avto, danes pa morajo prenesti 15 avtobusov na dan, poleg tega še množico osebnih in tovornih avtomobilov. Ker ceste nima podlage za tako težak promet, hitro pokaze rebra. Drugič pa imamo le toliko denarja, da lahko v enem letu na en kilometer ceste posipamo 40 m³ gramoza. To je kot kaplja v morje...“

LEPI GOBELINI

Za svoj praznik so črnomaljske žene razstavile 62 gobelinov — ročnih del, cenjenih še iz časov naših babic. Ta dejavnost je zadnje čase spet zaživela. Veliko truda in časa je bilo vloženo v izdelavo različnih motivov v raznih tehnikah, ki smo jih videli. Ugajali sta predvsem skladnost barv in natančnost izdelave. Razstavo je odlično organizirala Konferenca za družbeno aktivnost žensk.

jek

Prvič: sestanek z duhovniki

Koordinacijski odbor za urejanje verskih vprašanj pri občinski konferenci SZDL v Črnomlju je 14. marca sklical posvet, katerega se je udeležilo

10 duhovnikov z območja črnomaljske občine. Namen je bil rešiti nesporazume, ki se pojavljajo večkrat in bi lahko povzročili večje nevednosti. Predvsem gre za organizacijo pogrebov, pri katerih želijo domači civilni in verski obred.

Sklenili so sprejeti pogrebni ceremonial, da na pokopališčih ne bo več prihajalo do mučnih situacij, ki so jim bili že večkrat priča številni občani. Razen tega so iskali na sestanku rešitev še za več drugih vprašanj, pri katerih se prepleta dejavnost dveh, povsem različnih ideoloških smeri.

Sestanek je bil po oceni prisotnih koristen, več razpravljalcev pa je poudarjalo, da bi morali taka srečanja nadaljevati.

Še sestanki

V nedeljo, 25. marca, bo na območju črnomaljske občine še nekaj zborov volilcev, ki bodo hkrati kandidacijski zbori kmetov.

V Semicu se bodo sestali občani (za vso krajevno skupnost) ob 9. uri v prosvetnem domu; na Vinici bo zbor prav tako ob 9. uri v šoli, velja pa tudi za območje Preloke, Sinjega vrha, Stare Lipe in Bojanec. V ADLEŠIČIH bo zbor ob 9. uri v zadružnem domu, V STAREM TRGU ob 11. uri v osnovni šoli, za GRIBLJE IN CERKVIŠČE bo sestanek ob 15. uri v gribeljskem gasilskem domu. Za kmete iz ČRNOMLJA ter kooperante s Stražnjega vrha, Talčjega vrha, iz Petrove vasi, Doblič, Tribuč, Butoraja in one iz okolice mesta bo zbor ob 9. uri v sejni sobi občinske skupščine.

STO HIŠ NA BOLJŠEM

V začetku marca so imeli otvoritev trofaznega toka v vasi Jelševnik. V sto hiš so napeljali močnejši tok. Pri tem so ljudje sami precej prispevali. Dali so drogeve, izkopali 100 jam in pomagali pri vseh delih. V vasi je veliko zadovoljstvo, kajti zdaj lahko uporabljajo stroje in poslušajo radio ter gledajo televizijo.

KANDIDAT IZBRAN

V 25 sindikalnih organizacijah na območju občine Črnomelj so bili zbori, na katerih so obravnavali predloge za možne kandidate na izpraznjeno mesto poslanca v republikanskem gospodarskem zboru. Na vseh sestankih so podprli kandidaturu Antona Pezdirca, tehnologa iz metliškega obrata tovarne NOVOTEKS.

DRAGATUŠ: PRIZNANJA

Konec februarja so imeli v Dragatušu občni zbor krajevne organizacije Rdečega križa. V nabito polni dvorani kluba mladih so po poročilih izvolili novo vodstvo, v katerem je precej mlajših moči, poslušali pa so tudi predavanje medicinske sestre Marice Hudeljeve z Vinice. Prav tako so na občnem zboru podelili priznanja zaslužnim kvrdovalcem. Štefka Špehar s Tanče gore je dobila najvišje priznanje za 15-krat oddano kri, 7 občanov pa je dobilo priznanja za 10-kratno oziroma za 5-kratno udeležbo v kvrdovalskih akcijah.

Pozdrav pomladi, ki se je letos začela 20. marca ob 19.13, kot piše v koledarjih. Mraza in slabega vremena smo naveličani, zato posebno otroci komaj čakajo otoplitve, da se začno igrati na prostem. Malčki iz vrta so imeli zadnje tedne malo dni, da bi se lahko takole igrali na trati (Foto: R. Bačer)

Naravnost in brez rokavic

„Konec ovinkarjenju pod borečevskim plaščem“, so rekli v Metliki in dali vso politično podporo predsedniku Zvonku Hanzlju

„Odstopam s položaja predsednika, če se odnosi v predsedstvu občinske organizacije Zveze borcev ne uredijo, ker je delo onemogočeno. Sklepov občinske konference ZK nisem mogel izpeljati v praksi, ker sem naletel na nasprotovanje v predsedstvu odbora ZZZB.“ Po takem uvodu Zvonka Hanzlja, predsednika občinskega odbora ZZZB NOV v Metliki, na razširjeni seji odbora 10. marca so skušali brez ovinkarjenja razglati nesoglasja v odboru ZZZB, o katerih je spregovorila tudi občinska konferenca Zveze komunistov.

Ugotovili so, da sta predvsem Manek Fux in Olga Jurajevčič v predsedstvu borčevske organizacije tista, ki sta v besedah podpirala Titovo pismo, ravnala pa v nasprotju z njim. Glavni očitki, ki leti nanju je, da sta poskušala razbijati enotnost v občinskem političnem vrhu in nagajala pri izpeljavi akcij, za katere so se dogovorili.

V politični oceni glede Maneka Fuxa kot direktorja podjetja KOMET so bile enotne vse družbenopolitične organizacije in občinska skupščina, medtem ko je Jurajevčič

čeva hotela v občinskem odboru ZZZB kakorkoli oprati njegovo ravnanje. Opravičilo za vse naj bi bila le ugotovitev: „Bil je zaslužen borec.“ Borčevska organizacija pa ne sme in ne more biti plašč, pod katerim bi se prale nevednosti, ki jih ima Manek Fux kot direktor v svojem podjetju,“ je bila ena važnih misli tega sestanka. Med sklepi pa je zapisano tudi, da ne bodo na nobenem občinskem forumu več resno jemali očitkov na račun posameznih vidnih Metličanov, ki jih Fux znova pogreva, čeprav so že zadeve končane in so do njih zavzeta politična in pravna stališča.

Prav tako bodo ponovno sklicali skupščino mestne organizacije ZZZB

NOV v Metliki, ker sumijo, da prvič ni bila v redu izpeljana in da tudi pri kadrovanju v občinski odbor ni bilo vse v redu.

R. BACER

144 DARIL ZA ŽENE

Metliške delovne organizacije so pokazale lepo razumevanje do zbiralne akcije za obdaritev partizanskih mam — vdov in mater padlih borcev ob 8. marca. V občinskem skladu se je v ta namen nabralo za čez 10.000 din, deloma v denarju, deloma v blagu. S tem so obdarili 144 tovarišic v metliški občini, ki so bile nad pozornostjo prav ganjene.

Pripombe so zaželeno

Kaj graditi letos s pomočjo samoprispevka?

manj razvitim predelom, poznajo se stabilizacijski ukrepi, vrh vsega pa so še domači izvajalci del prešibki v zmogljivostih in prihaja do zastojev. Zato bodo v prihodnjih dveh letih gradili objekte, ki bi se morali priti na vrsto, razen teh pa še nadaljevali gradnjo vodovodov, cest in napeljava trofaznega toka. Na prvo mesto v novem obdobju javnih del pa je končno le prišla gradnja mrliške veže v mestu in razširitev pokopališča, pri vrhu je zapisana ureditev šole v Podzemlju, gradnja avtobusne postaje v Metliki, ureditev mladinskega kluba itd.

Občani so dobili obračun o opravljenih delih in porabljenem denarju ter predlog za letošnje gradnje na posebnem lepaku. Svoja mnenja o tem ljudje lahko povedo na bližnjih zborih volilcev, na sestankih Socialistične zveze ali odbornikom krajevnih skupnosti.

Po poltretjem letu uresničevanja petletnega programa javnih del, za

KANDIDATI IZ OZLJA

Tečaji prve pomoči za šoferske kandidate se v Metliki nadaljujejo. Trenutno imajo tečaj, ki ga organizira občinski odbor Rdečega križa, za 30 kandidatov iz sosednje hrvaške republike. Vsi slušatelji so Ozalčani.

SINDIKAT JE KONČAL

Te dni so bili končani občni zbori sindikalnih organizacij v vsej metliški občini. Člani so razpravljali zlasti o uresničevanju ustavnih dopolnil, o stanovanjski problematiki in delavski kontroli.

SPREHOD PO METLIKI

31. MARCA BO KONFERENCA — Mladina metliške občine bo na redni konferenci pregledala delo v preteklosti in se pogovorila o akcijah v bodoče. Prišlo bo tudi do kadrovske spremembe. Predlagajo, naj bi bil predsednik občinske konference amater, pisarniško delo pa bi vodil poklicni sekretar.

PRED STARTOM KOŠARKARJEV — Aprila se začne tekmovanje v I. B slovenski košarkarski ligi, v kateri se za prvo mesto poteguje tudi ekipa košarkarjev BETI. Med ljubitelji tega športa je že zdaj veliko zanimanje za plasma domačih.

KULTURNA POMLAD? Gostovanja poklicnih gledališč so zadnje čase izredno obiskana. Zgodi se, da marsikdo ostane brez sedeža, če si pravočasno ne prikrbi vstopnice. To je prav razveseljivo, saj smo bili v

katerega ljudje in podjetja plačujejo samoprispevek, gre za 18-milijonske investicije v razna komunalna dela. Veliko je bilo narejenega, marsikaj predvidenega pa tudi ne, kajti v zadnjih dveh letih so se na primer gradnje cest podražile za trikrat.

Zadnje čase je metliška občina tudi deležna manjše pomoči širše družbene skupnosti, ker ne spada k

Krompirja ni

Za spomladansko setev ima metliška zadruga dovolj gnojil, razen žlindre, ki jo dobijo navadno prepozno. V promet računajo spraviti okrog 500 ton umetnih gnojil. V splošno jezo pa ni dobili semenskega krompirja, pa tudi ne traktorjev. Zdjaj že 30 kmetov išče zvez, da bi prišli do traktorjev, toda v zadrugi jih bodo v najboljšem primeru dobili 5. Zmanjkalo je tudi sadik jablan in drugega drevja ter sadik trt, ker so nabavljeno blago dobili le tisti, ki so pravočasno oddali naročila. Pri nakupu trt so imeli prednost kooperanti, ki so rigolali vinograde.

ŠE EN LOKAL

Konec marca bo ljubljansko podjetje JUGOTEHNIKA odprlo v Metliki nov, sodoben lokal za prodajo elektrotehničnega blaga. V nekdanji Korenovi hiši na Mestnem trgu je komunalno podjetje v dveh mesecih opravilo temeljita obnovitvena dela. Lokal bo imel med drugimi na zalogi veliko izbiro gramofonskih plošč, zato računajo, da bodo vanj radi zahajali zlasti mladi ljudje.

Za letošnji adlešički krajevni praznik občani lahko ugotavljajo napredek: organizirani prevozi omogočajo ljudem zaposlitev v Črnomlju in Semicu, gradnja nove ceste pa je vzbudila v ljudeh tudi upanje na boljše čase. Medtem ko se je območje Adlešič prejšnje leto izpraznjevalo, so začele rasti nove hiše, precej pa jih tudi obnavljajo. (Foto: R. Bačer)

ČRNOMALJSKI DROBIR

ZADNI SNEG? V sredo in četrtek prejšnji teden je mrzlo vreme znova prineslo sneg in nekaj bele odeje je še naslednji dan ležalo po poljih.

NA KUPE ROŽ — Za letošnji 8. marec so vrtnarji v Črnomlju prodali kakih 5.000 nageljnov in okrog 500 lončnic, precej cvetja pa so Črnomaljši in Semicani za tovarišice nakupili tudi v Novem mestu in Ljubljani. Nageljni pa so bili v Črnomlju najcenejši: veljali so le 4,50 din.

NOVE TABLE — Naselje Loka je pred dnevi dobilo nove hišne številke, ki jih je oskrbela krajevna skupnost. Lastniki hiš so morali odšteti za tablico 45 din. Kdor tablice še ni dobil, lahko pride ponjo k tajniku krajevne skupnosti.

NAVAL ZA DOVOLJENJA — Ko je odnehala zmrzal, so začele de-

ževati prošnje za izdajo gradbenih dovoljenj na pristojen urad pri občinski skupščini. Prejšnji četrtek je gradbeni referent sprejel čez 50 strank s tako zahtevo. Ker je dela za enega človeka preveč, izdaja gradbenih dovoljenj počasi poteka.

TRTJE OBREZANO — Na območju Stražnjega vrha, kjer ima tudi precej Črnomaljšanov svoje trtje, so prva spomladanska dela v vinogradih končana. Trtje je že obrezano, najbolj pridni so tudi že vezali in postavljali kole.

ZA ŠOFERJE IN MEHANIKE — Predavanje o novih cestnoprometnih predpisih ter o gorivih in mazivih je organiziralo Združenje šoferjev in avtomobilistikov 17. marca v gasilskem domu v Črnomlju.

UMRLA JE Ana Vertar iz Petrove vasi, stara 79 let.

„Nezakonski je. Njegova mama je mlada in se najraje potepa tudi zunaj Metlike, vsaj tako so mi rekli, ko sem otroka dobila. Ni skrbela zanj, zato so ga vsega zanemarjalega in bolehnega dali v bolnico.“
— Pa ve, potepinka, kje je njen otrok zdaj?
„Ve, a je še ni bilo blizu. Bojim se samo tega, da ga bo hotela vzeti, ko ga bomo mi vzredili in ko bo mali mislil, da je tu njegov pravi dom.“
R. B.

metliški tednik

Zamisel, ki buči mladinske aktive v občini

Občinska konferenca Zveze mladine je članstvu v nedeljo predložila obračun svojega dela za minulo leto. Obsežno poročilo kaže na izredno plodno obdobje, kakršnega mladi že nekaj let niso zabeležili.

Posebno pozornost so posvetili povezovanju mladine v aktivnih po delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, medtem ko po solah to teče brez večjega truda. Težave so nastale predvsem v gimnaziji in v poklicni šoli za blagovni promet ter v internatu šolskega centra, kjer pogrešajo dobrega mentorja.

Potrebne bodo tudi nove organizacijske oblike, saj delo v preveliki organizaciji ne more prav steči.

Zanimiva novost minulega leta je tudi izdajanje Informacij za vodstva aktivov. Te so začele izhajati septembra in njihova vsebinska usmeritev se nima dokončne podobe. Informacije naj bi povezoval aktivne in prikazovale njihovo delo, na drugi strani pa naj bi postale trdna vez z občinsko konferenco.

Komisija za obveščanje se ni kos svojemu delu, zato se njeni člani sproti usposabljujejo za zapupano jim nalogo. Vsekakor bodo morali sodelovati in spodbujati tudi obveščanje javnosti s problemi mladine, ki poteka sicer občasno v radijskih oddajah in časnikih, vendar ni dovolj načrtno. Zaradi tega so člani komisije sklenili spremljati delo lokalnih in drugih virov obveščanja, izpopolnjevati pa bodo morali tudi vsebino glasila občinske konference.

J. T.

DELEŽ OBČANOV - SAMO TRETJINA

Predvideno je, da bi za kritje potreb na področju šolstva v prihodnjih petih letih potrebovali 1.785.000.000 S din. Predvidena sredstva samoprispevka, ki bi se zbrala v prihodnjih petih letih, bi znašala 1.100.000.000 S din. Od tega bi polovico porabili za osnovne šole, posebno šolo in vrtnice, polovico pa za zdravstveni dom.

Za investicije v šolstvu in otroškem varstvu bi občani torej prispevali 550 milijonov, kar je približno tretjina vsega, kar nameravamo na tem področju vložiti. Poleg teh sredstev pa bi prispevala svoj delež še temeljna izobraževalna skupnost, otroško varstvo, 140 milijonov S din je še na bančnem računu prvega samoprispevka, ostalo pa bi zbrali z bančnimi krediti in krediti, ki bi jih najela občinska skupščina pri republiški izobraževalni skupnosti.

Z 1.785.000.000 S din bi zagotovili najnujnejše prostore za vzgojno-izobraževalno delo.

LANI DESET POŽAROV

Najpogostejši vzroki požarov so še vedno nepazljivost, slabo očiščeni dimniki, slaba električna napeljava, premajhen nadzor nad otroško igro, pa tudi strela in celo nameren požig. V brežiški občini je lani gorelo desetkrat: devetkrat pri zasebnikih in enkrat v družbenem sektorju. Skupno škodo cenijo na 275 tisoč dinarjev. Razveseljivo je, da se je število požarov v primerjavi z letom 1971 zmanjšalo za pet. To pomeni, da so ljudje kljub vsemu bolj pazljivi.

Ovčje črede se v razmakih nekaj dni pomikajo skozi krško in brežiško ravnino proti hrvaški meji. Letos kmetje niso imeli toliko pritožb kot včasih, ko so jim ovce napravile škodo na ozimini. Pastirji so bolj pazljivi. Deček na sliki je doma iz bližine Travnika in ima v čredi 200 ovac. Štiri mesece že potuje z ovcami, spotoma pa skrbi tudi za zarod. Jagnjeta, ki ne zmorejo naporne poti, z bratom izmenoma nosita na rokah. (Foto: Jožica Teppey)

ŠOLA IN VRTEC V VELIKO POMOČ STARŠEM

Če so otroci na varnem

se mati laže posveti delu ali celo študiju

Brestanica je kraj, kjer varstvo šolarjev in predšolskih otrok od tretjega leta dalje zaposlenim materam ne povzroča sivih las. Na voljo imajo otroški vrtec in ta jih razbremeni velikih skrbi. Vrtec postaja že premajhen, zato bodo gradili novo varstveno ustanovo, ki bo lahko sprejela pod udobnejšo streho več varovancev.

Solo so zgradili pred leti. Kraj je z njo veliko pridobili, saj imajo od takrat pouk le v eni izmeni. Po pouku so vpeljali varstvo. Otroci imajo letos tam tudi kosilo in do druge ure pod nadzorstvom učiteljev pišejo naloge.

Ceravno imajo v Brestanici za ženske le malo delovnih mest, te za zaposlitev niso v zadregi, odkar imajo na Senovem Lisco, v Krškem pa Labod in novi obrat Žita. Na srečo so tudi zveze ugodne.

VEČER OPERNIH ARIJ ZA ŠTIRISTOLETNIČO

V Krškem je bila v ponedeljek že druga javna prireditel v počastitev 400-letnice hrvaško-slovenskega upora. Tokrat so povabili v goste tenorista Rajka Koritnika in sopranistko Zlato Ognjanovičevico, basista Ladka Korošca ter književnikve Nado Kraigherjevo, Franceta Kosmača in Karla Grabeljska. Popoldne je bila prireditev za mladino, zvečer za odrasle. Kaže, da je puntarska obletnica obudila in popestrila kulturno življenje v občini in da se izpolnjuje želja po glasbenih in dramskih nastopih.

ŽELJE IZ PODBOČJA

Prebivalci te vasi sprašujejo, kdaj bo prišlo na vrsto asfaltiranje republiške ceste na odseku Malo Mraševo - Cerklje. Dobrih šest kilometrov je dolg, vendar od Novega mesta do Brezic edini makadamski odsek. Prebivalci vasi na cerkljanski in podboški strani težko čakajo na spojitve asfaltnega traku, vendar pritrilnega odgovora za sedaj še niso dobili. Potrebe so drugod še večje.

K POENOTENJU

Predstavniki kmetijskih organizacij v Posavju menijo, da bo treba na tem območju marsikaj poenotiti, ker jih zdaj razdvaja in ovira skupno načrtovanje in pot k morebitnim integracijam. Po njihovem mnenju bi kazalo pristopiti k eni banki in enemu zavodu za socialno in zdravstveno zavarovanje. Tudi izobraževanje in inšpekcijske službe zaslužijo enoten pristop in organizacijo.

NA RAKI SPET DOVOLJ MESA

Dobre tri tedne ni bilo mogoče v raški mesnici kupiti niti dekagrama mesa. Enostavno ga ni bilo. Ob praznovanju 8. marca so zbrali podpise in naslednji dan je odšla delegacija petih žensk k predsedniku občinske skupščine Jožetu Radeju in odločno zahtevala, da na Raki ponovno prodajajo meso. Obisk pri predsedniku ni bil zaman. Mesnica na Raki je spet bogato založena z mesom.

RAKA: VLAM V TRGOVINO

V noči od sobote na nedeljo je neznan vlomilec vtrčil v trgovino trgovskega podjetja „Preskrba“ na Raki. Pustil je razmetane predale. Verjetno je iskal denar. Zaenkrat še ni ugotovljeno, kaj je odnesel. Za nepridipravom še poizvedujejo.

9 skupnosti

Na območju krške občine so pred kratkim ustanovili devet vaških strojnih skupnosti. Sedem skupnosti, v katere se je združilo 184 kmečkih gospodarstev (Dolenja vas, Dobrava-Pristava-Podbočje, Veliki Podlog, Mrtvice, Drnovo, Gržeča vas in Veliki Kamen-Koprivnica) se bo usmerilo v pridelavo žit, dve skupnosti (Dobrava - Pristava in Presladol), v katerih je 13 gospodarstev, pa sta se odločili za koruzo. Skupnosti vodijo pet do sedemčlanski odbori, ki so s posredovanjem enote za kooperacijo pri krškem Agrokombinatu že naročili devet kombajnov in nekatere druge stroje v skupni vrednosti nad milijon novih dinarjev. Poleg tega vaše strojne skupnosti oziroma njihovi odbori ta čas sestavljajo pravilnike, ki bodo urejali medsebojne odnose članov. Enota za kooperacijo bo letos strojnim skupnostim nudila strokovno pomoč in servisne storitve, to je, preglede in popravila strojev.

Z nakupom kombajnov pa strojne skupnosti še ne bodo imele vse potrebne opreme. Drugo leto si jo bodo izpopolnile s sejalnicami in stroji za pripravo zemlje za setev, tako da bodo res sposobne za sodobno, donosno pridelovanje žit in koruze.

Ustanovitev devetih vaških strojnih skupnosti je pomemben korak k razvoju zasebnega kmetijstva v krški občini. Večji del zaslug za to je treba pripisati krškemu Agrokombinatu, ki je s svojo politiko sodelovanja z zasebnim kmetijstvom ter raznovrstnimi predavanji za podeželsko kmečko prebivalstvo pridobil zaupanje tistih kmetovalcev, ki si želijo napredka in ki je mogoče le z enakopravnim sodelovanjem in medsebojno pomočjo družbenega in zasebnega sektorja.

Z. S.

OBNOVA SE ZAČENJA

V krški občini bodo letos nadaljevali obnovo vinogradov. V načrtu imajo okrog 60 ha novih nasadov vinske trte. Širiti nameravajo tudi nasade črnega ribeza in jagodičevja. Poskusi so pokazali, da oboje dobro uspeva.

KRŠKE NOVICE

MIRA FABJANČIČ

„GUBČEV KOVANEČ“ Na prošnjo zagrebškega „Hrvaškega numizmatičnega društva“ je akademski kipar in medaljer Vladimir Štoviček iz Leskovec izdelal kovaneč z glavo Matije Gubca na eni in motivom iz bitke na Krškem polju na drugi strani. Numizmatikom in ljubiteljem drobnih umetnin so na voljo bronasti, srebrni, posrebreni in pozlačeni kovanci.

OBSEŽNI NAČRTI - Člani ribiške družine Brestanica - Krško nameravajo letos v Mačkovichih pri Brestanici zgraditi še četrtri ribnik, razširiti tamkajšnji bife in povečati parkirni prostor, tako da bo ta priljubljena turistično-ribolovna točka spomladni oziroma poleti še privlačnejša.

TOKRAT O KULTURI! - Tako so sklenili na pobudo predsednika občinske konference SZDL Lojzeta Štiha kulturni delavci, ki so se zbrali, da bi odločili o vsebini naslednjega zasedanja občinske konference, ki bo najbrž v sredini aprila. Prisotni so sprejeli zadolžitve, da pripravijo gradivo, ki bo natančno pokazalo težave in uspehe ter nakazalo možnosti za hitrejši napredek na vseh področjih kulturnega življenja.

KLUBSKO PRVENSTVO - Na Polomu v Gorjancih je na prvenstvu SK Krško v veslalomu nastopilo 39 cicibanov, pionirjev, mladincev in članov. Po starostnih skupinah so pri ženskah zmagale R. Novak, M. Novak in B. Kužnik, pri moških pa so bili najboljši Škrabl, Cargo, Stajner Longo, Petan in Zibret.

Sekcija za družbeno aktivnost žensk v Brežicah je v soboto izvolila za novo predsednico Silvo Kljajčič. Več o seji prihodnjic. (Foto: J. T.)

ŠEŠIR-OBROT ZA 30 ŽENSK

V novoustanovljenem obratu v Stari vasi na Bizeljskem bo tovarna klobukov „Sešir“ iz Skofje Loke čez dva meseca začela proizvodnjo otroških pokrival.

Obrat urejajo v poslopju nekdanje osnovne šole. Učence vozijo k pouku na Bizeljskem, ker jih je bilo tako malo, da niti nižjih razredov niso mogli več zadržati. Stavba je zelo slabo ohranjena. Računajo, da bodo preureditvena dela veljala okoli 600 tisoč dinarjev. Za opremo so namenili 400 tisočakov.

Občinska skupščina bo na eni naslednjih sej sklepala o tem, če le ne bi kazalo dodeliti poslopja tovarni Sešir brez odškodnine. Obenem z gradbo naj bi občinska skupščina odstopila še nekaj pripadajočega zemljišča, vendar le pod pogojem, da bo proizvodnja stekla v določenem roku, ki je bil postavljen za 1. maj 1973. Ta se seveda ne bo mogla pričeti, če se bodo gradbena dela zavlekla.

V novem obratu tovarne „Sešir“ bo dobilo kruh 25 do 30 delavk. Pobudo in pripravljenost škofojelske tovarne v brežiški občini pozdravljajo. Tako bo vsaj enkrat popravljena in obenem izkoriščena opuščena šola, ki bi jo tako ali tako morali vsaj za silo vzdrževati. Na Bizeljskem so novega obrata veselji, zadovoljni pa bi bili tudi prebivalci Bojsnega, kjer bi prav tako radi dobili v prazni šoli industrijski obrat, z njim vred pa še kako potrebna delovna mesta.

Za varstvene ustanove, za šole in zdravstveni dom so volilci v brežiški občini v nedeljo oddali svoje glasove. Da jim ni žal prispevka za mladi rod in za zdravje vseh občanov, je prepričljivo dokazal rezultat. Glasovalo je 95,7 odst. volilnih upravičencev in 72,4 odst. se jih je izreklo „ZA“. Na sliki so malčki v otroškem vrtcu v Artičah. (Foto: V. Šebrek)

NOVO V BREŽICAH

36 MLADINSKIH ODDAJ. Lokalna radijska postaja sproti poroča o delu in načrtih Zveze mladine v občini. Od lanskega januarja do marca letos je objavila 208 tovrstnih sestavkov, razen tega pa je imela še 36 posebnih mladinskih oddaj.

ENOTNE OBLEKE ZA GODBO. Glasbena šola je te dni predlagala staršem, naj bi prispevali za nakup enotnih oblek članom mladinske godbe. Če bo dobila njihovo soglasje, potem bodo mladi iz pihalnega orkestra na javnih prireditvah nastopali uniformirani.

TRIKRAT RUŠENJE. Lani je urbanistična inspekcija ugotovila, da raste na črno devet stanovanjskih hiš, dve počitniški hišici, osem gospodarskih poslopj in en prizidek. Zanje je občinska skupščina izdala odločbe o ustavitvi del. Za eno stanovanjsko hišo in 2 gospodarski poslopji so lastniki dobili naknadno privolitve za gradbenim dovoljenjem, tri začete gradnje pa so morali odstraniti.

VEČ OSEBNIH AVTOMOBILOV. V brežiški občini so lani registrirali 2450 osebnih avtomobilov.

640 tovornjakov, 2387 mopedov in 530 drugih motornih vozil. Število mopedov je v primerjavi z letom 1971 poraslo za 133, osebnih avtov je bilo 32 več kot prejšnje leto, tovornjakov pa so našli kar 82 več. Vseh vozil je zdaj v občini 6007 ali za 8,2 odst. več kot leto poprej.

SE SO KRAJI BREŽ Mladinske organizacije. V zadnjih dveh letih se je v občini povečalo število mladinskih aktivov. K njihovi oživitvi ali ustanovitvi je pomagala akcija „Tisoč krajevnih skupnosti-tisoč aktivov ZMS“, v katero se je vključila tudi občinska konferenca Zveze mladine v Brežicah. Ta se obrača za pomoč na družbene organizacije pri organizaciji aktivov, kjer mladine do danes ni uspelo organizirati. Sem sodijo Brezina, Dobova, Globoko, Pečice, Pišce, Velika Dolina in Velike Lence.

MANJ OBRATNIH DELAVNIC. V brežiški občini je lani prenehalo obratovati 37 obratnih delavnic. Skupščina je do konca leta prejela tudi 35 odjav za opravljanje avtoprovozniške dejavnosti.

SREČANJE S PISATELJI PONOVO V JESENI

Učence osnovne šole v Cerkljah so pred nedavnim obiskali slovenski pisatelj Branka Jurca, Ivan Potrč in Jana Milčinski. S šolarji so se pogovarjali o začetkih svoje pisateljske poti, o tem, kako ustvarjajo, in drugih stvareh, ki zanimajo mladi rod. Dogovorili so se za ponoven obisk v jeseni. Tedaj bodo učencem brali odlomke iz svojih del.

M. J.

VESTNO NA PREDAVANJA

Tretjega marca je bil v brežiški občini končan dopolnilni pouk iz obrambne vzgoje za nerazporejeno prebivalstvo. Po krajevnih skupnostih ga je od 20. novembra lani obiskovalo 7.300 ljudi. Udeležba je bila izredno dobra in neopravičene odsotnosti skoraj ni bilo. Dopolnilni pouk je veljal občinsko blagajno nekaj manj kot 10 tisoč dinarjev.

OPOMINI ZAMUDNIKOM

Komite občinske konference ZK je poslal opomine tistim vodilnim delavcem v brežiški občini, ki so zamudili rok za prijavo premoženja. Nadzor nad prijavami vodi davčna uprava.

Sevničanom ne dela sivih las

Še vedno ni znano, koliko bo prispevala republiška izobraževalna skupnost za redno šolstvo — Možnosti, da pridejo »skoz« s 7-odstotnim povečanjem proračuna — Železniški prehodi in vrsta postavk pritiska!

„Nobene nepokrite investicije, nobene izgube; če bi vsi v državi poslovali tako kot gospodarstvo naše občine, ne bi bilo treba stabilizacijskih ukrepov.“ je dejal v razpravi o izhodnih letnih proračunih občinskega proračuna načelnik oddelka za gospodarstvo Franc Lipovšek.

Vseeno je treba skrbeti za omejevanje proračunske porabe. Še vedno prinaša boljše upe pametno povečanje števila zaposlenih. Lani je znašalo povečanje kar 10 odst., za leto pa še vedno računajo s 7-odst. povečanjem. Kaj pa bo letošnje posebno bremenilo občinsko skupnost?

V šolah število učencev ne narašča, več pa se število oddelkov! Takšen protislovni položaj nastaja zaradi tega, ker je v vrsti podeželskih krajev sila malo učencev v oddelkih, vrsta takih oddelkov pa je tako slabo prometno povezanih, da ne morejo računati niti na prevoz s kombiji. To seveda veča izdatke za šolstvo. Železnica strši, da posledje ne bo več zaračunavala stroškov za prehode kalkulativno, temveč po dejanskih stroških, torej se bo to za Sevnico nelahko breme še povečalo. Še vedno ugotavljajo velik odziv denarja od nakupov v druge občine. Kaj je temu vzrok? Slaba založenost sevniških trgovin, razlike v cenah ali neka čudna navada? Na kraju pa pomeni to manjši dohodek od prometnega davka. Stroški za socialno skrbitvo se bodo še povečali. Čeprav je zakon o pokojninskem zavarovanju kmetov že lep čas zunaj, občine še vedno ne vedo, koliko bodo morale primakniti. Pri davkih iz obrti bodo zaznamovali padec, saj je sevniška obrt še vedno sila revna. Zato bo treba, žal, spet krepko sčisti.

pati. Sila začetna elektrifikacija podeželja, ceste in druga pomoč krajevnim skupnostim bo prav gotovo marsikje prikrajšana.

Omenjeno 7 odst. povečanje računa na razne nove stabilizacijske davščine, siceršnji izračuni pa predvidevajo le 4,5-odst. povečanje. Tu torej ni bojzani, da bi padli pod udarce kazenskih sankcij, ki jih določa republiški samoupravni sporazum, če bi kdo prekorajčil 9-odst. mejo povečanja. Tudi lansko povečanje je bilo dokaj skromno v primerjavi z marsiktero drugo občino — le 15,1-odstotno.

A. ZELEDNIK

DAVEK OD HIŠ — PO SEDANJI VREDNOSTI!

Precej burne razprave ob odloku o davkih je povzročila predvidena obdavčitev zasebnih stanovanjskih hiš. Nekateri se namreč celo bojijo, da bi takšna obdavčitev toliko udarila lastnike hiš, da se jim jih ne bi več splačalo imeti. Zgradbe terjajo namreč tudi vzdrževalna dela, da o naložbi in stroških, ki so bili z gradnjo, ne govorimo. Zaradi tega so odlok dopolnili tako, da se davek računa na sedanjo vrednost stavb, ne pa na predvideno povečano vrednost.

LOKA: 70 PLANINCEV

Z območja Loke, Račice in Brega deluje v Planinskem društvu Radeče mladi ljudje. Stirje so prešli že značke o prehojeni slovenski transverzali. Radeško društvo že drugo leto adaptira visokogorsko postojanko Prehodavce nad Krvavcem. Koča leži 2050 metrov visoko, zato je delo težavno. Društvo skrbi tudi za Gašperjevo kočjo 504 metrov nad Zidanim mostom. Koča je dobro urejena, ima elektriko in vodovod. Imajo celo smučarsko vlečnico.

S. SKOČIR

DAVČNE OLAJŠAVE ZA JAGODIČEVJE, RIBEZ, HMELJ, LEŠNIKE ...

Oborniki občinske skupščine so na zadnji seji v novem odloku o davkih občanov sprejeli tudi davčne olajšave za vrsto kultur, ki potrebujejo precej časa, preden prično vrata vloženi denar. Tako velja oprostitve davka za ribezov nasad 4 leta, za jagode 3 leta, breskve in marelice 5 let, drugo sadno drevje 8 let, hmelj 5 let, ravno toliko za nove nasade vinogradov in lešnike.

PRIMOŽ: OSEMENJEVANJE IN PREDAVANJA

Na zboru občanov krajevne skupnosti Studence in Primož so se kmetovalci zavzemali med drugim tudi za to, da bi morali za vasi Brezovo, Zavratac, Prevolje, Osredek, Hubajnico, Primož, Češnjice, Rogočice, Impolje in Orle ustanoviti osemenjevalno postajo, saj je to dovolj živine.

BO TUDI MIRNA PROPADLA?

Na občnem zboru turističnega društva v Sevnici je prof. Šostarič iz Maribora opozoril na to, da obvarujmo pred onesnaženjem vsaj rečne pritoke in potoke. Zavod za ribištvo v Ljubljani je pred dnevi naprtil mirenski tovarni za predelavo krompirja za 26 tisočakov odškodnine za škodo, ki jo je povzročila ribičem z izlivi mazuta v reko minulo leto. Sevniški ribiči pa še nadalje nemočno opozarjajo na ostalo nesnago, ki se neovirano odteka iz te tovarne. Vse ribiške družine ob Savi pa so pred kratkim iztožile od zasavskih premožnikov za škodo zaradi onesnaženja samo za leto 1970 480 tisočakov.

A. Ž.

Avtobusi za delavce

Start že konec marca — Prevoz tudi za druge občane — Vključijo naj se tudi KS

Marsikateri kraj v sevniški občini je povezan z drugimi kraji boljše kot z občinskimi središčem. Kako se vozi na delo večina delavcev iz sila razseljenih krajev? Prizadevanja občinskega sindikalnega sveta, da slednji spravi z dnevnega reda pereča vprašanja prevoza so tik pred rešitvijo.

Anketa v sevniških tovarnah lanskega decembra je pokazala, da iz Studenca potrebuje prevoz v Sevnico 38 delavcev, iz Jablanice nad Boštanjem 83, Pokleka 78, Pijavškega 46, Podvrha 95, Vrbovega 43. Avtobusni podjetji Gorjanci in Izletnik sta poslala ponudbi, predstavnika obeh organizacij sta pripravljena za te proge izraziti tudi na posvetovanju direktorjev, predsednikov delavskih svetov in sindikalnih organizacij 14. marca v Sevnici. Avtobusni podjetji sta pripravljena voziti, čeprav nista računala na nikakršen dobiček. Vzdrževanje teh prog bo veljalo 50 tisočakov na mesec, to pa bo krilo gospodarstvo skupaj z delavci. Od Planine do Sevnice bo stekla redna avtobusna proga.

Vsak začetek je težak. Avtobusna podjetja so pripravljena po nekaj mesecih, če se bodo proge izkazale za donosne, dohodek odračunati od zahtevanega prispevka. Za vse bi bilo seveda najbolje, če bi bili avtobusi kar najbolj izkoriščeni. Delavce morajo voziti na delo in z dela, vmes pa ostaja prost čas. V tem času bi lahko krajevne skupnosti uredile posebne proge za občane, ki sicer nimajo svojih vozil, da bi lahko prišli do občinskega središča. Zankrat so največja ovira ceste, predvsem mostovi, ki niso usposobljeni za avtobusni promet. Pristojne služ-

be si prizadevajo, da bi to vprašanje čimprej rešili. Nove proge ne bodo pozdravili le delavci, temveč tudi kmetje, posebno pa ostareli ljudje, ki dostikrat ne morejo niti po zdravniško pomoč. Akcijo še nadalje vodi občinski sindikalni svet.

A. Ž.

SEVNIŠKI PABERKI

RAZBOR: ZNAK SE JE IZGUBIL? Solski avtobus spet vozi do rudskega mostu, vsaj nekaj pešačevnja je prihranjenega šolarjem. Znak o prepovedi prometa na tej regionalni cesti oziroma vožnji na lastno odgovornost, ki ga je postavilo cestno podjetje, ni več na mestu. Soferji avtobusa zato vozijo dalje, cesta je tako v dobrem stanju.

TRZIŠČE: ČIGAVA JE CESTA? Občani se že dolgo jezijo in sprašujejo, čigava je cesta, ki vodi od železniške postaje do ceste Tržišče-Krnelj. Je namreč v izredno slabem stanju, zato bi bilo nujno, da jo oskrbuje občinska cestna služba. Občinske ceste so namreč zadnje čase dosti bolj oskrbovane kot tiste, ki jih vzdržuje sevniško delovodstvo novomeškega Cestnega podjetja.

TRŠČINA - KRŠINJI VRH ... VODENA ELEKTRIKA — Električna napetost v vaseh, ki so bolj oddaljene od transformatorjev, je tako slaba, da se občani že močno jezijo na tiste, ki so poklicani za vzdrževanje in oskrbovanje električnega omrežja. Kdaj lahko upajo na

boljši tok? **BOŠTANJ: ZBRALI VEČ KOT POTREBOVALI** — Kako tesno so gasilci povezani z občani in kako le-ti razumejo njihove težave, kaže najzgovorneje primer PGD Boštanj z zadnjega občnega zbora: v nabiralni akciji za gasilski kombi so nabrali za okrog 2.400 dinarjev več, kot so potrebovali za avto! Seveda ne manjka potreb, da ne bi tudi tega denarja lahko koristno uporabili za izpolnjevanje ostalega inventarja.

TRZIŠČE — MALKOVEC: 42 DARIL ZENAM — Letošnji 8. marec so krajevne organizacije ZB, SZDL ter Rdečega križa dostojno proslavile. Na Malkovcu so razdelili 42 skromnih daril za vse tiste žene, ki so izpolnile 76 let, in vse tiste, ki imajo po 6 in več otrok. V Tržišču na proslavi je bila dvorana nabitno polna. Zelo slovesno je bilo tudi na Malkovcu. Govor je pripravila Martina Umek, sledila je enodejanka, recitacija in več pevskih točk. Pripravili so tudi pogostitev žena. Zabava je trajala pozno v noč. Žene si želijo takih srečanj vsekakor tudi v drugih krajih.

Tile še služijo namenu? V svetu za varnost v cestnem prometu pri občinski skupščini opozarjajo, da je cestna signalizacija na republiških cestah v občini kritična. Slike: 1. rebus za Rako v Dol. Raduljah, 2. podobno garjav kažipot na isti cesti, 3. nekoč je bila dopolnilna tabla, 4. Sevnica na „zatič“ v Šmarju, 5. uganka za tistega, ki hoče v Zagreb na cesti 2. reda pri Boštanju. Doklej tako?

Mirenska tovarna za predelavo krompirja je doslej predelala že 3.500 ton krompirja. Od tega ga je dobila doma le okrog 40 odst., vse ostalo mora dovažati iz Vojvodine. Več kot 30-tonski tovornjaki — minulo sredo so prevažali 700 km iz Ivanjice v Srbiji — predstavljajo tudi veliko težavo za razkladanje, naprava je grajena namreč za največ 10-tonska vozila, na kakršna so računali. (Foto: Železnik)

OBČINSKI PRORAČUN V TREBNJEM:

Čemu republika zateguje uzdo?

Bo treba proračun oklestiti za milijon dinarjev? Program razvoja občine in proračun že upoštevatava stabilizacijska prizadevanja

Je res vedno udarjen tisti, ki gospodarno troši, se sprašujejo v Trebnjem sestavljenci letošnjega občinskega proračuna. Ko so ob tem mučnem delu že upoštevali tako zvezno resolucijo o ekonomski politiki in republiška stališča, so prišla kot strela z jasnega določila samoupravnega sporazuma, ki naj bi v republiki omejila proračunsko porabo. In to v trenutku, ko so izhodnišča za občinski proračun ugodno ocenili oborniki občinske skupščine, gradivo so obravnavali že tudi zbori volivcev.

Uzde proračunom, ki jih s temi samoupravnimi sporazumi nalaga občanom slovenski izvršni svet, postavljajo mejo povečanju na 9. odst. glede na lansko porabo, ne pa na tisto, kar so občine zbrale. Vse občine v republiki niso v enakem položaju. Trebanjska spada med manj razvite, zanjo je značilen živahen razvoj, predvsem velik porast zaposlenosti. Le-ta naj bi znašal v tem letu kar 8,7 odst., medtem ko je v repu-

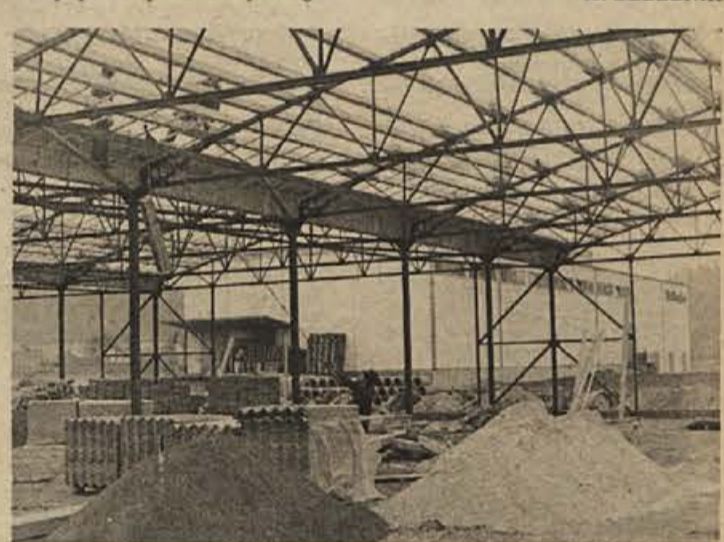
bliki mnogo nižji. Družbeni proizvod naj bi se letos v občini povečal za 30 do 32 odst., lani je porastel celo za 45 odst. Vendar pa so proračunsko porabo že lani povečali le za razumno mejo, tako da je bila večja le za 20 odst.

V Trbovljah je bilo posvetovanje skupnosti slovenskih občin. Predstavniki občin so grajali takšno omejevanje proračunov. V Trebnjem so svoje pripombe že strnili in poslali republiškim organom. Proračunska izhodnišča trebanjske občine namreč predvidevajo za 12 odst. porasta dohodkov, vse to pa v skladu s pogojem, da osebni dohodki naraščajo počasneje kot družbeni proizvod. Tudi predstavniki občin v Trbovljah so se zavzemali za omejevanje na 12 odst.

Kaj pa bi pomenila predlagana

omejitev na 9 odst. na lansko porabo? Po prvih izračunih bi morali v Trebnjem proračun okrniti za nad milijon dinarjev! Občinska skupščina pa je pred vrsto nalog. Letos bi radi omogočili olajšave za tiste kmete, ki šolajo otroke na kmetijskih šolah. Ekonomske olajšave naj bi priznali tudi polkmetom, ki bi želeli vlagati v kmetijstvo. Vrsta novih načinov obdavčitve predvideva celo nižji dohodek. Ob tem proračunska izhodnišča podpirajo že tako utečeni porast pomoči krajevnim skupnostim, letos naj bi bila večja za 66 odst. Program nabave sodobnejše strojne in druge opreme za občinsko upravo se kot že lani tudi letos črta in omejuje na najnujnejše. Povečuje se štipendijski sklad (letos bo na razpolago okrog 15 štipendij).

A. ZELEDNIK

„Krivaja“ iz Zavidovičev je bila najugodnejši ponudnik za 3.200 površinskih metrov veliko novo skladišče krompirja za Kolinsko. Sedanja skladišča bodo uporabili za proizvodnjo „čipsa“. Sorazmerno majhna vlaganja lahko hitro podvojijo proizvodnjo. Bodo dolenski kmetje letos posejali dovolj krompirja? Tovarna jim obeta soliden zaslužek. (Foto: Železnik)

IZ KRAJA V KRAJ

TREBNJE: SEMINAR ZA MLADÉ KOMUNISTE IN VODJE MLADINSKIH AKTIVOV — Najkasneje do 15. aprila bodo priredili enotedenski seminar. Predtem bo še poseben sestanek z aktivom mladih komunistov. Za enoletno politično šolo za Dolensko v Dolenskih Toplicah bodo iz trebanjske občine poslali 3 slušatelje.

NUJNE SPREMEMBE V KOMISIJI ZA UGOTOVLJANJE IZVORA PREMOŽENJA — Zaradi boleznih predsednika komisije je delo zastalo. Komite občinske konference ZK je zato zadolžil komisijo za volitve in imenovanja pri občinski skupščini in kadrovske komisijo pri občinski konferenci SZDL, da najdejo nadomestilo. Imenovati morajo tudi namestnike članov komisije.

SELA ŠUMBERK, DOBRNIC, TREBELNO: AKTIVI MLADIH ZADRUŽNIKOV — Občinska konferenca ZMS je v sodelovanju s kmetijsko zadrugo ustanovila že 3 aktivne mladih zadržnikov. Imajo tudi že delovne načrte. Sprva si bodo ogledali nekaj kmetijskih filmov in vzornih posestev ter kmetijski sejem v Kranju. Sklad za kmetijstvo pri občinski skupščini jim bo priskočil na pomoč z denarjem.

MIRNA: REGULACIJA PO KOŠI — Za del regulacije Mirne je zagotovljen denar in bi morala biti končana do oktobra. Tako je bilo sklenjeno na sestanku predstavnikov občinske skupščine, Dolenske vodne skupnosti in krajevne skupnosti. Konec marca naj bi spet postavili mostiček pri brivcu. Žal pa ni denarja za preostali del struge, kjer naj bi nekoč stale čistilne naprave. Sama regulacija pod mostom je poglavje zase. To ozko grlo bo Mirenčane še lep čas oviralo. Če že ne bo rešitve za promet, bo vsaj za vodo, tako da bodo 3. obok usposobili za pretok vode. To ne bo poceni. Kdo pa bo posledje skrbel za potrebna pogosta čiščenja? Kdo bo plačal stroške za poglabitev vodovodne cevi pod mostom? To bo veljalo 3,5 milijona starih dinarjev.

SENTRUPERT: ASFALT TUDI DO POKOPALIŠČA — Na željo občanov se je krajevna skupnost odločila, da izvede nabiralno akcijo. Vsaka hiša, ki ima grob, naj bi prispevala 50 dinarjev. Večina občanov je akcijo podprla, ob strani pa je spet ostalo nekaj posameznikov, ki imajo vedno navado kritizirati, pa ničesar prispevati.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 22. marca – Lea Petek, 23. marca – Viktorijan Sobota, 24. marca – Dionizij Nedeljak, 25. marca – Marija Ponedeljek, 26. marca – Maksima Torek, 27. marca – Rupert Sreda, 28. marca – Milada Četrtek, 29. marca – Bertold

KINIO

BREŽICE: 23. in 24. 3. ameriško-italijanski barvni film „Mrtvega ljubi – živega ubij“, 25. in 26. 3. ameriško-španski barvni film „Imenujejo me Aleluja“, 27. in 28. 3. angleški barvni film „Vse za kariero“.

BRESTANICA: 24. in 25. 3. ameriški barvni film „Izguljena komanda“.

CRNOMELJ: 23. 3. italijanski barvni film „Garino“, 25. 3. ameriški barvni film „Joe... tudi to je Amerika“, 28. 3. italijanski barvni film „Kralj mitraljez“.

KOSTANJICA: 24. 3. ameriški film „Sto težav Staneja in Olla“.

25. 3. ameriški barvni film „Bando-lezo“.

KRSKO: 24. in 25. 3. francoski barvni film „Borsalino“, 28. 3. francoski barvni film „Cas volkov“.

MOKRONOG: 28. in 29. 3. ameriški barvni film „Knez bojevnik“.

METLIKA: Od 23. do 25. 3. ameriški barvni film „Incident pri Phantom Hillu“, Od 22. do 25. 3. ameriški film „Bistre glave“, 28. in 29. 3. ameriški barvni film „Postelja“.

MIRNA: 24. in 25. 3. „Ničče ne more pobegniti“.

NOVO MESTO: Od 23. – 25. 3. ameriški barvni film „Priatelj satana“, Od 25. do 28. 3. francoski barvni film „Pik as“.

–**POTUJOČI KINO NOVO MESTO:** Od 23. do 27. 3. ameriški barvni film „Camango“.

RIBNICA: 24. in 25. 3. francoski barvni film „Lepotica dneva“.

SEVNICA: 24. in 25. 3. ameriški film „Bili Kid“, 28. 3. angleški film „Zasebno življenje Sherlocka Holmesa“.

ŠENTJERNEJ: 24. in 25. „Izobčenec prerije“.

TREBNJE: 24. in 25. 3. ameriški barvni kavbojski film „Veliki človek“.

Makše, Vrhpeč, Mirna peč;

PRODAM otroški športni voziček, Mehle, Sokolska 2, Novo mesto. Ogled od 15. do 16. ure.

PRODAM enofazni motor, cirkular, sadni mlin, oljno peč, magnetofon ter 1000 kg sena. Ivan Bas, Sentjanž.

PRODAM čebelnjak, 9 panjev na devet satnic, eno družino čebel in točilnik, vse v dobrem stanju. Ogled vsako nedeljo. Jože Hudoklin, Loka 18, Sentjernej.

PRODAM 30 GRAMSKI STROJ za izdelavo plastičnih predmetov. Naslov v upravi lista (700/73).

POCENI PRODAM hladilnik Himo. Branko Vukmanovič, Nad mlino 43, Novo mesto.

UGODNO PRODAM pomivalno mizo in peč na olje EMO 5. Mišič, Gregorčičeva 9, Brežice.

Ob smrti naše drage mame, stare mame in tašče

NEŽE BAJUK iz Primostka št. 1

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem, ki ste sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, darovali vence in cvetje, se poslovlili od drage pokojnice in jo spremenili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dekani iz Podzemlja za spremstvo in ganljive poslovlilne besede.

V imenu vseh hčerka Rezka z družino.

V 95. letu starosti nas je globoko užaloščene zapustil naš dragi ata in stari ata

MARTIN MURN iz Podgore št. 6

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam s tolažilnimi besedami lajšali bolečine in nam izrekli sožalje ter podarili vence in cvetje. Zahvalo smo dolžni tudi sosedom za vso pomoč, posebno Drčarjevim, Levstikovim in Senčevim. Hvala tudi župniku iz Prečne in župniku iz Brusnice za obred in izrečene poslovlilne besede ter tov. Jožetu Draganu iz Zaloge.

Zalujoči: sin Franc z družino, hči Marija, hčerki Rozalka in Anica z družinama, vnuki, pravnučki ter drugo sorodstvo

Po dolgi in težki bolezni nas je za vedno zapustila naša dobra mama in stara mama

ANA POTRPIN iz Gradišča pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom za podarjene vence in cvetje. Posebna zahvala sosedi Nežki za pomoč v bolezni, vsem vaščanom, kaplanu za opravljeni obred in vsem, ki ste našo drago mamo spremljali k zadnjemu počitku, najlepša hvala.

Zalujoči: mož Štefan, sin Štefan, hčerke Justina, Marija in Albina z družinami, brat z družino ter sestre z družinami.

Ata DOMIN GOSTEJ ni več med nami!

Ravno tri tedne je bil pri nas v Švici na obisku ata, ko ga je v soboto, 3. februarja, 1973, zadela možganska kap. Nezavesten je ležal še v Kanton-Spital Liestalu do srede, 7. februarja. Na zadnjo pot smo ga spremenili 10. februarja na pokopališče Arboldswil. Bil je v 54. letu starosti. Ohranili ga bomo v trejnem spominu.

Hčerka Jožica z možem in otroki ter drugo sorodstvo.

Pri zahvali za pokojno Marijo Drenjak, roj. Sever iz Dol. Podboršta, objavljeni v Dolenjskem listu dne 8. marca 1973, je bilo pomotoma tiskano pri žalujočih hčerka Toni z družino, pravilno pa se glasi hčerka Fani z družino.

ČESTITKE

Dragemu atu in staremu atku Franciju Borinu iz Pijavic iskreno čestitajo za 56. rojstni dan in mu želijo obilo zdravia in družinske sreče: sin Rafko z ženo Jožico in sinom Igorjem, ki želi, da ga stari atek večkrat obiše.

Ljubi hčerki Jožici Sinkovec iz Ločne za 20. rojstni dan in god iskreno čestitajo in ji želijo, da bi ostala še naprej tako pridna: mami, očka in bratec Franci.

Ljubi hčerki Jožici Schaefer, ki živi v Avstraliji, za dvojno praznovanje iskreno čestitajo in ji želijo še vrsto zdravih in srečnih let ter da bi se kmalu videli: mama, ata, sestra z možem, brata z ženama, Franci in Stefan ter Juntetovi iz Vrhka.

Dragima Jožici in Velimirju Bahorjevim, ki sta zaposlena v Frankfurtu, veliko sreče na novi življenjski poti in obilo skupnega razumevanja, enako Jožici za praznovanje, želijo ata, mama, sestra Mimi in stara mama iz Dragutaša.

OBVESTILA

Obveščam ceneje stranke, da bom s 1. aprilom začel teracersko obrt. Priporočam se za naročila. Teracersvo Jože Kic, Skocean 19.

Ivan Krbe, Ljubljanska 73, Celje, vam nudi vrtnice vseh barv po 10,00 din. Priporočam se za naročila.

MLADINSKI AKTIV iz Drašičev priredil v nedeljo, 25. marca 1973, ob 15. uri v Podzemlju pri Metliki veselo igro „Dve nevesti“. Vljudo vabi „Miha“.

ZAHVALA

V 69. letu starosti je tragično preminil naš dragi mož, oče in stari oče

DAKE CAR iz Pilatovcev 25

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremenili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo kolektivni in sindikalni podružnici KZ Črnomelj in podjetju Vajda eksport-import Zagreb za podarjene vence, župniku za poslovlilni govor in obred, govorniku ZB iz Radatovičev ter zdravnikom in strežnemu osebju bolnice v Izoli.

Zalujoči: žena Danica, sinovi Dako, Janko, Niko in Milan, hčerki Dragica in Marija ter zeta Nikica in Sašo

Radatoviči, 15. marca 1973

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

FRANČIŠKE VIDE iz Mihovice

se iskreno zahvaljujemo zdravniškemu osebju novomeške bolnice, ki ji je lajšalo trpljenje v zadnjih dneh. Zahvalo smo dolžni tudi sosedom za vso pomoč, sorodnikom in znancem, ki so nam izrekli sožalje. Hvala župniku za opravljeni obred in vsem, ki so spremenili na njeni zadnji poti ter prekrili grob s cvetjem in številnimi vencami.

Zalujoči: sinovi Jože z ženo Minko, Franci z družino in Ivan z družino.

PREKLIC

Anton Turk, Vinji vrh 16, Smarješke Toplice, prepovedujem hojo, vožnjo in delanje kakršnekoli škode po mojih parcelah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Jožefa Novak, Vrhpeč 24, prepovedujem vsako peš hojo in vožnjo po mojem pašniku v Gradišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Jože Sašek, Pangrc grm 9, Stopiče, prepovedujem delanje kakršnekoli škode po mojem posestvu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Anton Mali, Krka 13, Janez Kavšek, Smolenja vas 19, in Ivana Zupančič, Smolenja vas 20, pošta Novo mesto, prepovedujemo vsako vožnjo po naših parcelah v Dračju, Ravnah in Dolincih. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

Podpisana Slavka Kic, Gor. Straža 88, preključim in obžalujem vse, kar sem neresnične trdila o Mariji Červan, Bršlin 12, ker za svoje trditve nimam nobene osnove, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Franc Gačnik, Črešnjice 24, Otočec, prepovedujem vsako hojo in delanje kakršnekoli škode po moji parceli v Razborah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Jožefa Smolič, Sela 7, Mirna peč, prepovedujem sekanje in grabljenje lista po gozdu na Gmajni. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Franc Pelko, Radovlja 15, Smarješke Toplice, prepovedujem vožnjo in hojo po mojem travniku pri zidanem mostu v Smarjeti. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. Parcela je že preklicana, vendar se preklic ni upošteval in kršitelji niso bili kaznovani.

Franc Bojanc, Hmeljčič 17, Mirna peč, prepovedujem vsako hojo in vožnjo po mojih parcelah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Janez Ivanšek, Maline 15, Semič, opozarjam vsakogar, ki bi govoril neresnične vesti o meni in moji ženi, zaradi spora mojega očeta in mojega brata, da ga bom predal sodišču.

Podpisani Jože Kolenc, delavec iz Kamnja 14 pri Sentrupertu, preključim kot neresnične izjave, ki sem jih govoril o Ivanu Gregorčiču, delavcu iz Sentruperta št. 46, in se mu zahvaljujem, ker je odstopil od tožbe.

Neža Štravs, Radlje ob Dravi, izjavljam, da ni res, da je kupila hišo od mene Roza Štravs iz Krupe 11. Na sodišču v Metliki sem naredila darilno pogodbo, in sicer: polovico hiše in vrta sinu, drugo polovico pa njej. Priznala je tudi pred nami, da je ona kriva moževe smrti.

OBVESTILA

AVTOTAKSI ZAJC vozi po ugodni ceni. Tekoči kilometer po 2,00 din, nad 40 km pa 1,80 din za kilometer. Naročila sprejema na naslov: Ciril Zajc, Lebanova 11, Novo mesto, telefon 21-947.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franc Prah si je poškodoval levo nogo, ko ga je nekdo porinil po stopnicah; Leopold Colner si je poškodoval palec na levi roki na krožni žagi; Leopold Kožole si je pri delu poškodoval desno koleno; Nikola Rumešnjak je padel z motorjem in si poškodoval glavo; Anton Dime se je polil z bencinom; Marko Brajdič je padel pri igri in si zlomil levo nogo; Neža Stermečki je padla na dvojnišči in si poškodovala levo nogo; Cecilija Zavišek je padla v stanovanju in si poškodovala prsni koš; Rudolf Černelc je padel na poti, pri čemer je dobil notranje poškodbe; Franja Zogrelca je nekdo pretepel in mu poškodoval prsni koš.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jeke, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Štaidohar in Ivan Zivič

UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Rja Bačar, Marjan Moškon, Janez Pezelj, Jože Primec, Jože Splichal, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zelenjak

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 2 din – Letna naročnina 79 dinarjev, polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

UGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsak mali oglas do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972 – DOLENJSKI LIST šteje med proizvođače iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, 33-316/72), za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1/72 od 31. 1. 1973)

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 – Telefon (068) 21-227 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: CZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ISČEMO DELAVCE za naslednja prosta delovna mesta: vodjo pisarne s srednjo ali dvestoletno administrativno šolo; tehničnega risarja s srednjo izobrazbo ali z neposredno izobrazbo; KV avtomehanika, Uprava javne varnosti, Novo mesto, Jerebova 1.

PRIDNEMU DEKLETU od 15 do 40 let starosti nudimo hrano, stanovanje in lepo plačo za dopolnilsko pomoč v gospodinjstvu. V popoldanskem času preskrbimo službo v državnem podjetju. Nudimo možnost obiska večerne šole ali raznih tečajev. Tončka Kravos, Padliš borcev 33, Ljubljana.

ISČEMO STAREJŠO žensko za varstvo otrok. Soba in hrana zagotovljena. Drugo po dogovoru. Martin Modič, Trdinova 39, Novo mesto.

ISČEM V STALNO zaposlitev frizersko pomočnico ženske stroke. Milka Pavlič, Novo mesto, Partizanska 3.

BOROVO, prodajalna Novo mesto, sprejem takoj dva kvalificirana delavca trgovske stroke za mesto prodajalca oziroma prodajalke. Kandidati naj se osebno zgledajo v prodajalni Borovo, Novo mesto. Plača po pravilniku podjetja.

DIMNIKARSKEGA POMOČNIKA ali priučnega poštenega delavca sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Jože Lovrenčič, dimnikarstvo, 65271 Vipava 292.

SLUŽBO IŠČE

VZAMEM v varstvo otroka. Naslov v upravi lista (702/73).

STANOVANJA

PRODAM trosobno stanovanje v Novem mestu. Naslov v upravi lista (682/73).

ODDAM SOBO. Prednost imajo dijaki. Lamutova 18, Novo mesto.

SAMSKI FANT išče manjšo opremljeno sobo v Novem mestu ali okolici. Naslov v upravi lista (717/73).

ODDAMO opremljeno sobo s posebnim vzhodom, centralno ogrevano in s souporabo kopalnice urejene muškomu. Volčičeva 66, Novo mesto.

ODDAM sobo dvema fantoma. Naslov v upravi lista (734/73).

Motorna vozila

PRODAM DKW 1000 ccm. Ogled vsako popoldne. Jernej Grandovec, Mala Bučna vas 19.

PRODAM FIAT 1100 D, letnik 1962, tudi po delih. Motor generalno popravljen. Cegelnica 54, Novo mesto.

PRODAM PRINCA 1000, letnik 1970, prevoznih 30.000 km, z uničenim prednjim koncem karoserije. Alojz Jaklič, Gabrje 132.

PRODAM MOPED Tomos na tri predstave in trodiatonično harmoniko. Anton Berus, Vrhovčeva 1, Novo mesto.

PRODAM AVTO fiat zastava. Ogled popoldne. Janko Obradovič, Kristanova 24, Novo mesto.

UGODNO PRODAM karambolirano zastavo 750, letnik 1968. Naslov

v upravi lista (696/73).

PRODAM zastavo 750, letnik 1968. Alojz Hrastar, V brezov log 18, Novo mesto.

PRODAM FIAT 600 D, letnik 1961. Cena 4.500 din. Naslov v upravi lista (703/73).

PRODAM dobro ohranjeno zastavo 750. Naslov v upravi lista (708/73).

PRODAM osebni avto taunus 12 M, letnik 1966, dobro ohranjen. Cesta herojev 33 a, Novo mesto.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1966 in skoraj nov televizijski sprejemnik. Naslov v upravi lista (711/73).

PRODAM pony expres Puch. Franc Bevc, Kronovo 3, Smarješke Toplice.

PRODAM FIAT 750, letnik 1969. Vili Udovič, Cegelnica, Novo mesto.

ZASTAVO 750, letnik 1964 prodam. Ivan Vrhovec, CBE 73, 68330 Metlika.

PRODAM PRINCA 1000 L, letnik 1967. Birčna vas 20, Novo mesto.

ZASTAVO 750/68, registrirano do marca 1974 prodam. Ogled v soboto popoldne Lampret, Nad mlino 23, Novo mesto.

PRODAM moped tomos avtomatik na tri predstave, malo rabljen, primeren za motokros. Marjan Gregorič, Stranska vas 42, Novo mesto.

PRODAM novjši biljard na 6 lukenj. Gostilna Brišar, Grahovo ob Bači, Primorska.

PRODAM

PRODAM dobro ohranjen otroški voziček za dvoječka. Naslov v upravi lista (707/73).

PRODAM mlinski valjček, dvojni komplet, po zelo nizki ceni. Stane Rozman, Duplje 86.

PRODAM kosilnico Alpina z žetveno napravo. Franc Murgelj, Vrhovo 15, Mirna peč.

PRODAM skoraj nov električni štedilnik Gorenje. Jožica Mirtek, Zabja vas 39, Novo mesto.

PRODAM sobno pohištvo. Slavica Bojič, Jerebova 16, Novo mesto.

PRODAM motorno kosilnico znamke Olimpia, cirkular in brusilko. Jože Avžin, Ragovo 6, Novo mesto.

PRODAM dva zastekljena okna. Kristanova 25, Novo mesto.

PRODAM invalidski voziček in rabljen ženski šivalni stroj. Marija Celdini, Zužemberk 35.

PRODAM rabljeno, zelo dobro ohranjeno motorno žago Jonsereds, mod. 751. Oglasite se lahko vsak dan od 15. ure dalje na naslov: Milan Matko, Studenec 63, 68293 Studenec pri Sevnici.

PRODAM kombinirano omaro. Brumat, Nad mlino 19, Novo mesto.

PRODAM slamo za kritje strehe (škupo). Naslov v upravi lista (660/73).

PRODAM enosobno prikolico za osebni avto s priključkom, nosilnost 600 kg. Naslov v upravi lista (668/73).

PRODAM 8 metrov dolgo železniško tračnico. Naslov v upravi lista.

PRODAM klavirsko harmoniko Hohner Verdi II. V. Alojz Jaklič, Gabrje 132.

PRODAM železno tračno žago, staro eno leto. Cena ugodna. Jože Kmetič, Dol. Boštanj 50, Boštanj pri Sevnici.

UGODNO PRODAM kovinsko stružnico, stružne dolžine 120 cm, možno rezanje navojev. Naslov v upravi lista (686/73).

PRODAM kosilnico Alpina. Franc

RAZNO

IZGUBIL SE JE lovski pes, star 6 mesecev, bele barve z gostimi rjavimi lisami in rjavimi ušesi. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči na naslov: Karel Lužar, Vel. Cika va 13, Novo mesto.

IZGUBLJENO žensko uro v Bršljinu lahko dobite pri najditelju Stanku Blatniku. Slakova, stol. 2, Novo mesto.

IZGUBLJENO DENARNICO dobite pri Milki Marčan, Glavni trg 32, Novo mesto.

POROČNI PRSTANI! – Ste v zadregi, kaj bi kupili za trajno darilo? Stopite k Otmarju Židariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oblasa dobite 10 odst. popusta!

ZAHVALA

Ob prerani in nenadni smrti moža, očeta in brata

JOŽETA FINKA iz Vavte vasi

se iz srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, Senčevim iz Straže, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali in ga spremenili na njegovi zadnji poti na pokopališču v Vavtu vas, mu podarili vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo kolektivoma Novoles Straža, Občinski skupščini Novo mesto, godbi iz Straže, pevcem, kolektivu Krojač iz Novega mesta, ZB Straža za poslovlilne besede in župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Lojzka, mama, sinova Jože in Marko, hčerka Marija, bratje in sestra Anica z družinami.

Ob boleči izgubi naše drage mame

LEOPOLDINE PUTERLE iz Gor. Sušic 28

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so drago pokojnico spremenili na njeni zadnji poti, ter župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: sin Ciril in hčerki Silva ter Anica.

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30, in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 22. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Vet. Franc Rudež: Belezni vimeva in higijena v hlevu. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Sestanek instrumentov. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Francija Puharja. 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Glasbeni nočturno. 22.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

PETEK, 23. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Vrtnarstvo. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 16.00 „Vrtljak“. 18.15 „Signal“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z Beneškimi šteti. 20.00 Amaterski zbori tekmujejo. 20.30 „Tops-pops 13“. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 24. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - France Guna: Kako priti do mladih čebelarjev. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Z ansambлом Dubrovački trubaduri. 18.15 Dobimo se ob isti uri. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka. 20.00 „Ne smej se prezgodaj“. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 25. MARCA: 6.00 - 8.00 Dobro jutro! 8.05 Veseli tobogan. 9.05 Koncert iz naših krajev. 10.05 Se pomnite, tovariši... Izjemna partizanska zmaga v Jelencovih žlebu. 10.25 Pesmi borbe in dela. 10.45 - 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.50 Pogovor s poslušalci. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Z domačimi ansambli. 14.30 Humoreska tega tedna. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.05 Radijska igra - Dagmar Nick: „Bep“. 18.00 Letite z nami! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer! 22.00 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 26. MARCA: 6.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljice in zgodb... 10.20 Pri vas doma - vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Milan Rovar: Skode v gozdarstvu 1972. 12.40 S pihalnim orkestrom Radia Leipzig. 13.30 Priporočajo vam... 14.20 Amaterski zbori pojo. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne. 18.15 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe. 19.00 Lahko noč,

otroci! 19.15 Minute z Alpskimi kvintetom. 20.00 „Ti in opera“. 22.15 Za ljubitelje jaza.

TOREK, 27. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Gvido Fajdiga: Prehod iz zimske krme na čredenje in priprava čredink. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 „Na poti s kitaro“. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Popoldanski simfonični koncert. 18.15 V terek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Franca Sušnika. 20.00 Prodajalna melodij. 20.30 Radijska igra - Žarko Petan: „Dvojnik“. 22.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 28. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma.

11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Stana Hočevar: Značilne bolezni na iglastem gozdnem drevu in varstveni ukrepi. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Naša glasbena galerija. 18.15 Glasbene vinjete. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu. 22.15 S festivalov jaza.

CETRTEK, 29. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 - 12.00 Pri vas doma - vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Boris Praprotnik: Zgledne izkušnje s pridelovanjem trave. 12.40

Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Sestanek instrumentov. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.00 „Mares 73“. 18.15 Koncert po željah poslušalcev. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Privška. 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 22.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

RADIO BREŽICE

CETRTEK, 22. MARCA: 16.00-16.15 Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki. 16.15-16.30 Nove plošče RTB. 16.30-17.00 Aktualnost tedna - Mala šola avtomobilizma - Obvestila in reklame. 17.00-18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 24. MARCA: 15.45-16.00 Obvestila in reklame. 16.00-18.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

NEDELJA, 25. MARCA: 10.30 Domače zanimivosti - Poročilo s seje občinske skupščine Brežice - Za naše kmetovalce: Joško Vestovšek: „Kakšne so možnosti za posojilo v zasebnem kmetijstvu“ - Nedeljski zapis z obiska delegacije iz občine Nova Gorica - Obvestila, reklame in filmski pregled. 12.00-15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 27. MARCA: 16.00-16.15 Napoved programa in melodije z ansambлом Dobri znanci. 16.15-17.15 Poročila, Jugoton vam predstavlja. Kaj prinaša nova številka DL, obvestila, reklame in filmski pregled. 17.15-17.30 Tedenki športni komentar. 17.30-18.00 MLADINSKA ODDAJA.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Cvetka Kren iz Loke - Matejo, Rozalija Skobe iz Mokronoga - Rudolfa, Justina Ribič iz Gornjih Sušic - Ireno, Marija Mohar s Krke - Mojco, Majda Popelar iz Sevnice - Damjana, Marija Biličič iz Gradca - Simono, Ana Može z Daljnega vrha - Danico, Tina Hudoklin iz Brusnic - Magdo, Veronika Šere iz Pügleda - Sabino, Terezija Vovko z Reve - Marjeto, Tončka Globevnik iz Sentjerneja - Jožico, Cvetka Pirc iz Leskoveca - Jerneja, Zofka Vardijan iz Metlika - Eriko, Cvetka Tomšič iz Volčjih njiv - Pavla, Marija Aš iz Gornjega Polja - Jožeta, Leposava Simič iz Črnomlja - Mirjano, Marija Pirnar iz Gornje Prekope - Andrejo, Alojzija Hočevar iz Mačkoveca - Andreja, Slavka Todorovič iz Krškega - Sonjo, Ana Koman iz Pleša - Jožico, Ana Bebar s Tanče Gore - Metko, Barbara Bašek iz Krškega - Bojana, Angela Trščinar iz Jurne vasi - Jožeta, Boža Vugrinec iz Doljenjskih Toplic - deklčo, Marija Zonta iz Kostanjevice - dečka, Olga Arkar iz Trebčev vasi - deklčo, Joža Kukemberger iz Gornjih Ponike - dečka, Marija Hočevar s Krke - dečka in Ana Golob iz Zdinje vasi - dečka. - Čestitamo!

CETRTEK, 22. MARCA: 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Angleščina (Zg) - 10.45 Nemščina (Zg) - 11.00 Francoščina (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Angleščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Nemščina - ponovitev (Bgd) - 16.10 Francoščina - ponovitev (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Bgd) - 17.45 J. Kissinger: Pregnani iz raja - I. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Družina Jehu (Lj) - 18.55 Zivo morje - barvni film (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 Cetrtkovi razgledi (Lj) - 21.30 Fernandel - serijska barvna oddaja (Lj) - 22.20 Poročila (Lj) - 22.25 Košarkarski finale državnega prvenstva - barvni posnetek iz Liega (Lj)

PETEK, 23. MARCA: 9.30 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bgd) - 14.30 TV v šoli - ponovitev (do 16.00) (Zg) - 16.15 Kuhinja pri violinskem ključu: Kvartet, kotlet in še kaj (Lj) - 16.45 Obzornik (L) - 17.00 Graz: Svetovno hokejsko prvenstvo skupine B - srečanje Jugoslavija: ZDA, barvni prenos (EVR-Lj) - v odmoru propagandna oddaja (Lj) - 19.00 Kratak film (Lj) - 19.15 Naš ekran (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Iz zakladnice svetovne književnosti: Ana Karenina - II. del (Lj) - 21.45 Rokomet Jugoslavija: Danska, posnetek (Lj) - Poročila (Lj) UHF - oddajnik Kravec: 20.00 II. spored italijanske TV

SOBOTA, 24. MARCA: 9.35 TV v šoli (Zg) - 11.00 TV v šoli (do 11.00) (Sa) - 16.30 Košarka Olimpija: Crvena zvezda - prenos (JRT-Lj) - v odmoru propagandna oddaja (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Zlata ribica - mladinski film v barvah in filmska burleska (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Humoristična oddaja (Bgd) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Lice ob licu - barvna oddaja (Lj) - 21.20 Mafija - italijanski film (Lj) - 22.10 Rokomet Jugoslavija: ZRN - posnetek (Lj) - 23.15 TV kažipot (Lj) - 23.35 Poročila (Lj)

NEDELJA, 25. MARCA: 8.45 Mestece Peyton (Lj) - 10.10 Kmetijska oddaja (Bg) - 10.55 Mozaik (Lj) - 11.00 Otroška matineja: Mačkon in njegov trop, Gvajana, dežela voda - barvna filma (Lj) - 11.50 Poročila (Lj) - 11.55 Delavski amandmaji - 6. oddaja (Lj) - 12.25 TV kažipot (do 12.45) (Lj) - 13.00 Naše malo mesto (Zg) - 14.00 Graz: Svetovno hokejsko prvenstvo skupine B - srečanje Jugoslavija: Švica - barvni prenos (do pribl. 16.00) (EVR) (Lj) - 17.00 Rokomet Jugoslavija: CSSR - prenos (do 18.15) (Lj) - v odmoru propagandna oddaja (Lj) - Nedeljsko popoldne (Lj) - 18.15 Poročila (Lj) - 18.20 Srečanje z

Jankom Glazerjem (Lj) - 18.40 Požar - bolgarski dokumentarni film (Lj) - 19.40 Risanka (Lj) - 20.30 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 Berači in sinovi - serijska oddaja (Zg) - 21.30 Pesmi evrovizije 73 (Zg) - 22.00 Sportni pregled (JRT) - 22.55 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 26. MARCA: 9.05 Odprta univerza (Bg) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Angleščina (Zg) - 10.45 Nemščina (Zg) - 11.00 TV v šoli (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Angleščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Nemščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg) - 17.45 M. Voglar: Možički pomagachi (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Gvajana, dežela voda - barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Mladi za mlade (Bg) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 I. Tavčar-M. Mejak: Cvetje v jeseni - nadaljevanje in konec barvne oddaje (Lj) - 21.20 Svetovno hokejsko prvenstvo skupine B - srečanje Jugoslavija: Avstrija - barvni posnetek iz Graza (Lj) - 22.30 Poročila

TOREK, 27. MARCA: 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 TV v šoli (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Ruščina - ponovitev (Zg) - 16.10 TV v šoli (Bg) - 16.40 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg) - 17.15 Delavski amandmaji - ponovitev 6. oddaje (Lj) 17.45 Leteči vrtnar - barvna oddaja (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Mešani zbor iz Izole (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Pediatrja: Huda zlatenica je novorojenčku nevarna (Lj) - 19.20 Imeti in ne imeti - oddaja Odiseja miru TV (Bg) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV Barometer (Lj) - 20.30 Pogovor o... (Lj) - 21.20 Nenavadne zgodbe - barvna TV nanizanka (Lj) - 21.50 J. Thorwald: Stoletje kirurgov - barvni film (Lj) 22.15 Poročila (Lj)

SREDA, 28. MARCA: 8.20 TV v šoli (Zg) - 11.00 TV v šoli (Bg) - 16.00 Svetovno hokejsko prvenstvo skupine B - barvni posnetek srečanja Jugoslavija: Italija v Grazu (Lj) 17.45 Mačkon in njegov trop - barvna risanka (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Od filma do filma (Lj) - 18.45 Živa filozofija: Voltaire ali o prosvetljenstvu - oddaja TV Beograd (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Vaš šlager sezone (Sa) - vmes propagandna oddaja (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Dvojboj na soncu - ameriški film (Lj) - 22.30 Poročila (Lj)

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Ana Kralj, Martin Kozjan, Ana Štaudohar, Brane Avbar, Marija Udovc, Cveta Kavšek, Vincencija Parkelj in Jože Bregar, člani Novoteksa Novo mesto; Ivan Velikonja, Alojz Muhič, Franc Grmovšek, člani Krke - tovarne zdravil Novo mesto; Franc Tramte, član Zavoda za požarno varnost Novo mesto; Alojz Avbar, delavec iz Bršlina; Ljubo Rabič in Franc Juntež, člana Pionirja Novo mesto; Vojko Kadunc, član Iskre Novo mesto; Martin Turk, kmet iz Sela; Viktor Brulc, Franc Brulc, Ivan Božič, Anton Radovan, Franc Turk, Ivan Šiško, Janez Hudoklin, Stanislav Šiler, Pavla Zalokar in Terezija Lindič, člani IMV Novo mesto; Angel Blatnik in Jožica Hudoklin, člana Splošne bolnice Novo mesto; Anton Jereb, Branko Pavček, Milan Petan, Sonja Može, Jože Šimenc, Ivan Zupančič in Alojz Može, člani Novolesa Straža; Marija Gazvoda, članica Dominvesta Novo mesto; Lojzka Lamovšek, Marija Kočevar in Olga Tomažin, članice KZSZ Novo mesto; Jože Zabukovec, član Vodne skupnosti Novo mesto; Alojz Lukšič, kmet iz Dolnje Straže; Ivanka Sušin in Franc Pelko, člana Novograda Novo mesto; Anica Pene, gospodinja iz Velikega Slatnika; Anton Blažič, član Komunalnega podjetja Novo mesto; Marija Frantar in Alenka Obšteter, gospodinjini iz Brezovice; Kristina Bevc, gospodinja z Gorenje vasi; Janez Perše, član Petrola Brežice; Antonija Udovc, gospodinja iz Vinice; Franc Bevc, kmet iz Šmarjete; Franc Pepl, delavec iz Brezovice; Franc Lindič, kmet iz Vinice; Alojzija Jerelc, članica gostinskega podj. Krka Šmarješke Toplice; Mirko Krevs, član Industrije obutve Novo mesto; Alojz Paternost, član Inštalaterja Novo mesto; Stojan Majcen, član Zavoda za zdravstveno varstvo Novo mesto.

ZAHVALA

Vsem sorodnikom in prijateljem sporočamo žalostno vest, da je, star 78 let, umrl najin dobri oče, stari oče, svak, stric

ANTON RUSS
doma iz Svržakov - Metlika
izseljenec v Ameriki

Umrl je v sredo, 14. marca 1973 v Midlandu pri Pittsburgu, pokopan je v Clevelandu v soboto, 17. marca 1973.

Zalujoči: hčerki Zofi in Olga, sestra Mary Papich, vnuka Igor in Mladen, vnukinje Darinka, Silvica, Irenca, zeta Zdenko Roter in Emil Mauser, družine Rus, Suklje, Papič, Mlakar, Virant.
Ljubljana, Midland, Cleveland, Reading, Chicago, Svržaki, Lokvica, Boldraž - Metlika, 15. marca 1973

Punt slovenski - tiho! - že se sklepa, koder naš jezik doma; zveza sveta veže kmete tajna; Stara naj pravda velja!
(A. Aškerc: Stara pravda)

Ne sicer največji, toda najbolje pripravljen revolucionarni nastop kmetov v 16. stoletju je bil hrvaško-slovenski upor 1. 1573.

Prvi primer kmečke upornosti poznamo v Sloveniji že iz leta 1358, končajo pa se upori kmetov šele v revolucionarnem letu 1848. Takrat so kmetje zemljo, ki so jo stoletja in stoletja samo obdelovali, naposled dobili v svojo last. Pet stoletij ponavljajoči se upori slovenskega kmeta so se končali z zmago. Oblast plemstva je bila odpravljena, fevdalizem je bil premagan. Nemško plemstvo je takrat nehalo biti gospodar in sodnik slovenskim kmetom. Pet stoletij so se slovenski kmetje upirali in bojevali, da bi postali go-

spodarji na svoji zemlji. Njihovi upornosti se imamo tudi zahvaliti, da so Slovenci v bojih s tujim, nemškim plemstvom skozi stoletja ohranili svoj jezik. Edino kmetje so namreč pri nas do 19. stoletja govorili slovensko, govorica plemstva in prebivalcev v mestih je bila nemška. Stoletna uporabnost kmetom torej ni prinesla v last samo zemlje, ampak je tudi ohranjala in oblikovala slovenski jezik in slovenski narod.

V revolucionarnem letu 1848 je bila vzeta oblast plemstvu in kmet je postal lastnik zemlje, ki jo je obdeloval. Nemško plemstvo pa je po gradovih na Slovenskem živelo naprej in obdržalo še veliko slovenske zemlje v svoji lasti. Kmetje so životalni na majhnih posestvih in so želeli, da bi jim razdelili tudi - plemiško zemljo. Morali pa so čakati še skoraj celih sto let, preden se jim je želja uresničila. Šele v osvobodilni vojni slovenske-

ga naroda med leti 1941 - 1945, ko so se slovenski kmetje in delavci uprli fašističnim okupatorjem, so zadnji ostanki tujega plemstva zapustili svoje gradove, šele tedaj je bila graščinska zemlja razdeljena kmetom. V osvobodilni vojni je bil dokončno uresničen cilj kmečkih puntarjev, postali smo svobodni gospodarji na svoji zemlji.

V petih stoletjih se je zvrstilo v Sloveniji čez sto uporov. V 14. stoletju je bil eden, v 15. st. šestnajst, v 16. štiriindvajset, v 17. petinštirideset, v 18. petnajst in v 19. stoletju dvanajst.

Mnogi kraji Gubčevega upora leže ob naših glavnih in sorazmerno urejenih cestah, zato kar drvimo mimo njih in se le bežno ozremo na ta ali oni grad, na staro mestece pod njim ali pa na ostanke grajskih stolpov, ki samevajo na strmih vrhovih, ne najdemo pa več časa, da bi prisluhnili govoricam teh prič drevne preteklosti in jo poskušali tudi razumeti.

Z uporom hrvaških in slovenskih kmetov povezani kraji in gradovi ležijo:

1. na Hrvaškem severno od Save, večji del v Hrvaškem Zagorju, in
  2. južno od Save na ravnini med Podsusedom do Kolpe in vznožja Žumberka ter
  3. v Sloveniji v dolini Save med Brežicami in Sevnico pa ob dolinskih poteh skozi bohorsko hribovje med Sevnico in današnjo Bistrico ob Sotli.
- V teh naravnih zemljepisnih enotah, ki so na gosto posejane z našimi najstarejšimi gradovi, so se zbrale glavne skupine upornikov in prav tu so se v 14 dneh, kolikor je trajal upor, zvrstila poglobljena dejanja te velike

zgodovinske drame. Zato si je vredno po pravkar naštetih območjih ogledati ohranjene zgodovinske spomenike, pričue slovensko-hrvaškega kmečkega upora 1573.

Slovenski in hrvaški kmetje so bili že nekaj mesecev pred začetkom upora povezani v uporniška „bratstva“ in so imeli izbrane svoje voditelje.

Kmetje so se zbrali na dogovorjeno znamenje v noči med 27. in 28. januarjem. Uporniki so najprej udarili na graščino Cesargrad pri Klanjcu. Upor so začeli cesargrajski podložniki 29. januarja; vodila sta jih kmeta Milinčević in Hraždina. Graščina Cesargrad je bila največja fevdalna posest na Hrvaškem. Pripadalo ji je okoli 1000 kmetij. Od 15. stoletja so jo imeli madžarski plemiči Erdedi.

Iz Brdovca je s susedgrajskimi kmeti prišel pod Cesargrad Ilija Gregorič. Na pomoč so prišli tudi slovenski kmetje iz graščine Bizeljsko, ki so stajali onstran Sotle Cesargrad nasproti. Na Bizeljskem so se složno uprli vsi kmetje, eden edini se je umaknil v grad. Bizeljske puntarje je vodil pod Cesargrad kmet Kristof Pustak. S seboj so pripeljali tudi dva majhna topova in nekaj smodnika.

Združeni hrvaško-slovenski kmetje so naskočili močno utrjeni grad na hribu nad Klanjcem. Osrednjo grajsko stavbo je varovalo visoko obzidje, ki je bilo utrjeno z močnimi obrambnimi stolpi. V obrambnih stolpih se je grajska posadka zagrizeno branila. Branila se je s strelnim orožjem in topovi, toda množica kmetov je tako silovito navajala na grajsko obzidje, da je plemiška obramba popustila.

Kmetje so se kot hudournik razlili v notranjost grajskih prostorov in obracunali s preostalo posadko in njenim poveljnikom, „spanom“.

Upravitelj graščine iz Brežic je v svojem pismu o kmečkem napadu na Cesargrad zapisal: „Kmetje so pri Klanjcu strahotno razsajali in pustili. Veliko grajske posadke so pobili. Tudi španu v graščini so odsekali glavo.“

Isti dan kot graščino Cesargrad so kmetje zavzeli in opustošili tudi grajsko pristanišče v Klanjcu.

Na Cesargradu so puntarji dobili bogat plen. V obrambnih stolpih grajskega obzidja so našli velike puške arkebuzne in majhne topove.

Kmetom je uspešni napad seveda še podžgal puntarski pogum in voljo. V nekaj urah so pokazali, da lahko zavzamejo največji hrvaški grad. Gospodi so dokazali, da kmečka pest ni ustvarjena samo za motiko in koso, temveč zna sukati tudi meč ter meriti s puško in topom.

„Naprej na gradove, obračunajmo z gospodo, maščujmo naše žulje in krivico, ki so nam jo delali desetletja,“ je šel glas od skupine do skupine puntarjev.

Novica o veliki kmečki zmagi se je bliskovito razširila po slovenskih vaseh med Sotlo in Savo. Tudi tisti, ki so prej zaradi nezaupanja v kmečko moč stali ob strani, so se tedaj odločili.

„Če ne morem z uporniki na pot jaz, naj gre z njimi moj sin. Nekdo od hiše mora biti zraven“, tako so govorili kmetje po obsotelskih vaseh.

Solidarnost živi

Mnogi se številke otepajo. Takih najbolj, ki kažejo prazen žep pred koncem meseca. Ciril Jarnovič od njih živi in je zadovoljen, če vselej vse „štima“. Nečistih računov ne mara: niti pri Mercatorju, kjer si kot računovodja služi vsakdanji kos kruha, niti kot predsednik dolajnske skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov.

Pomenek z njim sem si zamislil ob brljivki za spuščeni polkni starinske krčme, v okolju, kjer človek rad odvrže službeno resnost in odkrije tisti „pravi jaz“. V mislih sem že videl opis moza – valovit, že precej osiveli lasje, prodoren pogled izpod očesnih trikotnikov, nekaj nad stiredeset let – lep uvod v portret tedna, a zaman. Začelo se je povsem drugače.

„Če se bova pogovarjala o uspehih zavarovanja, bom potreboval številke, analize, ne?“ me je za hip ustavil pred vrati Mercatorjeve sejne sobe, kjer sta tistega dne dobila prostor. In že sem zavrtal, kako komentira izenačitev pravic iz zdravstvenega varstva.

„Nimam vtisa, da bi mahnil mimo, da bi grešili. Stvar je zaživela, četudi smo ji določili precej samorastniško pot. Zakaj to pravim – zato, ker nismo imeli zgeda, recepta in tudi ne kaj pridd spodbud z vrha. Bili smo prvi, ki smo poskusili uresničiti, kar je zakon samo nakazal. Pravega navdušenja v republiki tudi potem ni bilo, ko so nam sledila druga območja v Sloveniji. Morda zato, ker je prišla akcija od spodaj, kaj vem. Ni se dolgo, ko sem v neki republiški analizi prebral, da združitev skladov nismo opravili v za to primernem času.“

„Kaj pa kmet, je dobil obljubljene pravice?“
 „Vrata so se odprla za vse. Seveda še ne gre povsod gladko kot po olju...“
 Na področju zdravstvenega varstva je nacionalno zavarovanje doseženo, kdaj bo sta delavec in kmet v vsem enaka, pa niti preroki ne bi vedeli. „O tem,“ pravi Jarnovič, „tudi ni čas govoriti, saj imamo prav zdaj v kleščah trd oreh: samoupravni sporazum.“

V „hladilnik“ so lani dali tudi zdravstveno varstvo. Z družbenim dogovorom naj bi zbrali toliko denarja, da bi bilo to leto vsaj znosno. Jarnovič je prepričan, da sporazum ne bo spodletel, „saj ni prvič, da spet hodimo okrog v imenu solidarnosti, ljudje pa so tega že navajeni.“

„Čuta za solidarnost nam ne manjka. Sicer pa ima sporazumevanje prihodnost. Po mojem bi bilo najbolj prav, da bi vse gradili na njem. Najrazličnejši limiti poslednje bi imeli več kaj iskati v življenju.“

Kot prvi mož skupnosti je Jarnovič povsod zraven, kjer se pripravljajo kaj odločilnega in pomembnega. Doma je v vseh vprašanih, ki se tičejo zdravstvenega varstva. Ni neveren Tomaž, toda najbolj le verjame računom, ki jih sam preizkusi. Tako tudi, kadar vodi seje, v presledkih nenehno sešteva, odšteva, množi, deli, da se naposled mora vse ujemanj. „V samoupravnih organih zdravstvenega zavarovanja preživljam tretji mandat. Problematiki sem se privadil, saj moram tudi ne delovnem mestu nenehno kaj računati. Tu pa je spet najbolj bistveno – računanje.“

I. ZORAN

24 učencev 4. a razreda na osnovni šoli „Katja Rupena“ v Novem mestu je opravilo te dni kolesarski izpit. Prejeli so izkaznice, s katerimi se lahko izkažejo, da poznajo prometne znake in da se znajo na cesti pravilno obnašati. (Foto: foto krožek OŠ Katja Rupena)

Mirna: krivolovcem se bo slabo pisalo

Gomazeče ribe, pijane od ljubezenskega napoja, bodo zaradi pomanjkanja mesa in obetanih podražitev letos najbrž še bolj vplivale na vzdušje ob izlivu Mirne v Boštanju pri Sevnici.

Kdo bi si mislil, da nastane toliko težav zaradi rib, ki se vsako leto drstijo na tem kraju. „Sem pripravljajo podusti iz Save in menda celo iz Donave. Mi imamo milijonske stroške in mnogo zamere pri sosedih zaradi pazniške službe, drugi imajo pa ribe,“ so se hudovali ribiči Ribiške družine heroja Maroka na občnem zboru minulo nedeljo.

Ribičem se v letošnjem aprilu spet obetajo neprijetni časi. „Orožje je edina rešitev. Brez milice ne bo šlo,“ so menili tisti, ki že imajo izkušnje s preganjanjem vsiljivcev, željnih, da bi dobili zastoj ribjo pečenko. Tako vroče pa vseeno ne bo, saj so tudi varuhi javnega reda in miru krvavi pod kožo, kot so pokazali lani radeški miličniki. Kot je na zboru zatrdil Silvo Osovnikar, so ob

22. uri, meneč, da nocnin tatov ne bo, vzeli nekaj rib in se odpeljali.

„ZAPELJALA GA JE...“

14. marca okrog 20. ure je 21-letni Fric Koman iz Tržišča peljal s fiatom 750 od gostilne „Na obali“ po cesti pod Boštanjem. Na ravnem asfaltnem cestišču je krenil v desno in poletel okrog 15 metrov skozi srebrotje in grmovje na breg Save. Kolman je vozil brez yozniškega izpita. Med drugim si je poškodoval hrbtenico in leži v celjski bolnišnici. Zanimiv je odgovor miličnikom, zakaj je zapeljal s ceste: objela ga je 20-letna Anica Božič z Loga.

Medobčinske pomoči pri pazništvu je bilo tega večera konec.

Sevniški ribiči so se domenili, da bodo ponudili paznikom po 10 dinarjev na uro za odganjanje krivolovcev, ponoči pa bodo sami pazili zastoj. Če pa bi se pregrešil ribič sam, mu bo nemudoma sledila izključitev iz ribiške družine. Z nikomer se ne nameravajo prerekati. Tako so odločno sklenili. Kdor bo ponoči širil okoli reke, bo moral pred sodnika za prekrške.

In na kraju: sevniški ribiči menijo, da je zakon o sladkovodnem ribištvu pomanjkljiv, saj nalaga vso skrb za drstiče družini, na katere območju se nahaja drstiče. Najlaže je pač družino odpraviti z nekaj dinarji pomoči za pazniško službo, mnogo

teže pa se je na kraju samem spopadati z vsiljivci.

A. ZELEDNIK

MARIO BERTOK – SE ENKRAT

Zagrebski mednarodni šahovski mojster Mario Bertok se je lanskega decembra dobro prepračil, kako so novomeški šahisti močni: v simultanki na 20 deskah je v zadnji partiji komaj „izvlekel“ neodločen rezultat. Teh 10:10 je najslabši rezultat v njegovi dolgoletni šahovski karieri. Zato je že decembra Novomeščanom obljubil revanšo. Ta bo v četrtek, 22. marca, ob 16. uri v spodnjih prostorih doma JLA. Tudi tokrat se bo mednarodni mojster pomeril na 20 deskah, objublja pa, da bo tokrat malo drugače.

V. S.

Naši umetniki v Bihaču

Dvajset slovenskih slikarjev razstavlja na razstavi »Dolenjska v likovni umetnosti«

Ni še dolgo tega, kar so likovni umetniki iz Bosne razstajali v Dolenjski galeriji v Novem mestu, 15. marca pa so se slovenski slikarji, ki so v svojih umetniških izpovedah svoje občudovanje do lepote dolenjske pokrajine, predstavili ljubiteljem likovne umetnosti v Bihaču.

Slavnostna otvoritev razstave „Dolenjska v likovni umetnosti“ je privabila izredno veliko občudovalcev že prvi dan ob otvoritvi. V imenu gostiteljev je obiskovalce in goste pozdravila ravnateljica regionalnega muzeja v Bihaču, Branka Ravnikova, ravnatelj Dolenjskega muzeja profesor Janko Jarc pa je navzoče seznanil z razvojem likovne umetnosti na Dolenjskem in pomenom naših likovnih ustvarjalcev, katerih dela so prerasla okvir svoje ožje domovine in se močno vrasla v sodobni umetniški svet.

Na razstavi so razstavljena dela Ivana Vavpotiča, Mihe Kambača, Rajka Slapernika, Božidarja Jakca, Marjana Mušiča, Franceta Miheliča, Borisa Kobeta, Ljuba Ravnikarja, Franja Stiplovskega, Mihe Maleša, Bruna Vavpotiča, Vlada Lamuta, Miroslava Kuglerja, Petra Adamiča, Leona Koporca, Toneta Tomazina, Leopolda Hočvarja, Kamila Legata, Tomaža Perka in Rudija Španzlja.

Razstava, ki obsega preko trideset slik, bo v Bihaču odprta do konca marca, nakar jo bodo prenesli v Karlovac, kasneje pa v Metliko. Nedvomno ima te vrste kulturno sodelovanje velik pomen ne le v tem, da

ljubiteljem likovne umetnosti predstavi naše ustvarjalce, pač pa tudi, da pogloblja medsebojno spoštovanje tistih vrednot, ki so jih umetniki dali v našo skupno kulturno zakladnico.

DANJA BAJC

Drugi finalist Marko Ofak

16. marca sta se na šestem šahovskem muzikalu v Seškovem domu v Kočevju pomerila v znanju učenca 7. razreda osnovne šole Marko Ofak in Marko Štrumbelj. Zmagal je Marko Ofak, ki je zbral 27 točk, in se tako uvrstil v finale. Štrumbelj je na tem tekmovanju zbral 16 točk.

V kulturno-zabavnem programu so sodelovali dramski igralci Aleksander Valič, Tomaž Domicelj ter baletnika Janez Mejač in Vida Valfi. Prireditelj je tokrat pustil na cedilu ansambel radia Tržič s pevčema Jankom Ropretom in Sonjo Gaberček, ki so odpovedali nastop dvajset minut pred pričetkom muzikala. Postopek tega ansambla je vse obsodbe vreden, ker so že drugič na tak način odpovedali nastop. Tako niso nastopili tudi v kočevski kavarni „Zvezda“, čeprav so na njihovo gostovanje opozarjali plakati po vsem mestu že teden dni prej.

F. BRUS

„Lepa samica!“ so pohvalili v četrtek ujetega sulca novomeški ribiči, potem ko so osmukali več kot 6.000 iker.

50.000 sulčjih iker?

Ribogojec Blatnik je v četrtek ujel v Straži 13 do 14 kg težko sulčjo samico: 6.000 iker!

„Tale samica je prav lepa, dolga je 110 cm in gotovo tehta 13 ali 14 kilogramov. Samec, 20 cm manjši, je skoraj pol lažji,“ je ribogojec Jože Blatnik pokazal na dva lepa sulca, ki sta se premetavala v mreži.

Z agregatom so ju novomeški ribiči ujeli prejšnji četrtek dopoldne v Krki pod železniško postajo v Straži. Marca in aprila se sulci drstijo in novomeška ribiška družina je šla po stari navadi v lov zaikrami: z agregatom lovijo sulce, potem pa samice

osmukajo in spustijo nazaj v prostost. Dolgoletne izkušnje povedo ribičem, kje imajo sulci svoja drstiča. Dan poprej so pri Dvoru ujeli sulčji par, ki pa je bil manjši od tega v Straži. Zanimivo je, da je v Straži največji sulec, star samec, ušel električni zanki. Novomeški ribiči dobi vsako pomlad 30.000 do 50.000 iker. Odnesejo jih v ribogojnico, kjer se izvali sulčji zarod.

Samici, ki so jo ujeli v Straži, so osmukali 6.000 iker, če ne več. Ena iker je vredna 20 do 25 par. Blatnik pravi – ribiška čuvaja Stamenko Cvetković in Franc Pšeničnik, ki sta pomagala loviti, pa sta mu pritrčila – da se izvali devet desetih iker. Kajpak doseže potem v Krki mero komaj desetina sulcev: vse drugo pogine, se požre med seboj ali postane plen požrešnih ščuk.

„Skoda je, da smo zamudili skoraj četrtno drstenja, saj so se sulci zaradi toplega vremena začeli drstiti dober teden prej kot običajno,“ je povedal Blatnik in spustil osmukano samico nazaj, da je veselo zaplavala v svobodi. Čez osem ali deset let pa: lov na sulca iz četrkovih iker!

SMUČARJII

V nedeljo, 25. marca, bo smučarsko društvo Rog priredilo ob zaključku sezone smučarsko srečanje na Gorjancih pri Gospodični. Odhod avtobusa izpred hotela Metropol ob 9. uri.

KAKO SO POKOPAVALI JOŽIČA

V našem podjetju je nastala panika, ko je tajnica Minca raznesla po vseh pisarnah, da je vestni delavec Jožič umrl. V žalost so se zavili vsi, ki so ga poznali, in tudi tisti, ki so samo slišali o njem.

„Jožič je umrl. Nemogoče! Tako tragično,“ je slo od ust do ust, od vrat do vrat in popoldne od hiše do hiše. Občutljivi ženski spol je pretakal solzice, krepki možakarji pa so modrovali:

„Kaj hočemo, vse to nas čaka. Prej ali slej.“

Po kratkem času so se opomogli od novice in pričeli so

treznejše misliti. Delavcu Jožiču je treba pripraviti dostojen pogreb: z godbo, venci, z zastavo in govornom. Vence je naročil predsednik sindikata. Enega so prispevali delavci, dva pa uslužbenci iz pisarn. Na vseh pa je pisalo: „Jožiču v zadnji spomin.“ Za godbo je bil zadolžen sekretar podjetja. Kapelnika je pregovoril, da bodo Jožiču igrali na zadnji poti zastoj, saj se tako spodobi, kajti delavec Jožič je bil najboljši v svoji izmeni.

Tudi z zastavami ni bilo posebnih težav: dobili so jih na komiteju, jih zlikali in določili zastavonošo, ki je obljubil,

da bo posel opravil vsem v zadovoljstvo. Le še spodoben in ganljiv govor je treba pripraviti. Iskali so govornika po vsej tovarni in še okoli nje. Nihče ni hotel govoriti in izgovori so kar deževali:

– Ne, da ne bi hotel govoriti, toda obliše bi me solze.

– Jožič je bil moj najboljši prijatelj – ne bi mogel zadrževati solza.

– Ne morem. Odpotoval bom v Beograd. Službeno. Zelo mi je žal.

– Ž veseljem bi govoril, a nimam primerne obleke.

– Naj govori kdo od vodilnih.

– Nisem govornik, jecljal bi in sploh...

– Zakaj ravno jaz, je več sposobnih.

– Še nikoli nisem govoril javno.

Bistra glava se je spomnila na tovariša direktorja. Da, ta bo spregovoril pokojnemu delavcu Jožiču tako lepo, da bodo najbolj trda srca zajokala. On zna tako lepo, tako pretresljivo govoriti. Ko se je zabil v drevo potnik Grabež, je tovariš direktor spravlil v jok celo davčno upravo, ki je nekaj desetletij zastoj tekala za potnikom Grabežem. Nepozaben govor. Pa takrat, ko so pokopavali bivšega župana pa tistega uglednega trgovca. To so besede, ki bi si jih človek zapisal nad posteljo, da bi jih

imel vsako sekundo pred očmi.

Tako so rekli tovarišu direktorju: „Tovariš direktor, umrl je odlični delavec Jožič in edino vi ste poklicani, da mu spregovorite zadnje besede. Vi znate najbolje. Genialno. Nepozabno.“

Tako je rekel tovariš direktor: „Seveda bom imen nagrobni govor, tega ne morem odreči. Vendar, tovariši, bodite tako prijazni in mi povejte, kdo je bil ta delavec Jožič. O njem vem le to, kar ste mi povedali: bil je dober delavec. To pa je premalo za zadnje besede...“

Jožiča so zagrebli brez poslovnih besed. Na žalost so vedeli o njem premalo.

TONI GAŠPERIČ

ZA ribniške PRAZNIKOBČINE

Glavno: sporazumi, varčevanje, referendum

Predsednika občinske skupščine Ribnica Boga Abrahamberga smo zaprosili, naj za naše bralce, predvsem pa prebivalce ribniške občine, pove, katere so glavne naloge v občini letos. Odgovoril je:

„Menim, da delovne organizacije s področja gospodarstva poznajo svoje naloge, saj so njihovi samoupravni organi prav v teh dneh razpravljali o zaključnih računih in sprejeli ukrepe v zvezi s stabilizacijo. Zato se bom zadržal le pri nalogah občinske skupščine in njenih organov.“

Izredno pomembna bo izvedba družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, ki smo jih podpisali letos v občini za izvedbo nalog na področju stanovanjskega gospodarstva in socialne politike. Njihova uspešna izvedba pa je odvisna predvsem od tega, koliko so seznanjeni z vsebino teh dogovorov in sporazumov proizvajalci v TOZD, v drugih delovnih organizacijah in občani v krajevnih skupnostih.

Varčevanje je naslednja odgovorna naloga, ki naj jo upoštevajo tudi vse interesne

skupnosti ter službe in organizacije, ki dobivajo za svoje delo sredstva iz občinskega proračuna.

Za uspešno izvedbo programa javnih del do leta 1978 se bo treba odločiti za uvedbo krajevnega samoprispevka po območjih, kot so Dolenja vas, Ribnica, Sodražica in Loški potok. Referendum bo predvidoma maja. Prispevki prebivalstva so nepogrešljivi, ker bodo nanje vezani še prispevki delovnih organizacij, interesnih skupnosti in bančna sredstva. Tako je bilo na primer od leta 1965 do konca lanskega leta s posojili vred in denarjem iz skladov občine vloženi kar 12.067.054 din. To pomeni, da smo velike uspehe dosegli prav zaradi plačevanja krajevnega samoprispevka.

Če bomo vse te naloge letos uresničili in se odločili za samoprispevek, bodo vodstva političnih organizacij, občinske skupščine in krajevnih skupnosti pričakali pripravljene splošne volitve, ko bodo družbene funkcije prevzeli na novo izvoljeni delegati.

J. PRIMC

Vsi si prizadevajo za boljše uspehe šolarjev

Učni uspehi šolarjev vedno boljši — Tudi učitelji študirajo, pri čemer jim vodstva šol po svojih močeh pomagajo — V Ribnici premalo prostora za vrtec, v Loškem potoku morda vrtec jeseni

„Kaj ste na vaši šoli storili za čimboljši učni uspeh in kaj za došolanje učiteljev?“ smo pred občinskim praznikom vprašali ravnatelje vseh treh osemletk v ribniški občini oziroma njihove pomočnike. Razen tega smo vprašali še o delu vzgojnovarstvenih oddelkov, vendar le tiste, kjer o teh oddelkih že dolgo nismo pisali.

Profesorica ZINKA BENULIČ, ravnateljica osnovne šole Sodražica: „Učni uspeh se iz leta v leto izboljšuje. K temu pripomore poglobljena dopolnilna pomoč za učence, ki med poukom težje dojemajo, in manjše število učencev v oddelkih, kar omogoča, da se učitelj lahko bolj posveti delu s posameznim učencem.“

Zinka Benulič: „Uspehi so vedno boljši, ukorov pa je vedno manj.“

LETOS MANJ UKOROV

Tudi pristop učiteljev do učencev se je spremenil. Disciplina je boljša, saj je bilo v minulem polletju prav malo ukorov. Razen tega starši vedno tesneje sodelujejo s šolo, in to v raznih oblikah (obiski, posveti, roditeljski sestanki, dopisovanje itd.).

Za došolanje učiteljev smo izdelali poseben načrt in sklenili z učitelji, ki imajo le srednjo izobrazbo, pogodbo za pridobitev zahtevane višje ali visoke izobrazbe. Do leta 1974 bo predvidoma diplomiralo na teh šolah 5 učiteljev, za dva je pa še vprašanje, a bosta kljub temu ostala v delovnem razmerju pri nas. Poučevala bosta na razredni stopnji. Letos so napravili strokovni izpit en predmetni učitelj in dva učitelja razrednega pouka.

Pri svetu šole dela posebna kadrovska komisija, ki usmerja učence v poklice ter vodi in spremlja izredni študij že zaposlenih učiteljev, ki si pridobivajo potrebno izobrazbo. Za vsak uspešno opravljen izpit plača šola učitelju potne stroške in 60 din dnevnic za dan, ko opravlja izpit; pred obsežnejšimi izpiti pa jim daje še krajše študijske dopuste.

ŠE PODALJŠANO BIVANJE

TONE PETEK, pomočnik ravnateljice osnovne šole Ribnica: „Osp se iz leta v leto zmanjšuje, vendar je še prevelik. Izboljšati se ga ne da na hitro, ker je šolanje pač dolgotrajen proces, saj traja najmanj 8 let. Sadevi naših prizadevanj se bodo kazali šele v prihodnjih letih. Zdaj imamo redno dopolnilni pouk za tiste, ki napredujejo z nezadostno oceno, in za tiste, za katere razrednik meni, da jim je dopolnilni pouk potreben. Uvajamo tudi nove metode, kot so: individualizacija pouka, učni lističi, naloge objektivnega tipa, responderji itd. Pomembna za uspeh je tudi pravočasna kategorizacija otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. Jeseni bomo organizirali prva dva oddelka (za 3. in 4. ter za 5. in 6. razred) podaljšane bivanja za otroke, katerih starši so v službi. Ti šolarji bodo imeli v šoli varstvo, prehrano, rekreacijo, učenje, napisali bodo že v šoli domače naloge itd.“

Naša šola nudi izrednim študentom 200 din za izpit in jim omogoča odstotnost z dela, kadar imajo izpite. Jeseni sta dva diplomirala na prvi stopnji in se vpisala na drugo. Eden študira izredno na visoki šoli, ena pa na pedagoški akademiji. Tisti, ki nimajo ustrezne izobrazbe, bodo poučevali na razredni stopnji ali pa le nekatere predmete v 5. razredu.

Vzgojnovarstveni oddelki (vrtec) pri naši šoli ima 3 oddelke. Potrebe so večje. Potrebne vzgojiteljice bi že dobili, žal pa ni dovolj prostorov. Treba bo pač zgraditi nov vrtec, o čemer se so razprave že začele.“

JESENI VRTEC?

OLGA MOHAR, ravnateljica osnovne šole Loški potok: „Posebno skrb posvečamo slabim učencem, in to celo na škodo nadarjenih. Prostorov imamo zdaj dovolj, učiteljev pa premalo. Sami prostori pa ne bodo izboljšali učnega uspeha. Ob konferencah ugotavljamo, da se slabi uspehi kar vlečejo za nekaterimi učenci. Ti nas skrbe, ne pa oni, ki imajo eno nezadostno. S starši takih učencev imamo več stikov. Tako marsikdo urega učenca rešimo, da konča šolo vsaj 9. ali 10. leto in gre lahko v ukali priučitev. Težje je, kjer starši našega prizadevanja ne razumejo in za neuspeh otroka krivijo učitelje. Takih staršev je malo. Zelim, da bi v korist otroka čimprej spregledali in da ne bi bili zadovoljni, češ: „Nekaj bo otrok že delal.“ Zanimivo je, da je okoli tretjina problematičnih učencev normalno razvita ali celo nadpovprečno nadarjena. Žal zaradi slabega stika s starši, učitelji in okoljem sproščajo svoje

Olga Mohar: „Če bo zanimanje, bomo jeseni odprli vrtec.“

sile za slabe stvari, namesto da bi jih za koristne.

Za došolanje učiteljev do decembra nismo kaj dosti naredili. Na predmetni stopnji imamo le enega strokovnjaka, ostali pa so sprejeti za dolčen čas. Redki so, ki kažejo zanimanje za došolanje. Zavedamo se, da predpis velja, hkrati pa tudi, da za našo šolo ne dobimo kadra. Prepričana sem, da jeseni ne bo nobeden na cesti, čeprav ne bo imel ustrezne izobrazbe. Mačehovsko bi bilo tudi, če bi morali vsako leto sprejemati nove, razen tega pa komaj nekoga spoznaš, že bi moral iti.

Prostor za vzgojnovarstveni oddelki imamo, varstvo pa še ni urejeno. Prav za 8. marec smo poslali podjetjem posebno anketo, kdo želi varstvo in koliko so pripravljeni prispevati. Če bo zanimanje in dovolj otrok, bomo varstvo organizirali jeseni.“

Proračun

Rudi Brimšek, tajnik občinske skupščine Ribnica, je o značilnostih letošnjega občinskega proračuna in o finansiranju nekaterih skladov dejal:

„V osnutku proračuna za letošnje smo predvideli, da bodo kosmati proračunski dohodki v primerjavi z lani za 9 odstotkov večji, kar je v skladu z republikanskimi smernicami.“

Po sedanjem predlogu naj bi v primerjavi z lani najbolj povečali izdatke za socialno skrbstvo (za 21 odstotkov) in zdravstveno varstvo (37 odstotkov). Najobčutnejše pa se bo zvišalo financiranje krajevnih skupnosti, in sicer za 93 odstotkov. Tak porast pri KS je predviden zato, ker dajemo glede na ustavno določila poseben poudarek osnovnim samoupravnim telesom, to je krajevni samoupravi. Krajevne skupnosti so lani dobile 129.000 din, letos pa bodo dobile 250.000 din. Ta denar nameravamo krajevnim skupnostim razdeliti tako, da bo vsaka dobila na prebivalca po 8 din. Za večje krajevne skupnosti bomo dodeli denar še za plačevanje tajnikov.

Rudi Brimšek: „Delovne organizacije kažejo razumevanje za financiranje skupnih zadev.“ (Foto: J. Primc)

Po sklepu zadnje občinske seje bomo zbirali še denar iz gospodarstva za financiranje nekaterih skupnih zadev. Gospodarstvo naj bi iz lanskega dohodka prispevalo predvsem za financiranje narodne obrambe in sklada za pospeševanje kmetijstva. Skupne potrebe za oba sklada znašajo okoli 600.000 din, od tega za sklad za pospeševanje kmetijstva 320.000 din. Povedati moram, da smo v vseh gospodarskih organizacijah naleteli na razumevanje za skupno financiranje teh zadev. Nekateri so že podpisale pogodbe za združevanje sredstev, ostale pa jih bodo predvidoma v teh dneh.“

Samoprispevek pogoj za napredek

Odločali bomo: ali hitreje napredovati ali nazadovati?

Zrno do zrna — pogača, to je že star slovenski pregovor, preizkušen ničkolikokrat v našem vsakdanjem življenju. Izraža solidarnost ljudi za

Franc Grivec, predsednik štaba za izvedbo referenduma v občini Ribnica (Foto: Primc)

skupno reševanje skupnih zadev, izraža njihovo pripravljenost pomagati povsod, kjer je potrebno, izraža ljudsko zavzetost za skupne napore pri naših skupnih prizadevanjih za lepšo podobo jutrišnjega dne.

Samoprispevek občanov v tej ali oni obliki je eden od načinov reševanja skupnih problemov. V naših krajih, v naši občini že vsa leta po vojni občani pomagajo vsej družbeni skupnosti na tak način urejati pomankanje na različnih področjih — od zdravstva in šolstva do komunalnih naprav. Ne bi naštevali, kaj in kje vse so občani pri nas z najrazličnejšimi in številnimi samoprispevki ustvarjali lepšo podobo svojih krajev in vse občine, ker je tega precej. Poudaril bi le, da smo danes na odločujočem razpotju, ki lahko pomeni še hitreje napredovanje ali nazadovanje, pomeni odločanje o tem, ali hočemo biti še bogatejši ali revnejši.

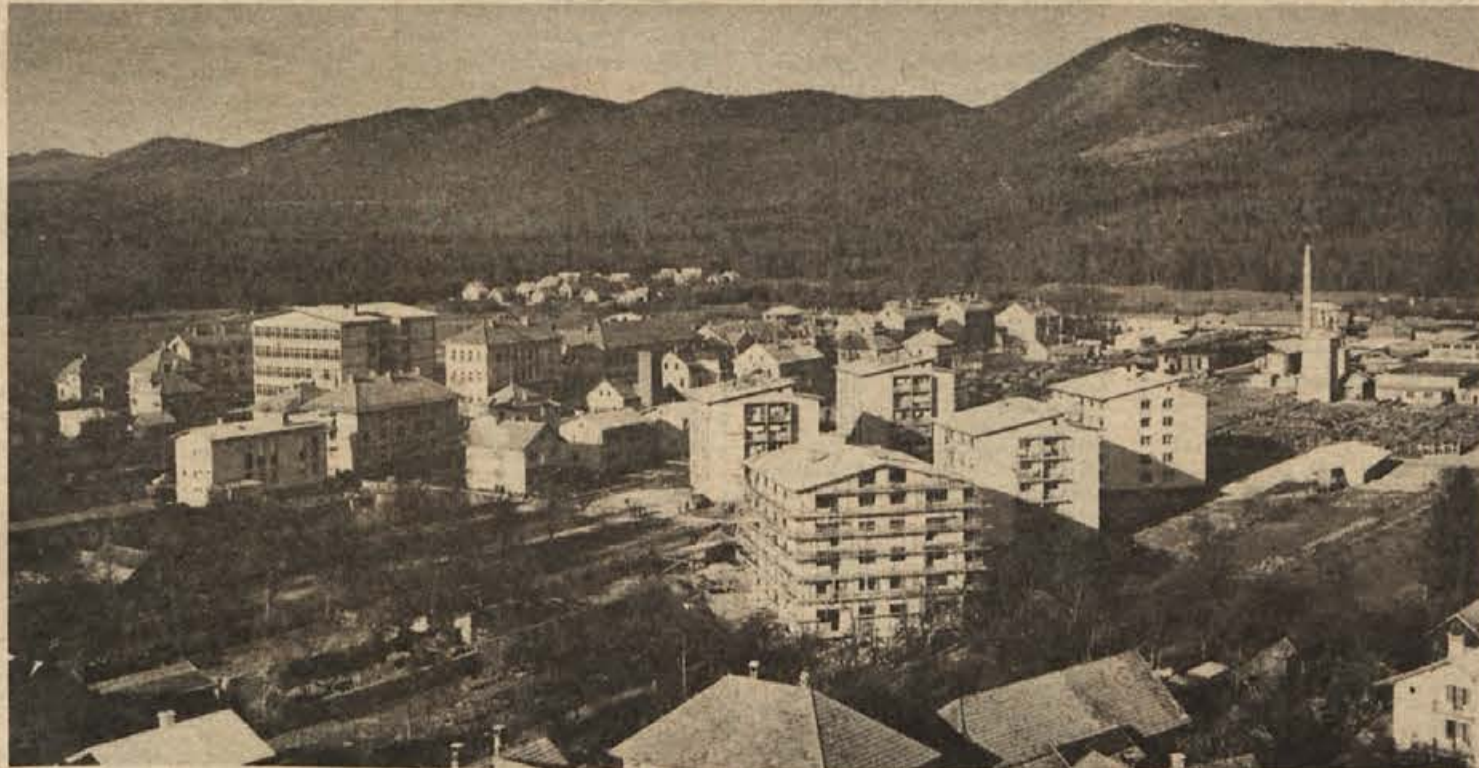
Odločamo se o ponovni uvedbi krajevnega samoprispevka. Druž-

beno-politične organizacije so že lani opozarjale na iztek samoprispevka za gradnjo šolskih poslopij in na nujnost podaljšanja oziroma ponovne uvedbe takšne oblike zbiranja denarja. Iz prejšnjega programa je ostala nedokončana dvorana v Dolenji vasi, katere gradnjo bi morali solidarno podpreti vsi kraji v občini, ob tem pa izdelujemo v posameznih območjih — Ribnica, Sodražica, Loški potok in Dolenja vas — področne načrte del. Potreb je veliko, prepričan pa sem, da bomo s skupnimi naporami lahko marsikaj tega postorili, da bomo za vse, kar bomo naredili, vsi skupaj bogatejši. Če teh del ne

bomo opravili, če ne bomo izglasovali samoprispevka, pomeni to nazadovanje, siromašenje vse naše občinske skupnosti.

Samoprispevek v vsej občini, izglasovan na podlagi delovnih načrtov v posameznih območjih, je nujen pogoj za napredek. Samoprispevek, za katerega se bomo odločali na referendumu v maju, naj vso našo občinsko skupnost združuje, še bolj povezuje. Vse to, predvsem pa napredek, skupno bogatenje, imajmo v vseh naših razgovorih in pripravah v mislih, in prepričan sem, da bomo uspeli.

France Grivec

Ribnica, panorama.

(Foto: D. Mohar)

Za letošnji občinski praznik pristrčno pozdravljamo vse prebivalce našega območja. Hkati čestitamo kolektivom za dosežene uspehe in jim želimo še mnogo novih delovnih zmag pri prizadevanju za lepši jutrišnji dan!

OBČINSKA SKUPŠČINA RIBNICA

Vodstva vseh družbenopolitičnih organizacij in društev v občini.

Čestitkam za praznik se pridružujejo tudi kolektivi, ki so se predstavili v današnji prilogi ter kolektiv Dolenjskega lista!

Slabo zdravje in socialne težave

Zdravstvena, socialna in stanovanjska vprašanja borcev so potrebna posebne pozornosti — Novi predsednik je Stane Nosan

Zobozdravnica Vida Cvar, ki je predsednica občinskega odbora RK Ribnica, popravlja pogumni punčki zobe. Tudi zobozdravstvo dela v neprimernih prostorih. (Foto: J. Primc)

Borci iz ribniške občine so se nedavno zbrali v Ribnici na občinski konferenci Zveze borcev. Pregledali so opravljeno delo v minulih obdobju in izvolili za novega predsednika občinskega odbora ZZZB NOV Staneta Nosana, za tajnika pa spet Karla Oražma. Izvolili so tudi šest komisij. Za člana republiškega odbora ZZZB NOV Slovenije so predlagali Staneta Nosana, za delegata za skupščino republiškega odbora ZZZB NOV pa Jožeta Tomšiča.

Na konferenci je bilo ugotovljeno, da je bilo sodelovanje med občinskim odborom ZZZB in krajevnimi organizacijami ZB zelo uspešno. Najpomembnejša naloga ZB je bila in bo tudi v bodoče skrb za člane:

za njihovo zdravje, za življenjske razmere, za ureditev njihovih stanovanjskih vprašanj. Skrb za to je poverjena predvsem komisiji za zdravstvene in socialne zadeve borcev. Ta komisija si je prizadevala ublažiti nekatere socialne probleme borcev in je lani organizirala načrtne zdravstvene preglede borcev. Skupno je bi-

Karel Oražma je bil ponovno izvoljen za tajnika občinskega odbora ZZZB NOV Ribnica (Foto: J. Primc)

NOV VODOVOD

Vaščani Gornjih Podpoljan v ribniški občini bodo zgradili vodovod. Zadnja leta so preudarjali, od kod naj bi ga napeljali. Pri tem so prehteli tudi možnost, da bi ga napeljali iz sosednje občine. Zdaj se odločijo za priključek na ortneški vodovod. Sami že zbirajo denar, pričakujejo pa še denarno pomoč občinske skupščine Ribnica, KZ in Združenega KGP Kočevje.

N. A.

Ribniški spominki. (Foto: D. Mohar)

Ljudi manj, bolnikov enako

„Vsak kmet vpraša, koliko mora plačati za zdravstveni pregled. Ko mu povem, da nič, ne verjame. Kar tam med vrati stoji in nejeverno gleda,“ je povedala Tončka Filipovič, medicinska sestra iz Loškega potoka.

Na območju Loškega potoka dela že nad 10 let. Novega doktorja Kvaternika nismo dobili doma. Oba skrbita za zdravje 1.777 ljudi na območju Loške-

ga potoka in še za 776, ki prihajajo po zdravniško pomoč v Srednjo vas v kočevski občini. Število prebivalcev upada, saj jih je na območju Loškega potoka letos 18 manj kot lani, na območju zdravstvene postaje Srednja vas pa celo 74 manj.

Dela je približno vedno enako. Ljudje se starajo in pogosteje zbole. Na dan našega obiska, je povedala sestra, sta imela samo do desetih dopoldne 40 ljudi na pregledu, prejšnji dan pa 56. Zaradi združitve delavskega in kmečkega zavarovanja ni dosti več dela, saj je le okoli 10 odstotkov kmečkih zavarovancev.

Tončka Filipovič: „Lani je bilo na območju Loškega potoka 18 ljudi več, na območju Srednje vasi pa celo 74 ljudi več.“

Krenilo na bolje

Malo denarja in brez primerne prostora

Organizacija Rdečega križa v ribniški občini v minulih letih ni bila posebno uspešna, lani pa je le krenilo na boljše. Predsednica občinskega odbora RK dr. Vida Cvar pove o tem:

„Lani je bil odziv za darovanje krvi precej boljši kot prejšnja leta. Menim, da je to predvsem zasloga tesnega sodelovanja s sindikatom, katerega vodstvo je zavzeto sodelovalo pri organizaciji krvodajalske akcije, in prizadevanja tajnika RK, pa tudi ostali člani odbora so bili bolj delavni. Vendar občani še vedno kažejo premalo razumevanja za delo v naši organizaciji in za pomoč RK.“

Tudi občinski organi bi lahko pokazali za naše delo več razumevanja. Na leto dobimo 2.000 din dotacije, kar je premalo. Nimamo pisarne, nimamo dobrega skladišča. Oblačila, ki smo jih zbrali v nabiralni akciji, plesnijo, ker zanje nismo dobili primernih suhih prostorov. Pisarno imamo kar v arhivu občine. Prostore so nam obljubili v novem gozdarskem domu, a jih nismo dobili.

Glavni nosilec naših akcij pa je podmladek RK, ki je povsod zelo prizadevan. Dela v okviru šol.“

Novo zdravstvo v starih prostorih

Uvajali so nove zdravstvene službe in prizidavali nove prostore — Za vse bolnike eno stranišče — Zagotoviti denar za nov zdravstveni dom

Obiskali smo nekatere zdravstvene delavce v Ribnici in jih vprašali o njihovih razmerah in obsegu dela. Za to smo se odločili predvsem, ker zdravstveni delavci in nekateri drugi opozarjajo, da so delovni pogoji v sedanjem ribniškem zdravstvenem domu zelo težki. Prisluhni mojim:

Dr. Marija Klun: Delamo v zasebni hiši, ki so jo vrsto let dozidavali, zato je razumljivo, da prostori niso primerni. Včasih sta bila moja ordinacija in rentgen ločena le z zaveso. Sprejemna pisarna nima dnevnih svetlob in tudi ostali prostori niso primerni.

„Novi zdravstveni dom je Ribnici potreben!“ je zatrjala Marija Andoljšek, višja medicinska sestra v zdravstvenem domu v Ribnici. „Prostori niso primerni, saj so premajhni. Jaz dajem injekcije, opravljam manjše aseptične in gnojne operacije, šivanje, prevezovanje vse v enem prostoru česar niti ne bi smela, a kaj, ko ni druge možnosti.“

Mirko Fegic: „Pred leti smo se odpovedali gibljevemu delu osebnih dohodkov, da smo lahko zgradili štiri stanovanja za potrebe zdravstva.“ (Foto: J. Primc)

Odkar imajo kmetje popolno zdravstveno varstvo, pa prihaja na dan kakih 10 bolnikov več. To so tisti, ki prej niso hodili k zdravniku, čeprav so bili bolni, ker bi morali zdravniku plačati.“

Mirko Fegic, višji zobni tehnik, pa je povedal: „Tu je bila včasih zasebna hiša in zasebni dentist. 1. marca 1948 smo ustanovili javno zobno ambulanto. Nato je bila hiša podržavljena in v njej je bila ustanovljena še splošna ambulanta, ki jo je vodil pokojni dr. Janez Oražma.“

Postopno smo ustanovljali še dispanzer za šolske in predšolske otroke, žene, šolsko zobno ambulanto itd. Veno več nas je bilo tu zaposlenih, vedno več prostorov smo potrebovali in smo jih kar dozidavali, zato niso primerni. Obetajo pa se nam še nove zdravstvene službe, na primer medicina dela, zato je že pretesno in bo res treba zidati nov zdravstveni dom.“

Vida Cvar, zobozdravnica, pa je menila: „Čakalica za šolsko ambulanto je hkrati tudi čakalica za odrasle, kar ne bi smelo biti, a kaj,

ko ni prostora. Tudi zobotehnične laboratorija nimamo pravega, del tega oddelka dela celo v nezdravem okolju.“

Dr. Božidar Voljč: „Stranišče, ki meri komaj dober kvadratni meter, je za vse moške, ženske in otroke, ki pridejo v ambulanto, razen tega pa dajejo v njem še vsi urin za preiskave.“

Danes zdravimo v zdravstvenih domovih boleznih, ki so jih včasih v bolnišnicah. Za nas bi bilo dobro in ceneje, če bi uvedli še nekatere specialistične službe, saj potem bolnikom ne bi bilo treba v Ljubljano. Zato je nov zdravstveni dom potreben. Zavedamo pa se, da bo težko dobiti zanj denar, vendar ga bomo morali, če hočemo imeti boljše zdravstveno službo.“

Letos več porodov

„Lani je bilo na tem območju rojenih 26 otrok, letos pa jih bo preko 40. Obrata DONIT in KRIM se razvijata...“ sva začela pogovor z babico Marijo Kos iz Sodražice, ki je hkrati patronažna sestra in opravlja nego na domu, tokrat pa je nadomeščala še obolelo medicinsko sestro Slavko Drobnič.

Povprečno se rodi na območju Sodražice na leto 35 otrok. Vse noseče ženske redno prihajajo v posvetovalnico za žene. Vse rode v porodnišnici, le izjemoma, če kakšno „prehitl“, rodi doma.

S starimi in osamljenimi ljudmi, ki so potrebni nege na domu, so težave. Mladina gre po svetu, stari pa ostajajo sami. Taki primeri so na Gori, na Slemenih, v Žimaričah. Kadar so bolni, si ne morejo pomagati. V dom počitka nočejo, sicer pa tam tudi ni prostora. Zalostno je, če spraviš do kruha 4 ali 5 otrok, a na starost kljub temu ostaneš sam.

Babica Marija Kos skuša starim in obolelim poiskati pomoč. Včasih ji to uspe s pomočjo svojcev, včasih sosedov, včasih s socialnim delavcem občinske skupščine. Na Gori pa si tudi krajevna skupnost prizadeva pomagati v takih primerih. Vendar je težko, ker celo stari in bolni, ki so pomoči potrebni, včasih čudno nastopajo proti tistim, ki jim skušajo pomagati.

Po pomoč prihaja v zdravstveni dom zdaj okoli polovice več kmetov. Vsak je dobre volje, ko hoče pri okencu plačati, pa zve, da ima zdaj oskrbo zastoj oziroma pod enakimi

pogoji kot delavci. Mnogi ne vedo za to pravico, ki so jo pridobili lani.

Marija Kos: „Lani se je rodilo 26 otrok, povprečno se jih rodi na leto okoli 35, letos pa se jih bo gotovo preko 40.“

Kulturni in vročekrvni

Tajnica dvema predsednikoma, štirim tajnikom pa še sodniku za prekrške

Lojzka Dejak je tajnica predsednika in tajnika občinske skupščine Ribnica. Na naša vprašanja o svojem delu je povedala: „Na tem delovnem mestu delam že 9 let. V tem času sta se zamenjala dva predsednika in štirje tajniki. Stranke, ki pridejo k predsedniku in tajniku, so kulturne, bolj živahne in vročekrvne so stranke sodnika za prekrške. Delam nameščam tudi kot administratorka pri tem sodniku.“

Pri delu doživim marsikaj zanimivega. Tako mi je na primer nekoč prinesel neki občan celo zbirko pesmic, ki jih je napisal v bolnišnici, doma in drugod. Se zdaj jih imam nekje pravičene.“

Lojzka Dejak: „Stranke so kulturne in vročekrvne, nekdo pa mi je prinesel celo pesmice.“ (Foto: J. Primc)

Program

svečanosti ob prazniku občine Ribnica 26. marca.

Petek, 23. marca: ob 13. uri otvoritev razstave del vojakov-slikarjev, ki so služili ali služijo vojaški rok v Ribnici. Razstava bo v „Petkovi galeriji“ v gradu.

Sobota, 24. marca: ob 9. uri svečana seja občinske skupščine Ribnica v osnovni šoli v Dolenji vasi; ob 9. uri avto-moto rally v Jelenov žleb, kjer bodo pri spomeniku položili venec.

Ponedeljek, 26. marca: ob 19.30 bo v Ribnici svečana akademija, posvečena občinskemu prazniku in 400-letnici kmečkih uporov. Organizirala jo bo osnovna šola.

Veliko delo majhne šole

Glasbena šola je štela na leto največ 112 učencev in 6 predavateljev

Glasbena šola Ribnica praznuje letos 10-letnico obstoja. Direktor šole Andrej Puhar, ki je dal pobudo za njeno ustanovitev, je šolo predstavil tako:

„V desetih letih je šlo skozi našo šolo 360 učencev. V tej številki so vštet tudi vsi, ki jo obiskujejo letos. Imamo 6 instrumentalnih oddelkov, in sicer: za klavir, violino, kitaro, harmoniko, za flavto in blok-flavto, za klarinet ter za trobila. Razen šole v Ribnici imamo že šesto leto tudi oddelke v Sodražici.“

Vendar šole ne obiskujejo le učenci iz Ribnice in Sodražice, ampak skoraj iz vseh območij občine. Tudi iz Loškega potoka imamo učence, iz Ribniške doline pa iz Prigorice, Brež in še od kod. V zadnjem obdobju imamo vedno več učencev iz vrst delavske mladine, to so vajenci podjetij INLES in RIKO, pa tudi iz vrst kmečke mladine.

Vsako leto doslej je imela šola najmanj 24 nastopov in gostovanj. Sodelovala je na vseh pomembnih proslavah in drugih svečanostih. Imela je več samostojnih rednih šolskih nastopov — produkcij. Sodelovali smo tudi z RTV in koncertno poslovalnico Ljubljanskega festivala. Na radiu smo imeli v oddajah za

mladino šest samostojnih nastopov.“

Cepprav sodi glasbena šola med manjše in mlajše kulturne ustanove, je veliko naredila za kulturni napredek v ribniški občini. Iz te šole je izšla tudi Hedvika Petje, ki se je posvetila glasbi in študira zdaj na glasbeni akademiji v Ljubljani, hkrati pa uči na glasbeni šoli Ribnica.

Andrej Puhar: „Glasbena šola obiskuje vedno več delavske mladine in kmečkih otrok.“ (Foto: J. Primc)

Denar ni vedno rešitev

Za kulturo je treba predvsem ljudi, ki znajo in hočejo delati

„Kdor se s kmetijstvom bavi, ta pri pameti ni zdravi,“ pravi 55-letni Jože Skulj iz vasi Črnc v Slemenih.

Mi pa smo obiskali Metoda Jakliča od Sv. Gregorja, središča Slemen, ki se razen s kmetijstvom ukvarja še s kulturo. Uspešno vodi dramsko skupino, ki šte-

je 25 do 30 igralcev in prav zdaj študira Štokovo igro „Moč uniforme“.

Medtem ko drugod kulturna društva propadajo, pa Prosvetno društvo „Slemena“ uspešno dela. Prvo kulturno društvo je bilo tu ustanovljeno že leta 1912. Vsako leto so naštudirali po eno igro ali več. Samo od leta 1955 so dali na oder 57 dramskih del, uspešen pa je tudi 12-članski pevski zbor.

Metod Jaklič nam je povedal nekaj lepih, koristnih in globokih misli o kulturi:

„Kultura na vasi je potrebna, da lahko mladi kaj počno, da nimajo na razpolago le oštarije in da ne zaidejo na kriva pota. Hkrati pa na primer pri nas mladi nudimo starejšim nekaj v zahvalo, ker so nam zgradili dvorano in nas naučili igrati, peti. Mi pa se ob tem tudi izobražujemo. Kadar je pri nas igra, je za Slemena praznik.“

Nemara smo najbolj delavno društvo, pa nas občina ne vidi ne v dobrem ne v hudem. Le lani so nam dali 3.000 din. Včasih, ko ni bilo denarja, smo od doma nosili drva, da smo lahko kurili za vaje. Drugod so pa imeli denar in je vse propadlo. V Ribnici imajo denar, pa najamejo gledališče od drugod in ga plačajo.“

Metod Jaklič: „Kultura je na vasi potrebna, da plemeniti ljudi, da mlade odvrta od krivih poti in da starejšim, ki so nas tega naučili, nekaj nudimo.“ (Foto: J. Primc)

BILO JE V JELENOVEM ŽLEBU

Jelenov žleb je kronal štirimesečno partizansko ofenzivo, ki je v celoti dosegla tudi vse pričakovane politične in vojaške cilje: odstranila je posledice velike italijanske ofenzive, vrnila zaupanje prebivalstva in zaustavila rast belogardizma, ki je bredel čedalje globlje v močvirje izdaje -- Brigade so prevzele vse pobude

Proslava v Jelenovem žlebu je sicer že za nami, toda v naših srcih bo ostal neizbrisani spomin na to slavno zmago partizanskih enot. S temi besedami je narodni heroj Franc Krese-Čoban začel svoj sestavek pod gornjim naslovom 31. julija 1958 v Invalidskem vestniku.

Po vijugasti vojaški cesti, ki pelje od Rakitnice proti Jelenovemu žlebu, se je v hladni marčni noči počasi pomikala dolga kolona partizanov. Borci Cankarjeve in Gubčeve brigade so šli na nove položaje. Izmučeni so bili od dolgotrajnih borb v Suhi krajini in okrog Ribnice. Stopali so molče, sklonjeni pod tepe nahrbtnikov in orožja, zatopljeni vsak v svoje premišljevanje. Bil sem med temi borci — zatopljen v lastne misli. Za povodec sem vlek el zgaranega, oesdianega konja, ki je še teže hodil kot jaz. Hladno je bilo, jaz pa brez suknjiča, zavij v konjsko odejo. Pred pohodom smo namreč imeli več ur počitka. Zaspal sem ob ognju, v spanju sem se prevajal na žerjavico in ostal seveda brez suknjiča, ki je zgorel na več mestih. Kdaj in kje bom dobil drugega, to sem razmišljal.

Jutranji svit nas je dohitel visoko nad stoletnimi jelkami. Pot se je še vedno vzpenjala. Občudovali smo te gozdne orjake na levi in desni strani ceste. Na mnogih drevesih so se poznali sledovi krogel iz preteklih bojev. Bilo je, kot bi gledali nezaceljene rane. Oči so nam plešale po vrhovih dreves in skalovju, pljuča pa so krepko vsrkavala gozdni zrak.

Prispeli smo na vrh! Prvi pomladanski sončni žarki, ki se jim je posrečilo prodreti oblake, so blagodejno vplivali na naše razpoloženje. Kmalu bo pomlad in z njo se začne življenje! Ta občutek nas je navdajal z radostjo in nehoti smo pozabili na utrujenost in prazne želodce. Pogovarjali smo se glasno, saj tu ni bila potrebna tišina. Bili smo daleč od sovražnika kot že nekaj tednov ne. Pol-

stila se nas je nekaka sproščenost. Harmonikar je raztegnil svoj meh. Iz kolone se je tu pa tam oglasila borbena pesem.

Cesta je postajala nekoliko bolj odprta in sončna. Šli smo proti Jelenovemu žlebu. Komandant je zaukazal počitek. Z veseljem smo sneli nahrbtnike, sedli nanje in položili orožje kraj sebe. Izvidniki Cankarjeve, ki je šla v koloni prva, so se pomaknili še malo dalje, „za vsak slučaj“ — do ovinka, od koder bo razgled večji. Ravno so izbrali mesto, kjer bodo sedli, in že so počili strelji. Dva sta bila ranjena. Vrgli so se v zaklone, zadnji pa je skočil h komandantu.

Mi v koloni smo slišali strele, toda nihče jih ni jemal resno. Mislili smo, da se je zopet kakih nerodi po nesreči sprožil mitraljez.

V hipu je bil Dragan, komandant Cankarjeve brigade, pri izvidnici. Počili so novi strelji. Zaseda! Italijani so! Tik nad cesto so si iz kamena zgradili bunker, iz katerega je zapela težka „breda“. Tudi s hriba so se vsule krogle čez naše glave.

Sklonjena telesa borcev so se v hipu zvrnala. Nobenega razburjenja ni bilo. Nobene panike. Partizani so z zaupanjem zrl v komandanta operativne zone Milovana in komisarja Rudija, ki sta hitela v predhodnici, da ocenita položaj. Čakali smo povelj.

„Ranjenci in pratež nazaj, na varno! Bataljona Gubčeve naj prevzema zaščito in zasedata dohode, od koder smo prišli. Cankarjeve naj prodira naprej na pod cesto. II. bataljon Gubčeve naj v teku zasede grič, okrog katerega se vije cesta!“ Tako nekako so se vrstila povelja. Obkoliti Italijane v zasedi, je bil njegov načrt.

Mahoma smo pozabili na utrujenost. „Juriš!“ je zaoril klic Cankarjevih in Gubčevih borcev med skalami in smrekami. Planili smo naprej. Med grmečim bobnenjem laškega orožja so zasikali naši kratki rafali med zmedene Lahe. Z zamolklim hahlanjem težkih „bred“ so se pomesale eksplozije naših ročnih bomb. Tako srditega ognja še nismo doživeli.

Namestnik komandanta brigade Lazar, pomočnik komisarja Franci in jaz smo tekli skupno z borci II. bataljona proti višini, ki smo jo za vsako ceno morali zasesti. Na čelu bataljona sta se podila v napad komandant bataljona Pero in komisar Tinč.

Z druge strani so z besnim streljanjem prodirali proti vrhu Italijani, ki so se tudi prav dobro zavedali strateške važnosti tega položaja. Pred nosom smo jim zasedli vrh. Besno so napadli, hoteč za vsako ceno dobiti vrh. Nekaj najbolj drznih so naši borci s puškinimi kopiti pregnali s tega položaja. Razdalja med našimi in njihovimi položaji je bila komaj nekaj deset metrov. Desno krilo našega bataljona se jim je pognalo v bok. „Hura! Juriš!“ je odmevalo med smrekami. Pognali smo se na sovražnika. Bombe so pokale in trgale njihove vrste. Obupno so se branili. Še bolj kot od našega orožja so bili zbegani od strašnega vpitja „Hura! Juriš! Juriš!“ Preskočili smo prve metre in ranjene vojake.

Kljub strašnem ognju naši niso več iskali kritja in zaklonov. Padel je komandir Roman, padel je četni komisar Jug, ki se je sam boril z deseterico Italijanov.

Fašisti so se strahovito branili. Borba je divjala od skale do skale sredi grmovja in gostega drevja. Med to začetno borbo so naše edince že sklenile popolne obroč, medtem ko sovražniku še ni uspelo razporediti edinic. Z bombami so naši borci potiskali Italijane, ki so bili popolnoma obkoljeni, korak za korakom k cesti, od koder so napadali Cankarjevi. Čvrst jeklen partizanski obroč, ki jih je zgrabil za vrat, se je vedno bolj zoževal.

„Naprej, hura!“ smo klicali in bodrili drug drugega in kot mačke preskakovali skale, ki so nas, kot naravna pregrada, ločile od sovražnikov. Ostal sem brez municije in bomb. Pred mano pa je izza skale lajala težka „breda“. — Tudi borci okrog mene so bili že brez bomb in skoro brez municije. Preskočil sem nekaj skal nazaj do naše hrabre bolničarke Marjance, ki je ravno obvezovala ranjenega tovariša. Dala mi je dve bombi. Plazil sem se proti težki „bredi“. Italijani so me opazili. Jelka, za katero sem iskal kritje, se je odžagana od strelav „bredo“ deset centimetrov nad mojo glavo zrušila na tla. Moral sem se umakniti. Poizkusil sem z druge strani. Za podrito smerko sem se priplazil v bližino posadke z „bredo“. Vrgel sem „kragujevačko“, nato še italijansko ročno bombo. Takoj po eksploziji sem skočil k „bredi“. Okrog nje je ležalo šest pobitih vojakov. Za menoj je skočil Saša, hraber borec iz Ljubljane. „Breda je naša, jo že imamo, težko bredo imamo!“

Italijanski obrambni obroč je bil prebit. Ze sva obražala priborjeno orožje proti sovražniku, ko se nenkrat Saša sesede. Dobil je kroglo skozi pljuča. Za nama je skočil še nek borec. Ze sem obrnil „bredo“, ko Saša strašno zavpije: „Čoban, pazi!“ V hipu sem se ozrl in skočil na ranjenega fašista, ki je leže obračal svojo dolgo puško, da bi jo za hrbtom sprožil vame. Hitro sva opravila, medtem pa je tudi naša „breda“, ki je pravkar menjala gospodarja, z vso svojo uničevalno silo tolkla po svojih bivših gospodarjih.

Naš pritisk je bil vedno močnejši. „Naprej tovariši!“ so klicali naši komandanti, komandirji in komisarji, ki so se borili v prvih vrstah. „Juriš, hura, naprej!“ je odmeval klic borcev, ki so brez odmora bili po sovražniku. Imeli smo že dovolj municije in pušk. Saj smo jih sproti jemali mrtvim sovražnikom. Italijanov sta se začela polasčati panika in obup. Pritiskali so sedaj na eno, pa zopet na drugo stran. Prebiti so se hoteli in si rešiti vsaj življenje, toda povsod okrog njih je bil sklenjen je-

Brigade - boljša taktika in bojna umetnost

Lado Ambrožič — Novljan opisuje v svoji knjigi „GUBČEVA BRIGADA“, da sta se za partizanski premik na nove položaje po veliki bitki pri Ribnici oblikovali dve skupini za nočni pohod čez Veliko goro proti jugovzhodu v smeri Podpreške in Drage. Jugovzhodno skupino sta sestavljali Tomšičeva in Serčarjeva brigada; njena maršruta je bila Marinovec, Jelenov žleb, Podpreška. Juhovzhodno skupino sta sestavili Cankarjeva in Gubčeva brigada z maršruto: gozdna Rudeževa pot proti Glazuti in Dragi. 26. marca 1943 okoli dveh zjutraj sta se obe skupini začeli viti po določenih poteh proti Veliki gori. Potovali sta neodvisno druga od druge, ker ni bilo časa, da bi se dogovorili za sodelovanje. Nihče ni pričakoval, da bi se spričo stvarne razporeditve italijanskih enot na Veliki gori mogli partizanski skupini srečati z Italijani. Naljuče pa je ustvarilo popolnoma drugačen položaj.

Lado Ambrožič nato na straneh 182 do 194 zanimivo in izčrpno opisuje znameniti spopad partizanov z italijanskimi okupatorji v Jelenovem žlebu. Trije partizanski bataljoni so v naletu s treh strani obkolili bataljon „Macerata“. 360 partizanov, ki so imeli 6 težkih mitraljezov in 18 puškomitraljezov, je napadlo 480 Italijanov, ki so imeli 12 težkih mitralje-

zov in 24 puškomitraljezov, razen tega pa še dva težka minometa. Kljub popolni italijanski premoči so se partizani pognali v boj z vso silovitostjo. Borci Gubčeve in Cankarjeve brigade so med silovitimi naleti slutili, da je pred njimi ena največjih zmagov z zgodovini osvobodilne vojne. Partizani so razbili prej tako močan in elitni bataljono Italijanov: sovražnik je izgubil 106 mrtvih in 102 ranjena vojaka. V partizanske roke je prišel pomemben vojaški plen.

Z Jelenovim žlebom in s prihodom vseh štirih slovenskih brigad v Drago in Podpreško se je končala partizanska protiofenziva, ki je trajala natanko štiri mesece: od 26. novembra 1942 do 26. marca 1943. Lado Ambrožič — Novljan navaja v svoji knjigi, da so imeli v teh štirih mesecih sovražniki 537 mrtvih (Italijani 432, belogardisti 93, ustaši in hrvaški domobranci pa 12); ranjenih je bilo 608 sovražnikov (479 Italijanov, 114 belogardistov ter 15 ustašev in hrvaških domobranov, partizani pa so hkrati ujeli 316 sovražnikov: 33 Italijanov, 118 belogardistov in 165 ustašev ter hrvaških domobranov. Vojaški plen je bil izredno velik in pomemben.

Šest partizanskih brigad, ki so sodelovale v štirimesečni protiofenzivi, je imelo 138 mrtvih in 305 ranjenih.

klen obroč, ki se je neprestano krčil.

„Koliko jih je,“ smo se čudili. Še vedno so regljale strojnice, pokale puške, vmes pa neprestano eksplozivne bombe. Nič več nismo vedeli čigavo orožje je bilo glasnejše, ker je bilo v naših rokah že veliko njihovega, ki smo ga takoj s pridom uporabljali. Tudi kričanje in tuljenje ni pomenilo. Med klici „Juriš, hura, po njih, tovariši!“ se je mešalo žalostno stokanje ranjenec in obupni kriki sovražnih vojakov.

Vrteli so se kot v začaranem krogu. Pamet jih je začela zapuščati. Odmotali so zaboje z municijo in vse, samo da bi se lažje rešili. Oficirji niso mogli ničesar več storiti, od strahu ponoreli vojaki jih niso več poslušali. Nič več niso vzdržali skupaj. Bili so kot čreda brez vodnika, ki se je razbila po grupah, kakor je pač naneslo. Le posamezniki so se še vedno močno branili. Iz dobrih naravnih zaklonov so sipali silovit ogenj.

Pritisk od zgoraj je bil vedno močnejši. V naših rokah je bila popolna iniciativa. Naenkrat so se zbegani italijanski vojaki v blaznem diru spustili proti cesti. Priti v dolino, rešiti se, čeprav sam, to je bil edini cilj slehernega vojaka. Mi od zgoraj smo jim bili na vratu. Na cesti pa jih je čakalo strašno presenečenje. Tu so jih sprejeli Cankarjevci, ki so jih stiskali tudi od obeh strani. Kot čreda divjih koz so skakali čez cesto. V to bežečo krdo je tolklo orožje Cankarjevcev.

Pod cesto je široko in globoko brezno, v katero so v tem paničnem begu strmoglavili mnogi bežeči vojaki. Kriki groze so trgali ozračje. Beg iz oklepa jim je bil onemogočen. Povsod skale, jame in goščava, kot da se je vse zarotilo proti njim. Naši so zasledovali in gonili bedne ostanke italijanske elite. Divji lov za bežečimi Italijani se je oddaljeval od bojišča.

Nisem se udeležil tega lova. S Francijem sva si natovorila težko „bredo“ in jo nesla proti cesti. Strašno je bilo razdejavanje. Za skalami, smrekami in grmovjem, povsod so ležala nema, negibna trupla v vseh mogočnih položajih. Med njimi je bilo razmetano orožje, municija in druga vojaška oprema. Tak je bil

bedni konec bataljona elitne italijanske divizije „Macerata“, ki naj bi nam udaril v hrbet, pa je bil prepozen.

„Če jih ne bi prehiteli mi, bi lahko sedaj prav tako ležala naša trupla,“ sva menila s Francijem in pazljivo prestopala mrtve vojake, da ne bi pohodila njihovih trupel, kajti pri nas partizanov ni nikoli, tudi v najbolj divji in kruti borbi, ugasnilo človeško čustvo.

Na cesti je bila še večina borcev, ostali pa so se polagoma vračali. Otovorjeni so bili z orožjem in upehani od zasledovanja. Vsem so žareli obrazi, iz oči pa jim je sijalo veselje in ponos. Tu je ležalo na kupe orožja in še in še so ga nosili skupaj.

Radio stanica (SOS je bilo njeno zadnje sporočilo italijanski komandi v Ljubljano), dva težka minometa, okrog 20 težkih in lahkih strojnic, nad 120 pušk, blizu 30.000 kosov municije, nad 200 granat za težke minomete, ogromno druge vojaške opreme, to je bil plen te kratke, toda najbolj srdite borbe, kar smo jih do tedaj bojevali z Italijani. Na bojišču pa je ležalo blizu 150 italijanskih prostovoljcev, ki so se borili kot levi. Vendar jim vsa velika hrabrost ni pomagala. Naleteli so na še večje junaštvo, lastno samo našim borcem.

Blizu bojišča smo pokopali komandirja Romana in Obersterja ter komisarja Juga. Z rosnimi očmi in stisnjeno pestjo na prsih smo se poslovlili od njih. Bilo je, kot bi nam iztrgal kos srca.

Tiho, nekako svečano so padla povelja. Oprtali smo težka bremena in se še enkrat ozrli na bojišče. Brigadi sta se zvrstili in počasi krenili dalje v nove zmage.

FRANC KRESE — ČOBAN

Ive Šubic: RANJENEC (1948, linorez)

Legenda našega osvobodilnega boja

Boj v Jelenovem žlebu je postal legenda našega osvobodilnega boja. Zgodovina ga ceni, ker je zmagal po številčnem stanju in oborožitvi slabši nasprotnik. Spričo uporabljene taktike Jelenov žleb presega okvirje ožje domovine in postaja primer veličine partizanskega bojnega duha in veščine. Zdaj, ko so nam znani vsi podatki tega edinstvenega spopada, postaja Jelenov žleb še večji in bolj pomemben. Vrednost tega boja se je zrcalila v silovitosti težnji po popolni zmagi, po popolnem uničenju sovražnika ter se oblikovala v mojstrski sposobnosti, odločiti boj z obkoljevanjem in udarcem iz bližine. To pa je odslej ostala tudi poglobljena lastnost partizanskih enot in njihovo temeljno taktično načelo.

LADO AMBROŽIČ — NOVLJAN

Prodajalna HRIB v Loškem potoku je ena največjih prodajalnih trgovskega podjetja JELKA in je vselej dobro založena

JELKA: naložba v gostinstvo

Restavraciji bosta še dve manjši gostinski sobi, točilnica, recepcija, nove sanitarije, prenovljena kuhinja in še drugi potrebni prostori. Uredili bodo tudi velik parkirni prostor in pripravili prostor za bodoče štiristezno avtomatsko kegljišče, katerega pa trgovsko podjetje Jelka samo ne bo zmoglo. V tej akciji bodo morala sodelovati vsa ribniška podjetja, saj kraj nujno potrebuje tovrstni rekreacijski objekt. Kegljšče potrebujejo mladina, sindikalna športna društva in vsi občani, ki se zanimajo za šport. Preureditev Restavracije bo veljala okoli 3 milijone dinarjev, dela pa bodo zaključena predvidoma do začetka julija letos, se pravi še pred glavno turistično sezono.

Drago Turnšek, direktor trgovskega podjetja JELKA: „Odločili smo se, da bomo najprej uredili sodoben gostinski objekt, zatem pa začeli zbirati denar za bodočo blagovnico.“

JELKA je pred nedavnim odprla na Bregu (v nekdanji gostilni pri Špičku) prodajalno z živili. Na Bregu se namreč širi novo naselje individualnih hiš in je bila želja potrošnikov in krajevnih dejavnikov, da bi kraj dobil svojo trgovino. Kolektiv JELKE je rad ustregel njihovim željam, saj je najvažnejša skrb trgovcev približati se potrošniku.

Kolektiv JELKE se zaveda, da kraj potrebuje primerno blagovno hišo, v kateri bi lahko Ribničani kupovali vse, kar potrebujejo. Poleg tega, da še ni določena lokacija, kjer naj bi v Ribnici stala taka blagovna hiša, si kolektiv „Jelke“ v sedanjem času ne bi upal iti v to investicijo, posebno zaradi sedanje naložbe v gostinstvo.

Kolektiv trgovskega podjetja JELKA se že dlje časa zavzema za kakršno koli integracijo. Vendar pa išče tako obliko, da bo obema partnerjema v korist, predvsem pa da bosta od združitve imela koristi kraj in potrošnik.

KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA „JELKA“ ČESTITA OBČANOM ZA PRAZNIK IN JIH VABI K NAKUPU V SVOJE PRODAJALNE!

Do začetka julija letos bo preurejeno največje ribniško gostišče, ki bo poslej gostinski objekt B kategorije.

INLES: podpiramo proces združevanja

Z Mirkom Anzeljcem, direktorjem splošne organizacijske službe, in Janezom Bojcem, direktorjem prodajne službe v ribniškem INLESU smo se pogovorili o lanskih dosežkih in bodočih nalogah podjetja. Povedala sta:

PROIZVODNJA

— INLES je lani v celoti izpolnil predvidene cilje. Ustvarjeni celotni dohodek je znašal okoli 210 milijonov dinarjev (21 starih milijard). Od tega je znašala lastna proizvodnja kar 180 milijonov dinarjev, promet prodajnih skladišč pa 30 milijonov. Načrti proizvodnje, prodaje in finančnega uspeha niso le doseženi, ampak preseženi. Povprečni osebni dohodek je znašal 1.826 din.

Letos bomo ostali pri sedanjem proizvodnem programu, kar pomeni, da ne bomo uvajali novih proizvodov. Hkrati predvidevamo nadaljnji porast proizvodnje, zlasti sobnih vrat in vezanih oken. Obseg proizvodnje bo večji tudi zaradi povečane proizvodnje pri kooperantih.

Naši osnovni cilji, gledano s stališča proizvodnje in prodaje, so:

imenovane „neodtujljive samoupravne pravice“ uresničevale izključno v vsaki organizaciji TOZD posebej.

Neglede na samostojnost TOZD na področju samoupravljanja pa bo osnovne poslovne funkcije, kot so nabava, prodaja, finance in razvoj, opravljala tudi v bodoče samo TOZD skupne strokovne službe za vse TOZD, združene v podjetje, kar je potrebno zaradi učinkovitosti in racionalnega poslovanja. Uresničitev ustavnih dopolnil s tem, da ustanovimo TOZD, je hkrati trdna osnova za nadaljnje integracije, ker bi vse nove enote dejansko dobile status TOZD.

RAZVOJ

Za razvoj lesne industrije bi bilo koristno, da bi lesna industrija tesneje sodelovala s področnim podjetjem, ki upravlja z gozdovi. Pametno je namreč doma predelati čimveč lesa. V sodobnem svetu so se izkazale za zelo koristne tako imenovane navpične integracije, se pravi združevanja podjetij, ki proizvajajo surovine, z industrijo. Tako sodelovanje oziroma tesnejša povezava pa bi omogočila tudi

žave predvsem zaradi nelikvidnosti svojih kupcev. Prišli smo do spoznanja, da je najučinkovitejše sredstvo za izboljšanje likvidnosti predvsem prodaja dobrim plačnikom in izločanje

Diplomirani ekonomist Janez Bojc, direktor prodajne službe: „Prodaja dobrim plačnikom je edina pravilna pot za krepitev posameznega podjetja in vsega našega gospodarstva, hkrati pa velik prispevek k utrditvi gospodarstva.“

kupcev, ki so slabi plačniki. Menimo, da je to edina pot za izboljšanje celotnega gospodarskega položaja v državi in hkrati izpolnjevanje nalog v zvezi z

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE!

V Inlesovih tovarnah in obratih je zaposlenih tudi veliko žena in deklet

1. Organizirati čim širši krog kooperantov-proizvajalcev s področja stavbnega pohištva. Tako bi postal INLES nosilec razvoja proizvodnje stavbnega pohištva v Jugoslaviji. Podpirali bomo tudi še vse procese združevanja, ki vodijo k doseganju tega cilja.

2. Že lani je INLES izvažal svoje izdelke v Nemčijo, Avstrijo in na Madžarsko. Letos nameravamo izvoz v te dežele povečati, posebno v države s konvertibilno valuto. Sklenjenih je že več dogovorov. Razen tega se še številna podjetja iz Avstrije in Nemčije zanimajo za nakup naših izdelkov. V teh deželah smo si namreč pridobili ugled in nam naši dosežani kupci priporočajo nove. Zaradi tega pripravljamo INLES tudi nekatere organizacijske spremembe. V kratkem bomo ustanovili oddelek za zunanjo trgovino ki se bo razen s prodajo ukvarjal še z načrtno raziskavo tujih tržišč.

3. Večjo skrb pa bomo posvetili izboljšanju produktivnosti dela in zmanjševanju vseh vrst proizvodnih stroškov.

TOZD

V INLESU smo že izdelali dokončen program za ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela (TOZD). Tako bo v okviru INLESA 5 TOZD, in sicer:

1. Tovarna stavbnega pohištva Ribnica,
  2. Tovarna stavbnega pohištva Loški potok,
  3. Tovarna stavbnega pohištva Sodražica,
  4. Tovarna stavbnega pohištva „Javor“, Jusiči,
  5. Organizacija skupne strokovne službe, ki vključuje tudi celotno lastno trgovsko mrežo.
- V samoupravnem pogledu bodo bodoče TOZD popolnoma samostojne in se bodo tako

hitrejši in učinkovitejši razvoj obeh panog. LIKVIDNOST
Ukrepi v zvezi z likvidnostjo, ki veljajo z novim letom, nas sicer niso neposredno prizadeli, vendar ima INLES precejšnje te-

uresničevanjem stabilizacijskega programa.

Ob zaključku sta oba poudarila, da delovni kolektiv INLES kljub nekaterim težavam gleda z optimizmom v bodočnost.

V obratu INLES v Sodražici so letos preusmerili proizvodnjo na tekoči trak, opremili novo proizvodno dvorano s stroji, proizvodnjo pa bodo povečali, ne da bi zaposlili nove ljudi.

Ciril Grebenč, kmet iz Grebenja: „Včasih sem se ukvarjal s pridelovanjem vsega in še suho robo sem izdeloval, zdaj pa sem se specializiral za proizvodnjo mleka oziroma za pašnokošni sistem.“

Letališka oprema iz Ribnice

Lani je 224-članski kolektiv RIKA ustvaril že 28 milijonov celotnega dohodka. Proizvodni program, ki so ga osvojili pred leti, obsega izdelavo opreme za letališča in celotne mehanizacije za čiščenje snega na cestah in letališčih. RIKO izdeluje različne tipe snežnih plugov, posipalce za ceste, rezkarje snega, manjše greder deske za ravnanje cestišča, razne priključke za vilicarje in drugo opremo. Na vseh naših in tudi nekaterih tujih letališčih že poznajo RIKO-VE hidravlične stopnice za dostop v letalo. Prilagojene so različnim tipom letal, tudi največjim jumbojetom. Za letališča iz-

delujejo še vlečne drogove za vleko letal, predelujejo kombije v vozila za dovoz vode in odvoz fekalij, izdelujejo vozičke za prevoz prtljage, vozičke za odvoz smeti in drugo. Sedaj razvijajo letališki traktor, ki bo univerzalen pripomoček za vleko na letališčih. Razstavili ga bodo že na spomladanskem zagebškem velesojmu.

Odkar so lani v ribniški kovinski industriji odprli novo 3.000 kvadratnih metrov veliko proizvodno halo, gre delo laže. Letos imajo v načrtu nabavo novih obdelovalnih strojev in postavitev lastne transformatorske postaje. Računajo, da bodo ustvarili 30 milijonov celotnega dohodka, v letu 1975 pa ta znesek še prekoračili za 100 odst.

Sprejeli so vrsto ukrepov za stabilizacijo, večjo likvidnost in

racionalnejše poslovanje. V kratkem bo začelo izhajati tudi glasilo kolektiva.

Posebno skrb bodo posvetili izobraževanju zaposlenih. Organizirali bodo kovinarsko šolo za vse tiste, ki si želijo pridobiti ta poklic. Trenutno štipendirajo na fakulteti in srednjih šolah 32 bodočih strokovnjakov. Pomanjkanje strokovnega kadra občutijo vedno bolj, saj zahteva tovrstna proizvodnja zanesljive in sposobne ljudi.

Tudi skrb za življenjske razmere zaposlenih je vselej prisotna. V zadnjih štirih letih so namenili za stanovanjska posojila več kot dva milijona dinarjev, kupili pa so tudi nekaj stanovanj v blokkih. Za topli obrok prispevajo zaposleni le pa en dinar, medtem ko dobijo delavci povrnjeni tudi del stroškov za prevoz na delo. Lani so razdelili tudi regres za dopust.

Obdelati moramo vsak kos zemlje

Letos poteka 28 let povojnega delovanja zadruga in zadrugištva v naši dolini. V tem času je bilo več mejnih obdobjev razvoja zadrugištva. Iz malih zadrug je nastala sedanja kmetijska organizacija, ki pokriva večji del občine.

Tudi sedaj je tako mejno obdobje, ko zadruga postaja resnično organizacija prostovoljno združenih kmetov, ki bodo kot člani delovne skupnosti z delavci v zadrugi odločali o delovanju zadruga, njenem razvoju in delitvi ustvarjenega dohodka.

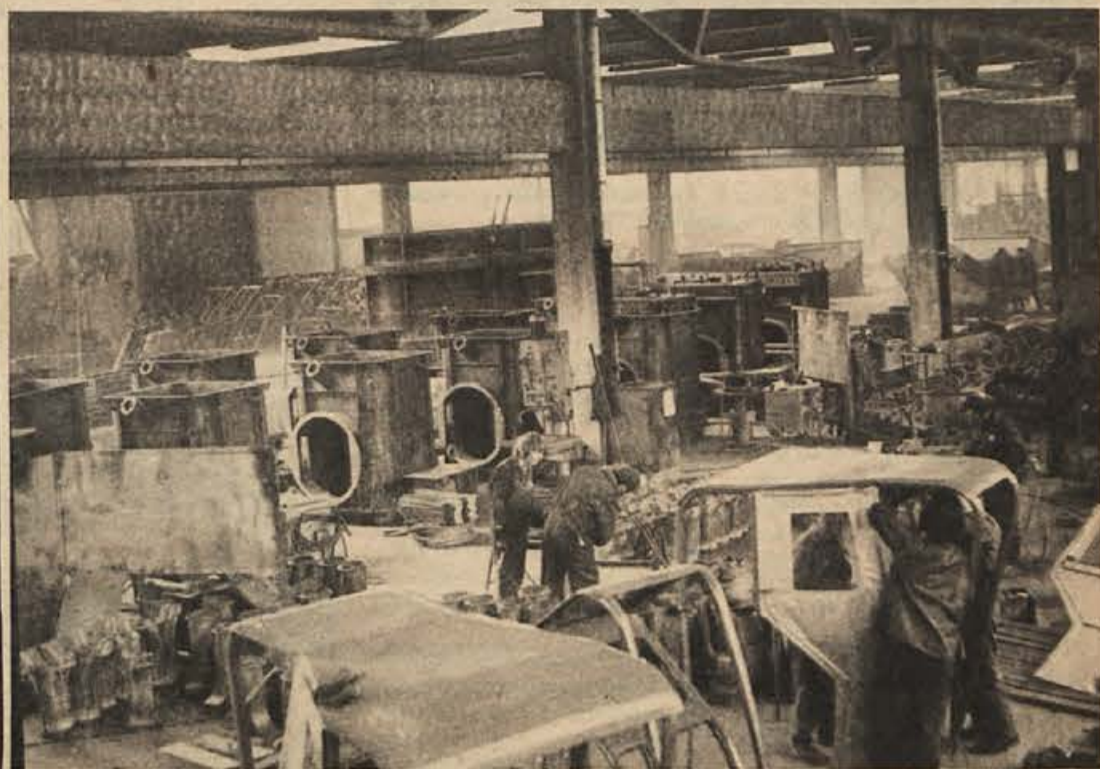
Program razvoja predvideva nadaljnjo krepitev živinoreje z uvajanjem sodobne paše, ki bo z nadaljnjo selekcijo in izkoriščanjem vseh dosežkov znanosti pripomogla do hitre rasti proizvodnje z manj delovne sile. Zadruga bo vključevala vse ob-

čane, ki so pripravljene z lastnim delom obdelovati zemljo, ker ne sme biti neobdelan niti najmanjši del kmetijske površine.

Hranilno-kreditna služba pri zadrugi je kmetova hranilnica in posojilnica, v kateri dobi za vložena sredstva najmanj enake obresti kot v drugih denarnih zavodih. V primeru potrebe pa mu je najbližja za kreditiranje razvoja njegovega gospodarstva z ugodnimi pogoji.

Posebno skrb posveča zadruga pospeševalni službi in kooperaciji v kmetijstvu ter proizvodnji izdelkov ribniške domače obrti. Poleg osnovne so tudi ostale dejavnosti, kot sta tovarni promet in trgovina na drobno, pomemben činitelj za zadovoljevanje potreb kmetov in ostalih občanov. Zato bomo še naprej skrbeli tudi za razvoj teh dejavnosti.

Zadrugištvo ima v Ribniški dolini dolgoletno tradicijo, saj je bila že leta 1909 ustanovljena živinorejska zadruga v Sodražici. S tem je bil dan tudi poudarek usmeritvi kmetijske proizvodnje glede na naravne pogoje. Kmalu so začeli sodelovati tudi izdelovalci suhe robe in rešetarji, katerim je bilo njihovo delo dopolnilo kmetijske dejavnosti, hkrati pa so izkoriščali bogastvo, ki so ga ponujali gozdovi.

Pogled v 3.500 kvadratnih metrov veliko proizvodno halo, ki so jo zgradili minulo leto in v kateri izdelujejo razno opremo za cestno službo in letališča

DONIT: proizvodnja razprodana

Novi stroji za novo proizvodno dvorano obrata DONIT v Sodražici so že prispeli. Skupaj jih je 25. Iz Nemčije so prihajali

Ivan Petrič: „Proizvodnja novih strojev je že razprodana, čeprav bodo začeli postopno obratovati šele v aprilu.“

postopno, zadnje so dobili februarja letos.

To so stroji za izdelavo žičnih tkanin, izdelani v Vzhodni Nemčiji, ki jih bo DONIT odplačal v treh letih. Njihova predvidena proizvodnja je že prodana, čeprav bodo začeli postopoma obratovati predvidoma v aprilu. Z dobavami svojih proizvodov je sodraški obrat DONIT celo v zaostanku, zato delajo od julija lani tudi ob sobotah.

Zaradi novih strojev potrebujejo seveda tudi nove delavce. Računajo, da se bo kolektiv že v bližnji prihodnosti povečal od sedanjih 140 ljudi na 180 do 200.

„15. marca so bila dokončana gradbena in notranja dela v novi proizvodni dvorani. Nekaj težav smo imeli s priključkom elektrike, vendar bo vse v redu

in bomo lahko začeli postopno poizkusno proizvodnjo v novem obratu že s prvim prihodnjim mesecem,“ nam je povedal pomočnik direktorja obrata DONIT Sodražica Tone Valant in nadaljeval:

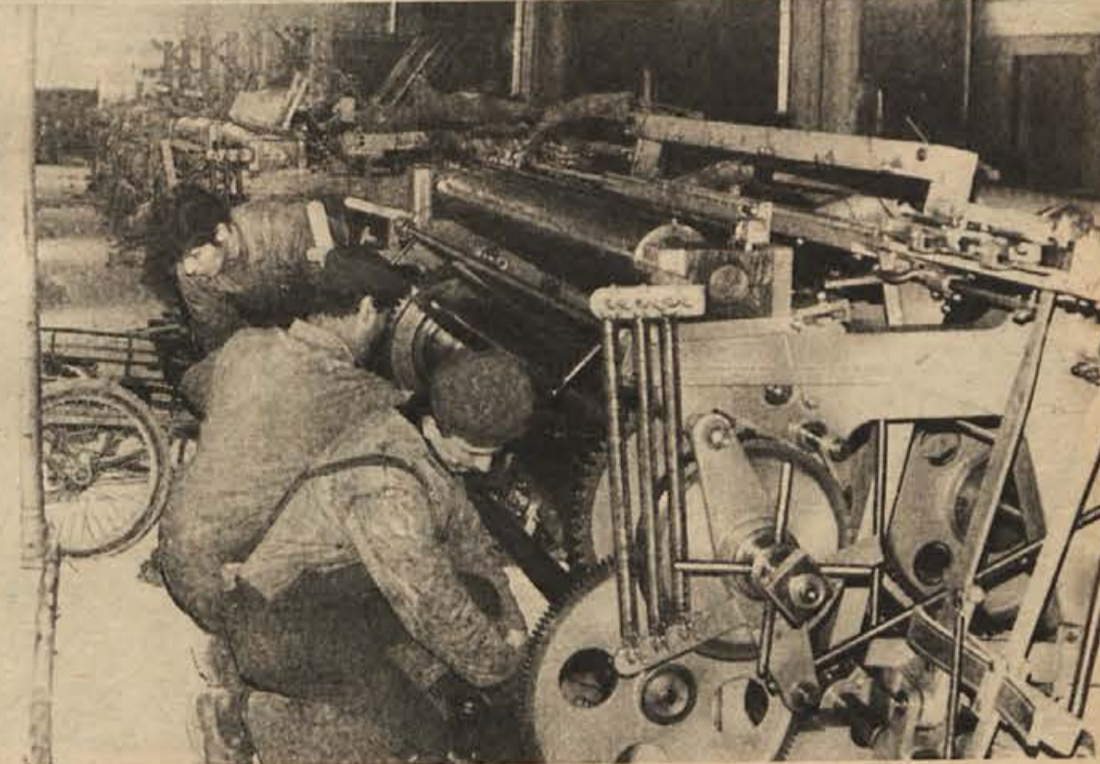
„Za dober mesec dni smo s proizvodnjo v zaostanku. Najhuje je, ker zaradi naše zamude zamuja še tisti obrat našega podjetja DONIT, ki predeluje tkanine. Vendar smo zdaj že tako daleč, da bomo zamudo počasi odpravljali. Strokovnjaki zagotavljajo, da bo za popolni zagon strojev v novi proizvodni dvorani potrebnih okoli 18 do 20 dni. To pomeni, da bodo v drugi polovici aprila delali že vsi stroji v poizkusni proizvodnji.“

Pohvaliti moram SGP ZIDAR iz Kočevja, ki je zelo hitro zgradil dvorano. Šele 8. avgusta lani smo zasadili prvi kramp, v teh dneh pa bodo šli stroji že v pogon. Praktično so delali vso zimo in za naše razmere opravili delo izredno hitro.

Za novi obrat imamo že podrobno zamisel o tehnologiji.

Tone Valant: „Že danes čutimo pomanjkanje različnih strokovnih moči.“

V novi proizvodni dvorani obrata DONIT v Sodražici postavljajo nove stroje, ki jih bodo v teh dneh postopno vključevali v proizvodnjo.

Računamo tudi, da bo še naprej naraščalo zanimanje za žične tkanine in da ne bo težav s prodajo. To pa pomeni, da ne bo težav z odplačevanjem posojil za stroje in za novo zgradbo ter njihovo amortizacijo, hkrati pa bomo člani kolektiva prejemali tudi delu in učinku primerne osebne dohodke.

Že danes čutimo pomanjkanje različnih strokovnih moči. Vendar računamo, da bo neka-ko šlo. Včasih, še pred letom in pol, nismo imeli ključavničarjev, danes pa imamo celo tri preveč in delajo kot tkalci, vendar bodo kmalu spet lahko delali pri nas kot ključavničarji.

Dobiti moramo sodelavce za vodstvo proizvodnje, za urejanje in dopolnjevanje tehnologije. Te bo težje dobiti, če ne bomo imeli zanje stanovanj. Za eno stanovanje smo se že

prijavili v bodočem četvorčku, ki ga bodo gradili v Sodražici. Člani našega kolektiva pa dobivajo tudi posojila za stanovanjsko gradnjo.

Iščemo tudi mlade ljudi, ki bi jih štipendirali na šolah. Zanimanje za šolanje je večje pri dekletih, čeprav bi prav fante nujno potrebovali na nekaterih delovnih mestih. Sicer pa iz nekdanjega „moškega“ kolektiva postajamo vse bolj „ženski“ kolektiv. Še pred dvema letoma so bile pri nas zaposlene le 4 ženske in 75 moških, zdaj pa jih je že 40 med okoli 140 zaposlenimi.

Za letni dopust dobi vsak zaposleni 600 din. Lastnih počitniških domov DONIT nima, vendar ima sindikat v Medvodah na razpolago camping garnituro (šotore itd.), ki jih daje članom kolektiva v najem za

malenkostno odškodnino.

Imamo dobro urejeno menzo in prehrano. Tople malice dobe delavci vseh treh izmen, in sicer le po 1,50 din obrok, kar je izredno poceni. Ostalo plača podjetje. Razen tega dobe delavci zastonj čaj in kavo.“

EUROTRANS: uspeh že v prvem letu

EUROTRANS JE V DOBREM LETU POSTAL EDEN NAJVEČJIH JUGOSLOVANSKIH TRANSPORTERJEV V MEDNARODNEM PROMETU. LANI JE KOLEKTIV DOSEGEL 36 MILIJONOV PROMETA. RAZŠIRITEV ŠPEDITERSKE DEJAVNOSTI. NOVOST: ZBIRNI KAMIONI NA RELACIJI ZAHODNA NEMCIJA – SLOVENIJA ZA PREVOZ MANJŠIH POŠILJK.

Direktor Eurotransa Dušan Čuk, ki mu čestita ribniški predsednik Bogo Abrahamsberg za dosežene uspehe podjetja

Ribniško transportno in špeditersko podjetje EUROTRANS, ki je že takoj po začetku poslovanja konec 1971 beležilo lepe uspehe, je minulo leto končalo s 36 milijoni celotnega dohodka. Ustvarilo je za milijon skladov, kar je za prvo poslovno leto izreden uspeh, saj so šele drugo polovico leta delali s polno zmogljivostjo. Vozni park so namreč kompletirali šele v drugi polovici lanskega leta.

Po podatkih druge polovice lanskega leta je EUROTRANS med jugoslovanskimi transporterji po številu mejnih prehodov

v Salzburgu na drugem mestu. Prehodi v Salzburgu so merilo mednarodnega udejstvovanja jugoslovanskih transportnih podjetij na poti proti Zahodni Nemčiji in državam Beneluxa. Kar 90 odst. prevozov so opravili v mednarodnem prometu, medtem ko je ostalih 10 odst. odpadlo na promet v domovini, to je predvsem na dostavo blaga naročnikom.

EUROTRANS opravlja mednarodne prevoze s 54 vozniimi enotami. To so tovornjaki s prikolicami z nosilnostjo po 22 ton. V načrtu imajo nabavo še 15 novih vozniih enot znam-

ke RABA-MAN. Vozni park nameravajo povečati na 70 vozil in tega zatem stalno obnavljati.

Poleg nabave novih kamionov namerava kolektiv v bližnji prihodnosti zgraditi lasten parkirni prostor in skladišče. Te prostore so že začeli graditi pri Grosupljem.

EUROTRANS ima v Višnji gori tudi svoj proizvodni obrat. V sodelovanju z angleško firmo Black and Decker sestavljajo drobno električno orodje, kot so ročni vrtni strojčki, ročne brusilke, vibratorji za poliranje in vrtnje, ročne cirkularke, vse to z različnimi priključki. Opravljajo tudi montažo in servis za izdelke te firme pri nas.

155-članski kolektiv pa namerava poleg uresničitve omenjenih načrtov razširiti svoje poslovanje v špediterski dejavnosti. Prav zato bodo odprli svoje filiale v Zagrebu, Mariboru in Velenju. Doslej so imeli tovrstna predstavništva le v Ljubljani in obmejna v Sežani ter Dravogradu. Špeditersko dejavnost bodo razširili predvsem zato, da bodo lahko strankam, katere jim zaupajo prevoz blaga v mednarodnem prometu, opravili tudi vse posle, ki so v zvezi z uvozom in izvozom blaga. Ti

Voznika Janez Lenaršič (v kabini) in Mijo Andročec vozita pri EUROTRANSU od začetka poslovanja. Zadovoljna sta z delom in zaslužkom

posli bodo sedaj tudi hitreje opravljene, s tem pa tudi celotne transportno-špediterske storitve.

Novost, ki jo je EUROTRANS uvedel v transportu pri nas, so tudi zbirni kamioni, ki obratujejo na relaciji Zahodna Nemčija – Slovenija. Namen

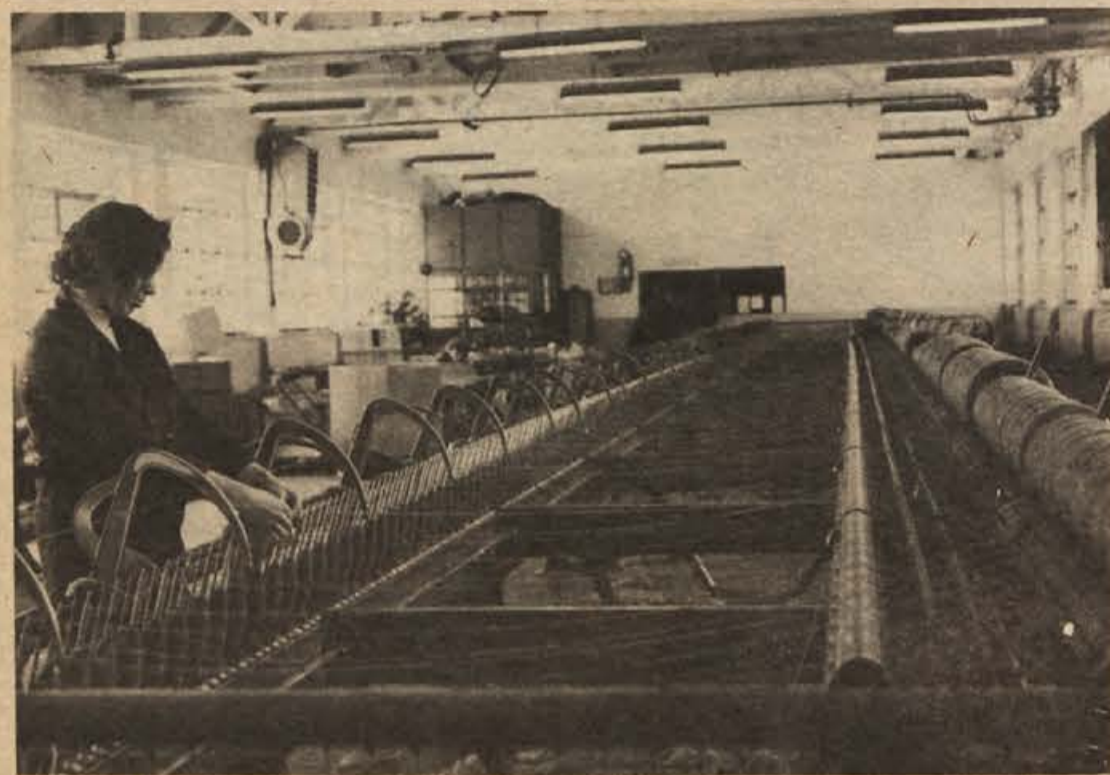
tega transporta je prevažati manjše pošiljke, to so tovori, težki nekaj sto kilogramov. Po tej vrsti mednarodnega prevoza je veliko povpraševanje, saj je tak prevoz opravljen v 48 urah. Sedaj obratujeta dva zbirna kamiona na teden.

EUROTRANS si je v krat-

kem času obstoja zagotovil svoj položaj med slovenskimi in jugoslovanskimi prevozniki in špediterji s solidnim poslovanjem, ki mu botruje vselej urejen vozni park, sodobni komercialni prijemi in dobri medsebojni delovni odnosi vseh zaposlenih v kolektivu.

Del voznega parka ribniškega EUROTRANSA

Pogled v predilnico, v kateri bodo še letos namestili najnovejše predilne stroje

Modernizacija v Jurjevici

delavo volne gorenjskih ovac v moderno tovarno, v kateri izdelujejo tkanine iz čiste volne. 400-članski kolektiv ustvari sedaj od 70 do 80 milijonov celotnega dohodka na leto.

Tovarna ima sodobno urejeno predilnico česane preje, predilnico mikane volnene preje, barvarno in oplemenitilnico.

V Jurjevici pri Ribnici je tovarna pred 10 leti ustanovila svoj obrat, v katerem so dobili zaposlitev prebivalci tega predela ribniške občine. Obrat postaja tehnološko samostojen, saj ima že vse oddelke, ki jih za svojo dejavnost potrebuje. Poleg predilnice, tkalnice, apreture, oplemenitilnice in šivalnice bodo letos uredili še barvarno. Največja letošnja investicija pa

bo rekonstrukcija predilnice. Za en sam predilni stroj bo potrebno odšteti okoli 3 milijone dinarjev. V novi predilnici bo veliko večja zmogljivost kot v sedanjih, hkrati pa bodo tudi delovni pogoji neprimerno boljši.

Obrat v Jurjevici bo z novimi naložbami postal tehnološko popolnoma samostojen in bo ena izmed temeljnih organizacij združenega dela. Da bo lahko samostojno posloval, bo dobil dodatna obratna sredstva, saj je znano, da se je cena volne na svetovnem tržišču v enem samem letu dvignila za 300 odst.

Z modernizacijo in novo organizacijsko obliko bo 100-članski kolektiv tekstilcev iz ribniške občine imel še boljše možnosti za nadaljnji razvoj in napredek.

Mlad in prizadeven kolektiv

Industrija termičnih aparatov, žičnih pletiv in plastike

Iz podjetja SITOPLET, ki je bilo ustanovljeno v Ribnici oktobra 1971 in je izdelovalo žična pletiva, se je v dobrem letu razvilo novo podjetje ITPP – industrija termičnih aparatov, žičnih pletiv in plastike. Podjetje je v tem kratkem obdobju doseglo že lepe uspehe.

Proizvodni program obsega

izdelavo naprav za centralno ogrevanje, oljnih gorilnikov, rezervoarjev za kurilno olje, trajno žarečih pači in štedilnikov, metalizacijo stekla, plastike in kovin, izdelavo žičnih pletiv ter še nekatere druge proizvodne dejavnosti.

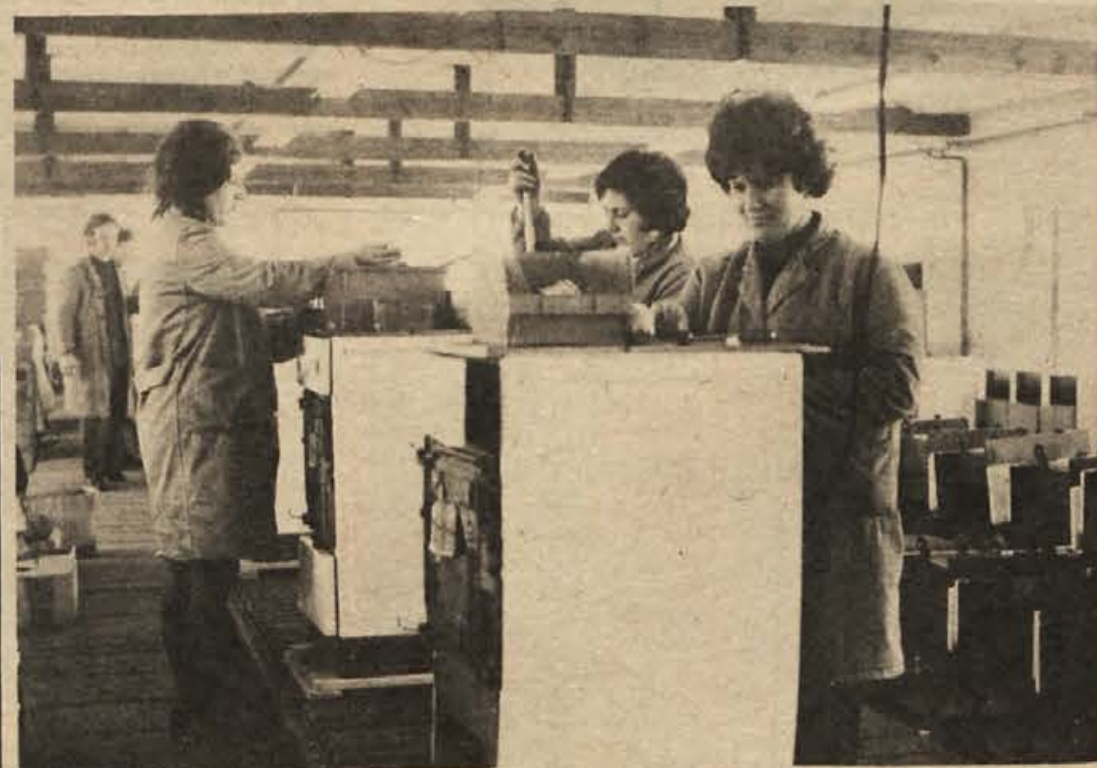
Podjetje ima proizvodne prostore na Ugarju, tu je tudi uprava podjetja, kjer izdelujejo trajno žareče peči in štedilnike, in novo proizvodno halo v Ribnici, kjer opravljajo montažo elementov za centralno ogrevanje, izdelujejo baterijske cisterne in opravljajo metalizacijo. Ustanovitev podjetja in proizvodnih prostorov je omogočilo ljubljansko podjetje TEHNO-IMPEX.

Kolektiv ITPP pa misli že sedaj na nadaljnjo razširitev. Pri-

pravlja gradnjo nove montažne hale z 2.500 kvadratnimi metri površine, v kateri bodo organizirali proizvodnjo trajno žarečih štedilnikov in peči znamke KÜPPERSBUSCH. Podjetje ima z znanima zahodnonemškima firmama IDEAL STANDARD in KÜPPERSBUSCH 5-letno kooperacijsko pogodbo.

Od 28 zaposlenih pri Sitopletu je kolektiv ITPP narasel že na 107 članov. Več kot polovica je žensk. Kar 59 članov kolektiva je mlajših od 30 let.

Podjetje ima samoupravne akte v skladu z novimi ustavnimi dopolnili. Prav sedaj pa se kolektiv ITPP, trgovsko podjetje TEKO iz Ljubljane in transportno podjetje EUROTRANS pripravljajo na ustanovitev skupnosti TOZD.

Dekleta pri montaži trajno žarečih štedilnikov v proizvodnih prostorih na Ugarju

V obratu Modne konfekcije KRIM v Sodražici izdelujejo ženske obleke za izvoz v zahodnoevropske države.

V Sodražici delajo za izvoz

Masarykova 4
61000 LJUBLJANA.

Modna konfekcija KRIM je renomirano podjetje, znano po vsej domovini in v celi vrsti zahodnoevropskih držav, s katerimi podjetje sodeluje. Za konfekcijske izdelke z značko KRIM ve prav gotovo sleherni potrošnik, saj so znani po kakovosti in modnih dosežkih.

Na širšem dolenjskem območju ima KRIM svoje obrate

in trgovine v Novem mestu in Sodražici. Tokrat smo obiskali obrat v Sodražici v ribniški občini, v katerega je podjetje KRIM v preteklem obdobju vložilo veliko sredstev in truda, da je začel uspešno poslovati.

V Sodražici dela sedaj 60 mladih žena in deklet, ki so se morale delu priučiti. Izdelujejo pretežno za izvoz. Ženske obleke modernih krojev in vzorcev izvažajo v Zahodno Nemčijo, Švico, na Švedsko in druge države. Tuji partnerji hvalijo izdelke iz Sodražice, saj ne zastajajo po kakovosti za podobnimi izdelki raznih drugih proizvajalcev. Ker je bila v minulem obdobju problematična produktivnost v tem obratu, pričakujejo, da se bo letos tudi ta povzpela na raven celotnega

podjetja in s tem tudi plače zaposlenih na okrog 1.600 din. Seveda pa pri tem ne bo smela trpeti kvaliteta.

V Sodražici bi radi zaposlili še nadaljnjih 20 izučenih ali vsaj priučenih šivilj ali krojačic. Če jim teh ne bo uspelo dobiti, je podjetje pripravljeno za tako skupino interesentk organizirati priučevanje za konfekcijsko stroko.

Vodstvo podjetja si prizadeva, da bi uredilo za zaposlene kar najboljše delovne pogoje. Za zaposlene v Sodražici so pred kratkim organizirali toplo malico, za katero krije del stroškov podjetja.

Modna konfekcija KRIM je odprla v Sodražici tudi prodajalno, v kateri nudijo potrošnikom svoje izdelke in izdelke drugih proizvajalcev.

ZDRUŽENO KGP KOČEVJE

s svojimi obrati na območju ribniške občine

gozdni obrat
RIBNICA

gozdni obrat
GRČARICE

špedicija
RIBNICA

ČESTITA OBČANOM RIBNIŠKE OBČINE ZA PRAZNIKI!

 ljubljanska banka

kmetijska
zadruga

PODRUŽNICA KOČEVJE

z ekspozituro v
RIBNICI

in poslovnim mestom v
LOŠKEM POTOKU

ČESTITA OBČANOM RIBNIŠKE OBČINE ZA PRAZNIKI IN HKRATI PRIPOROČA SVOJE DENARNE STORITVE.

**LOŠKI
POTOK**

ČESTITA OBČANOM
ZA PRAZNIK OBČINE!

V obratu Bombažne predilnice in tkalnice v Loškem potoku dela sedaj 54 žena in deklet iz Loške doline. V dveh izmenah šivajo posteljno perilo iz tkanine, ki jo izdeluje matično podjetje iz Trziča.

Ali veste, da izide

- vsak četrtek posebna stran RIBNIŠKIH NOVIC in
- vsak četrtek posebna stran KOČEVSKIH NOVIC v
- največjem pokrajinskem tedniku v državi, ki tudi
- sicer redno poroča o vsem zanimivem okrog vas?

Če niste še naročnik DOLENJSKEGA LISTA, Vas vabimo, da izpolnite spodnjo naročilnico in nam jo čimprej pošljete — s svojim podpisom na njej si boste zagotovili

brezplačno

prejemanje časnika na dom do konca junija 1973

Pa tudi potem Vam bo razmeroma obsežen DOLENJSKI LIST Vaš najcenejši obveščevalec, saj znaša polletna naročnina nanj le 3950 starih dinarjev!

Izkoristite to posebno ugodnost in postanite naš redni bralec!

Lepo Vas pozdravljamo!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA
NOVO MESTO, p. p. 33

Naročilnica za Dolenjski list

Podpisani _____

poklic: _____ točen naslov: _____

_____ pošta: _____

naročam s tem DOLENJSKI LIST za:

točen naslov: _____

pošta: _____

Naročnino bom plačeval polletno vnaprej ob vsakokratni izterjatvi po pismonoši. Naročilo velja zame, dokler ne bom lista pisмено odpovedal.

_____ dne _____ 197__

Lastnoročni podpis naročnika:

Do 30. 6. 1973: BREZPLAČNO!

ZIČNICA

61000-LJUBLJANA, TRŽAŠKA 49

s ključavničarskim
oddelkom v
ribnici

PROIZVAJAMO:

- STROJE ZA OBDELAVO LESA
- SUŠILNICE ZA VSE VRSTE LESA
- STENE IN KABINE ZA LAKIRANJE
- KLIMATSKE NAPRAVE
- OPREMO ZA AVTOSERVISE — DVIGALA NOSILNOSTI DO 2.500 kg in PREIZKUŠEVALCE ZAVOR

Čestitamo prebivalcem ribniške občine za praznik!

ZAHVALA

Ob neprecenljivi izgubi našega dragega moža, očeta, brata in strica

JOŽETA LONČARIČA
iz Šentjerneja

se iskreno zahvaljujemo Zvezi borcev in Društvu upokojencev iz Šentjerneja, lovskega društva iz Skočjana in Šentjerneja ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste dragega pokojnika spremljali na njegovi poslednji poti in darovali vence.

Žalujoci: žena Angela, hčerka Ela, sestri Ela in Karolina ter drugi sorodniki

PONATIS TRILOGIJE UKANA

Zavod BOREC v Ljubljani pripravlja tretji ponatis znane Svetinove trilogije UKANA.

Vsi trije deli bodo izšli proti koncu leta. Vezani bodo v celo platno. Cena za prednaročnike bo 350,00 dinarjev z možnostjo plačila v sedmih mesečnih obrokih.

Prednaročila sprejema knjigotrški oddelek zavoda „Borec“ v Ljubljani, Beethovnova 10.

Zavod »BOREC«

Belokranjsko gradbeno podjetje

BEGRAD ČRNOMELJ

razpisuje prosto delovno mesto

VODJA NABAVNE SLUŽBE

Pogoji:

- višja šola in najmanj 2 leti delovnih izkušenj v stroki;
- srednja šola in najmanj 4 leta delovnih izkušenj v stroki;
- kandidat mora imeti moralno-politične kvalifikacije in mora izpolnjevati ostale splošne pogoje.

Prijave z vsemi potrebnimi dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejema odbor za kadre 15 dni po objavi.

IDEAL STANDARD

Zahodna Nemčija

VI NE-ŠELE VAŠI OTROCI

bodo obnavljali LITOŽELEZNI KOTEL za centralno ogrevanje „IDEAL STANDARD“, ker ima:

- DOLGO ŽIVLJENJSKO DOBO (kakovostna litina)
- BOJLER IZ NERJAVEČEGA JEKLA
- MOŽNOST ZA POVEČANJE ZMOGLJIVOSTI Z DODANJEM ČLENOV!

Zmogljivosti od 15-64.000 kcal/h – kurjenje z vsemi vrstami goriva – kakovostni gorilniki – elektronska avtomatika.

DOBAVLJA

teko

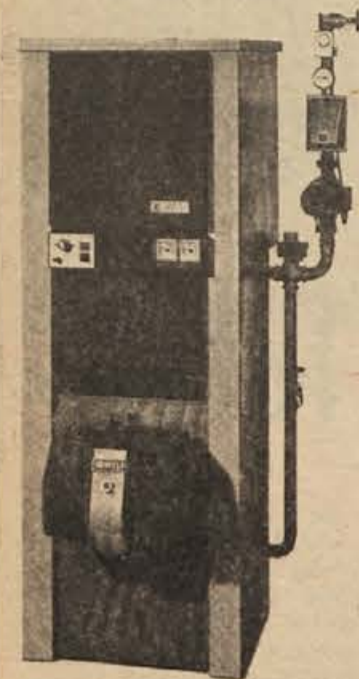
trgovsko podjetje s tehničnim blagom na debelo in drobno, Ljubljana, Mestni trg 18 – tel. 22-107. 22-755

prodaja na drobno – tudi za devize

INFORMACIJE:

teko

trgovina s tehničnim blagom in trgovska zastopstva, Ljubljana, Trg OF 15 – tel. 312-104

Razpisujemo prosta delovna mesta za

KVALIFICIRANEGA KURJAČA
za nizkotlačne kotle,

KVALIFICIRANE IN POLKVALIFICIRANE PEKE

ter delavce za delo v pekarni oziroma za priučitev,

VAJENCE ZA PEKOVSKO STROKO
z dokončano osemletko.

Pismene ponudbe pošljite oziroma se osebno zglasite pri

„ŽITO“ Ljubljana
DE Pekarna in slaščičarna
Novo mesto
Ločna 21

Novo!

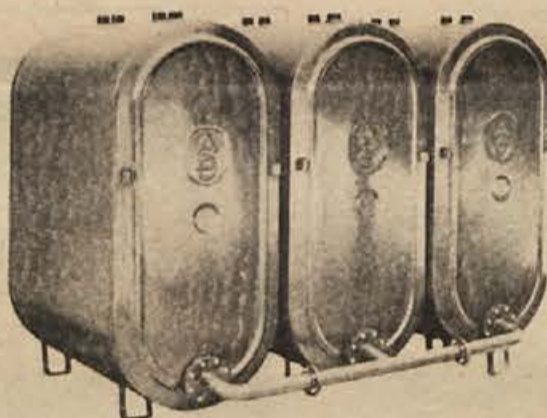
BATERIJSKA CISTERNA ZA KURILNO OLJE, MAZUT, PLINSKO OLJE

Tri velikosti prostostojećih elementov: 1100 l – (1150x720x1620 milimetrov) 1600 l (1650x720x1620 mm), 2100 l – (2150x720x1620 mm)

Cisterne so iz 3,0 mm jeklene pločevine – Ustrezajo veljavnim predpisom – Polnilni priključek 2

Informacije in prodaja: „TEKO“ Ljubljana, Mestni trg 18, telefon 22-107 in 22-755

S POVEZOVANJEM DVEH ALI VEČ ELEMENTOV
DOBITE ŽELENI VOLUMEN!

po delu se vrnite v topel dom

Postavite v kuhinjo Küppersbusch štedilnik. Naložite jutraj in po delu vas bo pričakalo toplo stanovanje. Tudi kuhati boste lahko pričeli takoj. Trajno žarni štedilnik Küppersbusch kurimo s premogom. Ogreva do 100 m³ dobro izoliranega prostora. Moč ogrevanja naravnavamo z ročico. Pri najmočnejšem kurjenju za došča nalaganje dvakrat dnevno.

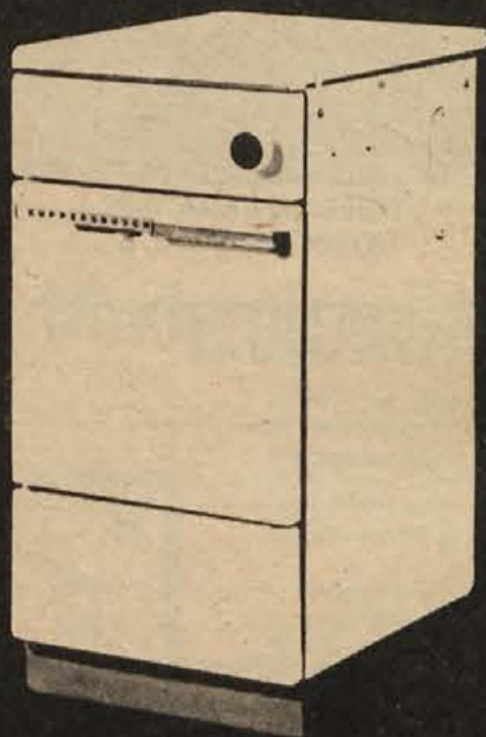
KUPON

Brezplačno vam pošljemo prospekt. Izpolnite kupon in ga pošljite na naslov: TEKO 61000 Ljubljana Mestni trg 18, tel 22755

Priimek in ime

Pošta

Ulica in št.

Küppersbusch

trajno žarni štedilnik

ekonomično – sodobno – poceni – kuhanje in gretje

Razpisna komisija

KOMUNALNO OBRTNEGA PODJETJA TREBNJE

razpisuje na podlagi 6. člena pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih prosti delovni mesti (ni releksija)

RAČUNOVODJA

TEHNIČNI VODJA GRADBENE DEJAVNOSTI

Kandidati za razpisana prosta delovna mesta morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da ima višjo strokovno izobrazbo in 3 leta prakse ali SS-ekonomsko izobrazbo in 5 let prakse;
- višjo izobrazbo v gradbeništvu in 3 leta prakse ali SS-gradbeno in 5 let prakse.

Rok prijave na razpis je do zasedbe delovnih mest.

Kandidati morajo pismenim prijavam priložiti dokazila o izpolnjevanju zahtevanih pogojev.

Nastop delovnega razmerja lahko takoj ali pa po dogovoru, osebni dohodek po pravilniku o delitvi OD.

BORCI V. SNOUB „IVANA CANKARJA“ – PREBERITE!

V petek, 30. marca 1973, ob 19 uri imamo CANKARJEVCI JUBILEJNO SREČANJE v domu JLA v Ljubljani. Obudili bomo spomine na borbe v JELENOVEM ŽLEBU pred 30 leti in počastili spomin borcev IV. bataljona padlih na JAVROVICI. Pogovorili se bomo tudi o delu odbora brigade.

OBVESTILO VELJA KOT VABILO

Še tole: v obdelavi je dokumentacija brigade in bo pripravljena za tisk v tem letu. Da bi bil seznam borcev v knjigi čim popolnejši, prosimo borce – za padle in po vojni umrle pa njihove sorodnike, ki podatkov še niso dali, da se pismeno oglasijo na naslov: Republiški odbor ZZB NOV Slovenije (za Cankarjevo brigado), Beethovnova 10, 61000 Ljubljana.

ODBOR

VAŠA TEHNIČNA
TRGOVINA

Jugotehnika

odslej
tudi v
metliki

OTVORITEV BO V SREDO,
28. MARCA 1973

VPIS V ŽELEZNIŠKE ŠOLE!

Organizacije v sestavi Združenega železniškega transportnega podjetja v Ljubljani objavljajo

RAZPIS

za sprejem kandidatov v železniške šole za šolsko leto 1973/74

I. v Železniško elektro-kovinarsko šolo v Ljubljani, Aljaževa 32:

- 48 učencev za mehaniko železniških vozil
- 52 učencev za elektromehaniko železniških vozil in naprav
- 55 učencev za strojne ključavničarje

Absolventi osnovnih šol se po treh letih šolanja za enega navedenih poklicev lahko zaposlijo v sekcijah za vleko v Ljubljani, Mariboru, Novem mestu, Divači, Novi Gorici in na Reki, v delavnicah vlečnih vozil ter v drugih železniških organizacijah v Sloveniji in Istri. Po ustrezni delovni praksi imajo možnosti nadaljnega šolanja za strojevodje električnih in dizelskih lokomotiv ali pa za delovodje v strojni oziroma elektro stroki.

II. v Železniško prometno-transportno šolo v Mariboru, Preradovičeva 33:

- 50 učencev v oddelek prometno-tehnične smeri - za poklic prometno-transportnega tehnika (štiriletno šolanje)
- 60 učencev v oddelek prometno-transportne smeri - za poklic sprevodnika, skladiščnika, vlakovodje (triletno šolanje). Uspešni učenci oddelka prometno-transportne smeri imajo med šolanjem možnosti prestopa v tehnični oddelek, t.j. za prometno-transportnega tehnika.

Pogoji za sprejem v Železniško elektro-kovinarsko šolo v Ljubljani in Železniško prometno-transportno šolo v Mariboru so: uspešno končana osnovna šola in zdravstvena sposobnost.

Prednost za sprejem v oddelek prometno-tehniške smeri za poklic prometno-transportnega tehnika imajo kandidati z boljšim učnim uspehom osnovne šole. V primeru, če se pri glasi v ta oddelek več kandidatov, kot je razpisano, bo za sprejem odločilen sposobnostni test.

V času šolanja imajo učenci zagotovljene štipendije, oskrbo v Domu železniških šol v Ljubljani oziroma v Mariboru, ustrezno nagrado za čas počitniške prakse in na leto 20 brezplačnih železniških vozovnic za relacijo šola - kraj stalnega bivanja.

Kandidati morajo pisмено prijavi priložiti potrdilo o šolanju v šol. letu 1972/73, kasneje pa spričevalo o končani osnovni šoli. Pisnene prijave sprejemajo do 30. junija 1973 kadrovske sektorji naslednjih železniških organizacij:

- Transportno podjetje Ljubljana, Moše Pijade 39
- Transportno podjetje Maribor, Kopitarjeva 5
- Transportno podjetje Postojna, Kraigherjeva 11

Kandidati pa se lahko tudi neposredno pisмено prijavijo na naslove šol:

- Železniška elektro-kovinarska šola v Ljubljani, Aljaževa 32
- Železniška prometno-transportna šola v Mariboru, Preradovičeva 33.

ABSOLVENTI SREDNJIH ŠOL!

Transportno podjetje Ljubljana, Moše Pijade 39

Transportno podjetje Maribor, Kopitarjeva 5

Transportno podjetje Postojna, Kraigherjeva 11

sprejmejo

60 maturantov gimnazije, ekonomske srednje šole ali drugih ustreznih srednjih šol v enoletno šolanje v:

Železniški prometni šoli v Ljubljani, Aljaževa 32 za poklic prometno-transportnega tehnika

Kandidati za enoletno šolo v Ljubljani imajo izredne ugodnosti. Takoj so sprejeti v delovno razmerje in dobivajo osebni dohodek že v času šolanja. Po končani šoli se lahko zaposlijo kot vlakovni odpravniki na katerikoli postaji v Sloveniji in Istri. Imajo beneficirano delovno dobo in velike možnosti napredovanja za šefe postaj, prometne dispečerje, šefe skladišč ipd. ter nadaljnega šolanja za prometne inženirje in transportne ekonomiste.

Izkoristite priložnost in pošljite prijave na naslove kadrovske sektorjev transportnih podjetij!

NOGOMETNI KLUB „ELAN“
NOVO MESTO

proda na javni licitaciji

KOMBI IMV - 1600 SUPER B, LETNIK 1969.

Kombi je v voznom stanju, izklicna cena je 25.000 - din. Licitacija bo 24. marca 1973 ob 9. uri na stadionu Bratstva in enotnosti v Novem mestu, za družbeni in privatni sektor. Interesenti morajo položiti 10 % varščino od izklicne cene.

VABIMO NOVE SODELAVCE!

ZAVOD ZA REHABILITACIJO IN ZAPOSLOVANJE
INVALIDOV
R O G NOVO MESTO

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. STROJNI TEHNIK
2. NABAVNI REFERENT
3. ADMINISTRATOR

POGOJI:

pod 1. končana srednja šola (zaželena praksa, lahko tudi začetnik);

pod 2. končana trgovska šola s prakso pri nabavi materiala; pod 3. končana dvoletna administrativna šola ali njej sorodna šola.

OD po pravilniku oz. po dogovoru. - Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Pisnene prijave pošljite na upravo zavoda ROG, Novo mesto, Dalmatinova 1, ali pa se oglasite osebno.

Trgovsko podjetje
„PETROL“
Ljubljana
POSLOVNA ENOTA BREŽICE

razglašča prosto delovno mesto

PRODAJALCA NA BENCINSKEM SERVISU ŽLEBIČ PRI RIBNICI

Pogoji:

končana osemletka, odslužen vojaški rok, prednost imajo trgovski delavci, poseben pogoj je poskusno delo, ki traja šest mesecev.

Pisnene ponudbe s kratkim življenjepišom pošljite v roku 10 dni od dneva objave tega razglašča navedeni poslovni enoti.

ELEKTRIČARJI!

- INDUSTRIJSKO MONTAŽNO PODJETJE,
LJUBLJANA, TITOVA 37

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

- VEČ KV ELEKTROINŠTALATERJEV
- VEČ PK ELEKTROINŠTALATERJEV

za delo po montažah na območju Slovenije in drugih republik

- DVA NK DELAVCA ZA DELO V SKLADIŠČU ELEKTROMATERIALA

Pogoj: za vsa zgoraj navedena delovna mesta - odslužen vojaški rok.

Nastop je mogoč takoj ali po dogovoru. Osebni dohodki in poskusna doba po pravilniku podjetja.

Ponudbe sprejema splošna služba obrata Elektromontaže, Titova 37/II, Ljubljana - 15 dni po objavi.

VAŠ PRAVI KORAK JE KORAK DO

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE v Novem mestu

in poslovnih enot v Krškem, Metliki, Novem mestu in Trebnjem

KJER ZBIRAJO HRANILNE VLOGE IN JIH OBREŠTUJEJO OD 7,5 DO 10-ODST.

- VODIJO ŽIRO RAČUNE IN DEVIZNE RAČUNE OBČANOV
- OPRAVLJAJO DEVIZNO-VALUTNE POSLE IN ODKUP TER PRODAJO DEVIZ
- DAJEJO KREDITE ZA STANOVANJSKO GRADNJO, POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA, OBRTI IN TURIZMA NA PODLAGI NAMENSKEGA VARČEVANJA
- ODOBRAVAJO KRATKOROČNE IN DOLGOROČNE KREDITE
- OPRAVLJAJO VSE DRUGE BANČNE POSLE

ZAUPAJTE DBH SVOJE DENARNE ZADEVE, SAJ JE TO VAŠA BANKA.

Razpisna komisija pri Posavskem muzeju v Brežicah razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev imeti:

- visokošolsko izobrazbo z diplomom filozofske fakultete,
- 10 let ustrezne prakse v muzejski ali galerijski stroki in
- strokovni izpit

Dokazilom o šolski izobrazbi je treba priložiti kratek življenjepiš z opisom dosedanjega službovanja.

Razpis bo zaključen 15 dni po objavi.

beti beti beti beti beti beti

Razpisna komisija Belokranjske trikotne industrije „BETI“ Metlika

Razpisuje prosto delovno mesto

UPRAVNIKA OBRATA DOBOVA

Kandidat mora imeti poleg splošnih pogojev, še naslednje:

- da ima visokošolsko izobrazbo tekstilne smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj
- da ima višješolsko izobrazbo tekstilne smeri in najmanj 8 let delovnih izkušenj
- da ima srednješolsko izobrazbo tekstilne smeri in najmanj 12 let delovnih izkušenj na vodilnem oziroma vodstvenem delovnem mestu
- da ima moralno politične kvalitete

Kandidati naj pošljejo pisnene prijave na komisijo najpozneje 10 dni po objavi.

beti beti beti beti beti beti

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

Posebna šola Šmihel - Novo mesto

razpisuje delovno mesto

RAČUNOVODJE

z manj kot polovico polnega delovnega časa

O kočniku z globoko korenino in kako je kapa dobila cof

Zdajle, ko so Matevzu za južino drli zob, mi je šinila v glavo še druga storija, ki je tudi ne kaže zamolčati, namreč o ribniškem zobotrebču. Tem poslom je v Ribnici stregel od nekdanjega kovača in je imel svojo tarifo, groš za sprednji zob, dvojačo za kočnik, in jih je dril z golo roko ali s kleščami, kakor je nanesel zob.

Pa je pritresel k mojstru zoboderu svojo čeljust graščinski

Dobri, stari ribniški humor ...

Zgodilo se je, da so se lončarju Matevzu njega dni sprožile „nabite grablje“ — smola, prav tedaj, ko so „graščinske krote“ po gmajni preganjale zajce. Matevz po zajca, škric iz graščine pa že pri njem:

„Kako se podstopiš streljati naše zajce?! V keho s teboj!“

Matevz v ječi seveda ni ničesar izgubil. Ni šel z gospodom, čez nekaj dni pa je ta isti škric prišel na Matevzov dom po desetino krompirja.

„Branili ste mi zajca, jaz pa ne dam krompirja!“ se je ujezil lončar. Ze naslednji dan so ga poklicali v graščino. Tudi graščaku je povedal, da krompirja ne bo dal.

„Naredi tukajle križ, da se puntaš!“ mu je velel gnadjivi gospod. Matevz pa po stari navadi: „V imenu boga Očeta, Sina in svetega Duha, res ne dam!“

„Na papirju se pokrižaj, Matevz!“

„Kaj bom na papirju delal, ko so me pa oče po četu učili ...“ je dejal lončar Matevz — in že sta bila z graščakom bot.

Stari, dobri, izvorni ljudski humor, poln ostrih bodic in domiselnosti naših ljudi, ki so se morali bosti s posvetno in cerkveno gosposko. Leta 1920 je Franc Milčinski uredil 32 strani „SUHE ROBE“, knjižice večjega formata, za katero je Hinko Smrekar narisal 17 risb in vinjet. Knjigo dobite le še v študijskih knjižnicah in pri ljubiteljih smeha ter dobre volje. Iz nje smo za tole stran pripravili nekaj zgodbic; napisane so v ribniškem pogovornem narečju, pri čemer pa nam tehnične zmogljivosti strojev žal ne dopuščajo tiskati znanega preglasa pri črki „u“, ki na ribniškem koncu zapoje prav izvorno in samo tam ...

birič in je stokalo in vekalo in se balo kovačevih rok in kovačevih klešč.

„Daj nu daj,“ je rekel kovač, „ne vajm, zekaj stokaš in večaš, saj nič ne boli, mene že ne! Pa ker si gosposkega rodu, naj bo, ti bom izdril kruoto po gasposki, brez rok in brez klajšč, kakor jih dero cesarski padarji, — ali vajš, boš plačal bokal likofa.“

Ravnala sta se pred kovačnico; ubogi birič je sedel na hlod, mojster kovač je vzel dolgo žico in mu zob dal v zanjko, drugi konec žice je ovil okoli stebra, ki je na njem slonel napušč.

„Lej,“ je dejal, „pa si opravljen! Mar te je kaj bolajlu? Nič! Mene tudi ne! Zdajle samo še, da počasi in ne glas šteješ do pet pa ti zob sam skoči iz ust, kakor zajec iz grma.“

Birič uboga, šteje eno, dve, tri, štiri, pet, — tedaj ga kovač skrivaj dregne s svrdcem v sedalo. Birič je zatulil, kakor zver v hosti, skočil kvišku pa mu je zanjka z zobom vred odletela iz ust.

Izpljuval se je, odkrehal in odduškal, potem je povedal: „Kruota, kako globoku de je majlu korenino! Noter v hlače sem začutil, ko se je izrulu, renku bi me kaj zboldu. Vajš, de me je lehku bolajlu!“

Te storije je pravzaprav konec, ali naj bo, da še povem, kako sta pila likof.

Birič je poklical bokal, čuda hitro se jima je sušil, vino je bilo dobro in birič ga je pohvalil. „Ze sveto mašo pa le naj,“ mu je ugovarjal kovač.

„Kaku de naj?“

„Zetu de naj! Vajš, bi ga bilu škoda, ko bi ga mašnik majšali z vodo. — Poslušaj moj svet, še anega ukaži zaradi ljubega zdravja, — rajši ze vinu kakor za recnije, ali naj taku?“

Birič je bil pameten mož — kakšen pa, ko je dan na dan že dvajset let stregel graščinski pravici! Stori je po kovačenem svetu in sta spravila še drugi bokal pod krov.

Tedaj se je zahotelo kovaču še tretjega: „Da bo kapa majla cof! — Je rajs dobru,“ je dejal, „taku dobru, de bi ga ne špagco dal in po grlu gori in doli vlačil, de bi dalj časa bilu luštnu.“

No in potem se je zgodilo, da je kapa res dobila cof, mačka se pa ni malo čudila, zakaj se ji je birič odkril in jo pozdravil z botro ...

Hinko Smrekar: Matevz pri graščaku in „križanju“ zapisnika ...

Povest od zgubljenega konja

— Bog me je požegnal z ženo in sinom, nič se ne vaj, kaj še pride, treba gledati ze kruhom, de ga ne zmanjka. Samo enega imam konja; če čem imeti dva, si moram kupiti še enega. Pa sva šla jest pa moj brat Andrej v Karlovec ne semenj, tu je bilu pridnega blaga.

K sreči pride Turopoljec z vrancem, vajste, konjem zagorajle barve. Sem dejal:

„Glej, Andrajc, ta bi bil po moji vseči. Ima majhno glavo, kratek vrat, velike oči, de bi mu jih lehku s palico odbil, dolgo grivo, prsa široka kakor bik, čisto nogo kakor svajča, napetih reber, rep je držal, kakor bi imel pribitega, z eno besajdo: konj, kakor ga jest potrebujem.“

Vprašal sem Hrvata: „Što cajnite vi onega maloga polrepa?“

Je dejal: „Sedamdeset rajnski.“

Potlej sem jest dejal: „Bo malu vrlu preveč. Ja vam dam

petdeset rajnski.“

Se zmajmimo pa sva bila z bratom drugi dan ze spet doma in konj tudi; kakor sem doma zrajtal, me pride koštaz z vsem vkup, s potjo in darom, kak krajcar več kakor šestdeset gulinarjev.

Sosedje so precej prišli pogledat mojega „novaka“ in vsakemu je bil vseč. „Nu,“ sem dejal, „hvala Bogu, dober je in jutri ga damo podkovat, krotak je, pušti rad vzdigniti nogo.“

Kovač mu je nove podkve neredil in smo ga dokovali; ne sprajdnih nogah mu je zepilil križice u znamenje, de je prvi krat podkovan, potlej sem ne vsako nogo plačal bokal vina ze likof, de se je rug bolj zemočil in de se bodo podkve bolj držale.

Vse je zdaj dobru, samo poklajje naj. Najsem mogel drugači, kakor de ga spustim ne pašo. Zvonec sem mu privezal ne vrat, pa sem novaka in starega konja, vajste, lisca, peljal h ko-

njarju. Dejal sem: „Juri, tu je moj novak, daj, pazi nanj!“ Sem ga še z žegnano vodo poškopril in sem dejal: „Pajdi srečnu!“

Drugi dan opoldne konjar konje prižene damu. Stari je prišel, vajste, lisec, novaka pa naj. Zdej sem si mislil: „Mlad je, nemara se je z drugimi konji spustil.“ Sel sem po cajli vasi od hleva do hleva, novaka naj. Vprašal sem konjarja: „Najsi nič videl mojega novaka?“ — „Ja, danes jutraj je še bil pri starem konju.“ Vajste, pri liscu. Ja, novaka naj!

Sel sem k bratu: „Andrajc, pajdi, greva iskat novaka!“ Sla sva pa sem dejal: „Andrajc, vkup ne smajva hoditi! Pajdi ti gori ne vrh Požarnice, odondot pajdi po ložinskem potu ko križpota, potlej pajdi čez liščevje, čez reber ne Zelenice pa ne hrib k debeli črajšnji pa ne Sela doli. — Jest grem pa ze Grašovčevega Jožlja ogradico, ze Jakljevega Martinka ogradico po ložinskem potu nezaj ne Goli hrib in ne Selih bova spet prišla vkup.“

Šla sva, kakor sva se bila zmajnila, in jest, kakor grem proti Zavodnemu dolu, kar slišim: v dolini ne to roko zabrenketa zvonec. Sem dejal: „Ta zvonec je mojega novaka. Zdej vajm, de je v le-ti dolini. Pa grem še poprej z drugo dolino pogledat, de bo bolj zegotovu.“ Sevajde ga naj bilu tam. Potlej grem nezaj v dolino in je bilu kruota veselu, da me je videlu.

Peljam ga proti Selom, kar zagledam Andrajca, ki gre doli čez reber proti Zelnicam, pa zekličem, če je našel konja.

Pa je kar z glavo odmajal. Jest ga čakam, ko pride, ga vprašam: „Zekaj najsi povajdal, če si našel konja?“

„Kaj ti najsem z glavo odmajal, kaj?“

„Sema, kdo te boji videl taku delec?“

„He, preteto ne boji, še večja šema si ti, ki konja ne povodci peljaš, pa mene vprašaš, če sem našel konja.“

Imel je prav Andrajc. Naj neumen, se mu pozna, de je moj brat.

O ribniških šolarjih

Lončar Matevz ni dal fanta šolat, seveda, ker je bil brez šole dosti modder. Drugi pa so dajali svoje in kar se je tega ribniškega semena modrilo po ljubljanskih latinskih šolah, mu je lončar Matevz, kadar ga je pot z robo pripeljala v Ljubljano, seboj prinašal z doma pozdravov in še česa boljsega.

Delil jim je in pravil: „Mihec, lej, tukaj imaš kos potice! Vajš, ko so mi jo dali tvoja mati, je bila cajla. Pokusil sem jo, dobra je, lepu se zahvali materi, ranku de si cajlo dobil, saj so cajlo poslali!“

Zate, Francek, so mi boter dali tolar, lepu se jim zahvali ze tolar, so dober mož! Vajš, kadar pridem mimo Nove štifte, bom tolar dal ze oznanjeno mašo zate, da se boš lahku učilu, pa te rejnekega očeta mojega, vajš, se mi je tri noči zapored o njih sanjalu. Ti si mlad, ti bi tolar izgubil.

Ti si tudi prišel, Juri, prav prav! Mati te pozdravlja pa pišče so mi dali zate, naj ti ga gospodinja speče ze god. Lepu se jim zahvali! Vajš, pišče mi je ušlu, ne Laščah ga že naj več bilu ne vozu.“

Se v šolo je stopil okoli gospodov, jih izpraševal, kakor mu je bilo naročeno, in je potem pravil doma: „Vajste, mati, vaš fant drugače dobru dajla, gospud so ga pohvalili. Profesar se jim pravi, kar po nemški sva govorila, posebno gospud profesar. Samu tistu so se pritožili, da je fant slab v letajn. (Latein = latinščina).“

Pa sem jim povajdal, de se mi čudno zdi, de fant naj dober v letajn, ko doma taku leta, da bi najraje je vse podrl.“

H koncu šolskega leta, h pričetku vakanc je lončar Matevz mlade svoje prijatelje naložil na prazni voz in jih počasi vlekli proti domu, v prelepo ribniško dolino.

Pa se je zgodilo, da so ponoči počivali pod turjaškim klancem; lisec se je zadovoljen pasel v detelji, Matevz je smrčal na vozu, študentkom pa bližina doma ni dala spati in so ugibali šale in burke.

Pa so se Mihec, Francek in Juri zmenili in so tudi storili: sezuli so Matevzu škornje in jih nateknili liscu na sprednji nogi. Dejali so: „To boji Matevzu za potico, za tolar, za pišče!“ Potem so se potuhnilli.

Zorilo se je, Matevz je zeblo v noge in se je zbudil: „Pašast! kje so škornji?“

Ozrl se je po liscu — pretetu ne boji, kaj, če so mu še liscu ukradli!

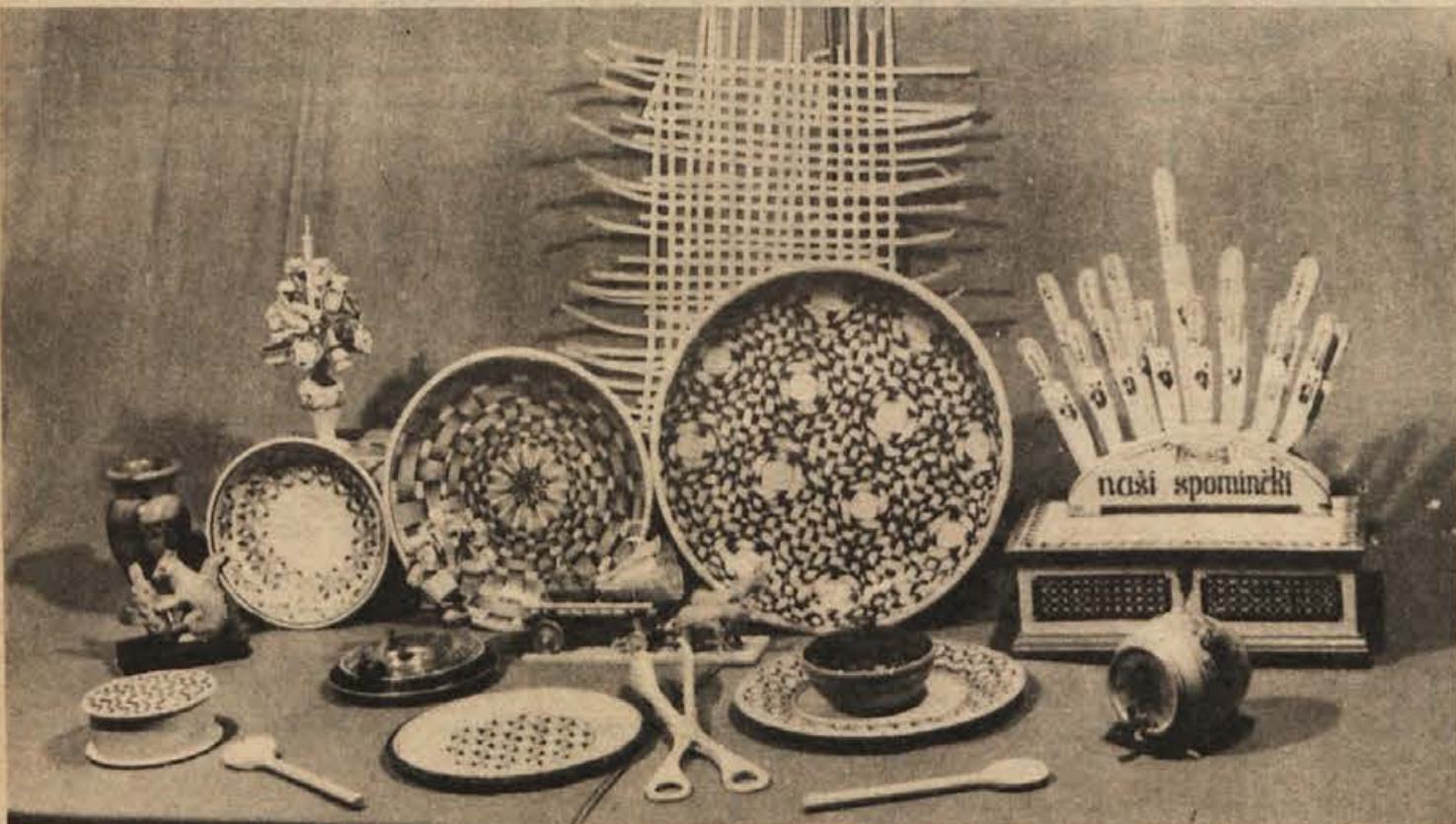
Pa ga je zagledal — široko se je postavjal v njegovi obuteli.

Študentki so spali ali se delali, kakor da spe.

Je dejal Matevz liscu: „De si kruota učenu, sem vajdel, lahku bi bilu ze profesarja, takimle že. Zetu se ti ne čudim, de si se obulu. Ali čudim se in ne vajm kaku si si izpodvezi zapajlu, ko najmaš rok.“

Hinko Smrekar: vinjeta iz „Suhe robe“

Ribniški spominki so znani ne le po Sloveniji in Jugoslaviji, ampak po vsej Evropi: njihova slava sega celo na druge celine. Žal izdelava spominkov ne more pokriti vseh potreb oziroma želja in naročil (Foto: D. Mohar)